

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.
FAALİYET RAPORU 2016

Bir Bakışta 2016

BANKACILIK

173 MİLYAR TL

KREDİLER

(2015: 153 MİLYAR TL)

%14,2

SERMAYE YETERLİLİK ORANI

%16

ÖZKAYNAK KÂRLILIĞI

Öne Çıkanlar

- %14,2 sermaye yeterlilik oranı ile güçlü sermaye yapısı
- Düşük takipteki krediler oranı (%2,3)
- %1,6 operasyonel gider/aktif rasyosu ile yüksek verimlilik
- Brand Finance tarafından "Türkiye'nin En Değerli Markası" seçilerek Türkiye'de bu unvanı alan ilk banka
- Euromoney tarafından "Orta ve Doğu Avrupa'nın En İyi Bankası" seçilerek, bu büyük ödülü alan ilk Türk bankası

SİGORTA

2,2 MİLYAR TL

KOMBİNE NET SATIŞLAR

(2015: 1,9 MİLYAR TL)

189 MİLYON TL

KOMBİNE FAVÖK

(2015: 81 MİLYON TL)

60 MİLYON TL

KONSOLİDE NET KÂR

(2015: 27 MİLYON TL)

Öne Çıkanlar

- Güçlü kanal yönetimi ve dengeli ürün portföyü

Aksigorta

- Stratejik branşlarda kârlılık odaklı büyüme
- Toplam prim üretimi 1,9 milyar TL

Avivasa

- Aralık 2016 itibarıyla 11,8 milyar TL toplam BES fon büyüklüğü ve %19,4 pazar payı ile sektör lideri
- Avivasa hisseleri 2016 yılsonunda, halka arzından itibaren %40 değer kazanmıştır.

ENERJİ

12,6 MİLYAR TL

KOMBİNE NET SATIŞLAR

(2015: 11,8 MİLYAR TL)

2,5 MİLYAR TL

KOMBİNE FAVÖK

(2015: 1,8 MİLYAR TL)

147 MİLYON TL

KONSOLİDE NET KÂR

(2015: 142 MİLYON TL)

Öne Çıkanlar

- Elektrik üretimi, ticareti, dağıtımı ve satışından oluşan güçlü portföy
- 2016 yılında operasyonel kârlılıkta %64 artış
- Türkiye'de her 4 kişiden 1'inin elektrige erişiminin altyapısı
- Dağıtımda 2016-2020 tarife döneminin ilk yılı başarıyla geride bırakıldı.
- Çağdaş teknolojiyi içeren, dengeli ve yüksek verimli 3.600 MW üretim portföyü ile Türkiye'nin en büyük özel elektrik üreticisi
- Yerli ve yenilenebilir enerjinin kurulu güçte %55 payı
- Ticaret ve satışta müşteri ve pazar odaklılık ile yenilikçi ürün ve çözümler
- 2016 yılında başlatılan "Enerjini Korum" kampanyası ile enerji tasarrufu konusunda bilinçlendirmede öncü

ÇİMENTO

2,6 MİLYAR TL

KOMBİNE NET SATIŞLAR
(2015: 2,6 MİLYAR TL)

735 MİLYON TL

KOMBİNE FAVÖK
(2015: 776 MİLYON TL)

224 MİLYON TL

KONSOLİDE NET KÂR
(2015: 226 MİLYON TL)

Öne Çıkanlar

- Faaliyet gösterilen ana bölgelerde liderlik
- Güçlü lojistik ağı ve sahip oldukları liman ve terminallerle hem yurt içi pazarlarda hem de ihracat alanında önemli avantajlar

Akçansa

- Yurt içi çimento ve klinker satışları 6,3 milyon ton olarak rekor seviyede,
- Yurt dışı çimento ve klinker satışları 1,5 milyon tona ulaştı

Çimsa

- Afyon Çimento Fabrikası ve Eskişehir Beyaz Klinker Üretim Hattı yatırımları ile gri ve beyaz çimentoda mevcut pozisyonunu güçlendirme hedefi

PERAKENDE

7,6 MİLYAR TL

KOMBİNE NET SATIŞLAR
(2015: 7,1 MİLYAR TL)

(-333) MİLYON TL

KOMBİNE FAVÖK
(2015: 33 MİLYON TL)

686 BİN M²

MAĞAZA SATIŞ ALANI
(2015: 814 BİN M²)

Öne Çıkanlar

- Net satışlardaki %6 artış

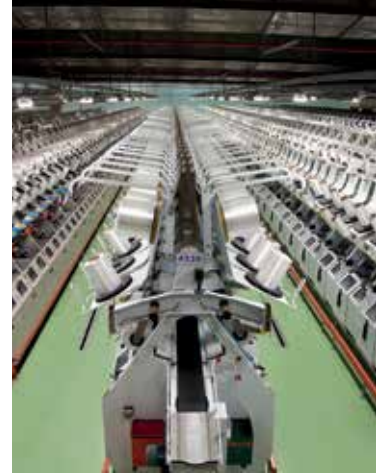
Carrefoursa

- 58 ili kapsayan mağaza ağı
- 2016 yılında "Verimlilik" ve "Kârlılık" odağında yapılanma

Teknosa

- Aynı mağazalarda %13,1 büyüme
- Toplam 3,1 milyar TL ciro

SANAYİ

5,2 MİLYAR TL

KOMBİNE NET SATIŞLAR
(2015: 5,1 MİLYAR TL)

951 MİLYON TL

KOMBİNE FAVÖK
(2015: 1,0 MİLYAR TL)

450 MİLYON TL

KONSOLİDE NET KÂR
(2015: 520 MİLYON TL)

Öne Çıkanlar

Kordsa

- Kompozit teknolojileri mükemmeliyet merkezi

Temsa İş Makinaları

- Volvo kamyonları distribütörlüğü

Temsa

- %100 yerli elektrikli otobüs

Yünsa

- Türkiye'nin en büyük yünlü kumaş ihracatçısı

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Olağan Genel Kurul Toplantı Gündemi

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.'nin

30 Mart 2017 Tarihinde Saat 14:00'te Yapılacak Olan

2016 Yılına Ait Olağan Genel Kurul Toplantısı Gündemi

1. Açılış ve Toplantı Başkanlığı'nın oluşturulması,
2. 2016 yılına ait Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu'nun okunması ve müzakeresi,
3. 2016 yılına ait Denetçi Raporlarının okunması,
4. 2016 yılına ait Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki,
5. 2016 yılı faaliyetlerinden dolayı Yönetim Kurulu Üyelerinin ibra edilmeleri,
6. 2016 yılı kârının kullanım şeklinin, dağıtılacak kâr ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi,
7. Yönetim Kurulu Üyelerinin seçimi, görev sürelerinin tespiti,
8. Yönetim Kurulu Üyelerinin aylık brüt ücretlerinin belirlenmesi,
9. Denetçi ve Topluluk Denetçisinin seçimi,
10. 2016 yılında yapılan bağış ve yardımlar hakkında Genel Kurul'a bilgi verilmesi,
11. Şirketin 2017 yılında yapacağı bağışların sınırlarının belirlenmesi,
12. Bağlı ortaklığımız Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş.'nin Şirketimiz payları ile ilgili yürüttüğü geri alımlar hakkında bilgi verilmesi,
13. Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddelerinde yazılı muameleleri yapabilmeleri için izin verilmesi.

İçindekiler

“

SABANCI HOLDİNG OLARAK
2016 YILINDAKİ ZORLU
ŞARTLARA RAĞMEN BAŞARILI
BİR YIL GEÇİRDİK, ÜLKEMİZİN
KALKINMASINA VE TOPLUMSAL
GELİŞİMİNE KATKIDA
BULUNMAYA DEVAM ETTİK.

- 04 Sabancı Topluluğu’na Genel Bakış
- 06 Yönetim Kurulu Başkanı’nın Mesajı
- 08 CEO’nun Mesajı
- 12 Yönetim Kurulu
- 15 Sabancı Holding Yönetimi
- 18 Vizyon, Misyon ve Yönetim Yaklaşımı
- 20 Yatırımcı İlişkileri ve Kâr Dağıtım Politikası
- 22 Risk Yönetimi
- 24 İnsan Kaynakları

- 26 Banka
- 34 Sigorta
- 42 Enerji
- 52 Çimento
- 60 Perakende
- 68 Sanayi
- 84 Vakıf

“

SABANCI TOPLULUĞU’NUN
SANAYİ VE EKONOMİ ALANINDA
ERİŞTİĞİ GÜCÜ, SOSYAL VE
KÜLTÜREL ALANLARDA DA
GENİŞ ÖLÇÜDE PAYLAŞMASI
SONUCU BUGÜN SABANCI
VAKFI, TÜRKİYE’NİN BİR AİLE
TARAFINDAN KURULAN EN
BÜYÜK VAKIFLARINDAN BİRİDİR.

- 98 Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası ve İlkeleri
- 100 Sabancı Topluluğu İletişim Prensipleri
- 101 Sabancı Topluluğu Çevre Politikası
- 102 Bağımsızlık Beyanı
- 105 Sorumluluk Beyanı
- 106 Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu
- 116 Kâr Dağıtım Tablosu
- 117 Bilanço Döneminden Sonraki Olaylar
- 118 Yıllık Faaliyet Raporuna Dair Bağımsız Denetçi Raporu
- 119 Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

“

SABANCI TOPLULUĞU, ENERJİSİ
ARACILIĞIYLA TÜRKİYE
ELEKTRİK SEKTÖRÜNÜN
EN BÜYÜK PORTFÖYÜNÜ
YÖNETMEKTE VE TÜRK
EKONOMİSİNİN GELİŞİMİNE
KATKI SUNMAKTADIR.

Sabancı Topluluğu'na Genel Bakış

Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin lideri konumundadır. Sabancı Holding'in kendi hisselerinin yanı sıra 11 iştirakinin hisseleri de Borsa İstanbul'da (BIST) işlem görmektedir.

54

KOMBİNE SATIŞ
MİLYAR TL

11

BORSA İSTANBUL'DA
İŞLEM GÖREN
SABANCI HOLDİNG
İŞTİRAKİ SAYISI

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., Türkiye'nin en büyük topluluklarından biri olan Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketleri temsil eden ana şirkettir. Sabancı Topluluğu'nun temel ilgi alanları; Türkiye'nin hızla büyüyen sektörleri olan finansal hizmetler, enerji, çimento, perakende ve sanayidir. Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin lideri konumundadır. Sabancı Holding'in kendi hisselerinin yanı sıra 11 iştirakinin hisseleri de Borsa İstanbul'da (BIST) işlem görmektedir.

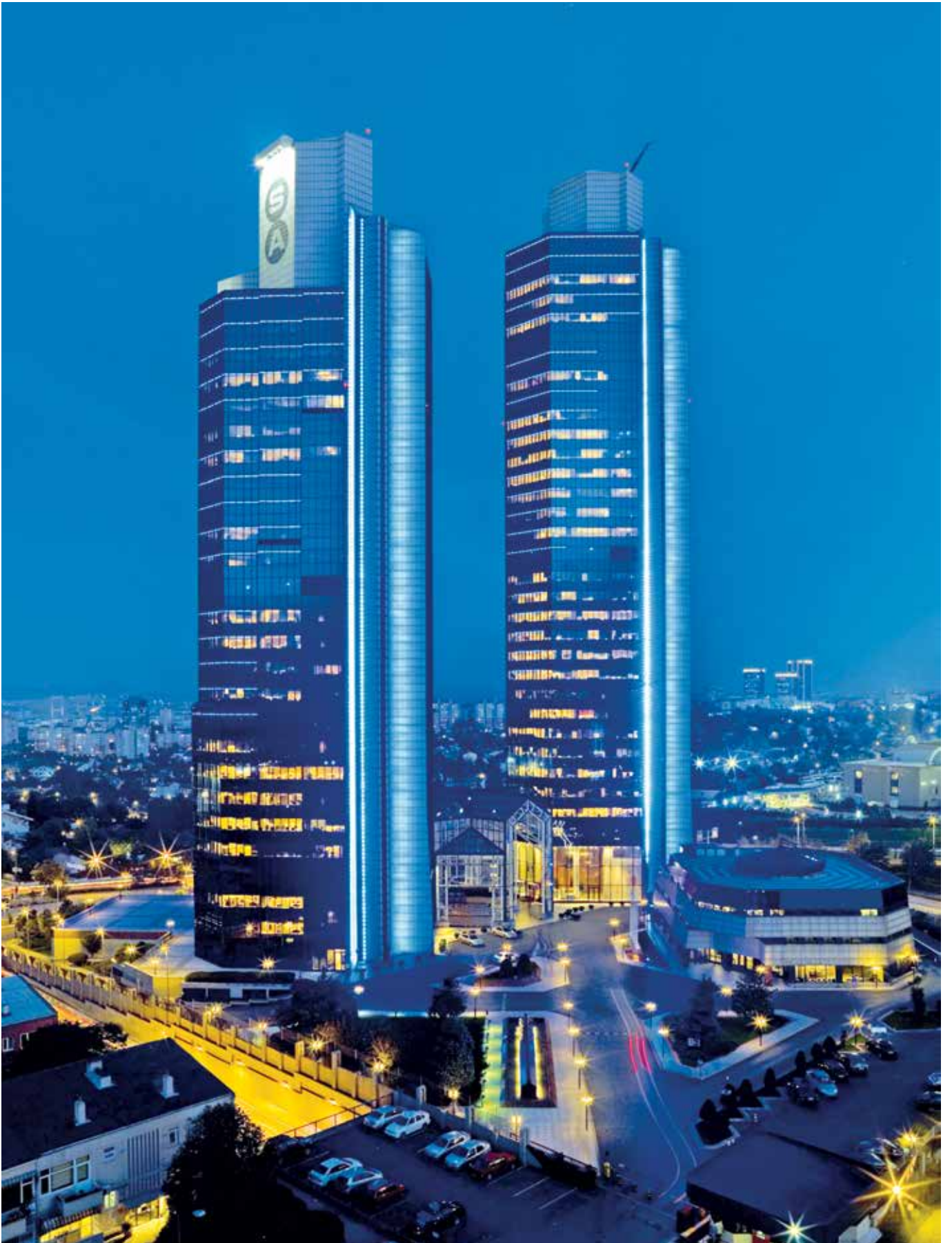
Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketler; 16 ülkede faaliyetlerini sürdürmekte olup ürünlerini Avrupa, Orta Doğu, Asya, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da pazarlamaktadır. Sabancı Topluluğu sahip olduğu saygınlık, marka imajı, güçlü ortaklıkları, Türkiye piyasaları hakkındaki bilgi ve deneyimi sayesinde ana faaliyet alanlarında büyüyerek, Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan önemli bir güç haline gelmiştir.

Sabancı Holding'in uluslararası iş ortakları arasında konularında dünyanın önde gelen isimleri; Ageas, Aviva, Bridgestone, Carrefour, E.ON, Heidelberg Cement, Marubeni ve Philip Morris yer almaktadır. Sabancı Holding; finansman, strateji, iş geliştirme ve insan kaynakları işlevlerinin koordine edilmesinin yanı sıra Topluluğun vizyon ve stratejilerinin belirlenmesinden, Topluluk içinde yaratılacak sinerjiyle hissedarlara sağlanan değerlerin artırılmasından sorumludur.

2016 yılında Sabancı Topluluğu, 54 milyar TL (17,8 milyar ABD Doları) kombine satış geliri elde etmiş ve konsolide faaliyet kârı 7.452 milyon TL (2,5 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Sabancı Holding'in en büyük hissedar grubunu %56,44 hisse oranıyla Sabancı Ailesi oluşturmaktadır. %40,2 ile BIST'te en yüksek halka açıklık oranına sahip holding şirketleri olan Sabancı Holding'in depo sertifikaları ise SEAQ International ve Portal'da kotedir.

“

2016 YILINDA SABANCI
TOPLULUĞU, 54 MİLYAR
TL KOMBİNE SATIŞ GELİRİ
ELDE ETMİŞ VE KONSOLİDE
FAALİYET KÂRI 7.452
MİLYON TL OLARAK
GERÇEKLEŞMİŞTİR.

Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı

90 yılı aşkın bir süredir Türkiye'nin Sabancı'sı olmanın verdiği sorumlulukla, ülkemiz için hep daha ilerisini hedefleyerek çalışıyoruz.

**SABANCI TOPLULUĞU
2016 YILINDA DA
TÜRK EKONOMİSİNE
CİDDİ KATKI SUNMAYI,
EKONOMİDEKİ EN ÖNEMLİ
OYUNCULARDAN VE
TÜRKİYE'NİN EN İTİBARLI
KURULUŞLARINDAN BİRİ
OLMAYI SÜRDÜRDÜ.**

Değerli yatırımcılarımız, iş ortaklarımız ve çok kıymetli çalışanlarımız;

Sabancı Topluluğu 2016 yılında da Türk ekonomisine ciddi katkı sunmayı, ekonomideki en önemli oyuncuların ve Türkiye'nin en itibarlı kuruluşlarından biri olmayı sürdürdü.

Geride bıraktığımız 2016 yılı tüm dünya için tarihi dönüm noktalarının yaşandığı, zorlukların ve değişimlerin yılı oldu. Amerika'daki seçimler, Brexit, mülteci krizi, Suriye'de yaşanan çatışmalar, terör olayları ve bölgemizde yaşanan diğer gelişmelerle birlikte, dünyada önemli değişimlerin yaşandığı; belirsizliklerin artarak devam ettiği bir dönem oldu.

Ekonomik görünüm açısından ise düşük emtia fiyatları, düşük faiz oranları, düşük ticaret hacmi ile düşük büyüme oranının göze çarptığı bir tablo sergiledi. Bu düşük büyüme döneminin 3 yıl daha devam edeceği öngörülmüyor.

Diğer taraftan, Türkiye ekonomisi 3. çeyrekte daralmış olsa da, genel küresel ekonomideki durgun seyrin dışında kalan olumlu bir gelişme gösterdi. 2016 yılının ülkemiz açısından en önemli gelişmesi hiç şüphesiz 15 Temmuz'da yaşadığımız darbe girişimiydi. Ülke olarak, tarihimize görülmemiş bu iç tehdit, bizi uçurumun kenarına sürükledi. Geleceğimizi hedef alan başarısız darbe girişimi karşısında milletimiz, demokrasiyi yürekten sahiplendi ve bu sayede Türkiye'de bir milat yaşandı.

Bu süreçte, demokrasinin olmazsa olmazları olan hukukun üstünlüğü, insan hakları, farklılıklarımızla birlikte yaşama kültürünün sağlamlaştırılması gibi konularda güçlü adımlar atılmasının önemini bir kez daha hatırladık. Önümüzdeki dönemde de bu konularda iyileştirme yönünde atılacak bütün adımların destekçisi olacağız.

90 yılı aşkın bir süredir Türkiye'nin Sabancı'sı olmanın verdiği sorumlulukla, ülkemiz için hep daha ilerisini hedefleyerek çalışıyoruz. Çünkü

ülkemizin ve insanlarımızın her zaman her şeyin en iyisine layık olduğuna inanıyoruz. 2016'daki tüm zorluklarına rağmen sizlerin özverili çalışmalarınız sayesinde, Sabancı Topluluğu olarak yine başarılı bir yılı geride bıraktık.

Sadece Sabancı Topluluğu için değil, ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunan birçok önemli adım attık. Türkiye'nin özel sektör tarafından ileri ve çevre dostu teknoloji ile yapılan en büyük linyit santrali olan Tufanbeyli Santrali'nin açılışını gerçekleştirdik. Üniversite-sanayi iş birliğinde Türkiye'de bir ilk olan ve çok ihtiyaç duyulan bir model yarattık. Kordsa ve Sabancı Üniversitesi öncülüğünde kurulan Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi'ni açtık. Türkiye'nin ilk %100 yerli elektrikli otobüsünü Temsa-Aselsan iş birliğinde hayata geçirdik. Bunun yanı sıra, yıllardır Silikon Vadisi'nde hizmet veren Temsa Otobüs, Silikon Vadisi'ne özel ürün çalışmalarını da tüm hızıyla sürdürüyor. Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün harcına Akçansa tarafından bu proje için özel olarak üretilen ürünlerimizi kattık. Şirketlerimiz inovasyonda, teknoloji alanında birçok ödülleri aldılar. Sürdürülebilirlik alanında da şirketlerimiz fark yarattılar.

2017 için temennimiz; terörün son bulduğu, hukukun üstünlüğünün, demokrasinin ve evrensel değerlerin hakim olduğu, eğitim başta olmak üzere, her alanda ihtiyaç duyulan reformların hız kazandığı, çağdaş medeniyet normlarına daha çok yaklaştığımız ve her zorluğun üstünden "biz" olarak geldiğimiz bir yıl olmasıdır. Sabancı Topluluğu olarak, biz bu dileklerin gerçek olması için her zaman olduğu gibi, yapıcı olmaya, kalıcı değer üretmek için çalışmaya devam edeceğiz.

Sabancı Topluluğu olarak 2016 yılında ortaya koyduğumuz başarılı sonuçlara katkılarından dolayı tüm çalışanlarımıza, iş ortaklarımıza, müşterilerimize ve hissedarlarımıza teşekkür ediyorum.

Güler Sabancı
Yönetim Kurulu Başkanı ve Görevli Üye

GÜLER SABANCI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
VE GÖREVLİ ÜYE

CEO'nun Mesajı

Türkiye'nin Sabancı'sı olarak teknolojiyi etkin biçimde kullanmaya, yenilikçi ve katma değeri yüksek ürün ve hizmetlerle ülkemizin ekonomisine katkıda bulunmaya devam ediyoruz. 2017 yılında da bu vizyon doğrultusunda hareket etmeyi, kârlılık ve verimlilik içinde büyüyerek yeni pazarlara yönelmeyi hedefliyoruz.

SABANCI HOLDİNG OLARAK 2016 YILINDAKİ ZORLU ŞARTLARA RAĞMEN BAŞARILI BİR YIL GEÇİRDİK, ÜLKEMİZİN KALKINMASINA VE TOPLUMSAL GELİŞİMİNE KATKIDA BULUNMAYA DEVAM ETTİK. TOPLULUK KOMBİNE NET SATIŞLARIMIZ GEÇEN SENENİN %12 ÜZERİNDE 54 MİLYAR TL OLARAK GERÇEKLEŞTİ. SABANCI HOLDİNG, 7,5 MİLYAR TL KONSOLİDE FAALİYET KÂRI ELDE EDERKEN; KONSOLİDE NET KÂR 2,7 MİLYAR TL OLDU. AYNI DÖNEMDE BANKA DIŞI KONSOLİDE KÂRLILIĞIMIZ 651 MİLYON TL SEVİYESİNDE GERÇEKLEŞTİ.

Değerli Yatırımcılarımız,

Kıymetli İş Ortaklarımız ve Çalışanlarımız,

2016 yılı, dünyada ve bölgemizde jeopolitik belirsizliklere, mülteci krizi ve artan terör olayları gibi önemli toplumsal gelişmelere sahne oldu. Küresel ekonomide, Fed'in faiz normalizasyonuna ilişkin yaklaşımı, İngiltere'nin AB'den ayrılma kararı ve global büyümeye dair endişeler belirleyici oldu.

2016, Türkiye için de hareketli bir yıl oldu. 15 Temmuz'da yaşanan darbe girişimi, milletimizin demokrasiye sahip çıkması sayesinde başarısızlıkla sonuçlandı. Bu girişimin devamında yaşanan olağanüstü süreç, terör acıları ve yoğun siyasi gündem, ekonomimizin küresel gelişmelerden görece daha fazla etkilenmesine sebep oldu.

İlimli seyreden yatırım ve tüketim harcamaları, net ihracatın negatif etkisi, tüketici ve reel kesim güveninde yaşanan düşüşler büyümeyi yavaşlattı ve ülke ekonomisi, uzun yıllardan sonra ilk defa 2016 yılı 3. çeyreğinde daralma kaydetti. Destekleyici adımlar ve teşviklerle, 2016 yılı büyümesinin %2,4 seviyesinde gerçekleşeceğini değerlendirmekteyiz. 2016 yılında Türk Lirası, ABD doları karşısında %17 değer kaybetti. Değer kaybının da etkisiyle enflasyon %8,5 seviyesinde gerçekleşti.

SABANCI HOLDİNG 2016 PERFORMANSI VE BEKLENTİLERİMİZ

Sabancı Holding olarak 2016 yılındaki zorlu şartlara rağmen başarılı bir yıl geçirdik, ülkemizin kalkınmasına ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmaya devam ettik. Topluluk kombine net satışlarımız geçen senenin %12 üzerinde 54 milyar TL olarak gerçekleşti. Sabancı Holding, 7,5 milyar TL konsolide faaliyet kârı elde ederken; konsolide net kâr 2,7 milyar TL oldu. Aynı dönemde banka dışı konsolide kârlılığımız 651 milyon TL seviyesinde gerçekleşti. 2016 yılında 4,1 milyar TL yatırıma imza attık. Tüm ekibimize bu başarılı sonuçlara olan katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

2016 YILINDA TOPLULUĞUN STRATEJİK İŞ ALANLARINDA VE ŞİRKETLERİMİZİN ÖNEMLİ GELİŞMELERİ ARASINDA AŞAĞIDAKİLERİ SIRALAYABİLİRİZ:

Akbank'ın toplam kredileri 175 milyar TL'yi aştı; toplam aktifleri ise %17'lik bir artışla, sektörün üzerinde büyüyerek 295 milyar TL seviyesine ulaştı. Banka, güçlü büyüme performansını sürdürürken takipteki kredi oranını %2,3 gibi oldukça düşük bir seviyede tutmaya devam etti. Toplam mevduat da 2016 yılında %16 oranında artarak 173 milyar TL seviyesine ulaştı. Akbank, aktif kalitesinden ödün vermeden, operasyonel verimliliği yükselterek net kârını geçen seneye göre %50 artırdı. Dijitalleşme ve mobilizasyon trendlerini iş süreçlerine verimli ve etkin bir şekilde entegre etmeye odaklanan Akbank'ın mobil bankacılık kullanan müşterilerinin oranı Avrupa ortalamasının üzerine çıktı. 2016 yılında, kullandırılan ihtiyaç kredilerinin %40'ı direkt kanallardan müşterilere ulaştı. Yüksek kârlılığı ve sektördeki öncü faaliyetlerinin etkisiyle Akbank fiyat/defter değerinde en iyi performansı gösteren banka oldu.

ZAFER KURTUL
YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE CEO

CEO'nun Mesajı

Sabancı Topluluğu olarak çimento iş kolumuza yatırım yapmaya, bu alanda yurt dışı varlığımızı güçlendirmeye ve bölgesel bir güç olmaya yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

2016 YILINDA ENERJİSA, ÜLKEMİZDE ÖZEL SEKTÖR TARAFINDAN İŞLETMEYE ALINAN EN BÜYÜK YERLİ LİNYİT SANTRALİ OLAN TUFANBEYLİ SANTRALİNİ DEVREYE ALDI.

2016 yılında Enerjisa, ülkemizde özel sektör tarafından işletmeye alınan en büyük yerli linyit santrali olan Tufanbeyli santralini devreye aldı. Bandırma 2 yüksek verimli doğalgaz santrali ile Yamanlı hidroelektrik santrali de 2016 yılı içerisinde tam kapasite ile hizmete girdi. 3600 MW'lık toplam kapasitesi ile özel üreticiler arasında lider konumunda olan Enerjisa'da, kurulu güç kapasitesinin %55'i yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşuyor. Dağıtım alanında yapılan yatırımlar ile 14 ilde 20 milyon kişiye elektrik enerjisi ulaştırılıyor. Sene boyunca üretim, dağıtım ve perakende faaliyetlerdeki performansını artıran şirketimiz, yüksek hacim ve artan tahsilatların katkısıyla, operasyonel kârlılığını yükseltti ve 2016 yılını 294 milyon TL net kâr ile tamamladı.

Türkiye bugün dünyanın dördüncü, Avrupa'nın ise en büyük çimento üreticisidir. Sabancı Topluluğu'nun hedefi çimento sektöründe kârlılık içinde büyümeyi sürdürerek çimento iştiraklerimizin toplam portföyümüz içindeki değerini artırmaktır. Bu doğrultuda, çimento iş kolumuza yatırım yapmaya, bu alanda yurt dışı varlığımızı güçlendirmeye ve bölgesel bir güç olmaya yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Çimento iştiraklerimiz Akçansa ve Çimsa 2016'da başarılı performanslarıyla Türkiye pazarına liderlik etmeye devam ettiler. Akçansa, ülkemizin son dönemdeki önemli yatırımlarından biri olan Yavuz Sultan Selim köprüsü için, bakım gerekmeksizin 100 yılın üzerinde dayanım gücüne sahip özel bir ürün geliştirdi. Projeye özel olarak tasarlanan beş hazır beton tesisinde, taze beton sıcaklığı, buz ve ısıtma ünitelerinin yardımıyla mevsim şartları ne olursa olsun korundu. Bu operasyon, dünyadaki örnek uygulamalar arasında yerini aldı. Dünyanın en büyük ikinci beyaz çimento üreticisi olan Çimsa, 165 milyon USD'lik bir yatırım ile kurulmakta olan Afyon Çimento Fabrikası ile sektördeki öncülüğünü sürdürerek dünyadaki konumunu güçlendirmeye devam etti.

Carrefoursa'da yönetimi devraldığımız 2014 yılından bu yana perakende sektöründe markamızı daha ulaşılabilir, modern ve samimi konuma getirerek kârlı bir noktaya taşımak üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2015 yılı, yoğun mağaza açılışları ve satın almalar yoluyla büyüme yılı idi. Bu hızlı büyümenin ardından, 2016 yılı Carrefoursa için entegrasyona odaklandığımız, kârlılık ve verimlilik artışını ön plana aldığımız bir yıl oldu.

2000 yılından bu yana "Herkes için Teknoloji" felsefesi ile hareket eden Teknosa, artan rekabete ve zorlaşan piyasa dinamiklerine rağmen Türkiye'nin en bilinen ve en çok tercih edilen teknoloji tedarikçisi olmaya devam etti. Müşterilerine en uygun koşullarda hizmet sunabilmeyi hedefleyen Teknosa, 2016 yılında özellikle operasyonel verimliliği ve hizmet kalitesini artırmaya; müşteri finansmanı yapısını ve satış sonrası hizmetleri geliştirmeye yönelik faaliyetlere odaklandı.

Geçtiğimiz seneye oranla %28 büyüyerek devlet katkısı dahil yaklaşık 11,8 milyar TL'lik fon büyüklüğüne ulaşan Avivasa, bireysel emeklilik sektöründeki %19 pazar payı ile liderliğini sürdürdü. 2014'ün sonunda halka arzını gerçekleştirdiğimiz Avivasa, halka açılışının ikinci yılında hissedarlarına %16 seviyesinde kazanç sağladı. Ülkedeki tasarruf seviyesini yükseltmek amacıyla geliştirilen "otomatik katılım sistemi" programına yönelik çalışmalarını da tamamlayan şirketimiz otomatik katılım fon büyüklüğünde de sektör lideri olmayı hedefliyor.

Aksigorta, kasko ve yangın branşlarında büyüme sağlayarak etkin kârlılık ve verimlilik yönetimi ile 2016 yılında 71 milyon TL net kâr elde etti. 2016 yılında Türkiye'de bir "ilk" olma özelliği taşıyan Aksigorta-Acıbadem Sigorta işbirliğini başlattık. Bu işbirliği ile, sağlık branşında hem sigorta riskini paylaşıyor hem de satış ve pazarlama faaliyetlerini sürdürmeye devam ediyoruz. Şirketimiz ayrıca 2016 yılında Maden Ferdi Kaza ve Parametrik Sigorta ürünlerini devreye aldı.

Kordsa ve Sabancı Üniversitesi'nin işbirliğiyle, geleceğin malzemesi olan kompoziti geliştirmek ve üretmek amacıyla Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi'ni hayata geçirdik.

SANAYİ GRUBUMUZ, 2016 YILINDA 480 MİLYON USD'LİK YATIRIM YAPTI.

Kordsa şirketimiz ve Sabancı Üniversitesi'nin işbirliğiyle, geleceğin malzemesi olan kompoziti geliştirmek ve üretmek amacıyla, 100 milyon TL'lik bir yatırım yaparak Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi'ni hayata geçirdik. Dünyada üretilen her 3 uçak lastiğinden 2'sinin takviye malzemelerini sağlayan Kordsa, hem şirketler, hem de üniversiteler ile işbirliği içinde ürün geliştirme faaliyetlerine devam etti. Naylon bezde dünyada %30 pazar payına sahip olan şirketimiz yılı 178 milyon TL kârla kapattı.

Bridgestone, Lassa, Dayton, Firestone, Bandag ve Energizer markaları ile Türkiye lastik pazarı lideri olan Brisa, Şirket içerisinde yarattığı inovasyon kültürüyle müşterilerine özel çözümleri, kolay erişilebilir ve sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak şekilde sunmak üzere başarılı çalışmalarına devam etti. Türkiye'de satılan her 3 lastikten biri Brisa markalı. Brisa'nın öncü markası Lassa, Portekiz'deki ilk satış noktasını 2016 yılı içinde faaliyete geçirdi. Şirket, üretim kapasitesini %30 artırmak üzere, Aksaray'da 300 milyon ABD Doları yatırım ile ikinci bir üretim üssünün temellerini attı.

Dünyanın 66 ülkesine otobüs ihraç eden Temsa Otobüs, Aselsan ile gerçekleştirilen ortak çalışma sonucunda, Türkiye'nin ilk %100 yerli elektrikli otobüsü Avenue EV'i üretti. Yüksek performanslı, verimli ve çevre dostu bir elektrikli otobüs olan Avenue EV, 8 dakikada şarj olup uzun mesafe yolculuk yapabilme kapasitesine sahip. Yenilikçi bakış açısıyla ürettiği araçlarla hem Türkiye'de, hem de dünyada adından söz ettiren Temsa, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından düzenlenen 5'inci İnovasyon Haftası kapsamında gerçekleşen İnovalig Ödülleri'nde "İnovasyon Kaynakları" kategorisinde birincilik ödülünün sahibi oldu.

2017 yılında, 2016'daki dalgalı seyrin devam edeceğini öngörüyoruz. Avrupa'daki politik belirsizlik, dolardaki değerlenme eğilimi, petrol fiyatlarındaki artış, jeopolitik riskler, Fed faiz artırımı süreci ve gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye hareketlerindeki volatilité 2017'de de küresel ekonomiyi etkilemeyi sürdürecektir. Yurt içinde, ekonomik büyümenin ağırlıklı olarak kamu yatırımları ve özel tüketim kaynaklı olacağını; petrol ve emtiadaki değerlenmenin cari açık üzerinde gecikmeli etkileri olabileceğini ve yatırımlarda toparlanmanın sınırlı kalabileceğini düşünüyoruz.

Bu zorlu ekonomik çerçevede, Türkiye ekonomisi için yapısal reformların süratle hayata geçirilmesi son derece önemli olacaktır. Yüksek katma değerli ürünlerin üretimine odaklanmış, ihracat kapasitesi yükselmiş ve dünya pazarlarında diğer ülkeler ile daha üst seviyede rekabet edilebilen bir ekonomik ortamın, arzu edilen sürdürülebilir büyüme oranlarını kalıcı olarak yakalayacağına ve toplumsal refahı daha üst düzeye taşıyacağına inanıyoruz.

Türkiye'nin Sabancı'sı olarak teknolojiyi etkin biçimde kullanmaya, yenilikçi ve katma değeri yüksek ürün ve hizmetlerle ülkemizin ekonomisine katkıda bulunmaya devam ediyoruz. 2017 yılında da bu vizyon doğrultusunda hareket etmeyi, kârlılık ve verimlilik içinde büyüyerek yeni pazarlara yönelmeyi hedefliyoruz.

Tüm değerli çalışanlarımıza, müşterilerimize, iş ortaklarımıza ve hissedarlarımıza elde ettiğimiz sonuçlara katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Saygılarımızla,

Zafer Kurtul
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

AKBANK, GÜÇLÜ BÜYÜME PERFORMANSINI SÜRDÜRÜRKEN TAKİPTEKİ KREDİ ORANINI %2,3 GİBİ OLDUKÇA DÜŞÜK BİR SEVİYEDE TUTMAYA DEVAM ETTİ. TOPLAM MEVDUAT DA 2016 YILINDA %16 ORANINDA ARTARAK 173 MİLYAR TL SEVİYESİNE ULAŞTI.

Yönetim Kurulu

(Mart 2016-Mart 2017 Dönemi İçin Seçilmişlerdir.)

Güler Sabancı
Yönetim Kurulu Başkanı ve Görevli Üye

Erol Sabancı
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Sevil Sabancı Sabancı
Yönetim Kurulu Üyesi

Serra Sabancı
Yönetim Kurulu Üyesi

Suzan Sabancı Dinçer
Yönetim Kurulu Üyesi

Zafer Kurtul
Yönetim Kurulu Görevli Üyesi ve CEO

Işın Çelebi
Yönetim Kurulu Üyesi

Zekeriya Yıldırım
Yönetim Kurulu Üyesi

Nafiz Can Parker
Yönetim Kurulu Üyesi

Güler Sabancı
Yönetim Kurulu Başkanı ve Görevli Üye

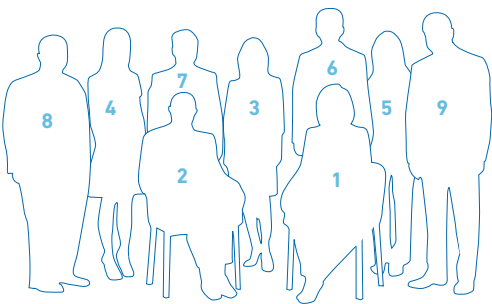
Adana'da doğmuş; yükseköğrenimini Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamlamıştır. Lastik ve Lastik Takviye Grubu Şirketleri'nde çeşitli üst düzey görevlerde bulunmuş olan Güler Sabancı, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve Görevli Üyeliği'nin yanı sıra, Sabancı Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Başkanı, Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı ve Sakıp Sabancı Müzesi Yürütme Kurulu Başkanı olarak da görev yapmaktadır.

Erol Sabancı
Yönetim Kurulu Başkan Vekili
1938 yılında Kayseri'de doğmuş; yükseköğrenimini İngiltere'de, Manchester College of Commerce'de tamamlamıştır. Evli ve iki çocuk babası olan Erol Sabancı, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği'nin yanı sıra, 1967 yılından itibaren yönetiminde bulunduğu Akbank'ta Yönetim Kurulu Şeref Başkanı, Yönetim Kurulu Danışmanı ve Üyesi olarak da görev yapmaktadır.

Sevil Sabancı Sabancı
Yönetim Kurulu Üyesi
1973 yılında İstanbul'da doğmuş; yükseköğrenimini Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nde tamamlamıştır. Topluluk şirketlerinde çeşitli görevler üstlendikten sonra 1997 yılından bu yana Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevine devam etmektedir. Ayrıca, Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi ve Sakıp Sabancı Müzesi Yürütme Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Serra Sabancı
Yönetim Kurulu Üyesi
1975 yılında Adana'da doğmuş, yükseköğrenimini Portsmouth Üniversitesi ve birincilikle mezun olduğu İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde tamamlamıştır. Temsa şirketinde görev yapmış olan Serra Sabancı, Londra'da Institute of Directors'ta Şirket Satın Alma ve Yönetim Kurulu Üyelikleri ile ilgili eğitim almıştır. Serra Sabancı, halen Sabancı Holding ve çeşitli Topluluk şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi olarak, Sabancı Vakfı'nda ise Mütevelli Heyeti Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Suzan Sabancı Dinçer
Yönetim Kurulu Üyesi
Akbank Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Üyesi'dir. Lisans öğrenimini İngiltere'deki Richmond College'da finans üzerine yapmış olan Suzan Sabancı Dinçer, ayrıca ABD'de Boston Üniversitesi'nden işletme dalında lisansüstü (MBA) dereceye sahiptir. Suzan Sabancı Dinçer, Institute of International Finance Yönetim Kurulu Üyesi ve Gelişmekte Olan Ülkeler Danışma Kurulu Üyesi; Harvard Üniversitesi Küresel Danışma Kurulu Üyesi, Harvard İşletme Fakültesi Küresel Liderler Grubu Üyesi ve Harvard İşletme Fakültesi İstanbul Danışma Kurulu Üyesi'dir. Suzan Sabancı Dinçer ayrıca Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyeliği, Endeavor Türkiye Kurucu Üyeliği ve Yönetim Kurulu Üyeliği, Chatham House Mütevelli Heyeti Üyeliği, Contemporary Istanbul Onur Kurulu ve Akbank Sanat Danışma Kurulu Üyeliği görevlerini yürütmektedir.

Güler Sabancı (1)
*Yönetim Kurulu Başkanı ve
Görevli Üye*

Erol Sabancı (2)
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Sevil Sabancı Sabancı (3)
Yönetim Kurulu Üyesi

Serra Sabancı (4)
Yönetim Kurulu Üyesi

Suzan Sabancı Dinçer (5)
Yönetim Kurulu Üyesi

Zafer Kurtul (6)
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

Nafiz Can Paker (7)
Yönetim Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Işın Çelebi (8)
Yönetim Kurulu Üyesi

Zekeriya Yıldırım (9)
Yönetim Kurulu Üyesi

Sabancı Holding Yönetimi

DENETİM KOMİTESİ

Işın Çelebi
Zekeriya Yıldırım

KURUMSAL YÖNETİM KOMİTESİ

Nafiz Can Paker
Sevil Sabancı Sabancı
Serra Sabancı
Mevlüt Aydemir
Levent Demirağ

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI KOMİTESİ

Zekeriya Yıldırım
Sevil Sabancı Sabancı
Mevlüt Aydemir

CEO VE GRUP BAŞKANLARI

Zafer Kurtul (1)
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

Barış Oran (2)
Finans

Ata Köseoğlu (3)
Strateji ve İş Geliştirme

Meral Eredenk Kurdaş (4)*
İnsan Kaynakları

Hayri Çulhacı (5)
Banka

Haluk Dinçer (6)
Sigorta

Mehmet Göçmen (7)
Enerji

Mehmet Hacıkamiloğlu (8)
Sanayi

ÜST YÖNETİM

Faruk Bilen
Danışman

Mevlüt Aydemir
Danışman

Ömer Bozer
CEO Danışmanı

Nedim Bozfakıoğlu (9)
Genel Sekreter

Bülent Bozdoğan
Denetim ve Uyum Yönetimi Başkanı

Levent Demirağ
Mali İşler, Muhasebe ve Hukuk Bölüm
Başkanı

Ahmet Güzeltuna
Çalışma İlişkileri Baş Müşaviri

Eren Mantaş
Direktör - Finans Planlama, Analiz ve
Yatırımcı İlişkileri

Fezal Okur
Direktör - Strateji ve İş Geliştirme

Filiz Karagül Tüzün (10)
Direktör - Kurumsal İletişim

Gökhan Eyigün
Direktör - Strateji ve İş Geliştirme

Güven Oktay
Direktör - Uyum Yönetimi

İlker Yıldırım
Direktör - Muhasebe

Olcay Gürdal
Güvenlik Koordinatörü

Ömer Faruk Gönener
Direktör - Center Yönetimi

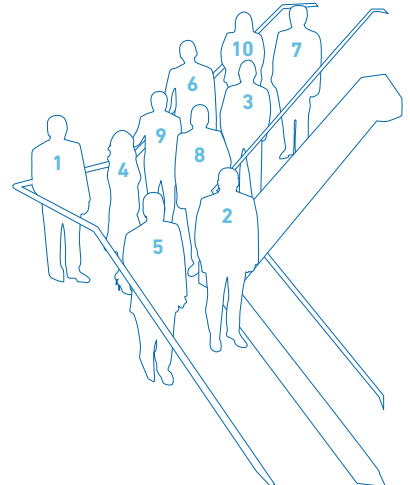
Özlen Sanıbelli
Direktör - CEO Ofisi

Ruba Unkan
Direktör - Hukuk İşleri

Şerafettin Karakış
Direktör - Mali İşler

Taner Aytan
Direktör - Denetim ve Etik İnceleme

Tevfik Eren
Direktör - Sanayi

* 1 Ocak 2017 tarihine kadar Neriman Ülsever bu görevi sürdürmüştür.

Zafer Kurtul

Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

1998 yılında Genel Müdür Yardımcısı olarak Akbank bünyesine katılan Zafer Kurtul, Kasım 2000-Haziran 2009 tarihleri arasında Genel Müdür olarak görev yapmış, Haziran 2009 tarihinde Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı görevine atanmıştır. Zafer Kurtul daha önce Citibank, BNP-Ak-Dresdner Bank ve Société Générale'de yönetici olarak görev almıştır. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunu olan Zafer Kurtul, Wisconsin-Madison Üniversitesi'nden finans dalında yüksek lisans (MBA) derecesi almıştır. Zafer Kurtul Chartered Financial Analyst (CFA) unvanına sahiptir. 19 Temmuz 2010 tarihinden itibaren ise Sabancı Holding'de CEO ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Doç. Dr. Işın Çelebi

Yönetim Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Işın Çelebi, ODTÜ Metalurji Mühendisliği'ni bitirdikten sonra, İTÜ'den aynı alanda yüksek lisans derecesi almıştır. AÜSBF'de ekonomi master'ı yapmıştır. DPT ve özel sektörde üst düzey görevlerde çalıştıktan sonra, siyasete atılmış, bakanlık ve mebusluk yapmıştır. Çeşitli şirketlere danışmanlık yapmaktadır. 2012 Mayıs ayında Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyeliği'ne getirilmiştir.

Zekeriya Yıldırım

Yönetim Kurulu Üyesi

1944 yılında doğmuş; lisan derecesini İÜ İktisat Fakültesi'nde, MA derecesini de Vanderbilt Üniversitesi'nde (Nashville, Tennessee) tamamlamıştır. Yıldırım Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı olan Yıldırım, T.C. Merkez Bankası ve Maliye Bakanlığı'nda çalışmıştır. 2008-2010 arasında Doğan Holding Yönetim Kurulu Üyeliği yapan yıldırım, TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı Üyesi'dir ve 2012 Mayıs'ında Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyeliği'ne getirilmiştir.

Nafiz Can Paker

Yönetim Kurulu Üyesi

1942 yılında İstanbul'da doğmuş; yüksek tahsilini Berlin Teknik Üniversitesi'nde tamamlamış ve Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği branşında Doktora derecesi almış, 1973 yılında Columbia Üniversitesi'nde İşletme Master'ı yapan Paker, 1971 yılından itibaren Türk Henkel A.Ş.'nin üst yönetim kademelerinde görev yapmış, 1984'ten 2004 yılına kadar Türk Henkel Genel Müdürü olarak görev almıştır. 2004 yılında kurucusu olduğu B.O.Y. Consulting'in yöneticiliğini halen sürdürmektedir. Sabancı Holding Yönetim Kurulu, Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti, Dedeman Holding Yönetim Kurulu, Golden Horn Ventures Yönetim Kurulu, TÜSİAD Yönetim Kurulu, TÜSİAD Haysiyet Divanı, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Yönetim Kurulu, Robert Kolej Mütevelli Heyeti Üyelikleri'nde bulunan Paker, TESEV Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini 1997-2015 yılları arasında sürdürmüştür. Halen, Inovent Fikri Mülkiyet Hakları Yönetim Ticaret ve Yatırım A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı, Akbank Yönetim Kurulu Üyeliği, PODEM Kamusal Politika ve Demokrasi Çalışmaları Derneği Kurucu Üyeliği'ni sürdürmektedir.

VİZYON

FARKLILIKLAR YARATARAK KALICI
ÜSTÜNLÜKLER SAĞLAMAK

MİSYON

REKABETÇİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR
BÜYÜME POTANSİYELİ OLAN
“STRATEJİK BİR PORTFÖYÜ”
PAYDAŞLARINA DEĞER YARATACAK
ŞEKİLDE YÖNETMEK

YÖNETİM YAKLAŞIMI

SORUMLULUK VE ŞEFFAFLIK

Öz değerlerimiz tevazu, insana saygı, halka yakınlık, sosyal sorumluluk bilinciyle kurumsal yönetişimi gerçekleştirmek

İNOVASYON

Marka, patent, teknoloji, tasarım, bilişim ağı, fikri ve sınai mülkiyet alanlarında kalıcı üstünlükler yaratmak

AKTİF KATILIMCILIK

Karar süreçlerinde katılım ve ortak aklı teşvik eden bir yönetim yaklaşımı oluşturmak

STRATEJİK YAKLAŞIM

Bugünkü işlerimizi mükemmel yönetmek ve uzun dönemde üstünlükler sağlayacak şekilde geleceğimizi planlamak

Yatırımcı İlişkileri ve Kâr Dağıtım Politikası

Yıl boyunca Genel Merkez’de ve Londra, New York, Washington, Boston, San Francisco, Los Angeles, Atlanta, Austin, Zürih, Cenevre, Frankfurt, Stockholm, Paris, Prag, Varşova, Kopenhag, Singapur, Dubai ve Abu Dhabi gibi yatırım merkezlerinde 316 yüz yüze toplantı yapılmıştır.

SABANCI HOLDİNG YÖNETİMİ, HİSSEDARLARIYLA ŞEFFAF VE YAKIN BİR İLETİŞİM İÇİNDEDİR. YATIRIMCI İLİŞKİLERİ FAALİYETLERİNİN ANA AMACI, MEVCUT HİSSEDARLAR İÇİN SABANCI HOLDİNG’İN DEĞERİNİ ARTIRMAK, POTANSİYEL YATIRIMCILARIN DA İLGİSİNİ ÇEKEBİLMEKTİR.

YATIRIMCI İLİŞKİLERİ

Sabancı Holding yönetimi, hissedarlarıyla şeffaf ve yakın bir iletişim içindedir. Yatırımcı ilişkileri faaliyetlerinin ana amacı, mevcut hissedarlar için Sabancı Holding’in değerini artırmak, potansiyel yatırımcıların da ilgisini çekebilmektir. Holding yönetimi, bu amaçla uyguladığı stratejik planları ve bunların sonuçlarını finans camiasıyla zamanında ve şeffaf bir biçimde paylaşmayı ilke olarak benimsemiştir. Şeffaflık yaklaşımı Holding’in yönetim yapısında da görülmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda Sabancı Holding Yönetim Kurulu’nda üç bağımsız üye görev yapmaktadır.

Sabancı Holding’de yatırımcılarla ilişkiler, Finans Grubu bünyesinde yer alan Yatırımcı İlişkileri Birimi tarafından yürütülmektedir. Yatırımcılara günlük bilgi akışı bu Birim tarafından sağlanmaktadır. 2016 yılında telefon ve e-posta yoluyla pek çok yatırımcı ve hisse senedi analistinin soruları cevaplandırılmış, finansal raporlama dönemlerinde ve yeni gelişmeler sırasında proaktif olarak kendileriyle temasa geçilmiştir. Yıl boyunca Genel Merkez’de ve Londra, New York, Washington, Boston, San Francisco, Los Angeles, Atlanta, Austin, Zürih, Cenevre, Frankfurt, Stockholm, Paris, Prag, Varşova, Kopenhag, Singapur, Dubai ve Abu Dhabi gibi yatırım merkezlerinde 316 yüz yüze toplantı yapılmıştır. Bu çalışmaların sonucunda yerli ve uluslararası analistler tarafından çok sayıda Sabancı Holding raporu yayımlanmıştır. Ayrıca Mart 2016’da Londra’da “Sabancı at the City” yatırımcı toplantıları dördüncü kez gerçekleştirilmiştir. Toplantılara halka açık

Sabancı şirketleri ve Enerjisa katılmıştır. Sabancı Holding dışındaki şirketler toplam 43 görüşme gerçekleştirmiştir. Piyasa değeri yüksek olan Sabancı şirketleri ile yatırımcı toplantılarına ilk kez “Sabancı Meets Wall Street” kapsamında New York’ta devam edilmiştir. Sabancı Holding dışındaki şirketler toplam 38 görüşme gerçekleştirmiştir.

Yatırımcı İlişkileri Birimi, 2017 yılında yatırımcılara stratejik gündem ve uygulama planlarını iletmeye devam ederek, mevcut ve potansiyel hissedarlarla yakın diyalog ve ilişkisini sürdürmeyi hedeflemektedir.

2016 yılında enerji, sigorta ve bireysel emeklilik günleri olmak üzere toplamda iki sektör günü düzenlenmiş, ilgili Grup Başkanları ve Şirket Genel Müdürleri, analistlere sektördeki gelişmeler ve şirketlerin stratejileri hakkında bilgi vermiştir.

Yatırımcı İlişkileri Birimi’ne her türlü istek ve soru için investor.relations@sabanci.com adresinden ulaşılabilir.

KÂR DAĞITIM POLİTİKASI

Sabancı Holding Kâr Dağıtım Politikası, ortaklara Sermaye Piyasası Mevzuatı’na göre belirlenen dağıtılabilir kârın en az %20’si oranında nakit veya bedelsiz hisse şeklinde kâr payı dağıtılmasını öngörmektedir. Bu Politika, ulusal ve küresel ekonomik şartlarda herhangi bir olumsuzluk olması, gündemdeki projelerin ve fonların durumuna göre Yönetim Kurulu tarafından her yıl gözden geçirilmektedir.

Sabancı Holding Ortaklık Yapısı

Ortağın Ticari Unvanı/ Adı-Soyadı	Nominal Değer (TL)	Sermayedeki Payı (%)	Oy Hakkı Oranı (%)
Sakıp Sabancı Holding Anonim Şirketi	287.100.000,56	14,07	14,07
Serra Sabancı	147.160.295,80	7,21	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	141.566.960,87	6,94	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	141.566.960,87	6,94	6,94
Diğer	1.323.009.712,90	64,84	64,84
Toplam	2.040.403.931,00	100,00	100,00

Halka Açıklık Oranları

Sabancı Holding, daha dengeli bir portföy yapısına ulaşmak için başta enerji olmak üzere çimento ve sanayi iş kollarındaki yatırımlarını hızla devam ettirmektedir.

Bankacılık

Akbank **%51**

Sigorta

Aksigorta **%28**

Avivasa **%20**

Çimento

Akçansa **%21**

Çimsa **%41**

Perakende

Teknosa **%12**

Carrefoursa **%2**

Sanayi

Kordsa **%29**

Brisa **%10**

Yünsa **%36**

Halka Açık **%64**
Halka Açık Olmayan **%36**

HALKA AÇIK ŞİRKETLERİN
NET AKTİF DEĞERİNDEN
ALDIĞI PAY

Sabancı Grubu'nda pay sahipleriyle ilişkiler, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri kapsamında Yatırımcı İlişkileri Birimi tarafından yürütülmektedir. 2016 yılında yatırımcılar ve analistlerle 316 yüz yüze toplantı yapılmış; 350 civarında kurumsal pay sahibi ve analist ile telefonda görüşülmüş ve gelen sorular cevaplandırılmış; ayrıca pay sahiplerinden gelen 100'ün üzerinde e-posta yanıtlanmıştır.

HALKA AÇIK, ŞEFFAF
VE HESAP VEREBİLİR
KURUMSAL YAPILAR

Risk Yönetimi

**SABANCI TOPLULUĞU
ŞİRKETLERİ
PAYDAŞLARINA
YARATTIĞI DEĞERİ
EN YÜKSEK SEVİYEDE
TUTMAK VE TOPLULUĞUN
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ
SAĞLAMAK İÇİN
KURUMSAL RISK YÖNETİM
İLKELERİNİ KULLANARAK
STRATEJİK VE FİNANSAL
HEDEFLERDEKİ OLASI
SAPMALAR, TOPLULUĞUN
RISK ALMA TUTUMUNA
UYGUN ŞEKİLDE
YÖNETMEKTEDİR.**

Sabancı Topluluğu şirketleri paydaşlarına yarattığı değeri en yüksek seviyede tutmak ve Topluluğun sürdürülebilirliğini sağlamak için kurumsal risk yönetim ilkelerini kullanarak stratejik ve finansal hedeflerdeki olası sapmaları, Topluluğun risk alma tutumuna uygun şekilde yönetmektedir.

Topluluk iştiraklerinden Akbank'ta risk yönetimi BDDK mevzuatına uygun olarak, Banka Yönetim Kurulu'nun sorumluluğu ve gözetimi altında yapılmaktadır. Kurul gözetim sorumluluğunu Denetim Komitesi, Üst Düzey Risk Komitesi, Kredi Komitesi gibi komiteler aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Banka'nın risk alma seviyeleri Yönetim Kurulu tarafından onaylanan risk limitleri aracılığıyla belirlenmektedir. Banka üst yönetimi günlük faaliyetlerin belirlenen risk yönetimi süreçleri ve risk limitleri çerçevesinde yürütülmesinden Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Yönetim Kurulu'na doğrudan bağlı olan Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Kontrol Merkezi Başkanlığı ve Risk Yönetimi Bölümü, aynı zamanda icra birimleri ile koordinasyon içinde faaliyet göstermektedirler. Risk yönetimi kapsamında risklerin tespit edilmesi, ölçülmesi ve takibi için ulusal ve uluslararası uygulamalarda kabul görmüş risk modelleri ve parametreler kullanılmaktadır. İçsel metot ve modellerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik çalışmalar sürekli olarak yapılmaktadır. Olağanüstü durumlarda Banka'nın maruz kalabileceği riskleri analiz etmeye yönelik olarak değişik senaryo analizleri yapılmakta, acil durum planları hazırlanmaktadır. Banka'nın maruz kaldığı riskleri sınırlandırmak ve risklere karşı korunma sağlamak için çeşitli risk azaltma teknikleri kullanılmaktadır.

Finans dışı sektörlerde faaliyet gösteren Sabancı Topluluğu şirketlerinde risk yönetimi, ilgili Yönetim Kurulları ve onlara bağlı çalışan Riskin Erken Tespiti Komitelerinin gözetimi altında söz konusu süreç ve faaliyetten sorumlu yöneticiler ve şirketlerin üst yönetimleri tarafından yönetilir. Şirketler karşılaşılabilecekleri riskleri belirler, risklerin olasılık derecelerine ve sebep olabilecekleri kayıpların büyüklüğüne göre derecelendirerek sıralar. Önceliklendirilmiş riskler şirket yönetimi, risk komitesi ve Şirket Yönetim Kurulu tarafından dönemsel raporlarla izlenir. Bunlara yönelik alınacak önlemleri de kapsayan risklerin yönetim süreçleri kararlaştırılarak uygulanması ve

sonuçları izlenir. Topluluk iştiraklerinin finansal, stratejik, operasyonel ve uyum risklerinin yönetimi ayrıca Holding seviyesinde ilgili Grup Başkanları, Finans Grup Başkanlığı ve Uyum Riski Yönetim birimi tarafından izlenir ve yönlendirilir.

Sabancı Topluluğu'nda takip edilen riskler aşağıdaki temel kategoriler altında gruplanmaktadır:

Uyum Riskleri: Yürürlükteki kanunlara, diğer hukuki düzenlemelere, etik kurallara, Şirket içi politika ve yönetmelikler gibi tanımlı kurallara uyulmaması halinde karşılaşılabilecek yasal müeyyideler ile itibar, maddi vb. kayıpları ifade etmektedir. Topluluk iştiraklerinin uyum risklerini belirlenen çerçevede etkin olarak yönetmelerini desteklemek amacıyla Holding Uyum Yönetimi Direktörlüğü tarafından yönlendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Finansal Riskler: Şirket'in finansal pozisyonunun ve tercihlerinin sonucunda ortaya çıkabilecek riskleri ifade eder. Finansal riskler, kredilerden, faiz oranlarından, döviz kurlarından, nakit yönetiminden, emtia fiyatlarından kaynaklanan riskleri kapsamaktadır.

Sabancı Topluluğu'nda kur riskine karşı gerek duyulduğu durumlarda vadeli işlem sözleşmeleri kullanılmaktadır. Ayrıca kur riskinin nakit yönetiminde kısa vadeli dalgalanmalar yaratmaması için döviz kredilerinin uzun vadeli yatırım projelerinde ve mümkün olduğunca döviz geliri ya da dövize endeksli gelir sağlanması söz konusu sektörlerde kullanılması tercih edilmekte, yatırımlar fazlara bölünerek zamana yayılmaktadır.

İştiraklerin faiz risklerini etkin yönetmek için finansal kurumların faiz oranları takip edilerek şirketlerin daha uygun finansman koşulları sunan kuruluşlara yönlendirilmesi ve banka kredileri yanında tahvil ihraçlarının kullanımı Holding seviyesinde yapılan çalışmalarla desteklenmektedir.

Emtia fiyat risklerine karşı şirketlerimiz mümkün olduğunca dinamik fiyatlama gibi operasyonel yetkinlikler geliştirmekte, ya da operasyonel veya finansal türev araçları kullanarak önlem almaktadırlar.

Stratejik Riskler: Bir şirketin kısa, orta veya uzun vadelerde belirlemiş olduğu hedeflerine ulaşmasını engelleyebilecek yapısal risklerdir. Planlama, iş modeli, iş portföyü, kurumsal yönetim ve pazar analizi gibi alanlardan kaynaklanan riskler stratejik riskler çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Holding seviyesinde stratejik risklerin etkin yönetimi uzun vadeli dinamik bir portföy yönetimi bakış açısı ile yürütülmektedir. Sabancı Holding'in portföy yönetimine egemen olan temel ilke, rekabet üstünlüğü yaratılabilecek alanlara odaklanarak özkaynakları hızlı büyüyen, kârlılığı yüksek ve sürdürülebilir işlerde kullanmaktır. Portföyün sektörel, coğrafi, müşteri profili, teknoloji ağırlığı, ihracat gibi kriterlere göre çeşitlendirilmesi üzerinde Holding düzeyinde çalışılmaktadır.

Operasyonel Riskler: Şirket içi kontrollerdeki aksamalar sonucu hata ve ihmallerden, şirket yönetimi ve personeli tarafından zaman ve koşullara uygun hareket edilmemesinden, yönetim hatalarından, bilgi teknolojisi sistemlerindeki hata ve aksamalardan kaynaklanabilecek kayıpların ortaya çıkma, hatta şirket faaliyetlerinin zararlar sonuçlanma olasılığı olarak tanımlanmaktadır.

Denetim Grubu tarafından yapılan çalışmalarla şirket süreçleri ve sistemleri, bu risklerin belirlenmesine ve bertaraf edilmesine dönük olarak kontrol edilmektedir.

Marka/İtibar Yönetimi Riskleri: Şirketin, unvanı ve ticari markalarının etkin bir şekilde yönetilememesi sonucunda değer kaybetmesi veya çeşitli olayların sebep olduğu itibar zedelemesi yüzünden ürün ve hizmetlerine olan talebin azalması ve müşteri, kâr ve rekabet gücünü kaybetmesidir. Çoklu disiplinden oluşan bir takip ve yönetim sistemiyle Topluluğun temel varlığı olan marka/itibar riskleri izlenmekte ve gerekli müdahalelerle yönetilmektedir.

Raporlama Riskleri: Mevzuata ve standartlarına uygun olmayan hatalı beyanlar, yönetim raporlamalarında yeterli paylaşım yapılmaması, ana göstergelerin etkili ölçüm ve paylaşımlarının yapıl(a)maması, zamanlama ve detay açısından rapor kalitesinde eksiklikler olarak tanımlanmaktadır. Denetim Grubu ve bağımsız

kuruluşlarca yapılan denetimlerde raporlama kalitesi takip edilmektedir.

Dış Çevre Riskleri: Şirketin kendi faaliyet ve yönetim süreçleriyle etkileyemediği dış faktörlere (doğal afetler, siyaset ve ekonomide içi ve dış gelişmeler, faaliyetleri kamu düzenlemelerine tabi sektörlerde kural koyucunun alacağı yeni kararlar, rekabet kurallarında yapılacak değişiklikler gibi) dayalı risklerdir. Riskleri bertaraf etmek için alınabilecek azami önlemler alınmakla birlikte uygun olan durumlarda risklere karşı sigorta yaptırılmaktadır. Holding Risk Komitesi, 2016 yılında Sabancı Holding konsolide finansallarında büyük etkiye sahip olan enerji sektörüne şekil verecek regülasyonların gelişimini de takip etmiştir. Elektrik enerjisi perakende satış ve dağıtım alanında 2016 -2020 senesini kapsayacak 3. Tarife dönemine ait gelişmeler, yapılan çalışmalar izlenen konular arasındadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun hisse senedi borsada işlem gören şirketlerde tedbirli risk yönetimi anlayışının uygulanması amacıyla yürürlüğe koyduğu "Riskin Erken Saptanması Komitesi"ni Yönetim Kurulu'nun 25.04.2013 tarihinde aldığı kararla kurmuştur. Komite'nin Başkanı Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi Zekeriya Yıldırım, Yönetim Kurulu Üyesi Sevil Sabancı Sabancı ve Danışman Mevlüt Aydemir'dir. Komite'nin amacı H.Ö. Sabancı Holding A.Ş.'nin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, uyum, itibar raporlama, dış çevre sair her türlü riskin erken teşhisi, gerekli önlemlerin belirlenmesi ve riskin yönetilmesini değerlendirmek ve Yönetim Kurulu'nu bu hususlarda karar alması için bilgilendirmektir. Komite, amacına yönelik olarak, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin maruz olduğu riskleri ortaya koyup değerlendirmekte, geliştirilen raporlama sistemi ile izlemekte ve alınan tedbirleri takip etmektedir. Ayrıca iştiraklerin faaliyetlerinde Holding'in konsolide mali tablolarını ve stratejik hedeflerini etkileyebilecek riskler de Holding Risk Komitesi tarafından izlenmektedir. Komite 2016 yılında altı kez toplanmış ve değerlendirmelerini Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunmuştur.

**SABANCI HOLDİNG'İN
PORTFÖY YÖNETİMİNE
EGEMEN OLAN TEMEL
İLKE, REKABET
ÜSTÜNLÜĞÜ
YARATILABİLECEK
ALANLARA ODAKLANARAK
ÖZKAYNAKLARI
HIZLI BÜYÜYEN,
KÂRLILIĞI YÜKSEK VE
SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞLERDE
KULLANMAKTIR.**

İnsan Kaynakları

**SABANCI TOPLULUĞU
İNSAN KAYNAKLARI
YÖNETİMİNİN HEDEFİ;
TOPLULUK VİZYONU VE İŞ
SONUÇLARINA ULAŞMAK
İÇİN DEĞER YARATAN
İNSAN KAYNAKLARI
STRATEJİLERİ
GELİŞTİRMEK VE BUNLARI
UYGULAMAKTIR.**

Sabancı Topluluğu insan kaynakları yönetiminin hedefi; Topluluk vizyonu ve iş sonuçlarına ulaşmak için değer yaratan insan kaynakları stratejileri geliştirmek ve bunları uygulamaktır.

Sabancı Topluluğu şirketlerinde İK politikası ve uygulamaları; şirketlerin iş stratejilerine uygun ve sürdürülebilir büyüme için gerekli performansı destekleyecek organizasyonel yetkinlik ve beceri setlerini oluşturmaya yönelik olarak tanımlanmış ve bu paralelde yönetilmektedir. İnsan kaynakları yönetimi anlayışı, iş yapılan farklı sektörlerin özel ihtiyaçlarına proaktif olarak cevap vermenin yanı sıra Sabancı değerleri ve kültürü çerçevesinde kurum bağlılığı yüksek, değer yaratan, motive, yenilikçi çalışanlar ve ekipler oluşturulmasını hedeflemektedir.

Farklı sektörlerde ve farklı yapılardaki şirketlerden oluşan Sabancı Topluluğu'nda insan kaynakları vizyonu ve politikası ortaktır ancak İK uygulamaları, şirketlerin özel koşullarına ve ihtiyaçlarına yönelik esnekliği sağlayacak biçimde belirlenmektedir.

YETENEK YÖNETİMİ

Sabancı Topluluğu liderlerinin; Sabancı değerlerini taşıyan, büyümeye odaklanan, yüksek performans kültürünü benimseyen, yenilikçi, koordinasyon ve farklı kültürlerle entegrasyon yeteneği kuvvetli, dayanıklılığı yüksek, esnek, proaktif, fırsatları araştıran gören ve bunların en iyi şekilde uygulanmasına öncülük eden, belirsiz ve kompleks yapılarda çalışmaya hazır, zorluklarla mücadele eden, krizleri fırsat olarak görebilen, inovasyona inanan, ekiplerle birlikte değer üretebilen, ekiplerini harekete geçiren ve onlara ilham veren, global ekonomiyi takip eden ve bunun iş sonuçlarımıza etkisini merak eden, stratejik düşünebilen bireyler olması hedeflenmektedir.

GENÇ SABANCILILAR

Topluluk şirketlerindeki potansiyeli yüksek genç çalışanların katıldığı, network imkanı sağlayan ve simülasyon eşliğinde firma yönetiminin deneyimlendiği Genç Sabancılar programından 2016 yılında 39 genç çalışan mezun olmuştur.

SA LAB

2016 senesinde orta kademe yöneticileri için başlatılan "değer odaklı yönetim" anlayışının getirileri konusunda farkındalıklarının artmasını, bütünü ve bütün içindeki katkıların görmelerini sağlayacak olan "İş Zekâsı" konularına odaklanmalarını sağlayacak SA LAB programından 16 yönetici mezun olmuştur.

SA EXE

Genel Müdür Yardımcıları ve Direktörler ile gerçekleşen, yöneticilerin stratejik karar alma becerilerini geliştiren, belirsizlik içeren ve karmaşık durumlarda etkili liderlik yapabilmelerini destekleyen, simülasyon ile desteklenen SA-EXE'nin 4'üncü programına 11 yönetici katılmıştır.

SALT

Üst yönetim kademelerine geçen tüm iş liderleri için bir eşik eğitim olan Sabancı Liderlik Takımı (SALT) eğitim programı, genel müdürlük ve daha üst pozisyonlardaki yöneticilerin katıldığı, yöneticilerin kendileri ile yüzleştikleri ve liderlik özelliklerini Sabancı beklentileri ile şekillendirdikleri başarılı bir programdır.

FUTURE FORUMS

10 yıl önce tasarımına başlananan Future Forums programının amacı Sabancı Topluluğu'nun sürdürülebilir büyüme hedefini destekleyecek pazar ve müşteri odaklı bakış açısını her faaliyetin odağına yerleştirerek, sektör ve pazar sınırlarının ötesinde düşünmeyi sağlayacak bir zihinsel dönüşümü desteklemektir. Topluluk şirketlerinin aktif olarak katıldığı Future Forums 2016 yılı içinde 6. dönem mezunlarını vermiştir.

TOPLULUK MENTORLUK PROGRAMI

Hem deneyimli yöneticilerin ve çalışanların bireysel gelişimine, hem de Toplulukta yaygınlaştırılmak istenen "Koçluk Kültürü"nü oluşmasına katkı sağlayan ve "Birbirinin Başarısına Katkıda Bulunan" bir Topluluk olmaya destek olan bir uygulama olduğuna inanılarak 9 yıl önce başlatılan Mentorluk Programı'na 2016 yılı içerisinde de devam edilmiştir.

28. KAT SOHBETLERİ

Şirketlerin yüksek potansiyelli çalışanları, Holding üst yönetimi ile öğle yemeklerinde bir araya getirilerek, hem yetenekler tanıtılmış hem de üst yönetim, çalışanların sorularını cevaplayıp önerilerini dinlemiştir. Yoğun ilgi gören ve devam edecek yemeklerden 14 adet düzenlenmiş ve 116 yetenek ağırlanmıştır.

SABANCI ALTIN YAKA ÖDÜLLERİ

Kadının ekonomik hayata katılımı ve işte eşitlik konusunda Sabancı Holding ve Topluluk şirketleri birçok yerel ve uluslararası projede önemli roller üstlenmektedir. Yedincisi düzenlenen Sabancı Altın Yaka Ödül programı ile Topluluk için kritik olan konuların iletişimi İş'te Eşitlik, İnsana Yatırım, Dijitalleşme, İnovasyon ve Kurumsal Girişimcilik, Pazar Odaklılık, Verimlilik ve Değer Yaratan kategorileri ile tüm çalışanlara yapılması, en iyi uygulamaların öne çıkarılarak takdir edilmesi ve ödüllendirilmesi öncelikli hedefler olarak belirlenmiştir.

ORGANİZASYONU GELİŞTİRME VE GÜÇLENDİRME

Topluluğun başarısının sürekliliğini sağlayabilmek için organizasyon, insan kaynağı, sistem ve süreçler sürekli gözden geçirilmekte ve ihtiyaçlar doğrultusunda yapılandırılmaktadır. Potansiyeli yüksek çalışanların performansı takip edilerek, Topluluğun güncel ve gelecekteki ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirilmektedir. Çalışanların ve organizasyonun gelişimi için Topluluk içi görevlendirme, transfer ve rotasyon uygulamalarına önem verilmektedir.

TOPLAM ÖDÜL YÖNETİMİ

Nitelikli işgücünü Topluluğa çekecek ve çalışanların bağlılığını artıracak rekabetçi ödül yönetimi uygulamaları sunarak, çalışanların kendi iş sonuçlarının sorumluluğunu almaları teşvik edilmektedir. Çalışanların katkısı, başarıları ve yüksek performansı tanınmakta ve taşıdıkları sorumluluklar ve organizasyona kattıkları değer doğrultusunda ödüllendirilmektedir.

ÇALIŞANLARIN MOTİVASYONUNU VE BAĞLILIĞINI ARTIRMA

Çalışanların elde tutulması ve kurum bağlılığının artırılması ve daha da önemlisi yapılan işe karşı bir tutku ve heyecan yaratılması rekabetçiliği artırmaktadır. Çalışan tarafından yaptığı işin yarattığı katma değer iyi anlaşılması ve büyük resmi anlaması en önemli motivasyon unsurlarından biridir. Çalışanların öneri ve beklentilerini dikkate almak, bağlılığı güçlendirici yaklaşımları sürekli geliştirmek, güvenli, sağlıklı, etik değerlerin yaşatıldığı, iş ve özel yaşam arasındaki dengeyi dikkate alan bir iş ortamı sağlamak hedeflenmektedir.

GENEL MÜDÜR
YARDIMCILARI VE
DİREKTÖRLER İLE
GERÇEKLEŞEN,
YÖNETİCİLERİMİZİN
STRATEJİK KARAR ALMA
BECERİLERİNİ GELİŞTİREN,
BELİRSİZLİK İÇEREN VE
KARMAŞIK DURUMLARDA
ETKİLİ LİDERLİK
YAPABİLMELERİNİ
DESTEKLEYEN,
SİMÜLASYON İLE
DESTEKLENEN SA-EXE'NİN
4'ÜNCÜ PROGRAMINA 11
YÖNETİCİ KATILMIŞTIR.

Banka

İlk günden beri dinamik, güvenilir ve yenilikçi

Mobilin Bankası Akbank güçlü sermaye yapısı, ileri teknolojisi, yenilikçi vizyonu ve güvenilirliği ile Türkiye'nin en büyük kuruluşlarından biri olarak 1948'den bu yana müşterilerine en iyi hizmeti vermek için çalışıyor.

Akbank Direkt'i tercih eden 3 milyondan fazla müşterisi ile Akbank, "yalnızca mobil bankacılığı kullanan" müşteri payında dünya liderlerinden biridir.

► Evrim Ummak
(Bölgeler Ticari Satış Yöneticisi)

KOBİ'lerimize dijital kanallardan sunduğumuz bankacılık fonksiyonlarını her geçen gün zenginleştirerek, tüm ihtiyaçlarını dijital kanallar üzerinden gerçekleştirebilecekleri bir bankacılık anlayışını sahipleniyoruz.

► Zafer Cengiz
(Karlılık Sistemleri
Yöneticisi)

Bir Akbank müşterisi, mobil bankacılığı ayda ortalama 15-20 defa kullanmaktadır.

Banka

AKBANK'IN YAYGIN ŞUBE AĞI

250

50

10

1

0

GÜÇLÜ TEMELLER

- ✓ GÜÇLÜ YERLİ ANA ORTAKLIK YAPISI
- ✓ YÜKSEK KALİTELİ İNSAN KAYNAĞI
- ✓ TÜRKİYE'NİN EN DEĞERLİ BANKA MARKASI
- ✓ BAŞARILI UYGULAMALAR İLE UZUN DÖNEMLİ STRATEJİK YÖNETİM
- ✓ TÜRKİYE GENELİNE YAYILMIŞ 841 ŞUBE VE İLERİ TEKNOLOJİ DAĞITIM KANALLARI
- ✓ SEKTÖRDE PEK ÇOK İLKİ BAŞLATMASI İLE TÜRKİYE'NİN YENİLİKÇİ GÜCÜ
- ✓ KALICI VE YAYGIN FONLAMA TABANI
- ✓ ODAĞINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK STRATEJİSİ İLE YÜKSEK ÖZKAYNAK GETİRİSİ VE AKTİF KALİTESİ
- ✓ %14,2 SERMAYE YETERLİLİK ORANI İLE GÜÇLÜ SERMAYE YAPISI
- ✓ YÜKSEK AKTİF KALİTESİ İLE DÜŞÜK TAKİPTEKİ KREDİLER ORANI: %2,3
- ✓ %1,6 OPERASYONEL GİDER/AKTİF RASYOSU İLE YÜKSEK VERİMLİLİK

Güven konusunun birincil önem taşıdığı günümüz koşullarında Akbank, etkin risk yönetimi ölçüm ve teknikleri sayesinde riskin en sağlıklı şekilde hesaplanabilmesi ve raporlanabilmesi yönünde çalışmalarını sürdürmüştür. Ülkemiz ve dünya piyasalarında yaşanan finansal ve ekonomik gelişmelerle birlikte, Basel prensipleri ve diğer uluslararası düzenlemeler ile risk yönetimi alanında yaşanan gelişmeler takip edilerek mevcut uygulamalarda iyileştirmeler yapılmıştır.

ETKİN RİSK YÖNETİMİ

Akbank, 8,9 milyar ABD dolarıyla sektörde en yüksek serbest sermayeye sahip bankadır. Akbank'ın %14,2 olan sermaye yeterlilik oranı, Türk bankacılık sektöründe tavsiye edilen oran olan %12'nin oldukça üzerindedir.

GÜÇLÜ SERMAYE YAPISI

Aktif kalitesinin korunması, etkin bir risk yönetiminin en önemli koşuludur. Akbank, bu yaklaşımı doğrultusunda, sağlıklı bir kredi politikası izlemeye özen göstermiş ve yüksek büyümeden çok portföy kalitesi yüksek bir büyümeye öncelik vermiştir. Bugün Türk bankacılık sektöründe takipteki krediler oranı %3,2, Akbank'ta ise bu oran %2,3'tür. Diğer yandan Akbank, takipteki kredileri için genel kredi karşılıkları da dikkate alındığında %165 oranında karşılık ayırmaktadır.

AKTİF KALİTESİ

Akbank'ın başlıca güçlü noktaları olan yüksek likiditesi ve düşük kaldıraç oranı (9.1x) sürdürülebilir kârlı büyümesini desteklemektedir.

YÜKSEK BÜYÜME POTANSİYELİ

Uluslararası bankacılık alanında gerek müşterilerine sağladığı nitelikli hizmetler, gerekse yenilikçi ve dinamik yapısı sayesinde Akbank, muhabir bankaların Türkiye'de önde gelen iş ortaklarından biri olma özelliğini 2016 yılında da sürdürmüştür. Akbank, 2016 yılında uluslararası borçlanma piyasalarında gerçekleştirmiş olduğu işlemlerle sektöre öncülük etmeye devam etmiştir. Bunlarda biri olan ARTS Seküritizasyon Programı kapsamında 2016 yılı içinde 5 ve 12 yıl arasında değişen vadelerde 11 ayrı kısımda 1,6 milyar ABD doları tutarına denk gelen finansman temin edilmiştir. Bu işlem, toplamda Türk bankacılık sektöründe bugüne kadar yapılan en büyük seküritizasyon ihracı olmuştur.

ULUSLARARASI İTİBAR

Akbank Uluslararası Bankacılık Bölümü, 2016 yılında dünyanın 160 ülkesinde yerleşik güçlü muhabir ilişkileri ile müşterilerine dış ticaret, ödemeler ve yatırım projelerinde hızlı ve etkin bir şekilde destek vermiştir. Çeşitli ülkelerin ihracat kredi kuruluşları ile imzalamış olduğu büyük montanlı kredi anlaşmaları ve köklü iş ilişkileri sonucu müşterilerinin ithalat proje ve yatırımlarına daha rekabetçi fiyatlarla uzun vadeli finansman sağlanmıştır.

%14,2

Akbank'ın %14,2 olan sermaye yeterlilik oranı, Türk bankacılık sektöründe tavsiye edilen oran olan %12'nin oldukça üzerindedir.

%2,3

Türk bankacılık sektöründe takipteki krediler oranı %3,2, Akbank'ta ise %2,3'tür.

AKBANK**294,5****TOPLAM AKTİFLER**
MİLYAR TL**4.854****NET KÂR**
MİLYON TL

Akbank, 30 Ocak 1948 tarihinde özel sermayeli bir ticaret bankası statüsünde Adana'da kurulmuştur. Kuruluş amacı bölgedeki pamuk üreticilerine finansman sağlamak olan Akbank, ilk İstanbul şubesini, 14 Temmuz 1950'de Sirkeci'de açmıştır. 1954 yılında Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'a taşınmasının ardından şube sayısını hızla artıran Akbank, 1963 yılında tüm bankacılık işlemlerinde otomasyona geçmiştir.

Akbank, 1990 yılında halka açılmış ve 1998 yılında ikincil halka arz ile uluslararası piyasalarda American Depository Receipt (ADR) olarak da işlem görmeye başlamıştır.

Akbank'ın temel faaliyetleri kurumsal - yatırım ve özel bankacılık, ticari bankacılık, KOBİ bankacılığı, bireysel bankacılık, ödeme sistemleri ve Hazine işlemleri ile uluslararası bankacılık hizmetlerini içeren bankacılık faaliyetlerini kapsamaktadır. Banka standart bankacılık faaliyetlerinin yanı sıra, şubeleri aracılığıyla, Aksigorta A.Ş. ve Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. adına sigorta acenteliği faaliyetlerini de yürütmektedir.

Faaliyetlerini İstanbul'daki Genel Müdürlüğü ve yurt çapındaki 22 bölge müdürlüğü aracılığıyla sürdüren Akbank, yurt içinde 840 şubesi ve yaklaşık 14 bin çalışanıyla güçlü ve yaygın bir dağıtım ağına sahiptir. Akbank 15 milyon üzerindeki müşterisine hizmetlerini, geleneksel dağıtım kanalları olan şubelerin dışında, Akbank Direkt İnternet, Akbank Direkt Mobil, Çağrı Merkezi, yaklaşık 4.200 ATM, 460'dan fazla POS terminali ve diğer yüksek teknoloji kanalları aracılığıyla sunmaktadır.

Akbank Türkiye'de öncüsü olduğu dijital bankacılık çalışmalarını Akbank Direkt çatısı altında toplayarak, müşterilerinin finansal ihtiyaçlarına çözüm sağlamakta, en uygun noktalarda ve mükemmel müşteri deneyimiyle hizmet sunmaktadır. Teknolojinin hızla geliştiği ve müşterilerin taleplerinin daha da arttığı günümüz koşullarında Akbank Direkt, müşterilerin ihtiyaçlarını zaman ve mekân sınırlaması olmadan karşılayarak aynı zamanda yeni teknolojilerin sektöre ve Türkiye'ye gelmesine de öncülük etmektedir.

Daha fazla bilgi için,
www.akbank.com

Trendleri ve müşteri dinamiklerindeki değişimleri öngörerek, müşterilerinin finansal ihtiyaçlarına özel yeni ürünler ve kanallar geliştiren Akbank, Türk bankacılık sektöründe birçok yeniliği müşterileriyle buluşturmuştur. Büyük Kırmızı Ev ve iPad Bankacılık Şubesi gibi yeniliklerle Türkiye'de pek çok ilki başlatmanın yanı sıra şubeye gitmeye gerek kalmadan kredi alma olanağı sunan Kredi Makinesi ve Cep Kredi gibi ürün ve hizmetleriyle dünyada da ilklere imza atmıştır.

Akbank yakın zamanda hayata geçirilen "Akbank Tek Durak Kurumsal Yatırım Bankacılığı" ile Türkiye'deki yatırım finansmanına çok daha etkin bir şekilde çözüm üretmeye başlamıştır. Bu sayede Akbank kurumsal müşterilerin tek adımda hem kurumsal ve yatırım bankacılığı hizmetlerinden faydalanmasını hem de Akbank iştiraklerinin tecrübe ve uzmanlığına kolay bir şekilde erişebilmesini sağlamıştır.

Akbank Bankacılık Merkezi, Türkiye'nin en yüksek kapasitesine sahip işlem merkezi olarak, 2010 yılında hizmete girmiştir. Akbank'ın verimliliğini ve hizmet kalitesini çok daha yüksek seviyelere taşıyan merkez, en yüksek teknolojiyle donatılmıştır.

Akbank, yurt dışındaki faaliyetlerini Almanya'daki iştiraki (Akbank AG), Malta'da bulunan bir şubesi ve Dubai'de (Akbank Dubai Limited) bulunan temsilciliği ile sürdürmektedir. Bankacılık dışı finansal hizmetler ile sermaye piyasası ve yatırım hizmetleri ise, Banka'nın diğer iştirakleri olan Ak Yatırım, Ak Portföy ve Aklease tarafından yürütülmektedir.

Akbank, kullandığı en son bilgi teknolojileri ve deneyimli bankacılardan oluşan çalışanları ile geniş bir yelpazede yer alan bireysel ve kurumsal müşterilerine üstün kalitede hizmet sunmaktadır.

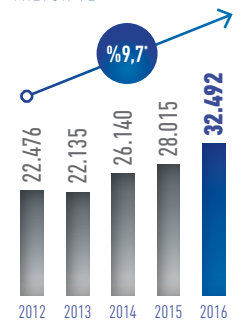
Harvard Üniversitesi Kennedy School of Government (Harvard KSG), Akbank'ın 2001 krizi sonrasındaki dönüşüm hikâyesini ve büyüme stratejisini vaka çalışması (case study) haline getirmiştir. 2001'de yaşanan ekonomik kriz sonrasında Türk ekonomisinin ve bankacılık sektörünün krizin etkileri ile mücadelesi sırasında, "Yeni Ufuklar Değişim Programı" başlatılmıştır. Banka'nın uygulamaya koyduğu yönetim, değişim ve büyüme stratejisi, Akbank'ın ekonomik krizden çıkış ve büyüme konularında ders konusu ve referans olmasını da sağlamıştır.

AKBANK, BRAND FINANCE TARAFINDAN "DÜNYA'NIN EN DEĞERLİ 500 BANKA MARKASI-2015" SIRALAMASINDA ÜST ÜSTE BEŞİNCİ KEZ "TÜRKİYE'NİN EN DEĞERLİ BANKA MARKASI" OLMUŞTUR. AKBANK, 2016 YILINDA, YİNE BRAND FINANCE TARAFINDAN "TÜRKİYE'NİN EN DEĞERLİ MARKASI" SEÇİLEREK TÜRKİYE'DE BU UNVANI ALAN İLK BANKA OLMUŞTUR.

ÖZKAYNAKLAR

MİLYON TL

2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

AKBANK

Güçlü sermayesi, istikrarlı mevduat yapısı, geniş yabancı kaynak temin olanakları ve sağlam aktif yapısıyla Akbank, Türk bankacılık sektöründe öncü banka konumunu sürdürmektedir.

“

**FAALİYETLERİNİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR
DEĞER YARATMA
SORUMLULUĞUYLA YERİNE
GETİREN AKBANK'IN
TOPLAM KREDİLERİ %16,6
ARTIŞLA 179 MİLYAR TL'YE
ULAŞMIŞTIR.**

Ayrıca geçtiğimiz sene Harvard Üniversitesi Akbank'ın dijital bankacılıkta attığı adımları konu alan bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada dijital bankacılığın önümüzdeki yıllarda hayatımızda daha fazla yer kaplayacağı, akıllı telefon ve internet kullanıcı sayısının yüksek olduğu genç nüfuslu ülkemizde artık bankacılığın şubelerden mobil tarafa doğru geçiş yapacağını altı çizilmiştir. Akbank Direkt'in maliyet tarafında olumlu katkılarının yanı sıra otomatize edilmiş işlemlerin insan kaynaklı hataları da en aza indirgeyeceği ve bunun bankacılıkta yeni bir çağın başlangıcı olduğu belirtilmiştir.

Güçlü sermayesi, istikrarlı mevduat yapısı, geniş yabancı kaynak temin olanakları ve sağlam aktif yapısıyla Akbank, Türk bankacılık sektöründe öncü banka konumunu sürdürmektedir. Banka'nın 2016 yılı sonunda konsolide net kârı 4.854 milyon TL (yaklaşık 1.387 milyon ABD doları), toplam konsolide aktifleri ise yaklaşık 295 milyar TL (yaklaşık 84 milyar ABD doları) olarak gerçekleşmiştir. Banka'nın Basel III standartlarına göre konsolide sermaye yeterlilik oranı, %14,2 ile sektördeki en yüksek oranlardan biridir.

Faaliyetlerini Türkiye ekonomisi için sürdürülebilir değer yaratma sorumluluğuyla yerine getiren Akbank'ın toplam kredileri %16,6 artışla 179 milyar TL'ye ulaşmıştır. Akbank'ın uyguladığı etkin risk yönetimi politikaları sayesinde %2,3 seviyesindeki takipteki kredi oranı sektör ortalaması olan %3,2'nin oldukça altındadır.

Akbank, bankaların global konjonktürün baskısını hissettikleri 2016 yılında da çok değerli ödüller kazanmaya devam etmiştir. The Banker tarafından "Türkiye'de Yılın Bankası" seçilerek, sektörün uluslararası anlamda en önemli ödülünü alan Akbank, Global Finance'den "Türkiye'nin En İyi Bankası" ve Euromoney Dergisi'nden "Orta ve Doğu Avrupa'nın En İyi Bankası" unvanlarını alarak Türk bankacılık sektörü adına önemli bir başarıya imza atmıştır. Akbank, bankacılıkta çıtayı daha da yükseltmek ve daha fazla değer yaratmak için yüksek bir motivasyonla çalışmalarına devam etmektedir.

Akbank'ın bu başarılarına ek olarak uluslararası marka derecelendirme kurumu Brand Finance'in araştırmasında bu yıl 5'in i kez üst üste Türkiye'nin en değerli banka markası olduğu teyit edilmiştir.

Daha fazla bilgi için,
www.akbank.com

Akbank, Global Finance'den "Türkiye'nin En İyi Bankası" ve Euromoney Dergisi'nden "Orta ve Doğu Avrupa'nın En İyi Bankası" unvanlarını alarak Türk bankacılık sektörü adına önemli bir başarıya imza atmıştır.

Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak üzere 1996 yılında kurulmuş olan Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (AK Yatırım), %100 Akbank iştirakidir. Ak Yatırım, Sermaye Piyasası Kurulu'na 15 Ekim 2015 tarihinden itibaren "Geniş Yetkili Aracı Kurum" olarak yetkilendirilmiştir.

Ak Yatırım deneyimli satış kadrosu, zengin araştırma raporları ve müşteri odaklı hizmet anlayışıyla bireysel ve kurumsal yatırımcılara hizmet vermektedir. Yurt içi ve yurt dışı sermaye piyasası ürünlerinde merkez satış ekipleri ve Türkiye'nin 11 farklı ilinde bulunan şubeleriyle yenilikçi ve geniş kapsamlı bakış açısıyla ürünlerini sunmaktadır. Ak Yatırım, Yurt İçi Satış Bölümü aracılığı ile yurt içi bireysel ve kurumsal müşterilere, Kurumsal Satış ve Trading Bölümleri aracılığıyla, yurt içi ve yurt dışındaki kurumsal müşterilere Türk sermaye piyasası ürünleri için alıŖ-satıŖ hizmeti sunmaktadır.

Ak Yatırım, 2016 yılında hisse senedi pazar payını %2,3 artırarak, %5,20 ile 5. sırada ve Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasasında (VİOP) pazar payını %94,2 artırarak %6,88 ile 4. sırada yer almıştır. Ak Yatırım, yine 2016 yılında strateji ve hedefleri doğrultusunda, şubeleri ve genel müdürlük satış ekipleri aracılığıyla hesap sayısını %14 artırmıştır.

Araştırma Bölümü tarafından periyodik olarak hazırlanan yerli ve yabancı yatırımcılara ulaştırılan Türkçe ve İngilizce şirket raporları ve bültenler, müşterilerin karar alma süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır.

VİOP'ta en fazla sayıda sözleşmede piyasa yapıcılığı yapan kurum olan Ak Yatırım, endeks opsiyon sözleşmelerinde piyasa lideri, diğer sözleşmelerde ise piyasa yapıcı kurumlar arasında işlem hacmi liderliğini korumaktadır.

Sermaye piyasalarında kurumsal ve bireysel portföylere, portföy yönetimi hizmeti vermek amacıyla 2000 yılında kurulan Ak Portföy Yönetimi A.Ş., %100 Akbank iştirakidir. Kurum, emeklilik fonları yönetimi, özel portföy yönetimi ve yatırım fonları iş kollarında faaliyet göstermektedir. Ak Portföy emeklilik fonları alanında ve likit yatırım fonları dışında yönetilen toplam varlık büyüklüğünde sektör lideridir.

Türkiye'de leasing sektörünün köklü ve öncü kuruluşu ve %99,99 oranında Akbank iştiraki olan Aklease, sektörde 1988 yılından bu yana faaliyet göstermektedir.

Son 10 yılda sektörden %55 daha hızlı ve kesintisiz büyüyen Aklease, bugün 12 şubesi, güçlü sermayesi, uzman insan kaynağı, yaygın fonlama ağı ve şeffaf yönetim anlayışıyla, reel ve hizmet sektörlerinde yer alan her ölçekten firmayı gerek makina-ekipman yatırımlarının finansmanı ve gerekse mevcut yatırımlarının refinansmanı konusunda kaliteli, hızlı ve yenilikçi leasing çözümleri ile desteklemektedir.

Şirket, finansal kiralama işlemlerini gerçekleştirmek için kullandığı teknoloji platformu ve yazılımını, günümüz teknolojileri ile uyumlu, hızlı, kolay, mobil ve müşterilerinin erişimine açık olacak şekilde yenileme çalışmalarını başlatmıştır.

Akbank hisse senetleri %51,1 halka açıklık oranıyla Borsa İstanbul (BİST)'da işlem görmektedir. Yurt dışında ise Banka'nın "Level 1" ADR depo sertifikaları ABD'de OTC piyasasında işlem görmektedir. Akbank, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 9,2 milyar ABD doları piyasa değerine sahiptir.

AK YATIRIM DENEYİMLİ SATIŞ KADROSU, ZENGİN ARAŞTIRMA RAPORLARI VE MÜŞTERİ ODAKLI HİZMET ANLAYIŞIYLA BİREYSEL VE KURUMSAL YATIRIMCILARA HİZMET VERMEKTEDİR.

Dijital atılımlarına devam eden Avivasa sigortacılığa erişimi kolaylaştırıyor.

► Merve Öktem
(Uzman / Hayat Ürün
Yöneticisi)

► Yıldırım Yıldız
(Broker Satış Yöneticisi)

Aksigorta, kolay, yalın ve erişilebilir sigortacılık anlayışıyla fark yaratıyor.

Sigorta

Geleceği yenileyen anlayış

Yüksek marka bilinirlikleri, çoklu ve güçlü kanal yapılarıyla sigorta markalarımız gelişimlerini sürdürüyor. Özellikle dijital alanda yenilikler ve özel ürünler grubumuzu verimli geleceğe taşıyor.

Otomatik Katılım uygulaması hayata geçiyor. Avivasa hedeflerini büyütüyor.

Otomatik Katılım

► Serdar Öztuna
(Kıdemli Uzman /
Kurumsal Portföy Yöneticisi)

Sigorta

AKBANK'IN YAYGIN ŞUBE AĞI

TÜRKİYE'DE YILLIK KİŞİ BAŞI ORTALAMA HAYAT DIŞI SİGORTA HARCAMASI 124 ABD DOLARIDIR.

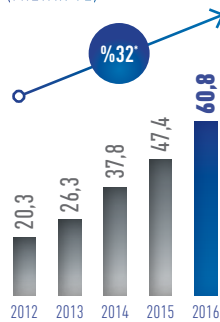
Avrupa ülkelerinde hayat dışı sigorta prim üretiminin gayrisafi milli hasılaya oranı %2,7 iken, Türkiye'de bu oran %1,4 seviyesindedir.

Swiss Re verilerine göre, Avrupa Birliği ülkelerinde yıllık kişi başı ortalama hayat dışı sigorta harcaması 647 ABD doları iken, Türkiye'de bu tutar yaklaşık 124 ABD doları civarındadır.

Türkiye'de, elementer sigorta prim üretimi yıllık ortalama %19 ve bireysel emeklilik sistemi fon büyüklüğü de yıllık ortalama %32 büyümüştür.

SİGORTACILIK SEKTÖRÜ BES FON BÜYÜKLÜĞÜ

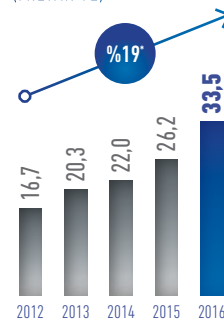
(MİLYAR TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

SİGORTACILIK SEKTÖRÜ ELEMENTER PRİM ÜRETİMİ

(MİLYAR TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

Avivasa, bireysel emeklilik sektöründe fon büyüklüğü ve net katkı payında lider, Aksigorta ise elementer sektörün en büyük oyuncularındandır.

PAZARDA LİDER KONUM

2016 yılında İngiliz Brand Finance'in Capital dergisi için gerçekleştirdiği "Türkiye'nin En Değerli 100 Markası" araştırmasında 52. sırada yer alan Aksigorta, sektörde lider algısı en yüksek şirketlerden biridir.

**YÜKSEK MARKA
BİLİNLİRLİĞİ**

Aksigorta 2.300'ü aşkın acentesi ve 85 brokeri, Avivasa ise 800'ün üzerinde finansal danışman ve şube sigorta yöneticisinin yanında güçlü kurumsal satış, acente, telesatış kanalı ile Türkiye coğrafyasına yayılmış kanal yapılarını ve hizmet kalitelerini istikrarlı olarak geliştirmektedir.

**ÇOKLU VE
GÜÇLÜ KANAL YAPISI**

2016'da hayat ve hayat dışı sektör prim üretiminin %25'i banka kanalı ile gerçekleştirilmiştir. Aksigorta ve Avivasa'nın Akbank ile münhasırlık anlaşmaları sektörde kendilerine önemli avantajlar sağlamaktadır.

**GÜÇLÜ STRATEJİK ORTAK
AKBANK**

Yabancı ortakları Aviva ve Ageas, Sabancı Grubu sigorta şirketlerine banka sigortacılığı, çoklu dağıtım kanalı, aktüerya ve hasar yönetimi konularındaki deneyimleriyle önemli destek sağlamaktadır. Ayrıca, ortakların da desteğiyle reasürans ilişkilerinde sağlanan güçlü konum sayesinde Sabancı Grubu sigorta şirketleri pazarda rakiplerinden ayrılmaktadır.

**ÖNDE GELEN AVRUPALI
ORTAKLARDAN
KNOW-HOW TRANSFERİ**

AKSigorta

427

ÖZKAYNAKLAR
(MİLYON TL)

1,9

PRİM ÜRETİM HACMİ
(MİLYAR TL)

HİZMET NOKTASI

900+

AKBANK ŞUBESİ

2.300+

ACENTE

611

ÇALIŞAN SAYISI

Daha fazla bilgi için,
www.aksigorta.com

1960 yılında kurulan Aksigorta, müşteri odaklı ve yenilikçi vizyonunu çağdaş ve sürdürülebilir adımlarla günümüze taşımaktadır. Sabancı Holding ve dünya devi Ageas'ın ortaklığının ardından marka bilinirliğini ve değerini her geçen gün daha da pekiştiren Şirket, sigortacılık iş kolundaki kârlı büyümesini 2016 yılında da sürdürmüştür.

Türkiye'nin dört bir yanındaki binlerce bireysel ve kurumsal müşterisine, 16 bölge müdürlüğü, 2.300'den fazla bağımsız acente, 900'ün üzerinde Akbank şubesi, 85 broker ve 4.900 anlaşmalı kurum ile hizmet veren Aksigorta, 56 yıldır kurumsal değerlerine sahip çıkarak kişiye özel, katma değerli çözümler sunmaktadır. Geliştirdiği farklılaşmış ürünleri ile piyasanın ihtiyaçlarına proaktif bir biçimde cevap vermektedir.

Modern, çağdaş ve dinamik marka kimliğiyle sektörün öncüsü olmayı hedefleyen Aksigorta, inovatif ve müşteri odaklı ürün ve hizmetler geliştirmektedir. Aksigorta, 427 milyon TL'ye ulaşan özkaynakları ile güçlü mali yapısı, 1,9 milyar TL prim üretim hacmi ve kârlı yapısıyla hayat dışı sigorta sektörünün önde gelen şirketleri arasında yer almaktadır. Zengin bir

ürün portföyüne sahip olan Aksigorta; sağlıktan seyahate, kaskodan zorunlu deprem sigortasına, işyeri sigortalarından sorumluluk sigortalarına kadar çok sayıda ürün ile tüm Türkiye'de bireysel ve kurumsal müşterilerine hizmet sunmaktadır.

56 yıldır değerlerinden taviz vermeden yoluna devam eden Aksigorta, 2011 yılında Sabancı Holding ve 180 yılı aşkın deneyime sahip Belçikalı sigorta şirketi Ageas arasında gerçekleşen ortaklıkla gücüne güç katmıştır. Aksigorta, sektörün büyümesine ve gelişimine artan oranda katkıda bulunmaya, toplumda sigorta bilincini geliştirmeye, sigortacılık ürünlerini ve hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmaya ve lider sigorta şirketi olmaya odaklanmaktadır.

Sektörde önemi gittikçe artan bankasürans kanalında, Grup iştiraklerinden Akbank ile önemli bir güce sahip olan Aksigorta, Ageas'ın bu alandaki global deneyimlerinden de faydalanarak banka kanalını daha da etkin bir şekilde kullanmayı amaçlamaktadır. 2016 yılında, bu yönde, bilgi teknolojileri sistem altyapısına stratejik yatırımlar yapılmıştır.

2014 yılında müşteri memnuniyetine odaklanan Aksigorta, müşterilerine eşsiz deneyimler yaşatmak hedefiyle iş yapış şekillerinde ve kültüründe yenilikler gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda kültür değişimi sürecine girerek 2014 yılında vizyonunu ve misyonunu yenilemiştir. Vizyonunu "Sigortayı kolay, yalın ve erişilebilir hale getirmek" ve misyonunu "Hayatın devamlılığı ve kolaylaştırılması için benzersiz sigorta deneyimi sunarak değer yaratmak" olarak belirlemiştir.

Aksigorta, hizmet merkezi ve internet sitesi aracılığıyla hasar süreçlerinin takibinden, diğer sigorta hizmetlerine kadar birçok konuda 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet vermektedir. Aksigorta Hizmet Merkezi, müşterilerine, teklif aşamasıyla başlayan, hasar anından itibaren yoğunlaşan ve sonraki süreçlerde kesintisiz olarak devam eden bir hizmet anlayışıyla, her konuda destek vermektedir.

Aksigorta, hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini en üst düzeye taşımak için dış tedarikçilerle yapmış olduğu anlaşmalar çerçevesinde kasko, konut, işyeri paketi ve sağlık ürünlerinde yaygın bir biçimde yardım hizmeti vermektedir. Şirket, oto ve sağlık branşlarında anlaşmalı servis ağı aracılığıyla müşterilerine Türkiye'nin her yerinde, en kısa sürede, en kaliteli hizmeti sunmaktadır.

Aksigorta, sosyal sorumluluk alanındaki faaliyetlerine de etkin bir biçimde devam etmektedir. İlköğretim çağındaki çocuklara yangın, deprem gibi felaketlerden korunma eğitimi vermek ve sigorta bilincini yerleştirmek amacıyla Aksigorta, 1996 yılında Türkiye'nin ilk Yangın ve Deprem Eğitim Merkezi'ni (YADEM) hizmete açmış; daha sonra 2006 yılında Şişli Belediyesi Bilim Merkezi Vakfı'na bağışlamıştır. 2015 yılında YADEM, İstanbul Teknik Üniversitesi Bilim Merkezi'ne bağışlanmıştır. Türkiye'de sigorta bilincini yükseltmeyi kendine misyon edinen Aksigorta, AKUT (Arama Kurtarma Derneği) ile yarattığı sinerji sonucu ortaya çıkan "Hayata Devam Türkiye" sosyal sorumluluk projesi ile deprem, sel ve diğer doğal afetler öncesinde ve esnasında yapılması gerekenler hakkında toplumu bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

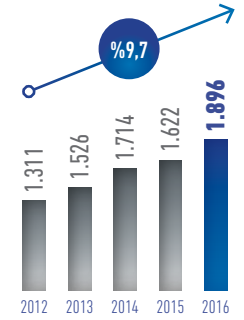
2016 yılında, bilgi sistemleri ve insan kaynağı altyapısına yatırımlarını sürdüren, kârlı kanal ve branşlara odaklanarak sektörde fark yaratan Aksigorta, 2017 yılında da bu stratejilerle sürdürülebilir bir kârlılık hedeflemektedir.

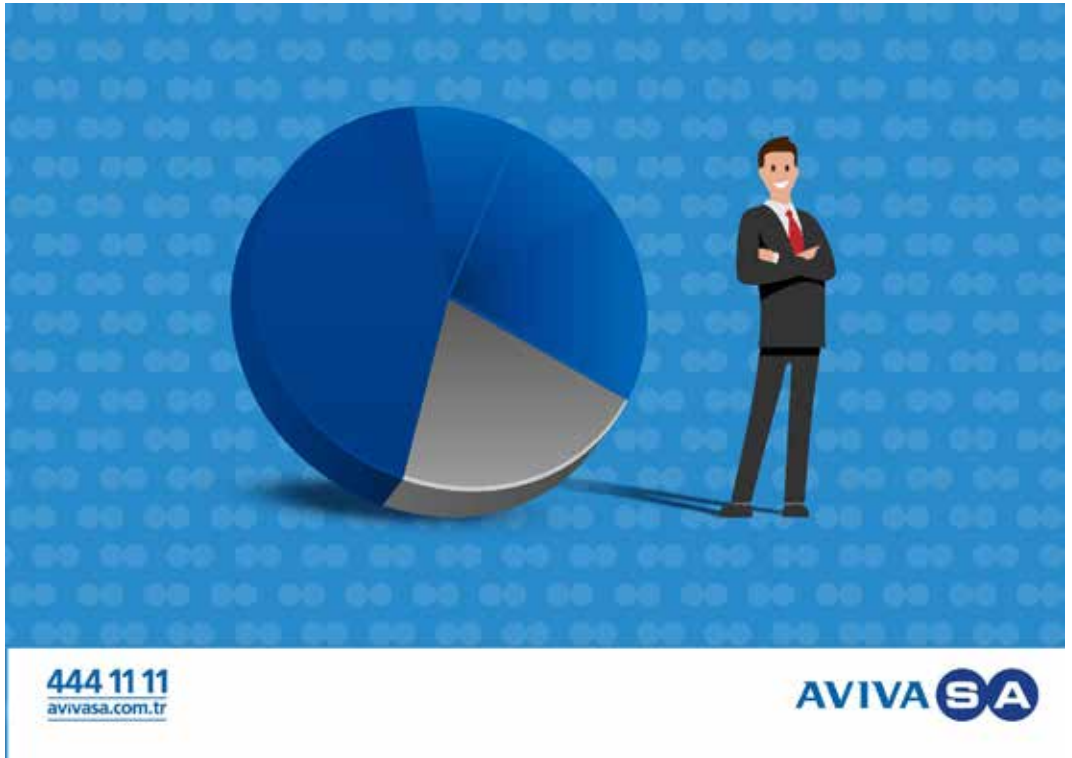
TÜRKİYE'NİN DÖRT BİR YANINDAKİ BİNLERCE BİREYSEL VE KURUMSAL MÜŞTERİSİNE, 16 BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ, 2.300'DEN FAZLA BAĞIMSIZ ACENTE, 900'ÜN ÜZERİNDE AKBANK ŞUBESİ, 85 BROKER VE 4.900 ANLAŞMALI KURUM İLE HİZMET VEREN AKSIGORTA, 56 YILDIR KURUMSAL DEĞERLERİNE SAHİP ÇIKARAK KİŞİYE ÖZEL, KATMA DEĞERLİ ÇÖZÜMLER SUNMAKTADIR.

PRİM ÜRETİMİ

MİLYON TL

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

428

ÖZKAYNAKLAR
(MİLYON TL)

11,8

BES FON BÜYÜKLÜĞÜ
(MİLYAR TL)

811

**FİNANSAL DANIŞMAN
VE ŞUBE SİGORTA
YÖNETİCİSİ**

2007 yılında Sabancı Holding iştiraklerinden AK Emeklilik ile İngiliz sigorta devi Aviva'nın Türkiye'de faaliyet gösteren şirketi Aviva Hayat ve Emeklilik'in güçlerini birleştirmesi sonucunda faaliyete geçen Avivasa ortak girişimi, bu tarihten itibaren Avivasa Emeklilik ve Hayat unvanıyla Türkiye'nin önde gelen bireysel emeklilik ve hayat sigortası şirketleri arasına katılmıştır.

Faaliyetlerini direkt satış, banka, kurumsal projeler, acenteler ile telesatış dağıtım kanalları üzerinden sürdüren Avivasa, bireysel emeklilik ve hayat sigortaları sektörlerinde 2 milyon müşteriye hizmet vermektedir. Faaliyetlerini 1.508 çalışanıyla sürdürmekte olan Avivasa'nın satış kadrosunda 800'ün üzerinde finansal danışman ve şube sigorta yöneticisi yer almaktadır.

Bireysel emeklilik sektöründe 1 Ocak 2013'te başlayan yeni dönemde önemi artmakta olan bankadan satış kanalında Avivasa, Grup şirketi Akbank ile her geçen gün artan stratejik birlik ve entegrasyonu sayesinde sektördeki güçlü konumunu sağlamlaştırmaktadır. Bu kanalda ayrıca, uluslararası aktörlerden Odeabank ve ABank şubelerinde de Avivasa bireysel emeklilik ürünleri sunulmaktadır.

Direkt Satış kanalında Avivasa, finansal danışmanları aracılığıyla banka dışı farklı sosyoekonomik düzeylerdeki müşterilere hizmet vermektedir. Acenteler kanalı şirketin hızlı büyüme gösteren bir diğer dağıtım kanalıdır. Kurumsal Projeler kanalı Türkiye'nin önde gelen kurumlarını bireysel emeklilik ve hayat sigortası ürünleriyle tanıştırmaktadır. Ayrıca vakıf ve sandık fonlarının BES'e aktarılmasında da öncü rolü oynamaktadır. Telesatış kanalı ise satın alması daha kolay ürünler sunarak verimli bir şekilde farklı müşteri segmentlerine ulaşmaktadır.

BU YIL DA BES FON BÜYÜKLÜĞÜNDE LİDER AVIVASA

444 11 11
avivasa.com.tr

AVIVA SA

Avivasa Emeklilik ve Hayat pay senetleri 13 Kasım 2014 tarihinde Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır. Türkiye'de 2003 yılında Bireysel Emeklilik Sistemi başladıktan sonra halka arz olan ilk emeklilik ve hayat sigortası şirketi olan Avivasa, 1,7 milyar TL toplam piyasa değeri ile 2014 yılının en büyük halka arzı olmuştur. Avivasa hisseleri 2016 yılsonunda, halka arzından itibaren %40 değer kazanmıştır.

Emeklilik Gözetim Merkezi'nin 30 Aralık 2016 verilerine göre Avivasa, devlet katkısı dahil 11,8 milyar TL bireysel emeklilik fon büyüklüğü ve %19,4'lük pazar payıyla bireysel emeklilik sektörünün lideridir. Bu fonlar, Sabancı Topluluğu içinde yer alan ve portföy yönetim sektörünün önde gelen şirketlerinden biri olan Ak Portföy tarafından yönetilmektedir.

Avivasa'nın ayrıca, HAYMER ve Türkiye Sigorta Birliği'nin 2016 yılsonu verilerine göre 317,4 milyon TL toplam hayat ve kaza prim üretimi ile emeklilik ve/veya hayat sigortası şirketlerine ait hayat ve kaza direkt prim üretimi pazarında %6 oranında payı bulunmaktadır.

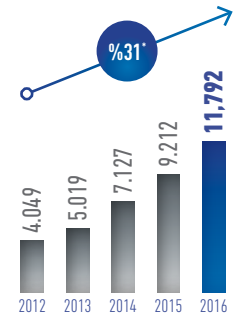
Avivasa sektör fırsatlarını yakından takip etmekte, bir taraftan dağıtım kanallarını çeşitlendirmeye odaklanırken aynı zamanda teknik altyapı ve müşteri geliştirme çalışmalarına da yatırım yapmaktadır. Avivasa Emeklilik ve Hayat; bilinirliği gittikçe artan ve sevilen markası, organizasyon yapısı ve emeklilik pazarındaki lider pozisyonu ile bu fırsatları en iyi değerlendirecek şekilde konumlanmıştır.

FAALİYETLERİNİ DİREKT SATIŞ, BANKA, KURUMSAL PROJELER, AÇENTELER İLE TELESATIŞ DAĞITIM KANALLARI ÜZERİNDEN SÜRDÜREN AVIVASA, BİREYSEL EMEKLİLİK VE HAYAT SİGORTALARI SEKTÖRLERİNDE 2 MİLYON MÜŞTERİYE HİZMET VERMEKTEDİR.

AVIVASA BES FON BÜYÜKLÜĞÜ

MİLYON TL

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

► Çağla Akyürek
(İnsan Kaynakları
Uzmanı)

Ceren Aydemir
(İnovasyon Program
Yönetimi Süreç
Yöneticisi)

Türkiye’de Bir İlk:
186 Çağrı Merkezi
Artık Ceppe!

Enerjisa “Enerjini koru”
kampanyasıyla, ülkemiz
için büyük önem taşıyan
enerji verimliliği konusunda
farkındalığın artırılmasına
yönelik öncü bir adım atmıştır.

Enerji

Enerjisa

Enerjisa, elektrik değer zincirinin tüm halkalarında, müşteri ve pazar odaklı faaliyetleri, verimliliği ve teknolojiyi esas alan yatırımları ve rekabetçi stratejileri ile Türkiye'nin büyüyen ve gelişen elektrik piyasasının lider oyuncusudur.

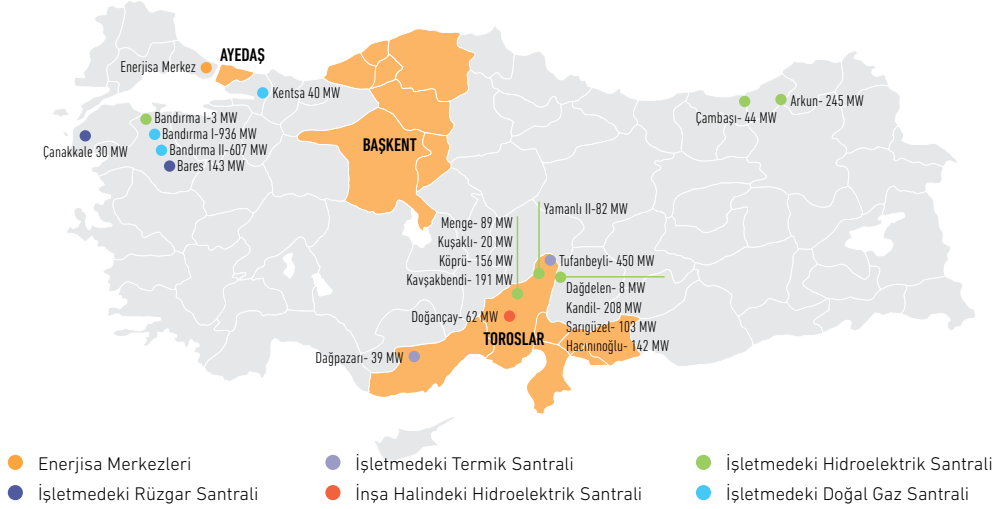

Enerjisa, hem çevre ve iklime hem de insana katkıyı esas alarak tüm paydaşlarına değer yaratmakta ve Türkiye'nin ekonomik ve sosyal büyüme hedeflerini desteklemektedir.

► Nail Alkan
(Adana & Mersin & Kentsa
Santral Müdürlüğü - Vardiya Amiri)

Enerji

Enerjisa, Türkiye'nin Enerjisi olarak sektöründeki büyük dönüşüme öncülük etmektedir.

ÜRETİM

3,6 GW Kurulu Güç ile Türkiye'nin en büyük özel sektör elektrik üreticisi

- Doğal Gaz 1.652 MW (%45)
- Yerli Kömür 450 MW (%12)
- Hidro 1.354 MW (%37)
- Rüzgar 212 MW (%6)

TİCARET

- ~ 20 TWh işlem hacmi ile OTC piyasasının en büyük ticaret oyuncusu
- Enerji türevleri, opsiyonlar ve sanal santraller gibi yeni ürünler ile sektörün yenilikçi ve lider ticaret şirketi

DAĞITIM

- 14 il
- 220.000 km hat
- 10,5 milyon kullanıcı
- ~ 4,1 milyar TL varlık tabanı

SATIŞ/GTŞ

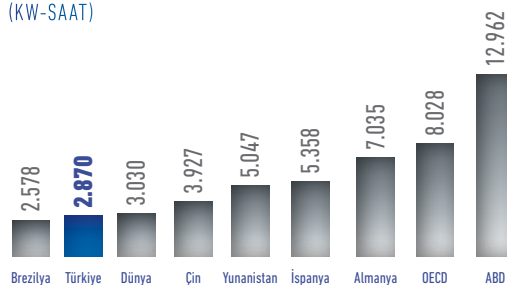
- 20 milyon nüfus
- 9 milyon müşteri

ENERJİSA, TÜRKİYE'NİN BÜYÜYEN VE GELİŞEN ELEKTRİK SEKTÖRÜNDE ÜRETİMDEN DAĞITIMA, TİCARETTEN PERAKENDE SATIŞA KADAR TÜM İŞ ALANLARINDA VERİMLİLİK VE REKABETÇİLİĞİ ESAS ALAN YENİLİKÇİ UYGULAMALARI İLE 20 YILDIR TÜM PAYDAŞLARINA DEĞER YARATMAKTADIR.

Türkiye elektrik sektörü, ekonomik büyüme, sanayileşme ve kentleşme paralelinde, dünyanın en dinamik elektrik piyasaları arasında başta gelmektedir. Kişi başına elektrik tüketimi OECD ortalamasının yaklaşık üçte biri seviyesinde olan Türkiye'de, enerjiye olan talebin, güvenli, sürekli, verimli, rekabetçi ve çevresel ve sosyal yönden sürdürülebilir koşullarda karşılanması önemli bir önceliklidir. Bu çerçevede, üretimden iletim ve dağıtım şebekelerine, ticaretten perakende satışa kadar değer zincirinin tüm alanlarında verimlilik odaklı stratejilerin sürdürülmesi ve rekabeti güçlendiren adımların atılması önem taşımaktadır.

KİŞİ BAŞINA YILLIK ELEKTRİK TÜKETİMİ

(KW-SAAT)

Enerjisa, hissedarları Sabancı Holding ve E.ON'dan aldığı güçle elektrik değer zincirinin tüm halkalarında bütün paydaşlarına değer yaratmayı hedefleyen dengeli ve büyük portföyü, müşteri ve pazar odaklı iş modelleri, verimliliği ve teknolojiyi esas alan üretim ve dağıtım yatırımları ve rekabetçi stratejileri ile Türkiye'nin büyüyen ve gelişen elektrik piyasasının lider oyuncusudur.

2016 YILI ÖDÜLLERİ

- ✓ The ONE Awards - İtibarını En Çok Artıran Marka Ödülü
- ✓ Capital - 8. Kez Enerji Sektörünün En Beğenilen Şirketi
- ✓ Stevie Ödülü - Enerjimi Koruyorum Projesi ile "Avrupa'da Yılın sosyal Sorumluluk Programı" kategorisinde Gümüş Stevie Ödülü
- ✓ Capital - Capital 500 Araştırması'nda Türkiye'nin En Büyük 13. şirketi
- ✓ Effie Ödülü - Enerjisa Yeni Marka Lansman Kampanyası - Silver Effie Ödülü
- ✓ TEGEP Öğrenme ve Gelişim Programı - En İyi Yetenek Gelişim Süreci Ödülü
- ✓ 7. Türkiye Enerji Zirvesi - Sosyal sorumluluk projelerinde öne çıkan örnek çalışmaları ile Altın Voltaj ve Altın Vana Ödülü
- ✓ A.ON Best Employer - Enerjisa Satış ve Dağıtım Şirketleri Best Employer Ödülü

Üretim portföyünde verimli ve çevre ile uyumlu teknolojiler kullanan Enerjisa, piyasa şartlarına adapte olabilen esnek ve dengeli portföy yapısı ile arz güvenliğine ve rekabetçiliğe önemli katkı sağlamaktadır.

YAKLAŞIK 3.600 MW İLE TÜRKİYE'NİN ÖZEL SEKTÖRE AİT EN BÜYÜK ÜRETİM PORTFÖYÜ

Enerjisa; Başkent, Ayedaş ve Toroslar Elektrik dağıtım şirketleri ile dağıtım sektöründe yaklaşık %25 pazar payına sahiptir. Başkent Elektrik Dağıtım, Türkiye'de dağıtım süreçlerini kurumsal kaynak planlama yazılımı ile entegre ederek bütünsel bir bilgi sistemleri altyapısını oluşturan ilk dağıtım şirkettir. Ayedaş ve Toroslar EDAŞ da teknoloji, insan, çözüm, inovasyon ve verimlilik odaklı yatırımları ile yüksek standartlara ulaştırmaya yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Enerjisa, 2016-2020 döneminde her yıl ortalama 1 milyar TL dağıtım yatırımı planlamaktadır.

DAĞITIMDA MÜŞTERİ ODAKLI TEKNOLOJİLER

Enerjisa, 2016 yılında 'Enerjini Korum' hareketi ile hane halkına yönelik bir tasarruf kampanyası başlatmıştır. Bu kapsamda web sitesinden ve mobil uygulamalarından hane halkına yönelik öneriler sunan Enerjisa, gerçekleştirdiği iş birlikleri ile de tüketicileri tasarrufa yönlendirmektedir.

TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ İÇİN ENERJİ TASARRUFU

Enerjisa, 20 TW-saati aşan elektrik ticaret hacmi ile EFET ve ISDA gibi uluslararası çerçeve sözleşmeleri kapsamında, fiziksel ve finansal ürünlerin ticaretini yapmaktadır. Ayrıca, dengeleme hizmetleri ve pazar erişimi gibi yapılandırılmış yeni ticari ürünler sunmaktadır. Bu kapsamda; 500.000 tonluk yıllık karbon ticareti, 150 GW-saatlik sınır ötesi ticareti, 20TW-saatlik bir portföyün dengeleme grup yönetimi, doğal gaz depolama ve sanal santral anlaşmaları gerçekleştirilmektedir.

ENERJİ TİCARETİ VE REKABETÇİ ÜRÜNLER

Enerjisa, sürdürülebilirliği, çevre ve iklim, insan kaynakları ve sosyal boyut, arz güvenliği ve finansman boyutlarında ele almaktadır.

4 BOYUTTA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

İş yapış tarzını finansal sürdürülebilirlik gerekliliklerine göre şekillendiren Enerjisa, yatırım kararlarında ve operasyonlarında çevresel ve toplumsal faktörleri de hesaba katmaktadır. Hayatın devamlılığı ve sürdürülebilir enerji için çevre ile uyumlu ve yüksek verimli üretim birimlerini faaliyete geçirerek güvenle işletmektedir.

22 ilde 9.700 kişiye istihdam sağlayan Enerjisa, insana yatırımı birincil önceliklerinden biri olarak görmektedir; çalışanlarına güvenli, sürdürülebilir, kültürel farklılara değer veren, adil, eşitlikçi ve keyifli bir iş ortamı sunmayı hedeflemektedir.

Enerjisa, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) süreçlerini ve aksiyonlarını sürekli gözden geçirmekte ve geliştirmekte, İSG uygulamalarına organizasyonun her kademesinden çalışanların ve paydaşların katılımını ve işbirliğini sağlamaktadır.

Enerjisa, Türkiye elektrik sektörünün daha rekabetçi bir yapıya ulaşmasına yönelik adımlarda öncü rol oynamaktadır. Elektrik ve doğal gaz sektörlerinde serbestleşmenin ve piyasa derinliğinin artması, ticaret hacimlerinin büyümesi, borsanın oluşması ve bunları destekleyen finansal enstrümanların devreye girmesinin öneminden hareketle, verimliliğin ve sürdürülebilirliğin güçlendirilmesine ilişkin çabaları desteklemektedir.

ENERJİ SEKTÖRÜNÜN SERBESTLEŞMESİNE İLİŞKİN ADIMLARDA ÖNCÜLÜK

Enerjisa, gerçekleştirdiği projelerde ve süreçlerinde teknolojiye etkin şekilde faydalanmaktadır. Müşteri odaklı çözümlerle büyümek, müşterilere inovatif, özel hizmet ve çözümler sunmak Enerjisa'nın öncelikli hedefleri arasındadır.

ENERJİ SEKTÖRÜNDE TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜME LİDERLİK

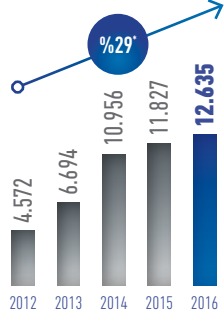
Enerjisa, faaliyet gösterdiği bölgelere yüksek katma değer sağlayacak, toplumun kalkınmasına ve çevrenin korunmasına yönelik sosyal projeler geliştirmekte, yürüttüğü kurumsal sosyal sorumluluk projeleri ile öğrencilerin eğitime ve gelişimine de katkı sağlamaktadır.

TOPLUMA VE İNSANA DEĞER YARATAN UYGULAMALAR VE PROJELER

Enerjisa 'Dünyanın Enerjisini Ben Korumuyorum!' sloganıyla ilköğretim çağındaki çocuklara, 'Enerji Verimliliği Eğitimleri' vererek enerji verimliliğinin önemini anlatmaktadır. Enerjisa, üretim faaliyetlerini gerçekleştirdiği bölgelerdeki okul yenileme çalışmaları kapsamında 8 ilde toplam 154 okulu yenilemiştir.

SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

ENERJİSA, SEKTÖRDEKİ FIRSATLARI DEĞERLENDİREREK ORTAKLARINA, MÜŞTERİLERİNE, ÇALIŞANLARINA, TEDARİKÇİLERİNE VE TOPLUMA DEĞER YARATMAYI AMAÇLAMAKTADIR.

Enerjisa 1996 yılında Sabancı şirketlerinin elektrik gereksinimlerini karşılamak üzere bir otoprodüktör şirketi olarak kurulmuştur. Türkiye'nin gelişen elektrik sektöründe öncü rol oynayan Enerjisa, hissedarları Sabancı Holding ve E.ON'dan aldığı güç ile elektrik değer zincirinin tüm halkalarında bütün paydaşlarına değer yaratmayı hedefleyen dengeli ve büyük portföyü, müşteri ve pazar odaklı iş modelleri, verimliliği ve teknolojiyi esas alan üretim ve dağıtım yatırımları ve rekabetçi stratejileri ile Türkiye'nin büyüyen ve gelişen elektrik piyasasının lider oyuncusudur.

Elektrik değer zincirinin tüm halkalarında, dinamik ve büyük bir portföy yöneten Enerjisa'nın elektrik üretimi, ticareti, satışı, dağıtımı ve doğal gaz ile ilgili faaliyetleri çatı şirketi Enerjisa Enerji A.Ş. bünyesindeki şirketler tarafından sürdürülmektedir.

Enerjisa şirketlerinin 2016 yılı cirosu yaklaşık 12,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Daha fazla bilgi için,
www.enerjisa.com

Elektrik Üretim Faaliyetleri

Enerjisa, Türkiye'nin özel sektör tarafından yapılmış en büyük yerli linyit santrali olan Tufanbeyli Santrali'ni, yüksek verimli Bandırma 2 Doğal Gaz Santrali'ni ve Yamanlı Hidroelektrik Santrali'ni 2016 yılında devreye almıştır. Enerjisa'nın Türkiye kurulu gücü içerisindeki payı %4,5'e, serbest piyasada aktif özel sektör oyuncularının kurulu gücü içerisindeki payı ise %7'nin üzerine yükselmiştir.

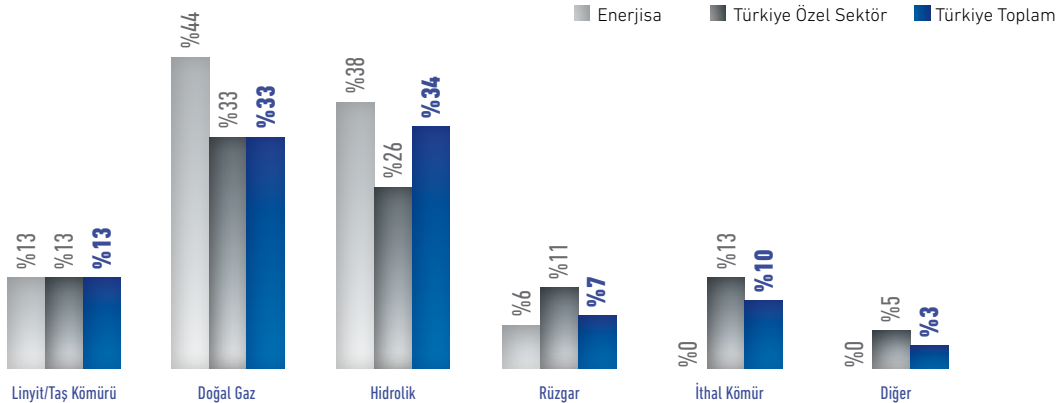
Türkiye'nin enerji güvenliğini güçlendirmek ve cari açığı azaltmak bakımından büyük önem taşıyan yerli enerji kaynakları yatırımlarında önemli ivme sağlayan Enerjisa, enerji kaynakları bakımından çeşitlendirilmiş, verimli ve rekabetçi üretim portföyü ile değer yaratmaktadır. Enerjisa, işletmedeki kurulu gücü içerisinde yerli ve yenilenebilir kaynaklarının %55'e ulaşan payı ile Türkiye enerji sektöründe sürdürülebilirliğe ve cari açığın azaltılmasına ilişkin hedeflere önemli katkı sağlamaktadır.

ENERJİSA, 3 ADET DOĞAL GAZ KOMBİNE ÇEVİRİM SANTRALİ, 12 ADET HİDROELEKTRİK ÜRETİM SANTRALİ, 3 ADET RÜZGAR ENERJİSİ SANTRALİ VE 1 ADET YERLİ LİNYİT SANTRALİ İLE YAKLAŞIK 3.600 MW KURULU GÜCE SAHİPTİR.

TÜRKİYE VE ENERJİSA PORTFÖYÜNÜN KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI (%)

MWL

Elektrik Ticaret Faaliyetleri

ENERJİSA TOPTAN SATIŞ, GRUP OPTİMİZASYONU ROLÜNÜ ÜSTLENMEKTEDİR. TOPTAN TİCARETİN YANI SIRA ELEKTRİK PİYASA DEĞİŞKENLERİNİN ETKİLERİNİN TAHMİNİNDE VE ANALİZİNDE KULLANILAN SAYISAL MODELLER DE GELİŞTİRİLEREK ŞİRKETİN KISA VE UZUN VADELİ KARARLARINA VE STRATEJİLERİNE KATKI SAĞLAMAKTADIR.

Elektrik enerjisi ve kapasite ticareti faaliyetlerini, gün öncesi, gün içi ve dengeleme piyasasındaki operasyonları, santrallerin üretim optimizasyonlarını ve Enerjisa Satış şirketinin elektrik tedarikini gerçekleştiren Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., ayrıca, çeşitli portföylerdeki diğer piyasa katılımcılarına dengeleme hizmetleri ve pazar erişimi gibi yapılandırılmış yeni ticari ürünler sunmaktadır. Yunanistan ve Bulgaristan ile sınır ötesi elektrik ticareti yaparak bölgesel bir oyuncu olunması hedefi kapsamında diğer sınır ötesi iş fırsatlarını da yakından değerlendirmektedir.

Enerjisa'nın yenilenebilir enerji santrallerinin karbon kredilerinin geliştirilmesi ve sertifikalandırılmış karbon kredilerinin ticareti ile karbon piyasasında da yer almaktadır.

Enerjisa, elektrik piyasasında elde ettiği deneyimi, Enerjisa Gaz Şirketi vasıtasıyla yaptığı gaz satışı ve tedariki işlemlerinde de kullanarak ilgili işlemlerin optimal olarak yönetilebilmesi için değer optimizasyonu yaparak Türkiye'de gaz sektörünün gelişmesinde de etkili rol oynamaktadır.

Enerjisa, Türkiye emtia piyasalarındaki en büyük elektrik ve gaz ticareti hacmini gerçekleştirmektedir.

Elektrik Satış Faaliyetleri

ENERJİSA, ELEKTRİK ENERJİSİ SATIŞ PAZARININ SERBESTLEŞME SÜRECİNDE HEM MÜŞTERİ HEM DE PAZARIN İHTİYAÇLARINI TANIMLAYARAK SERBEST TÜKETİCİ LİMİTİNİN SIFIRLANMASI VE PİYASANIN DAHA REKABETÇİ BİR NİTELİK KAZANMASI SÜRECİNE İLİŞKİN ÇABALARI DESTEKLEMEDİR.

Enerjisa'nın müşterilerine sunduğu hizmetin özünde onların yaşam kalitelerini artırmak, dünya standartlarına ulaştırmak yer almaktadır. 2015 yılı içinde Türkiye elektrik enerjisi sektöründe müşteri odaklı yeni bir dönem başlatan Enerjisa, 2016 yılında da bu odak doğrultusunda çalışmalarını sürdürmüştür.

Enerjisa, bir yandan "Enerjini Korum" hareketi ile Tüm Türkiye'ye enerji tasarrufu bilincini aşılayacak bilgilendirmeler sunarken bir yandan da dijital kanallar, teknoloji ve ürün geliştirmeyi içeren geniş bir yelpazede müşterilerine değer yaratacak çözümleri geliştirmek üzere yatırımlarını sürdürmektedir.

Üç bölgede güvenli tedarik şirketi olarak, Türkiye genelinde de serbest tüketiciler için tedarikçi olarak faaliyet gösteren Enerjisa Satış şirketleri, yaklaşık 20 milyon kişinin elektrik tedarikçisi konumundadır. Nihai tüketicilere yönelik elektrik satış aktivitelerini elektrik tedarik lisansına sahip şirketleri vasıtasıyla gerçekleştiren Enerjisa, pazarın en büyük tedarikçilerden biridir.

Enerjisa, geniş saha ekipleri ile evlerde ve işyerlerinde müşterilerine ulaşırken, yaygın Müşteri Hizmetleri Merkez'leri, Yetkili Ödeme Noktaları ve 7/24 ulaşılabilir çağrı merkezi ile müşterilerine yüksek standartlarda hizmet sağlamaktadır. Ayrıca günümüzün dijital dünyasında internet üzerinden online işlemler ve mobil platformlarda sunduğu hizmetler ile herkesin ihtiyaç ve alışkanlıklarına uygun çözümleri en iyi deneyimi yaşatacak şekilde sunmaya devam etmektedir.

Hayata geçirilen yatırımlar ile elektrik enerjisi satış sektöründe en gelişmiş bilgi sistemleri donanım ve uygulama altyapısı kullanılmaktadır. Enerjisa, elektrik enerjisi satış pazarının serbestleşme sürecinde hem müşteri hem de pazarın ihtiyaçlarını tanımlayarak serbest tüketici limitinin sıfırlanması ve piyasanın daha rekabetçi bir nitelik kazanması sürecine ilişkin çabaları desteklemektedir.

Elektrik Dağıtım Faaliyetleri

2009 yılında Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi devralarak sektördeki ilk elektrik dağıtım özelleştirme ihalesini kazanan Enerjisa, 2013 yılında İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. (AYEDAŞ) ve Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. (TOROSLAR EDAŞ)'ı da devralarak elektrik dağıtım sektöründe 20 milyon kişinin elektrik enerjisine erişimini sağlamaktadır. Enerjisa Dağıtım Şirketleri Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde bulunan 14 ilde (İstanbul Anadolu Yakası, Ankara, Kastamonu, Zonguldak, Bartın, Karabük, Çankırı, Kırıkkale, Adana, Gaziantep, Hatay, Mersin, Kilis ve Osmaniye) elektrik dağıtım faaliyetini yürütmektedir.

Dağıtımda, 2016-2020 dönemini kapsayan yeni tarife parametreleri EPDK tarafından 2015 sonunda tanımlanmış ve önümüzdeki yıllar için öngörülebilirlik tesis edilmiştir. Enerjisa, bu yeni tarife döneminde de, şebekenin genişletilmesi ve yenilenmesine yönelik önemli yatırımları, verimliliği esas alan operasyonları ve müşteri memnuniyetini artırmaya yönelik çalışmaları ile sektörde öncü rol oynamayı sürdürmeyi hedeflemektedir.

Enerjisa dağıtım şirketleri 14 ilde dağıtım şebekesinin iyileşmesi adına bakım, onarım ve yatırım çalışmalarına devam ederken, geleceğin şebekesi için Ar-Ge projeleri üretmektedir. Bu kapsamda yürüttüğü Krita, İnsansız Hava Aracı, SEAS ve birçok farklı Akıllı Şebeke projesi ile yeni enerji geleceğine çözüm üretecek çalışmalarına devam etmektedir.

2017 yılında uygulaması tamamlanacak Türkiye'nin ilk akıllı şehir projesi olma özelliğini taşıyan bütçesi 3,6 milyon TL olarak planlanan KRİTA (Akıllı Şehirlerde Kritik Altyapıların Yönetimi), Toroslar EDAŞ ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi işbirliği ile EPDK Ar-Ge fonu ile yürütülmektedir. Projede elektrik altyapısını iyileştirme ve yenileme çalışmaları, park alanında güneş enerjisi üretim sistemleri kurulumu, enerji depolama pilot sistemi kurulumu ve elektrikli şarj

altyapısı kurulumunu içermektedir. Bu sistemlere ek olarak park alanı içerisinde gürültü ve hareket sensörlerine sahip akıllı aydınlatma uygulaması da gerçekleştirilecektir.

2016 yılında saha çalışmalarının yürütüldüğü elektrik dağıtım sektörüne özgü İnsansız Hava Aracı (İHA) projesi ile yerli prototip üretilmiştir. İHA projesi ile dağıtım şebekesindeki elektrik hatlarındaki arızaların yerini ve türünü tespit ederken enerji teminini hızla sağlamayı hedeflemektedir. Proje ile iş sağlığı ve güvenliğinin, zorlu koşullarda hizmet kalitesi ve çalışma verimliliğinde iyileştirme sağlanacaktır.

SEAS (Akıllı Enerji Farkındalık Sistemleri) projesi ise Türkiye Elektrik Dağıtım sektörünün ilk Avrupa birliği projesidir. Projenin ilk mikro-şebeke gösterim alanı Başkent EDAŞ öncülüğünde oluşturulmaktadır. Proje ile enerji tüketiminin kontrol edilmesi, izlenmesi ve tahmin edilmesini sağlayacak araçların geliştirilmesi ile verimsiz ve sürdürülemez enerji tüketiminin önüne geçmek hedeflenmektedir.

EPDK'nın desteği ve Başkent EDAŞ'ın proje koordinasyonunda yürütülen 'Türkiye Akıllı Şebekeler 2023 Vizyon ve Strateji Belirleme Projesi (TAŞ2023)'; Türkiye'de tüketicilerin elektrik piyasasına aktif katılımını sağlayacak, yenilenebilir enerjinin üretimdeki payını artırmaya yardımcı olacak, sistem verimliliğini ve enerji kalitesini iyileştirecek maliyet etkin bir akıllı şebekeye geçişte ihtiyaç duyulan metodolojiyi, süreçleri ve takvimi detaylarıyla tanımlayacak olan yol haritasının hazırlanmasını amaçlamaktadır.

Enerjisa; Başkent, Ayedaş ve Toroslar dağıtım bölgelerinde şebeke yatırımları ile birlikte SCADA, CBS, OSOS, İşgücü Yönetim Sistemi, SAP tabanlı yeni bilgi sistemleri altyapısı projeleri ve Ar-Ge çalışmaları ile dağıtım sistemi kullanıcılarına Avrupa standartlarında dağıtım hizmeti sunmayı hedeflemektedir.

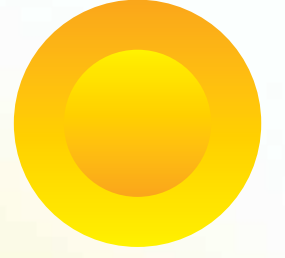

ELEKTRİK DAĞITIMINDA 14 İLDE HİZMET SAĞLAMAKTA OLAN ENERJİSA, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE KALİTELİ HİZMET ANLAYIŞINDA; İNSAN, ÇÖZÜM, İNOVASYON VE VERİMLİLİK ODAKLI YATIRIMLARI İLE DAĞITIM SEKTÖRÜNDE ÖNCÜ ROL ÜSTLENMEKTEDİR.

Enerjini Koru

enerjinikoru.com

ENERJİSA
Türkiye'nin Enerjisi

Güzel günler enerji ister.

Enerjisa, “Enerjini Koru” hareketiyle Türkiye’yi enerji tasarrufuna çağırıyor.
Gel sen de enerjini koru. Çünkü güzel günler enerji ister.

Beyaz çimentoda dünyanın lider markalarından biri Çimsa

► Mehmet Akif Albayrak
(Çimsa Marmara Terminali Yöneticisi)

Çağlar Geven
(Akçansa Hammaddeler Süreç Yöneticisi)

Akçansa'dan Türkiye'nin ilk online çimento satış sitesi...

Hayri Pirgon
(Akçansa Pazarlama Süreç Yöneticisi - Hazır beton & Agregası)

Dünyanın en geniş köprüsü Yavuz Sultan Selim'e, özel ürünle Akçansa imzası.

Çimsa, sıfır kaza hedefine ulaşmak için dünyada kabul görmüş iş sağlığı ve güvenliği konusunda alt yapı, belgelendirme ve uygulamalara yönelik çalışmalar yapmaktadır.

► Münip Kesgin
(Çimsa Kayseri Fabrikası Çevre ve Atık Teknik Uzmanı)

Çimento

Sağlam yeniliklerle ilerleme

Güçlü çimento markalarımız, pazar odaklı yaklaşım ve geniş dağıtım ağlarıyla yükselişlerini sürdürüyor. Çimento grubumuz inovatif uygulamalarla sınırlarını sürekli genişletiyor.

BETONİK FİKİRLER PROJE YARIŞMASI

Dilara Şenyürek
(Akçansa Üretim
Mühendisi)

Akçansa'dan
yenilikçi bir
yarışma

Selin Ayan
(Çimsa Çevre
Yöneticisi)

CDP Türkiye
İklim Liderleri
Ödülü Çimsa'nın

Çimento

**SABANCI GRUBU
ÇİMENTO ŞİRKETLERİ
SAHİP OLDUKLARI
LİMAN VE TERMİNALLER
İLE ÖZELLİKLE
İHRACAT KONUSUNDA
DİĞER SEKTÖR
OYUNCULARINDAN
AYRIŞMAKTADIR.**

Türk çimento sanayisi Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise en büyük beşinci üreticisi konumundadır. İhracatta ise Türk çimento sanayisi dünya pazarında birçok önemli üretici ülkeyi geride bırakarak ilk sıralarda yer almaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde kişi başına düşen çimento tüketimi, genellikle kişi başına düşen GSYH'nin üzerinde veya GSYH'ye paralel artış göstermektedir.

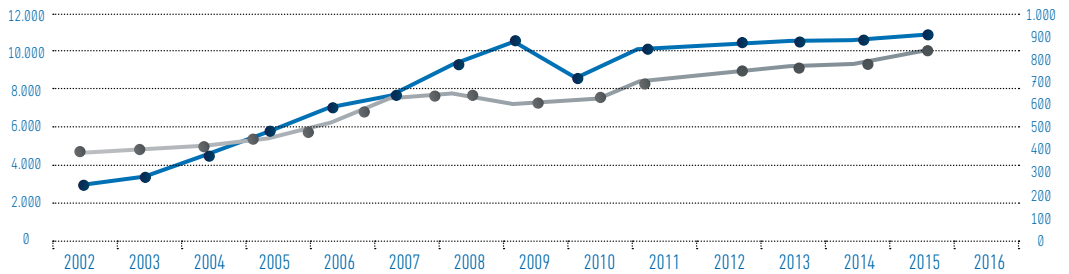
Türkiye'de son 10 yılda ortalama %5 büyüyen çimento tüketimi sonucunda, 2016 yılında kişi başı çimento tüketimi 870 kg olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'deki genç nüfus, artan altyapı projeleri ve hedeflenen kentsel dönüşüm, çimento talebini artırmaya devam edecektir.

Türkiye, 2016'te de dünyanın en fazla çimento ihracatı yapan ülkelerinden biri olmuş ve 13 milyon ton çimento ve klinker ihracatı gerçekleştirmiştir.

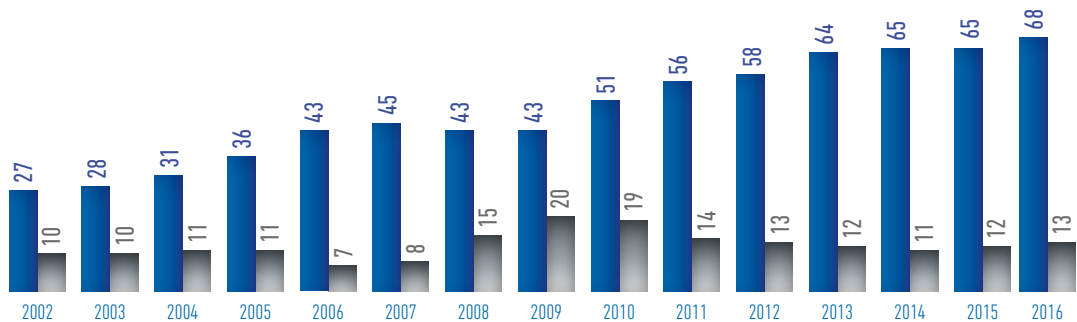
**ÇİMENTO İÇ TALEBİ KİŞİ BAŞINA
GAYRİSAFİ MİLLİ HASILA
BÜYÜMESİNE PARALEL BİR ŞEKİLDE
ARTMAKTADIR.**

- Kişi Başına Gayrisafi Milli Hasıla (ABD doları) (sağ eksen)
- Kişi Başına Çimento Tüketimi (kg) (sol eksen)

**YURT İÇİ ÇİMENTO TALEBİ SAĞLAM
TEMELLERE DAYANAN BÜYÜMESİNİ
İSTİKRARLI BİR ŞEKİLDE DEVAM
ETTİRMEKTEDİR.**

- Yurt İçi Çimento Tüketimi (milyon ton)
- Çimento ve Klinker İhracatı (milyon ton)

Türkiye klinker kapasitesinin %16'sını Sabancı Grubu çimento şirketleri oluşturmaktadır. Şirketler faaliyet gösterdikleri ana bölgelerde lider konumdadır.

PAZAR LİDERLİĞİ

Çimsa; Afyon Çimento Fabrikası, Eskişehir Beyaz Klinker Üretim Hattı ve Niğde kapasite artırımı yatırımları ile yerel ve global pazarlardaki gücünü arttırmayı hedeflemektedir.

TÜBİTAK ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilen önemli bir Ar-Ge ve inovasyon çalışması olan Mikroalg Projesi, III. İstanbul Karbon Zirvesi kapsamında Düşük Karbon Kahramanları Ödülü'ne layık görülmüştür.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Akçansa, anne-babalar ile çocukların gelişimine katkıda bulunmak, karşılaşılan sorunlara ortak çözümler üretmek amacıyla başlatılan "Benim Mahallem" sosyal sorumluluk projesi 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı sonuna kadar 15 bin öğrenciye ve anne-babaya ulaşılması hedefleniyor.

Akçansa, Meslek Lisesi öğrencilerinin bireysel ve profesyonel alandan gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla Özel Sektör Gönüllüleri (OSGD) iş birliğiyle Meslek Lisesi Koçları Programı'na dahil oldu. Programda eğitimlerini tamamlayan Samsun gönüllüleri, 2 yıl boyunca Samsun Atakum Meslek Lisesi öğrencilerine iş hayatına hazırlanmaları konusunda rehberlik yapacaktır.

Çimsa 2016 yılında sürdürülebilirlik alanında 11 milyon ABD doları yatırım yapmıştır.

Çimsa, iklim değişikliği etkilerini azaltma ve doğal kaynakları koruma ile ilgili yaptığı çalışmaların performansını CDP iklim değişikliği raporunda sunarak 2016 yılında A- puan almış ve çimento sektörüne bir ilki yaşatmıştır.

Çimsa Eskişehir Fabrikası'nda inşa edilen yemekhane binası, LEED Platin Standardı sertifikası ile sektörde bir ilki gerçekleştirmiştir.

2016 yılında Çimsa Eskişehir fabrikası II. Fırını'nın alternatif yakıt kullanım oranı %33'e yükselmiştir.

Sabancı Grubu çimento şirketleri üstün hizmet anlayışı ile Marmara, Akdeniz, İç Anadolu, Karadeniz ve Ege olmak üzere beş ayrı coğrafi bölgede Türkiye'de faaliyetlerine devam etmektedir.

GENİŞ FAALİYET AĞI

Akçansa'nın satış ağına yeni eklenen Marmara Ereğlisi, Trabzon ve Derince çimento terminalleri ile Şirket operasyonel esneklik konusunda avantaj sağlamaya devam etmektedir. Çanakkale limanının sağladığı lojistik imkanı ile ABD, Batı Afrika ülkeleri, Akdeniz Havzası, gibi çok farklı coğrafyalara ürün ve hizmetler ulaştırılmaktadır. Ayrıca Çimsa yurt dışındaki yedi terminali ve özel ürünleri ile ihracat bakımından avantajlı konumdadır.

LOJİSTİK AVANTAJLAR

Akçansa, Yavuz Sultan Selim Köprüsü için; Betonsa markasıyla bakım gerekmeksizin 100 yılın üzerinde dayanım gücüne sahip ve asırlarca kullanılacak 100+Beton özel ürününü üretmiştir. Bu ürün, Amerikan Beton Enstitüsü'nün beton dünyasındaki en yenilikçi projeleri ödüllendirdiği The ACI Excellence in Concrete Construction Yarışması'nda alt yapı kategorisinde kazandığı Betonda Mükemmellik Ödülü ile de tescillenmiştir.

FARKILAŞTIRILMIŞ ÜRÜNLER

Türkiye'nin en büyük beyaz çimento üreticisi Çimsa, yurt dışı terminalleriyle ihracatta gerçek bir global oyuncu olarak faaliyet göstermektedir. Çimsa, ürün özelliklerinin ve üretim süreçlerinin değerlendirilmesi ile verilen Çevre Dostu Ürün belgelendirmesini alan Türkiye'nin ilk çimento şirkettir.

2016 yılında Çimsa "Formülün Adı" adlı yeni bir kampanya başlatmıştır. "Formülün Adı", iş ortakları için tek bir üründen oluşan ürün portföyleri yerine, her bir sektörün ihtiyaçlarına odaklanan segmente özgü, reçeteleri daha esnek bir hale getiren bir yapı sunmaktadır.

ÜRETİM FAALİYETLERİNİ YÜKSEK TEKNOLOJİ DONANIMLI TESİSLERİNDE, ÜSTÜN HİZMET ANLAYIŞIYLA YÜRÜTEN AKÇANSA'NIN, YURT İÇİ ÇİMENTO VE KLİNKER SATIŞLARI 6,3 MİLYON TON OLARAK, REKOR SEVİYEDE GERÇEKLEŞMİŞTİR. ŞİRKET'İN, YURT DIŞI ÇİMENTO VE KLİNKER SATIŞLARI 1,5 MİLYON TONA ULAŞMAKTADIR.

1.461

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

287

NET KÂR
(MİLYON TL)

7

KLİNKER KAPASİTESİ
(MİLYON TON/YIL)

Daha fazla bilgi için,
www.akcansa.com

Temelleri 1967 ve 1974 yıllarında Akçimento ve Çanakkale Çimento ile atılan ve 1996 yılında bu iki şirketin birleşmesi sonucunda Türkiye'nin en büyük çimento üreticisi konumuna gelen Akçansa, bir Sabancı Holding ve Heidelberg Cement ortak kuruluşudur.

Çimento ve hazır beton üretiminde Marmara, Ege ve Karadeniz bölgelerinde faaliyet gösteren Akçansa'nın, İstanbul, Çanakkale ve Ladik'te üç çimento fabrikasına ek olarak Ambarlı, Aliağa, Yarımca, Yalova, Derince, Marmara Ereğlisi, Samsun, Trabzon ve Hopa'da dokuz çimento terminali bulunmaktadır. Şirket ayrıca, Marmara, Ege ve Karadeniz bölgelerine yayılmış 35 hazır beton tesisinde "Betonsa" markasıyla hizmet vermekte; agrega üretim faaliyetini ise Saray, Ayazağa, Samsun ve Bursa'da kurulu tesislerinde "Agregasa" markasıyla sürdürmektedir. %51 Akçansa ve %49 Karabük Demir Çelik İşletmeleri'nin ortaklığında kurulan Karçimsa Çimento Öğütme ve Paketleme Tesisi ise 1998 yılından bu yana üretim ve satış faaliyetlerini sürdürmektedir.

Akçansa, Şirket vizyonunun bir parçası olan "sürdürülebilir büyüme" doğrultusunda başarıyla odak noktasında tutarak; yurt içinde ve faaliyet gösterdiği tüm pazarlarda, değer odaklı rekabet yaratarak büyümeye devam etmektedir. 2016 yılı, Şirket'in üretim verimliliği odaklı yatırımları, faaliyet gösterdiği işkollarında verimlilik ve sürdürülebilirlik odaklı çalışmaları ve elde ettiği üretim ve satış rekorlarıyla önemli başarılarla imza attığı bir yıl olmuştur.

Dünya kalite standartlarına uygun ürünleri İstanbul Sanayi Odası tarafından ödüllendirilen Akçansa, 2016 yılında, Türkiye çimento ihtiyacının yaklaşık %9'unu karşılayacak miktarda üretim gerçekleştirmiştir. Üretim faaliyetlerini yüksek

teknoloji donanımlı tesislerinde üstün hizmet anlayışıyla yürüten Akçansa'nın, yurt içi çimento ve klinker satışları 6,3 milyon ton olarak, Marmara Ereğlisi, Trabzon ve Derince'de satış ağına yeni eklenen çimento terminallerinin de katkısıyla rekor seviyede gerçekleşmiştir. Şirket'in, yurt dışı çimento ve klinker satışları 1,5 milyon tona ulaşmaktadır. Artan gelirlerine rağmen işletme sermayesi ihtiyacı önemli oranda azalan Akçansa, 2016 yılında yaklaşık 1,5 milyar TL ciro elde etmiştir. Çanakkale limanının sağladığı lojistik avantaj ile çimento ihracatında da Türkiye'nin en önde gelen kuruluşlarından biridir. ABD, Batı Afrika ülkeleri, Akdeniz Havzası gibi çok farklı coğrafyalara ürün ve hizmetler ulaştırılmaktadır. Sadece Çanakkale'de üretimi yapılan katma değeri yüksek ürünleri ile ABD pazarının en büyük tedarikçisi konumundadır.

İnovatif özel çözümlerle rakiplerinden farklılaşmayı başaran Betonsa'nın, özel ürünler ve büyük projelerde üstün ekipman gücü ve kaliteli insan kaynağı sayesinde toplam hazır beton satışları 3,7 milyon m³ seviyesinde gerçekleşmiştir. Betonsa, yeni tesislerini Amasya ve Çatalca'da açmıştır. Tamamen yerli kaynak kullanılarak üretilen Yolbeton ürünü onarım gerektirmeyen yapısıyla iş gücü açısından yaklaşık %50 tasarruf sağlamaktadır.

Akçansa, Türkiye'nin son yıllardaki en büyük ve önemli projelerinden biri olan Yavuz Sultan Selim Köprüsü için özel olarak ürettiği ürünle ve yürüttüğü operasyonla hem dünyada hem de Türkiye'de örnek olacak bir projeye imza atmıştır. Yavuz Sultan Selim Köprüsü için; Akçansa, 100+Beton adıyla çevresel etkilere karşı yüksek dayanıklı beton üretmiştir. Tamamen Türk mühendislerinin geliştirdiği 100+ betonun başarısı, Amerikan Beton Enstitüsü'nün beton dünyasındaki en yenilikçi projeleri

ödüllendirdiği The ACI Excellence in Concrete Construction Yarışması'nda alt yapı kategorisinde kazandığı "Beton Mükemmellik Ödülü" ile de tescillenmiştir.

Sürdürülebilir ve düşük maliyetli tedarik zinciri yönetimi hedefiyle faaliyetlerini sürdüren Akçansa, limancılık iş kolunda %10 büyüme elde etmiştir. 2016 yılında Akçansa Ambarlı Limanı'ndan İstanbul'un Avrupa yakası çıkışı yükler ve Trakya bölgesi için UN Ro-Ro seferleri başlamıştır.

Akçansa, sürdürülebilirlik yolculuğu kapsamında hayata geçirdiği tüm çalışmalarına devam etmektedir. Dünyanın en prestijli ve yaygın çevre girişimi Karbon Saydamlık Projesi'nin (CDP) 2016 yılı rapor sonuçlarında Akçansa altı yıldır olduğu gibi bu yıl da gönüllü olarak CDP'ye yanıt vererek Türkiye'deki öncü şirketlerden biri olmuştur. TÜBİTAK ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirilen önemli bir Ar-Ge ve inovasyon çalışması olan Mikroalg Projesi, III. İstanbul Karbon Zirvesi kapsamında Düşük Karbon Kahramanları Ödülü'ne layık görülmüştür.

Akçansa tüm paydaşlarına değer yaratmak ve iletişimi artırmak hedefiyle birçok yenilikçi proje geliştirmiştir. Sektörde en çok tercih edilen işveren olma hedefiyle gençlere yönelik Betonik Fikirler ve Biyoçeşitlilik proje yarışmalarının yanı sıra, komşularını dinlemek, onları kararlara dahil etmek üzere fabrikalarında Komşu Konseyleri; çalışanlarını dinlemek ve gelişim alanlarını birlikte belirlemek üzere Çalışan Elçileri Konseyleri bu projeler arasında yer almaktadır.

Akçansa, anne-babalar ile çocukların gelişimine katkıda bulunmak, karşılaşılan sorunlara ortak çözümler üretmek amacıyla Benim Mahallem sosyal sorumluluk projesini yürütmektedir. Büyükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve TOÇEV iş birliğiyle başlatılan projeye, özel olarak tasarlanan Akçansa Benim Mahallem Mobil Eğitim Merkezi'nde TOÇEV'in uzman psikologları görev yapmaktadır. Çocuklara okulda, evde ve arkadaşlarıyla birlikteyken nasıl daha iyi iletişim kuracakları öğretilmekte, ebeveynlere ise çocuklarını yetiştirirken zorlandıkları ve uzman görüşü alması gereken konulardaki genel sorularına cevap olacak eğitim programlarıyla yardımcı olunmaktadır. Programlara ek olarak, sağlık eğitimleri de verilmektedir. Aralık 2015'te başlayan Benim Mahallem Projesi ile Büyükçekmece'de bulunan 68 okulda, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı sonuna kadar 15 bin öğrenciye ve anne-babaya ulaşılması hedeflenmektedir.

Meslek lisesi öğrencilerinin vizyonlarını genişletmek, gelecekte başarılı olmalarını sağlamak amacıyla Özel Sektör Gönüllüleri (OSGD) iş birliğiyle Meslek Lisesi Koçları Programı'na dahil olunmuştur. Program kapsamında, eğitimlerini tamamlayan Samsun gönüllüleri Samsun Atakum Meslek Lisesi öğrencilerinin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkıda bulunarak kendilerini iş dünyasına hazırlamak üzere, 2 yıl süre ile onlara koçluk yapacaktır.

Akçansa, müşterilerinin tüm ihtiyaçlarını online alışveriş üzerinden karşılamak amacıyla internet üzerinden çimento satışıyla Türkiye'de bir ilke imza atmıştır. Bayileri ile iç ve dış müşterilerine Akçansalı olmanın ayrıcalığını yaşatmak hedefiyle Akçansafirsatlari.com online alışveriş sitesini hayata geçirmiştir. Türkiye'de çimento sektöründe bir ilk olan Akçansa Satış Akademisi, pazarlamadan finansa birçok eğitim ile Akçansa'ya ve çimento sektörüne katkı sağlayan kurumsal bir akademi. Akçansa Satış Akademisi'nde bayilere ve bayi çalışanlarına sunulan profesyonel eğitim ve programlarla satış liderlerinin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Dünyadaki 'insan odaklı' tek kalite standardı olan Investors In People – IIP'de Altın Standart alan Akçansa bu standart ile ödüllendirilen sektörde ilk, Türkiye'deki dördüncü şirket olurken, dünya genelinde ise % 7'lik dilime girmeyi başarmıştır.

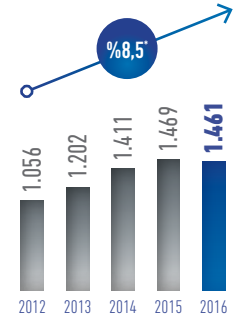
İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Sıralaması"nda 61. sırada yer alan Akçansa, 2016 yılında Capital dergisi tarafından sektöründe 15. kez "En Beğenilen Şirket" seçilmiştir. Akçansa, Sabancı Topluluğu şirket ve çalışanlarının başarılarını ödüllendirmek ve iyi uygulamaların karşılıklı paylaşılmasını teşvik etmek amacıyla bu yıl 4'üncü kez gerçekleştirilen Sabancı Altın Yaka Ödülleri'nde de "Pazar Odaklılık" kategorisinde birincilik, "İşte Eşitlik"te birincilik ve "Değer Yaratın" kategorisinde ise Büyük Ödülü kazanmıştır.

Küplerle çeşitli tasarımlar yapılmasını sağlayan 3 boyutlu dünyaca popüler oyuna entegre ettiği "Betonik City" Projesi, Felis Başarı Ödülü'nün sahibi olmuştur. Benim Mahallem Projesi JCI Culture Genç Liderler ve Girişimciler Derneği tarafından "En İyi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi" ödülüne layık görülmüştür. Projeler, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumlu olmaları dikkate alınarak seçilmiştir.

Sermayesinin %20,6'sı halka açık olan Akçansa'nın hisseleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

**İSTANBUL SANAYİ ODASI
TARAFINDAN HAZIRLANAN
"TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK
SANAYİ KURULUŞU
SIRALAMASI" NDA 61.
SIRADA YER ALAN
AKÇANSA, 2016 YILINDA
CAPİTAL DERGİSİ
TARAFINDAN SEKTÖRÜNDE
15. KEZ "EN BEĞENİLEN
ŞİRKET" SEÇİLMİŞTİR.**

“

ÇİMSA, PAZAR ODAKLI YAKLAŞIMI VE GENİŞ DAĞITIM AĞIYLA MÜŞTERİLERİNİN ÜRÜN VE HİZMET İHTİYAÇLARINI EKSİKSİZ VE ZAMANINDA KARŞILAMAKTADIR.

1.170

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

249

NET KÂR
(MİLYON TL)

5,5

KLİNKER KAPASİTESİ
(MİLYON TON/YIL)

Faaliyetlerine 1972 yılında başlayan Çimsa, bugün 45 yıllık deneyimi, insana ve çevreye saygılı çalışma anlayışı, müşteri odaklı yapısı, geniş ürün yelpazesi ve yenilikçi ürünleri ile sektöründe fark yaratarak sürekli büyüyen, uluslararası bir çimento ve yapı malzemeleri şirkettir.

Çimsa, Kayseri, Mersin, Eskişehir, Niğde ve Afyonkarahisar'da bulunan beş entegre fabrikası, Ankara'da bulunan bir öğütme tesisi, Marmara Terminali, Malatya Çimento Paketleme Tesisi, dört hazır beton bölge müdürlüğüne bağlı hazır beton tesisleri, yurt dışı terminali ile çimento ve yapı malzemeleri sektöründe faaliyet göstermektedir.

Gri çimentonun yanı sıra ürettiği beyaz çimento ve kalsiyum alüminat çimentosu gibi özel ürünlerle de Çimsa, inovasyon konusunda Türkiye'de sektörüne öncülük etmektedir. Çimsa Mersin Fabrikası beyaz çimento, kalsiyum alüminat çimentosu ve gri çimento olmak üzere üç ayrı çimentoyu aynı çatı altında barındıran dünyadaki tek üretim tesisidir.

Beyaz çimentoda dünyanın lider markalarından biri olan Çimsa, Hamburg (Almanya), Trieste (İtalya), Sevilla ve Alicante (İspanya), Gazimağusa (KKTC), Köstence (Romanya) ve Novorossiysk'de (Rusya) bulunan terminalleriyle uluslararası bir çimento üreticisidir ve bu yapılanma ile 65 ülkeye ürünlerini Çimsa markasıyla pazarlayabilme kapasitesine sahiptir.

Çimsa Mersin Fabrikası'nda Türkiye'nin ilk ve tek Çimento Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde, Çimsa ürünleri ile müşterinin ihtiyacına göre istedikleri reçetelerle uygulamalar geliştirilmesi sağlanmaktadır. 2016 yılında "Formülün Adı" çatısı altında Şirket'in yenilikçi yaklaşımını yansıtan ve sektörde ilk olan görsel bir dil yaratmıştır. Katma değeri yüksek bu ürünler ile tek bir üründen oluşan portföyler yerine, her bir sektörün ihtiyaçlarına odaklanılarak titizlikle formülize edilmiş ve o segmente özel bir performans içeren çözümler sunulmaktadır.

Çimsa, pazar odaklı yaklaşımı ve geniş dağıtım ağıyla müşterilerinin ürün ve hizmet ihtiyaçlarını eksiksiz ve zamanında karşılamaktadır. Paydaşlarının güvenilir bir iş ortağı olarak, gelecek nesillere uzanacak yaşam alanları ve altyapıları için gerekli malzemeleri sağlamaktadır.

Çimsa'nın 2017 yılında tamamlanması hedeflenen iki yatırımı bulunmaktadır. 2012 yılında Çimsa bünyesine katılan Afyon Çimento Fabrikası'nın, modern teknolojilerle donatılmış yeni bir üretim tesisine taşınmaktadır. 165 milyon ABD doları tutarında yatırımla Afyonkarahisar'da şehir dışında, Halımoru köyünde yeni bir fabrika kurulmaktadır.

Daha fazla bilgi için,
www.cimsa.com

Afyonkarahisar'da yılda 1,5 milyon ton klinker kapasiteli yeni çimento fabrikası yatırımının ardından, ikinci büyük yatırım Eskişehir'de gerçekleştirilmektedir. Çimsa Eskişehir Fabrikası'nda yapılacak, 55 milyon ABD dolarlık yatırım için çalışmalara 2015 yılının son çeyreğinde başlanmıştır. Çimsa Eskişehir Fabrikası'nda 2017 yılının ikinci çeyreğinde tamamlanması planlanan yatırım ile mevcut durumda gri klinker üreten Eskişehir Fabrika I. Üretim Hattı'nın hem gri hem beyaz klinker üretecek şekilde (convertible) modifikasyonunun yapılması planlanmaktadır. Toplam gri klinker üretim kapasitesi yıllık 1,4 milyon ton olan fabrikada bu yatırım sonucunda I. Üretim Hattı'nın, global pazar koşullarına göre gri ya da beyaz klinker üretim esnekliği sağlanarak yıllık 415 bin ton beyaz klinker üretebilecek kapasiteye sahip olması planlanmaktadır.

Çimsa, 2016'daki performansı ile sektörün önde gelen kurumlarından biri olarak pozisyonunu pekiştirmiştir. Çimsa'nın 2016 yılsonu itibarıyla klinker üretim kapasitesi 5,5 milyon ton, hazır beton satışları ise 2,8 milyon m³ olmuştur. Çimsa'nın 2016 yılı cirosu, 344 milyon TL'si yurt dışı satışlar olmak üzere 1.170 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Çimsa'da sürdürülebilirlik, iş stratejisinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Şirket'in ana hedefi insana saygılı, çevreyle uyumlu ve finansal açıdan karlı bir iş modeliyle paydaşlar için değer üretmektir. Bu hedef doğrultusunda yatırım ve uygulamaların, ürün ve hizmet geliştirme çalışmalarının karar süreçlerinde finansal performans kadar sosyal, çevresel ve ekonomik performans beklentileri de önemli bir yer tutmaktadır. Bu sebeple sürdürülebilirlik hedefleri kurumsal sorumluluklarla ilişkilendirilmekte ve ilgili performans göstergelerinin takip sistemlerine dâhil edilerek, sürdürülebilirlik yönetim sisteminin bir parçası haline gelmektedir.

Sürdürülebilirlik performansı kapsamında Çimsa Eskişehir Fabrikası'nda inşa edilen yemekhane binası Leeds Platin Standardı ile sertifikalandırılmıştır. Bu ödül ile Türkiye çimento sektöründeki ilk yeşil bina sertifikası Çimsa'nın olmuştur.

Her yıl yayınlanan Çimsa'ya ait Sürdürülebilirlik Raporları tüm sektör için kaynakça görevi görecektir bir mikro site (www.cimsadasurdurulebilirlik.org) üzerinden kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Çimsa'da 2016 yılında gerçekleştirilen toplam 195 milyon ABD doları tutarındaki yatırımın 11 milyon ABD doları, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği başta olmak üzere sürdürülebilirlik alanlarında gerçekleştirilmiştir.

Çimsa, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) Çimento Sürdürülebilirlik İnisiyatifi'nin (CSI) Türkiye'den ilk ve tek üyesi olmakla birlikte Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi imzacısı ve son olarak 2016 yılında Birleşmiş Milletler Kadını Güçlendirme İlkeleri'ni (WEPs) imzalamıştır. Çimsa, iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası yatırım kamuoyunun geliştirdiği bir inisiyatif olan Karbon Saydamlık Projesi'ne (CDP) de katılmaktadır. Bu kapsamda Çimsa, her yıl iklim değişikliğiyle mücadele uygulamaları ve elde edilen performansını, CDP İklim Değişikliği raporunda sunmaktadır. CDP Türkiye 2016 raporlama döneminde gösterdiği başarı sayesinde Çimsa, A- puan alarak, Türkiye İklim Liderleri Ödülleri'ne layık görülmüştür. Bu ödül ile Çimsa, çimento sektöründe bir ilke daha imza atmıştır.

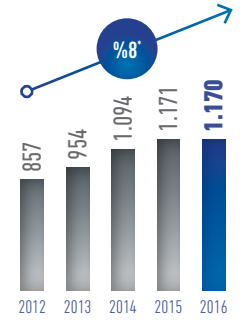
İş Sağlığı ve Güvenliği alanında kurumsal standartlarını sürekli geliştiren Çimsa 2016 yılında, Çimento Endüstrisi İşverenler Sendikası'nın (ÇEİS) geleneksel olarak düzenlediği Çimento Sektörü İş Sağlığı ve Güvenliği Performans Ödülleri'nde Kayseri Fabrikası gösterdikleri başarılı performans nedeniyle birincilik ödülüne layık görülmüştür. Türkiye Hazır Beton Birliği tarafından düzenlenen Mavi Baret İş Güvenliği Yarışması'nda da Çimsa Silifke Hazır Beton Tesisi birincilik, Çimsa Çukurhisar Hazır Beton Tesisi ise ikincilik ödülüne layık görülmüştür.

Çimsa, Türkiye'de insan kaynakları alanındaki özenli çalışmaları öne çıkarmak ve kamuoyuyla paylaşmak amacıyla Kariyer.net tarafından düzenlenen 15. İnsana Saygı Ödülleri organizasyonunda ikinci kez ödüle değer bulunmuştur. İnsan Kaynakları yönetimi alanında yenilikçi ve başarılı uygulamaları tanımak, örnek teşkil eden nitelikteki çalışmaları sektöre kazandırmak amacıyla PERYÖN tarafından düzenlenen İnsan Yönetimi Ödülleri'nde Çimsa, "Fark Yaratan İK Projeleri" dalında başarı ödülü almaya hak kazanmıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Borsa İstanbul'da işlem gören payların sermayeye oranı %41,5'tir.

SATIŞLAR

MİLYON TL

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

Satış Sonrası Hizmet

► Mustafa Ülker
(Satış Danışmanı)

► Nuray Kurt
(Tekno Asistan)

Teknoloji
perakendeciliğinde
öncülüğünü sürdüren
Teknosa, satış
sonrası hizmetleriyle
müşterilerine güven
veriyor.

► Uğur Demirkıran
(Market Görevlisi)

► Uğur Öksüz
(Market Görevlisi)

► Sevim Bingöl
(Market Görevlisi)

Günde 500 bin müşteri
ağırlayan ve tasarruf
konusuna önem veren
Carrefoursa, alışverişte
yeni bir dönem başlatıyor.
İndirimleri ve fırsatları
takip edenler yılda %14
tasarruf ediyor.

Perakende

Yenilikler hayata renk katıyor

Teknosa ve Carrefoursa markalarımızın mağazalarında birçok çeşidi ekonomik fiyata ve en önemlisi yeniliklerle tüketicilerle buluşturuyoruz.

Türkiye'nin en yaygın teknoloji perakendecisi Teknosa'nın mobil uygulaması 1,7 milyondan fazla kez indirildi.

Volkan Tören
(Satış Danışmanı)

Perakende

- Teknosa*
- Carrefoursa**

* Teknosa mağazaları Türkiye'nin 70 iline yayılmaktadır.

** Carrefoursa mağazaları Türkiye'nin 58 iline yayılmaktadır.

TEKNOSA, ELEKTRONİK PERAKENDECİLİĞİ PAZARINDA ÖNCÜ KONUMDADIR. CARREFOURSA, GIDA PERAKENDECİLİĞİ PAZARINDAKİ EN BÜYÜK OYUNCULARDAN BİRİDİR.

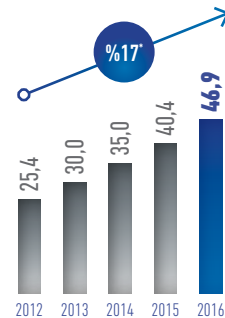
Elektronik perakendeciliği TL bazında çift haneli büyümeye devam etmektedir. Teknolojinin bir ihtiyaç olarak görülmeye başlanması ve son

teknoloji ürünleri yakından takip eden genç nüfus yapısı, Türkiye'de sektörün büyümesini destekleyici faktörler arasındadır.

ELEKTRONİK PERAKENDE PAZARI GELİŞİMİ

(MİLYAR TL)

Elektronik perakende pazarı 2016'da %12 büyümüştür.

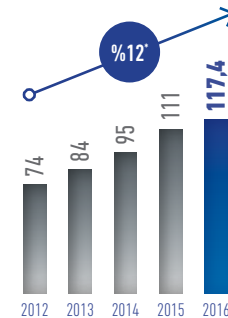

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

HIZLI TÜKETİM MALLARI PAZARI GELİŞİMİ

(MİLYAR TL)

Hızlı tüketim malları pazarının 2016 yılında %5 artışla 117,4 milyar TL'ye ulaştığı tahmin edilmektedir.

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

Gıda perakendeciliği, Türkiye'de hala bağımsız yerel marketlerin ve açık pazarların hâkimiyetindedir. Öte yandan, %39 düzeyinde bir paya sahip olan organize perakende sektörü hızla büyümekte ve yatırımcılar için cazibesini sürdürmektedir.

**GIDA PERAKENDECİLİĞİNİN
SADECE %39'U ORGANİZE**

Teknosa, yapılan araştırmalarda akla ilk gelen teknoloji marketi olarak tespit edilmiştir (DORinsight 2016). Türk tüketicisini hipermarketlerle tanıştıran ilk marka Carrefoursa'dır.

GÜÇLÜ MARKALAR

Sabancı Grubu perakende şirketleri 2016 sonu itibarıyla toplam 72 ilde, 656 gıda marketi ve 210 teknoloji mağazası ile tüketiciye hizmet vermektedir.

MAĞAZA YAYGINLIĞI

Sabancı Grubu perakende şirketleri bütün segmentlerde birçok farklı formata sahiptir. Teknosa Standard, Extra, Exxtra olmak üzere tüketicinin ihtiyacına uygun üç farklı formatta, Carrefoursa ise Hipermarket, Süpermarket, Gurme ve Mini olmak üzere toplam dört formatta faaliyet göstermektedir.

FORMAT ÇEŞİTLİLİĞİ

Teknosa, elektronik perakendeciliği pazarında öncü konumdadır. Carrefoursa, gıda perakendeciliği pazarındaki en büyük oyuncularından biridir.

SEKTÖRDE GÜÇLÜ KONUM

210

Sabancı Grubu perakende şirketleri 2016 sonu itibarıyla toplam 210 teknoloji mağazası ile tüketiciye hizmet vermektedir.

656

Sabancı Grubu perakende şirketleri 2016 sonu itibarıyla toplam 656 gıda marketi ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

TEKNOSA, YAKLAŞIK 123 BİN M² NET SATIŞ ALANI VE GENİŞ ÜRÜN YELPAZESİYLE MÜŞTERİLERİNE FARKLI VE KEYİFLİ BİR ALIŞVERİŞ ORTAMI YARATMAKTADIR. TEKNOSA MAĞAZALARINI VE TEKNOSA.COM'U GEÇEN YIL 200 MİLYONU AŞKIN KİŞİ ZİYARET ETMİŞTİR.

3.074

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

210

MAĞAZA SAYISI

123

SATIŞ ALANI
(BİN M²)

Daha fazla bilgi için,
www.teknosa.com

2000 yılında %100 Sabancı Holding ve Sabancı Ailesi'nin sermayesiyle kurulan ve faaliyetlerini "Herkes için Teknoloji" felsefesiyle sürdüren Teknosa, kurulduğu günden bu yana Türkiye'nin öncü ve en yaygın teknoloji perakende şirkettir. 2000 yılında beş mağaza ile faaliyete başlayan Teknosa, bugün 210 mağazası, teknosa.com ve mobil platformlarıyla çoklu kanalda kesintisiz hizmet vermektedir.

Teknosa, yaklaşık 123 bin m² net satış alanı ve geniş ürün yelpazesiyle müşterilerine farklı ve keyifli bir alışveriş ortamı yaratmaktadır. Teknosa mağazalarını ve teknosa.com'u geçen yıl 200 milyonu aşkın kişi ziyaret etmiştir. 2.688 çalışanıyla en yeni teknoloji ürünlerini tüketiciyle buluşturan Teknosa, 2016 yılını 3,1 milyar TL ciro ile kapatmıştır.

Teknosa hisseleri 17 Mayıs 2012'den beri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

Teknosa, müşteri ve çalışan memnuniyetini en üst düzeye çıkarmak için nitelikli, konusunda uzman çalışanlar yetiştirmeye öncelik vermiştir. 2005 yılında kurulan ve geleceğin teknoloji perakendecilerinin yetiştirildiği Teknosa Akademi'de, çalışanlara perakende sektöründeki yeniliklerin aktarılması ve çalışanların yeteneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Teknosa, işe başladıkları ilk günden itibaren online ve offline eğitimlerle çalışanlarının kariyer yolculuklarına rehberlik etmektedir. Sektöründe ilk olan Akademi, kurulduğu günden bu yana 12 binin üzerinde mezun vermiştir.

Faaliyetlerini müşteri odaklı bilimsel perakendecilik anlayışıyla yürüten Teknosa, satış sonrası gelişen müşteri ihtiyaç ve beklentilerini de Müşteri Hizmetleri organizasyonu ile her kanaldan takip etmektedir. Şirket, bu yaklaşımıyla sektörde bir ilke imza atmıştır. Müşterilerin talepleri, mağazalarda kurulan Müşteri Hizmetleri noktalarının yanı sıra 0 850 222 55 99 no'lu çağrı merkezi ve sosyal medya aracılığıyla karşılanmaktadır.

Teknosa, teknolojiye tek adres olmak ve ürünün ötesinde servis sağlayıcı kimliğini güçlendirmek adına sektörde ilk olan pek çok hizmet ve uygulamayı hayata geçirmiş, bu yenilikleri müşterilerine değer sunacak şekilde derinleştirmeye devam etmiştir.

Teknosa, 2015 yılında sektörde bir ilke imza atarak Teknosa Mobil markasıyla mobil hat ve iletişim hizmeti sunmaya başlamıştır. 2016 yılının Haziran ayı itibarıyla müşterilerine Teknosa Mobil faturaları üzerinden taksitle istediği telefonu alma imkanı da sunmaya başlayan şirket, tek noktada, tek faturada müşterilerinin hem iletişim hem de teknoloji ürünlerindeki ihtiyaçlarını birleştirmiştir. Teknosa Mobil markası Ocak 2017'den itibaren Teknosacell olarak değişmiştir.

Kendi özel markalı akıllı ürünleriyle sektörde öncülük üstlenen Teknosa, ilk olarak Preo markalı akıllı telefon ve saatlerini tüketicilerle buluşturmuştur. Teknosa 2016 yılının başında da ürün gamını çeşitli aksesuarlar ile genişletmeye devam etmiştir. Preo Ailesi'ne son olarak sanal

gerçeklik gözlüğü Preo My VR Box, gaming ürünleri ve Pwatch 3 de katılmıştır.

Müşterilere teknoloji alışverişinde rehberlik eden Teknosa, yeni teknolojiler ve müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda satış sonrası katma değerli hizmetlerini de sürekli geliştirmektedir. TeknoGaranti ile ürünlere ek garanti verilirken, Dr. Teknolog çatısı altında tüketicilerin tercihine göre mağazada, telefonda, evde ve işyerinde faydalanılabilecek kurulumdan teknik desteğe ve korumaya, teknolojiyle ilgili geniş kapsamlı hizmetler sunulmaktadır.

Şirket, tüketicilerin talep ettikleri ürünlere her an her yerde uygun imkanlarla ulaşmasını sağlamak ve Teknosa’daki deneyimlerini zenginleştirmek amacıyla hayata geçirdiği Bağlantılı Mağaza projesiyle de sektörde yeni bir dönem başlatmıştır. Çalışanlara tahsis edilen tabletlerle, mağazaları, 10 binlerce ürün çeşidini ve tüm saha ekibini birbiriyle bağlantılı hale getiren Teknosa, özel uygulamalarla, bir taraftan ürün ve stok bilgilerini tüm mağaza çalışanlarının parmaklarının ucuna taşımış, diğer taraftan tabletle ödeme sistemini hayata geçirerek müşterilerinin kasada bekleme dönemini sona erdirmiştir.

Dünyanın en değerli eğlence markası The Walt Disney Company ile yapılan iş birliği neticesinde Disney Collection ürünleri, Ağustos sonu itibarı ile mağaza içi mağaza (shop in shop) formatında seçili Teknosa mağazalarında yerini almıştır. California’da tasarlanan Disney Collection ürünleri, Avrupa, Ortadoğu ve Afrika (EMEA) bölgesinde ilk kez Türkiye’de ve sadece Teknosa’da satılmaktadır. Oyuncak, giyim, pelüş, kırtasiye, kostüm ve 400’ü aşkın ürün çeşidinin yer aldığı ürün yelpazesi, Teknosa tüketicileri ile buluşmaktadır.

Teknosa, Bilişim 500 ödülleri Perakende Zinciri ana kategorisi ve Görüntü ve Ses Sistemleri kategorisinde birincilik ödülüne, Bilgi Teknolojileri kategorisinde ise ikincilik ödülüne sahip olmuştur. 14. Altın Örümcek Ödülleri’nde Teknosa Mobil ile “Telekomünikasyon” kategorisinde birincilik ödülü kazanan Teknosa, online alışveriş platformu teknosa.com ile “Perakendecilik & Mağazacılık” kategorisinde halkın favorisi seçilmiştir. Sektörünün ilki olan Bağlantılı Mağaza projesi de IDC CIO Ödülleri’nde Yılın En İyi BT Yönetişim Projesi olurken, Müşteri Deneyimi kategorisinde de birincilik ödülüne layık görülmüştür.

Teknosa ayrıca, bu sene de MediaCat Dergisi’nin Araştırması’nda Teknoloji Market kategorisinde Türkiye’nin En Sevilen Markası ödülünü almış,

Roamlar Türkiye’nin, Marketing Türkiye iş birliği ile gerçekleştirdiği araştırmada teknoloji mağazaları kategorisinde de “En Sosyal Marka” seçilmiştir.

Teknosa, Türkiye’nin lider teknoloji perakendecisi olmanın getirdiği sorumlulukla topluma hizmet etmek ve geniş kitlelerin teknolojiye faydalanmasını sağlamak amacıyla eğitimden spora, çevreden sanata kadar pek çok alanda toplumsal projeler yürütmektedir. Kadın için Teknoloji projesi kapsamında, Türkiye’nin farklı illerinde kadınlara yönelik ücretsiz teknoloji kursları düzenlenmektedir. 2007 yılından bu yana devam eden proje kapsamında bugüne kadar 61 ilde 15 bini aşkın kadına eğitim verilmiştir. Teknosa, bu eğitimlerle kadınların teknoloji okur-yazarı olarak sosyal ve iş hayatlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Türkiye’de büyük bir takipçi kitlesi olan eSpor’un destekçileri arasında yer alan Teknosa, 4 milyona yakın genç tarafından oynanan League of Legends’in 2 yıldır ana sponsorudur.

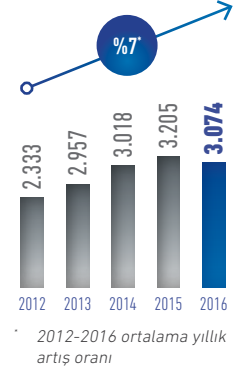
Teknosa, çevre konusunda da sorumlu tutumu ve faaliyetleriyle sektöründeki diğer firmalara örnek olmayı amaçlamaktadır. Pillerin ve elektronik atıkların toplanması ve geri dönüşümü konusunda mağazaları ve gelişmiş lojistik ağı ile çalışmalar yapan Şirket, çevreci ve sorumlu duruşu ile talep doğrultusunda adresten de teslim alarak atık toplamaktadır.

Teknosa bünyesinde iklimlendirme sektöründe faaliyet gösteren bayi grubu markası İklimsa da bulunmaktadır. “Türkiye’nin İklimlendirme Merkezi” olarak konumlandırılan İklimsa, müşterilerine aynı çatı altında dünyanın önde gelen markalarını seçkin merkezlerinde, iklimlendirme sektöründe 30 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren Sabancı Holding deneyimiyle sunmaktadır. İklimsa çatısı altında Mitsubishi Heavy Industries, Samsung, Sigma (private label) marka klimalar ve Sharp marka buzdolapları bulunmaktadır. Dört farklı marka ve 200’e yakın model sunan İklimsa, Türkiye genelinde 44 ilde 199 yetkili satıcısı, 64 ilde 222 yetkili servisi ile hizmet vermektedir. Müşteri memnuniyetinde satış sonrası hizmeti de ön planda tutmakta, Türkiye’nin dört bir yanında müşterilerine üstün hizmet kalitesi sağlamaktadır.

Teknosa, sürdürülebilirlik ve müşteri sadakatini artırma hedefleri ile çoklu kanalda müşterilerine kesintisiz deneyim sunmaya odaklanmaktadır. Şirket, yenilikçi hizmetler ve güçlü altyapı çalışmalarıyla, yatırımlarını sürdürmektedir.

NET SATIŞLAR

(MİLYON TL)

**TEKNOSA, TEKNOLOJİDE
TEK ADRES OLMAK VE
ÜRÜNÜN ÖTESİNDE SERVİS
SAĞLAYICI KİMLİĞİNİ
GÜÇLENDİRMEK ADINA
SEKTÖRDE İLK OLAN
PEK ÇOK HİZMET VE
UYGULAMAYI HAYATA
GEÇİRMİŞTİR.**

**CARREFOURSA'NIN
MİSYONU**
“MÜŞTERİLERİMİZ
İÇİN YAKIN, KEYİFLİ,
GÜVENİLİR VE DEĞER
YARATAN ALIŞVERİŞİN
ADRESİ OLMAK”TIR.

4.492

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

656

MAĞAZA SAYISI

563

SATIŞ ALANI
(BİN M²)

Toplam 33 ülkede 10 binin üzerinde market ile faaliyet gösteren, Avrupa'nın lider, dünyanın 2'nci büyük gıda perakendecisi Carrefour ile Sabancı Holding'in ortaklığı, Carrefoursa adıyla faaliyet göstermektedir. Nisan 2013'te Carrefoursa hisselerinin %12'sini satın almak üzere Carrefour ile hisse alım sözleşmesi imzalayan Sabancı Holding, hisse devrini Temmuz 2013'te tamamlayarak Carrefoursa'daki hisse oranını %50,79'a çıkarmıştır. Hisse devrinin ardından Şirket yönetimini de üstlenen Sabancı Holding, Ekim 2013'te Carrefoursa'nın paylarında gerçekleştirilmiş olduğu zorunlu çağrı işlemi sonucunda, Carrefoursa'daki ortaklık oranını %50,93'e çıkarmıştır.

Carrefoursa, 2015'te İsmar tarafından işletilmekte olan 26 adet süpermarketi ve Antalya Market tarafından işletilmekte olan 29 adet süpermarketi devralmış; Kiler Alışveriş'in 196 mağazasını bünyesine katmıştır. Carrefoursa-Kiler Alışveriş birleşme işlemleri Aralık ayında tamamlanmış olup, birleşme sebebiyle yapılan sermaye artırımı sonucunda Sabancı Holding'in Carrefoursa'daki ortaklık oranı %50,74 seviyesine gelmiştir. Sabancı Holding, çağrı yoluyla sahip olduğu payı Borsa İstanbul'da 26 Nisan - 10 Mayıs 2016 tarihleri arasında satmış; bu işlem sonucunda Sabancı Holding'in Carrefoursa'daki ortaklık oranı %50,61 seviyesine gelmiştir.

Carrefoursa'nın misyonu "Müşterilerimiz için yakın, keyifli, güvenilir ve değer yaratan alışverişin adresi olmak"tır.

2014 yılını yapılan yenilikler ve kârlı büyüme hedefi doğrultusunda "Sıçrama Yılı" olarak belirleyen Şirket, 2015'i "Vites Büyütme" yılı olarak adlandırarak kârlı büyümeyi odağında tutarak satın alma hamleleri gerçekleştirmiş; 2016 yılında ise 2015 yılındaki büyümenin ve değişimin başarıyla entegrasyonunun sağlanması ile verimlilik ve kârlılık artışına odaklanmıştır. Samimi, yalın, hızlı, doğa dostu ve modern bir marka olma yolunda çalışmalarına devam eden şirket, IT altyapısını geliştirmeye ve insan kaynakları yatırımlarına devam ederken, müşteri hizmetlerine yatırım yapmış ve sürdürülebilirlik çalışmalarına devam etmiştir. Bugün Carrefoursa; Hiper, Süper, Gurme, Mini market formatları ve e-Ticaret platformu ile farklı müşteri segmentlerine hizmet sunmaktadır. 2016 yılı sonu itibarıyla Carrefoursa, 656 adet mağaza ve 563 bin metrekare satış alanına sahiptir.

2 bin m²'den 15 bin m²'ye kadar satış alanına sahip Carrefoursa Hipermarketlerde 36 bin SKU ürün müşterilere sunulmaktadır. 350m²-2 bin m² arası büyüklükte olan Carrefoursa Süper, ürün çeşitliliği ve uygun fiyatlarının yanında müşterilerinin beklentilerine yakınlık ve hızlı alışveriş konularında da cevap verebilmek amacıyla yeniden kurgulanmıştır. Türk ve dünya mutfağının en özel gurme lezzetlerine ve kişiye özel hizmetlere sahip Carrefoursa Gurme marketler, müşterilerine yenilikçi, keyfe ve keşfe dayalı bir alışveriş deneyimi yaşatmaktadır. 2014 yılında oluşturulan Carrefoursa Mini marketler ise 50-350 m² arasında değişen satış alanlarıyla müşterilerine konforlu, pratik ve keyifli bir alışveriş ortamı sağlamaktadır. Carrefoursa, carrefoursa.com adresinden online market hizmetiyle vakti sınırlı olanlar için de alışverişini kolay ve keyifli hale getirmiştir.

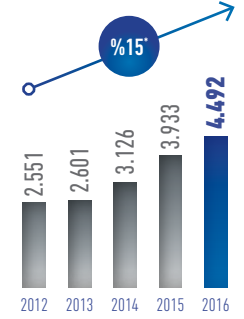
2016 yılında, 4.492 milyon TL ciro elde eden Carrefoursa, yılsonu itibarıyla 37 Hipermarket 392 Süpermarket, 25 Gurme ve 202 Mini marketten oluşan bir zincire ve 563 bin m² toplam net satış alanına sahiptir. 2016 yılında, marketlerden yaklaşık 171 milyon müşteri alışveriş yapmıştır.

2016 yılında da Carrefoursa, ana iş odağı olan taze gıda alanında "tazelik" iddiasıyla ilerleyerek "Tazesi ya Dalında ya Carrefoursa'da", "Tazesi ya Tarlada ya Carrefoursa'da" ve "Tazesi ya Denizde ya Carrefoursa'da" sloganıyla müşterilerine en kaliteli ve taze ürün yelpazesini fiyat avantajıyla sunmayı öncelikleri arasında tutmaya devam etmiştir.

Carrefoursa, kârlılık içinde büyüme ve değer yaratma potansiyeli olan projeleri değerlendirip verimlilik ve sürdürülebilirlik faaliyetlerine odaklanmayı, bu sayede tüketiciler için yakın, keyifli ve değer yaratan alışverişin adresi olmayı hedeflemektedir.

SATIŞLAR

MİLYON TL

* 2011-2016 ortalama yıllık artış oranı

2016 YILINDA, 4.492 MİLYON TL CİRO ELDE EDEN CARREFOURSA, YILSONU İTİBARIYLA 37 HİPERMARKET 392 SÜPERMARKET, 25 GURME VE 202 MİNİ MARKETTEN OLUŞAN BİR ZİNCİRE VE 563 BİN M² TOPLAM NET SATIŞ ALANINA SAHİPTİR.

Temsa Otobüs,
Türkiye'nin ilk yüzde
100 yerli elektrikli
otobüsü: Avenue EV

► Ali Ak
(Üretim Çalışanı)

Temsa Motorlu Araçlar'dan
Mitsubishi ve Fuso
müşterilerine çok özel bir
destek projesi.

Duygu Şentürk ◀
(Pazarlama İletişimi Uzmanı)

► İnanç Oruç
(Ürün Destek Hizmetleri
Satış Uzmanı)

Temsa İş Makinaları,
hızla büyüyen filosu ve
geniş ürün yelpazesi ile
Türkiye'nin her yerine iş
makinası kiralama hizmeti
veriyor.

Tarcan Yalun ◀
(Ağ ve Siber
Güvenlik
Uzmanı)

Şirketlerin dijitalleşme
ihtiyaçlarına yönelik
çözümler

Sanayi

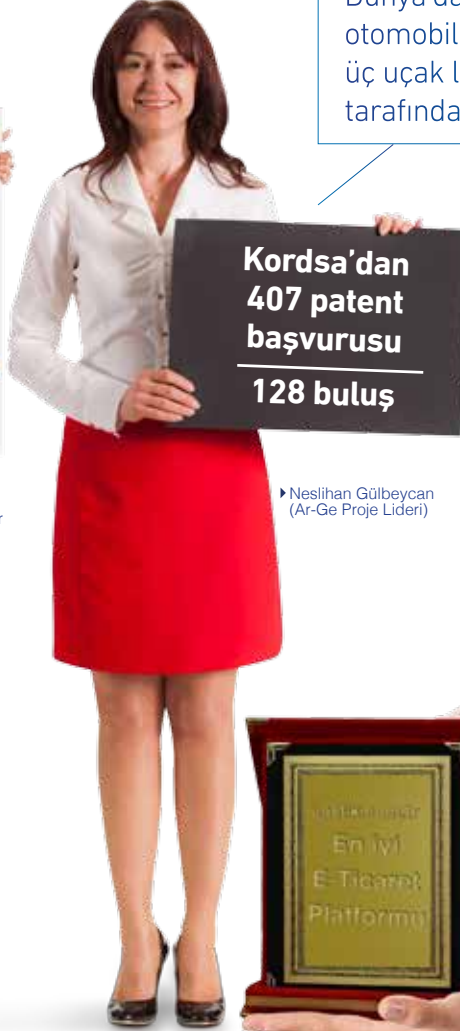
Kalkınmaya yön veren yenilikler

Sanayi alanındaki güçlü markalarımızla katma değeri yüksek ürünler üretiyoruz. Yenilikçi uygulamalarla mükemmelin peşindeyiz.

► Burçak Güngör
(Satış Uzmanı)

Türkiye'nin ve Avrupa'nın en büyük yün kumaş üreticisi: Yünsa

Dünya'da üretilen her iki otomobil lastiğinden biri ve her üç uçak lastiğinden ikisi Kordsa tarafından güçlendirilmektedir.

**Kordsa'dan
407 patent
başvurusu
128 buluş**

► Neslihan Gülbeycan
(Ar-Ge Proje Lideri)

Filiz Öztürk ◀
(E-Ticaret Satış
Müdürü, Brisa)

Brisa'nın hayata geçirdiği Lastik.com.tr, "Müşteri Deneyimi" alanında en iyi e-ticaret platformu seçildi.

Sanayi

TÜRKİYE'NİN YENİLİKÇİ VE GİRİŞİMCİ SANAYİCİSİ

Sabancı Holding Sanayi Grubu şirketleri katma değeri yüksek faaliyet alanları ve ürünlere odaklanarak 2016 yılında kârlılığını sürdürmüştür. Dünyada yavaşlayan büyüme ve tarihi düşük seviyelerde seyreden hammadde fiyatlarının gittikçe artırdığı rekabete rağmen, Sanayi Grubu şirketlerimiz Türk ekonomisi ve imalat sanayinin büyümesine katkı sağlayarak 2016 yılında da başarılı performanslarını sürdürmüşlerdir.

Güçlendirme teknolojileri lideri Kordsa, Sabancı Üniversitesi iş birliği ile yatırımını 2014 senesinde yaptığı Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi'ni 2016'da devreye aldı. Sabancı Üniversitesi öğretim üyeleri, doktora öğrencileri ve Kordsa çalışanları aynı çatı altında çalışmaya başladı. Kordsa, Türkiye'de bir ilk ve örnek olan

bu iş birliği modeli ile "açık inovasyon" anlayışını ortaya koymakta ve hayata geçirmektedir. Bu merkeze 100 milyon TL'lik yatırım yapılmıştır.

Akıllı Otobüs iBUS ve elektrikli araçlar ile birlikte ulaşımda önemli yenilikleri beraberinde pazara sunarak müşteri beklentilerini farklı bir boyuta taşıyan Temsa, toplu ulaşımda da dijitalleşme trendine öncülük etmektedir. Temsa ve ASELSAN ortak üretimi ilk %100 milli elektrikli otobüs Avenue EV yola çıkmıştır.

Sanayi şirketleri sürdürülebilir kârlı büyümelerini korumak için yatırımlarına devam etmektedir. Brisa'nın 300 milyon ABD doları yatırımla Aksaray ili Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 2. fabrika kurma çalışmaları devam etmektedir. 2017 yılında üretimin devreye alınması öngörülmektedir.

SEKTÖRLERİNDE LİDER SANAYİ GRUBU ŞİRKETLERİ

MİLYAR TL

Kordsa: Dünya Nylon 6.6 Pazar Lideri %27

Brisa: Türkiye Yenileme Lastik Pazar Lideri %31

Yünsa: Türkiye'nin En Büyük Yünlü Kumaş İhracatçısı %70

Temsa Global: Türkiye Otobüs Pazar Lideri %31

Temsa İş Makinaları: Türkiye Dozer ve Grayder İş Makinalarında Pazar Lideri %50

Temsa Motorlu Araçlar: %25 Türkiye Pick-Up Pazar Lideri

Sektöründe öncü Sanayi Grubu şirketleri, 2016'da 50'den fazla projeyi hayata geçirmekte ve büyümelerini hızlandırma konusunda bu faaliyetlere önem vermektedir.

YENİLİKÇİ VE KURUMSAL GİRİŞİMCİ

Temsa Global, 2016'da toplam 6 adet ürünü piyasaya sundu. Smart Mobility mottosu ile müşterilerin güvenlik, sürdürülebilirlik, verimlilik ve dijitalleşme boyutlarında çözümler üreten ürünler tasarlamayı hedefleyen Temsa, Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından verilen İnovalg ödülleri "İnovasyon Kaynakları" kategorisinde şampiyon olmuştur.

Kordsa, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen, 2015 Ar-Ge Merkezleri Performans Endeksi'ne göre hem tekstil kategorisinde dördüncü kez birinciliğe layık görülmüş, hem de Türkiye genelindeki en iyi ilk 3 Ar-Ge merkezi arasında yerini almıştır. 2016 senesinde rekor patent başvurusu yapan Kordsa, 2016 yılında toplam 32 buluş, 103 adet patent başvurusu yapmıştır. Toplamda ise 407 patent başvurusu, 128 buluşu vardır.

Sanayi Grubu şirketleri sektörlerinde lider konumlarını 2016 yılında da kârlı ve sürdürülebilir büyümeyle korumuştur.

LİDER VE REKABETÇİ

2015 yılının ilk yarısında Sabancı Holding'in, Kordsa hisselerinin %20'sini nitelikli yatırımcılara arz etmesiyle Kordsa'nın halka açıklık oranı %29'a yükselmiş ve BIST 100'e giren Kordsa, 2016 senesinde ise sürdürülebilir büyümesinin bir sonucu olarak BIST50 Endeksine girmiştir.

Yenilikçi yaklaşımlarıyla fark yaratan ve Türkiye yenileme pazarında lider olan Brisa sektöründeki öncü çalışmaları ile "İklim Saydamlık Liderleri" ve "Dijitalleşme Liderleri" arasında yer almıştır.

Temsa Global ise, yurt içi pazar payında 27-29 kişilik ürün segmentinde Prestij, şehiriçi LF segmentinde Avenue, şehirlerarasında RHD segmentinde Safir Plus pazar lideri olmuştur.

Sanayi Grubu şirketleri verimlilik, güvenlik ve kalite başlıklarındaki rekabetçi pozisyonlarını güçlendirmek için yatırımlarına devam etmişlerdir.

OPERASYONEL MÜKEMMELLİK

Taşımacılık sektörünün ihtiyaçlarına göre geliştirilen Temsa'nın yenilikçi otobüsü MD9 electriCITY, fosil yakıt yerine sürdürülebilir bir enerji kaynağı olan elektrikle çalışıyor. Enerji tüketimi, çevreye duyarlılık ve verimlilik özellikleriyle öne çıkan MD9 electriCITY, duraklarda veya son duraklarda kısa şarjlar yapılarak güzergâhını tamamlayabiliyor. Daha az parça sayısı, yağ gibi yan ürünler ya da bakım gerektirmeden, daha kısa sürede üretilen bu çevreci otobüs, Temsa mühendisleri tarafından yerli olarak geliştirilmiştir.

2016'da işletme sermayesini optimize eden Brisa, stok dönüş hızını artırarak daha çevik bir forma kavuşmuştur. Brisa servis ve ürün operasyonlarının birleştiği "Profleet Filo" yönetim çözümleri ile Türkiye'de ilk kez ticari filoların beklentilerine tam anlamıyla cevap verebilecek bir ürün ve hizmetler bütünü, "360 derece danışmanlık" anlayışıyla hayata geçirmiş, filolara ekonomik ve çevresel değer sunmuştur.

Sanayi şirketleri, operasyonel mükemmellik uygulamaların çerçevesinde, Endüstri 4.0'a kaynaklık eden yeni teknolojilerin adaptasyonuna yönelik çalışmalarını artırarak Dijital Dönüşüm yol haritasını ve uzun vadeli teknoloji yönetim çerçevesini oluşturmuştur.

Sanayi Grubu çevreci ürünler ve enerji verimliliği konularında yatırımlarına devam etmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Her alanda sürdürülebilirlik ilkesini benimseyen Brisa, gelecek yıllardaki katkı sağlama kararlılığını kamuoyuyla paylaşmak için, 2012 ve öncesindeki beş yıl süresince yürüttüğü sürdürülebilirlik çalışmalarını, GRI (Global Reporting Initiative) sistemine göre A seviyede ve 2013 yılı çalışmalarını A+ seviyede bir sürdürülebilirlik raporu ile sunmuştur. 2014 Sürdürülebilirlik Raporu, Ethical Corporation tarafından "En İyi B2B Sürdürülebilirlik Raporu" ödülüne layık görülmüştür.

Kordsa, sürdürülebilirlik yaklaşımları kapsamında hayata geçirdiği enerji verimliliği uygulamalarıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün her yıl düzenlediği "Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması"nda Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştür.

2016, Kordsa'nın global liderliğini aldığı ödüllerle perçinlediği bir yıl olmuştur. 2016 senesinde hem Türkiye hem de Endonezya'da ihracat şampiyonu seçilmiştir. Brezilya'da "Great Place to Work" seçilen Kordsa, Endonezya'da "İş Güvenliği Deneyim Merkezi" projesini hayata geçiren proje lideri ile "En İyi Çalışan" ödülünü almıştır.

Lastik, Kompozit ve Beton Güçlendirme Teknolojileri

1.908

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

178

NET KÂR
(MİLYON TL)

Kordsa'nın başarı hikâyesi 1973 senesinde Sabancı Holding'in lastik üreticisi firmalara kord bezi imalatı için İzmit'te yaptığı fabrika yatırımıyla başlamıştır.

Öncelikli olarak otomotiv sektörüne lastik güçlendirme teknolojileri tedarikinde faaliyet gösteren Kordsa, 2014 yılında yaptığı yatırımlarla, faaliyet alanını lastik güçlendirmeden, kompozit teknolojileri ve beton güçlendirme teknolojilerine doğru genişletmiştir.

Faaliyet gösterdiği yıllar içinde öncelikle Türkiye'de pazar lideri olan Kordsa, güçlendirme teknolojileri ve süreçlerinde oluşturduğu bilgi birikimi, pazardaki lider konumu, güçlü Ar-Ge çalışmaları, açık inovasyon yaklaşımı ve lastik güçlendirme sektöründeki stratejik yaklaşımıyla dünya pazarlarında da liderliğe ulaşmıştır.

Bugün; dünyada üretilen her 2 otomobil lastiğinden 1'i ve her 3 uçak lastiğinden 2'si Kordsa tarafından güçlendirilmektedir.

Temel hedefi, "katma değerli ve yenilikçi güçlendirme teknolojileri ile ilerlemek" olan güçlendirme markasının amacı müşterileri, çalışanları, hissedarları ve içinde yaşadığımız topluma sürdürülebilir biçimde değer yaratmayı içermektedir.

Kordsa'nın teknoloji ve pazar liderliği, kuvvetli global ayak izi ve güçlendirme teknolojilerindeki uzun yıllara dayanan tecrübesi sayesinde sahip olduğu "Güçlendirici/The Reinforcer" unvanı dünya genelinde kabul görmüştür.

"Güçlendirici/The Reinforcer" konumuyla ve güçlü inovasyon bakışı ile endüstriyi yeniden şekillendiren Kordsa, yeni iş alanlarına girmeye başlamış ve 1973 senesinden beri biriktirdiği lastik güçlendirme bilgisini inşaat ve kompozit endüstrilerine yönlendirmiştir.

Güçlendirme teknolojileri lideri Kordsa, Sabancı Üniversitesi iş birliği ile 2016'da devreye aldığı Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi yatırımını 2014 senesinde yapmıştır. Bu merkezde Sabancı Üniversitesi öğretim üyeleri, doktora öğrencileri ve Kordsa çalışanları aynı çatı altında çalışmaktadır. Kordsa, Türkiye'de bir ilk ve örnek olan bu iş birliği modeli ile "açık inovasyon" anlayışını ortaya koymakta ve hayata geçirmektedir. Bu merkeze 100 milyon TL'lik yatırım yapılmıştır.

2016 senesi, Kordsa'nın global liderliğini aldığı ödüllerle perçinlediği bir yıl olmuştur. 2016 senesinde hem Türkiye hem de Endonezya'da ihracat şampiyonu seçilmiştir. Brezilya'da "Great Place to Work" seçilen Kordsa, Endonezya'da "İş Güvenliği Deneyim Merkezi" projesini hayata geçiren proje lideri ile "En İyi Çalışan" ödülünü almıştır.

Kordsa, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen, 2015 Ar-Ge Merkezleri Performans Endeksi'ne göre Türkiye genelinde en iyi ilk 3 Ar-Ge merkezi arasında yerini alırken, Tekstil kategorisinde de dördüncü kez birinciliğe layık görülmüştür.

2016 senesinde rekor patent başvurusu yapan Kordsa, 2016 yılında toplam 32 buluş, 103 adet patent başvurusu yapmıştır. Toplamda ise 407 patent başvurusu, 128 buluşu bulunmaktadır.

Kordsa, sürdürülebilirlik yaklaşımları kapsamında hayata geçirdiği enerji verimliliği uygulamalarıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü'nün her yıl düzenlediği 'Sanayide Enerji Verimliliği Proje Yarışması'nda Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüştür.

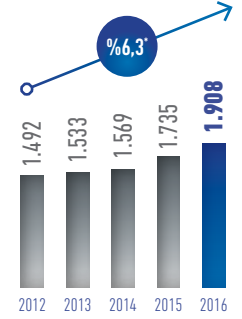
Kordsa, sadece ödüllerle değil, yaptığı yeni yatırımlarla da global ayak izini güçlendirmiştir. Hem Endonezya hem de Türkiye fabrikalarında 29,5 milyon ABD doları değerinde ek polyester yatırımı yapmıştır. Türkiye operasyonlarına 6.000 ton, Endonezya operasyonlarına 6.500 ton yaptığı ek polyester iplik kapasitelerini 2018'de devreye almayı hedeflemektedir.

Bunların yanı sıra, sürdürülebilirlik kavramını hedef ve stratejilerine paralel bir anlayış ve yönetim kararlılığı ile hayata geçiren Kordsa, 2014 yılında imzaladığı Birleşmiş Milletler Global Compact Sözleşmesi'nin Küresel Sürdürülebilirlik Raporlaması Girişimi olan "GRI4" rehberini temel alarak ikinci sürdürülebilirlik raporunu yayınlamış ve yine aynı yıl BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'ne girmeye hak kazanmıştır.

2015 yılının ilk yarısında Sabancı Holding'in, Kordsa hisselerinin %20'sini nitelikli yatırımcılara arz etmesiyle Kordsa'nın halka açıklık oranı %29'a yükselmiş ve BIST 100 Endeksi'ne giren Kordsa, 2016 senesinde ise sürdürülebilir büyümesinin bir sonucu olarak BIST 50 Endeksi'ne girmiştir.

SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

**2016 SENESİNDE REKOR
PATENT BAŞVURUSU
YAPAN KORDSA, 2016
YILINDA TOPLAM 32
BULUŞ, 103 ADET PATENT
BAŞVURUSU YAPMIŞTIR.
TOPLAMDA İSE 407
PATENT BAŞVURUSU, 128
BULUŞU BULUNMAKTADIR.**

Lastik

1.766

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

80

NET KÂR
(MİLYON TL)

1.300'ün üzerinde

MARKALI SATIŞ NOKTASI

140'in üzerinde

YURT DIŞI LASSA
TABELALI SATIŞ NOKTASI

Daha fazla bilgi için,
www.brisa.com

Brisa'nın temelleri, Sabancı Holding ve ortaklarının girişimiyle 1974 yılında atılmış; Şirket, 1978 yılı itibarıyla Lassa markası altında lastik üretimine başlamıştır. Dünya lastik sektöründe yaşanan gelişmelere paralel olarak, 1988 yılında Bridgestone Corporation ve Sabancı Holding arasında gerçekleştirilen ortaklıkla Brisa adını almıştır.

1990'lı yıllarda önemli bir büyüme ivmesi yakalayarak Türk sanayisinin öncü kuruluşları arasına giren Brisa, 1993 yılında ilk Ulusal Kalite Ödülü'nü kazanmış; 1996 yılında ise iş mükemmelliği konusunda gösterdiği üstün performans sayesinde Avrupa Kalite Büyük Ödülü'nü kazanan ilk Türk şirketi olmuştur.

Şirket, 2010 yılında ABD merkezli lastik kaplama şirketi Bandag'ın Türkiye operasyonlarını Bridgestone Avrupa'nın iştiraki Bandag AG'den satın alarak, genişlettiği hizmet portföyü ile taşımacılık sektörüne maliyet avantajı sağlarken, hem lastik ömrünün uzamasına hem de çevre korumasına katkıda bulunmaktadır.

Dünyanın lider akü markası Energizer ile 2013 yılında distribütörlük anlaşması imzalayan Brisa, böylece lastik sektörü dışındaki ürün yelpazesini genişleterek araç sahiplerine toplu çözüm önerileri sunmaktadır.

Bugün, dünyanın tek çatı altındaki en büyük lastik fabrikalarından biri ve Avrupa'nın 7'nci büyük lastik üreticisi konumunda olan Brisa, Bridgestone ve Lassa markalarıyla otomobil, hafif ticari araç, otobüs, kamyon, tarım ve iş makinalarına yönelik emniyet ve kalite kriterleri açısından uluslararası standartlarda 1.800 çeşitte lastik üretimi gerçekleştirmektedir. Şirket, Firestone markalı tarım lastiklerini, Dayton markalı otomobil lastiklerini, Bridgestone motosiklet lastiklerini ve Kinesis markalı dolgu forklift lastiklerini ise ithal ederek pazara sunmaktadır.

Markalarıyla araç sahiplerine dengeli ürünler sunma hedefinde olan Brisa, Bridgestone markasıyla performans ve emniyet kriterleri açısından öne çıkarken, Lassa ile ekonomi, konfor ve sağlamlık parametrelerini araç sahiplerine sunmaktadır. Markalarıyla iç pazardaki güçlü konumu ve uluslararası pazarlardaki çalışmaları ile adından söz ettirmektedir. Brisa işçisinin el emeği ile Lassa markası altında üretilen lastikler, günümüzde 70'e yakın ülkede 150'ye yakın tabelalı satış noktasıyla araç sahipleriyle buluşmaktadır. Şirket, perakende satış ve satış sonrası hizmet faaliyetini Türkiye'nin dört bir yanına yayılan 1.000'in üzerinde yetkili satış noktası aracılığıyla yürütmektedir. Bunun

yanı sıra; Renault, Toyota, Ford, Fiat, Honda, Hyundai, Mercedes Benz, BMC, Temsa, Isuzu, Otocar, Karsan, Türk Traktör ve MAN gibi otomotiv üreticilerine de orijinal ekipman lastiği olarak hem Lassa hem Bridgestone ürünlerini sağlamaktadır.

Brisa, değerleri arasında bulunan müşteri odaklılık ve inovasyon yaklaşımı ile pazarda farklılaşmayı sağlayan birçok hizmeti hayata geçirerek yolculuklara değer katmaktadır. Binek ve hafif ticari araç müşterileri için "OtoPratik" ve ağır ticari araç kullanıcıları için "ProPratik" mağazalarıyla farklı ürün ve hizmetlere tek bir noktadan ulaşabildikleri bir ortam sunarken, www.lastik.com.tr web sitesi ile binek ve hafif ticari araç müşterilerine, seçtikleri ürünleri randevu ile araçlarına taktırabilme olanağı sağlamaktadır.

Yaz ve kış lastiklerinin kullanılmadıkları dönemlerde uygun koşullarda ve sigortalı olarak saklanması ise "Lastik Otel" hizmeti ile sağlamaktadır. Şirket, binek ve hafif ticari araç sahiplerine yönelik mobil satış ve servis noktası "Bridgestone Box" ve ticari araç filolarına yerinde hizmet ve bakım sunan "Mobilfix" ile "Müşteri Odaklı Hizmet İnovasyon Ödülü"ne layık görülmüştür.

Brisa, ağır ticari araç müşterileri segmentinde hem bireysel kullanım hem de filolar için çözümler sunmaktadır. "Profleet Filo" yönetim çözümleri ile Türkiye'de ilk kez ticari filoların beklentilerine tam anlamıyla cevap verebilecek bir ürün ve hizmetler bütünü, "360 derece danışmanlık" anlayışıyla hayata geçirerek, filolara ekonomik ve çevresel değer katmaktadır.

Brisa'nın Lassa markası, FC Barcelona'nın "Global Resmi Lastik Partneri"dir. Milli sporcu Arda Turan ise Lassa'nın marka elçisidir.

Her alanda sürdürülebilirlik ilkesini benimseyen Brisa, gelecek yıllardaki katkı sağlama kararlılığını kamuoyuyla paylaşmak için, 2012 ve öncesindeki beş yıl süresince yürüttüğü sürdürülebilirlik çalışmalarını, GRI (Global Reporting Initiative) sistemine göre A seviyede ve 2013 yılı çalışmalarını A+ seviyede bir sürdürülebilirlik raporu ile sunmuştur. 2014 Sürdürülebilirlik Raporu, Ethical Corporation tarafından "En İyi B2B Sürdürülebilirlik Raporu" ödülüne layık görülmüştür.

Global Compact'e imza atan Brisa, biyolojik çeşitliliğe de WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) ile "Turnalar Hep Uçsun" projesi ile katkı sağlamaktadır. Şirketin İstanbul ve İzmit idari binaları "Yeşil Ofis" diplomasına sahiptir.

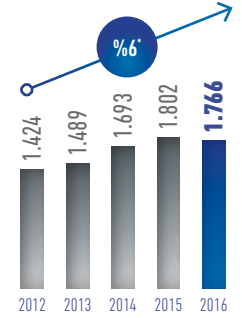
Şirket sektöründeki öncü çalışmaları ile "İklim Saydamlık Liderleri" ve "Dijitalleşme Liderleri" arasında yer almıştır.

Şirket, Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nde yaklaşık 300 milyon ABD doları yatırımla inşası devam eden ikinci fabrikasında 2018 yılı itibarıyla üretime başlamayı hedeflemiştir.

Brisa'nın 2016 yılı net satış geliri 1.766 milyon TL'ye ulaşmıştır. Sermayesinin %10'u halka açık olan Brisa'nın hisse senetleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

NET SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

**BRİSA, DEĞERLERİ
ARASINDA BULUNAN
MÜŞTERİ ODAKLILIK VE
İNNOVASYON YAKLAŞIMI İLE
PAZARDA FARKLI LAŞMAYI
SAĞLAYAN BİRÇOK
HİZMETİ HAYATA
GEÇİREREK
YOLCULUKLARA DEĞER
KATMAKTADIR.**

Otomotiv

“

TEMsa VE ASELSAN
ORTAK ÜRETİMİ İLK %100
MİLLİ ELEKTRİKLİ OTOBÜS
AVENUE EV “YOLA ÇIKTI”

889

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

TEMsa OTOBÜS

Temsa, kurulduğu 1968 yılından bu yana yenilikçi ve girişimci şirket yapısıyla Türkiye'nin lider otobüs şirketlerinden biri haline gelmiştir. Türkiye'nin yanı sıra Avrupa ve Amerika pazarlarında da yükselen Temsa, kendi markası ile otobüs ve midibüs segmentinde üretim ve ihracat yapmaktadır.

Temsa, Adana'da bulunan 550 bin m²'lik alana sahip üretim tesislerinde, 1.500'den fazla çalışanıyla 4 bin adet otobüs, midibüs ve 7.500 adet hafif kamyon olmak üzere yılda tek vardiyada, toplam 11.500 adet araç üretim kapasitesine sahiptir.

Her segmente uygun ürün gamına sahip olan Temsa, değişen şartlara ve müşterilerinin taleplerine göre hizmet verebilme kapasitesine sahiptir. Ürün gamlarını düzenli olarak geliştiren Temsa, Adana Üretim Tesisi'nde, Maraton, Safir Plus şehirlerarası yolcu ve turizm otobüsleri, Prestij, Opalin midibüsleri ile özellikle şehir içi toplu taşımacılık için geliştirilen Avenue, Tourmalin otobüslerini, ayrıca Amerika için TS45, TS35E, TS30 ve Avrupa için Avenue, LD, HD, Maraton; Midi Coach segmentinde ise MD9, MD7 otobüslerini üretmektedir.

Akıllı Otobüs iBUS ve elektrikli araçlar ile birlikte ulaşımında önemli yenilikleri beraberinde pazara sunarak müşteri beklentilerini farklı bir boyuta taşıyan Temsa, toplu ulaşımında da dijitalleşme dönemine öncülük etmektedir.

YENİ ÜRÜN LANSMANI

Temsa, yurt dışında ve yurt içinde araçlarda yapılması istenen yenilikler ve yeni ürünlerin pazara sunulması noktasında müşteri ihtiyaçlarına en hızlı cevap verebilen bir marka olduğunu son 3 yılda yeni ürün lansmanları yaparak göstermiştir. Elde edilen başarı pazara yeni ürün sunmakla sınırlı kalmamış, son 3 yılda pazar payında elde edilen büyük yükselişle bu başarı tescillenmiştir. Temsa, çalışmalarını hız kesmeden sürdürme kararlılığını da 2016 yılında da altı yeni ürün lansmanı yaparak göstermiştir.

2017 yılında Avrupa ve Amerika pazarına yeni ürünler geliştirilmektedir. Ayrıca MD9 electricITY ve Avenue EV'in ardından yeni bir elektrikli araç geliştirmeye yönelik çalışmalar da devam etmektedir.

TEMsa 3 YILDIR PAZAR LİDERİ

Yurt içi pazar payında 27-29 kişilik ürün segmentinde Prestij, şehir içi LF segmentinde Avenue, şehirlerarasında RHD segmentinde Safir Plus pazar lideri olmuştur.

Daha fazla bilgi için,
www.temsa.com

MD9 ELECTRICITY

Taşımacılık sektörünün ihtiyaçlarına göre geliştirilen Temsa'nın yenilikçi otobüsü MD9 electriCITY, fosil yakıt yerine sürdürülebilir bir enerji kaynağı olan elektrikle çalışmaktadır. Enerji tüketimi, çevreye duyarlılık ve verimlilik özellikleriyle öne çıkan MD9 electriCITY, duraklarda veya son duraklarda kısa şarjlar yapılarak güzergâhını tamamlamaktadır. Daha az parça sayısı, yağ gibi yan ürünler ya da bakım gerektirmeden, daha kısa sürede üretilebilen bu çevreci otobüs, Temsa mühendisleri tarafından yerli olarak geliştirilmiştir. MD9 electriCITY; 3 kapısı sayesinde hızlı yolcu indirme-bindirme olanağı sağlayan, 63 yolcu kapasiteli, çevreci, sessiz, ekonomik ve verimli bir şehir içi otobüsüdür.

AVENUE EV

Global ihtiyaçlar göz önüne alınarak, çevreci bir bakış açısıyla geliştirilen Avenue EV, fosil yakıt yerine sürdürülebilir bir enerji kaynağı olan elektrikle çalışmaktadır. Sekiz dakikada tam şarja ulaşabilen hızlı şarj özelliği sayesinde duraklarda kısa süreli şarjlarla kesintisiz hizmet sunmaktadır. Elektrikli çekiş sistemi ile sıfır karbon emisyonuna sahip çevreci otobüs, aynı zamanda sessiz, konforlu, yüksek performanslı ve son teknolojiyle donatılmıştır. Avenue EV; 35 oturan, 52 ayakta ve 1 tekerlekli sandalyeli yolcu kapasitesine sahiptir. Geniş iç hacme sahip Avenue EV, ASELSAN'ın geliştirdiği yüksek verimli, hafif ve yüzde 100 yerli elektrikli çekiş sistemi sayesinde uzun süre bakım gerektirmeden yüksek verimle hizmet verebilmektedir. Araç, tek şarjla 50-70 km gidebilme özelliğine sahiptir.

SAFİR PLUS

Safir VIP, 2+1 koltuk düzeni ve 41+1 koltuğuyla kendi segmentine ayrıcalık getirmiştir. Araç içinde konfor düzeyi azalmadan eklenen 4 koltuk ile otobüsçüler 4 yolcu daha fazla taşımanın ve bunun kazancını yaşamının ayrıcalığını elde etmişlerdir. Safir Plus ile bu ayrıcalık daha üst düzeye taşınmış, hem 2+1 hem de 2+2 koltuk düzenine sahip Safir Plus, konfor düzeyi ile yolcunun seyahat sürecine keyif katmanın yanı sıra ekonomik yakıt tüketimi ile de araç sahiplerine tasarruf etme imkanı sunmuştur. Ayrıca yepyeni dashboard ile modern görünümlü yeni bir tasarım kazanmış ve şoförler için daha ergonomik hale gelerek geniş görüş alanı sağlanmıştır.

MARATON

Maraton, dünyada çift akslı ilk düz taban Super High Deck aracı olarak üretilerek 41+1+1 ve 46+1+1 koltuk opsiyonu ile pazara sunulmuştur. Koltuklar ve koridor arasındaki basamaksız dizaynı, geniş bagaj hacmi ve Maraton'un göz alıcı dizaynı otobüsçülerin beğenisini kazanmıştır. Ayrıca kaptanlar için de konfor düzeyi çok üst seviyeye taşınmıştır. Geniş sürücü bölgesi, programlanabilir LCD cluster'ı, ergonomik tuş takımı, dijital gösterge paneli, uyku kabininde iklimlendirme sistemi, kaptanlar için hayata geçirilen konforlar arasında yer almaktadır. Mükemmel yol tutuşunun yanı sıra AEBS, LDWS, EAS, ESC, ACC ve akıllı yangın söndürme sistemlerine de sahiptir. Yolcular için Maraton'da seyahat konforu daha üst düzeye taşınarak rahat ve geniş koltuklar, güçlü ısıtma ve soğutma sistemi ile seyahatlerin hiç olmadığı kadar keyifli hale gelmesi hedeflenmektedir.

66 FARKLI ÜLKEYE İHRACAT

Temsa yaptığı çalışmalar ve hayata geçirdiği yenilikler sayesinde Ar-Ge Merkezi sertifikasını Türkiye'de alan ilk şirkettir. Kendi mühendisliği ve oluşturduğu "know-how" ile Temsa, Türkiye'ye ilaveten dünyanın ileri gelen pazarlarına da geniş ürün portföyünü sunmakta olup, 66 ülkeye 10 bin adetten fazla araç ihracatı gerçekleştirmiştir. Sadece Fransa'da, 5 bin adet Temsa markalı otobüs yollarda yer almaktadır. Fransa dışında Almanya, İngiltere, İtalya, Avusturya, İsveç, Litvanya ve Benelux ülkeleri Avrupa'daki önemli pazarlar olup, çeşitliliğini artırdığı ürün gamı ile Temsa, ABD'deki pazar payını hızla artırmaktadır.

FUARLAR

Temsa 2016 yılında yurt dışında ve yurt içinde düzenlenen fuar organizasyonlarında da ürünlerin tanıtımını gerçekleştirmiştir. 2016 yılında ABD'de 5 fuar da Temsa araçları yer alırken Avrupa'da 8 fuar da Temsa markası tanıtılmıştır. Bu fuarlarda Temsa, yeni ürünlerin pazara sunulması noktasında önemli başarıları imza atmıştır.

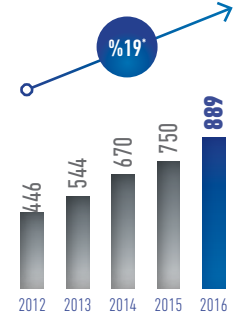
31 Ocak- 4 Şubat 2016 tarihleri arasında Atlanta'da düzenlenen UMA Fuarı'na katılarak TS35E aracını tanıtmıştır.

14-17 Nisan 2016 tarihleri arasında Busworld İstanbul'da ikisi yeni olmak üzere toplam dokuz otobüsünü tanıtmıştır.

14-16 Haziran 2016'da Paris'te gerçekleşen Transport Publics 2016 Fuarı'nda MD9 electriCITY aracı Avrupalı müşterilere tanıtılmıştır.

NET SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

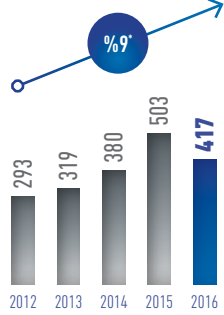

TEMSA, TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM) TARAFINDAN DÜZENLENEN, İNOVALİĞ ÖDÜLLERİ'NDE, "İNOVASYON KAYNAKLARI" KATEGORİSİNDE BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ KAZANDI

NET SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

417

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

Otomotiv

TEMSA MOTORLU ARAÇLAR

Temsa Motorlu Araçlar, Mitsubishi Motors binek ve ticari araçları ve Fuso Canter hafif kamyonları satış, pazarlama, servis ve yedek parça faaliyetlerini 30 yetkili satıcısı ve 58 yetkili servisi ile Türkiye'de yürütmektedir. Mitsubishi Motors binek araçlar grubunda; Space Star, Attrage, ASX, Lancer, Outlander ve Pajero bulunurken, ticari araçlar grubunda ise L200 pick-up ve hafif kamyon segmentinde de Fuso Canter yer almaktadır. Temsa Motorlu Araçlar, ayrıca Fuso Canter'in Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ve Kazakistan distribütörlüğünü de yürütmektedir.

Temsa Motorlu Araçlar, 2016 yılında birçok yeni oyuncunun girdiği pick-up segmentinde, bir önceki yıl gerçekleştirdiği satış hacmine paralel sonuçlar alarak satış hedefinin %3 üzerinde satış gerçekleştirmiş ve Mitsubishi L200 ile

başarılı bir sonuç elde etmiştir. 2016 yılında, Fuso Canter'in içinde bulunduğu 3.5-10 ton hafif kamyon segmentinde Euro VI geçişi nedeniyle %35 oranında daralma yaşanmıştır. Hafif kamyon segmentinde yaşanan daralmaya rağmen Fuso Canter ürün grubunda %30 oranında pazar payı alınarak güçlü pozisyonu korunmuştur. Şirket, 2016 yılının son ayında Mitsubishi Motors'un yeni nesil "Dynamic Shield" ön tasarım konsepti kullanılarak makyajlanan ASX'i satışa sunmuştur. 2017 yılında makyajlı ASX ile satış adetlerinde artış hedeflenmektedir.

Temsa Motorlu Araçlar, 2017'de pick-up ve hafif kamyon segmentlerindeki iddialı pozisyonunu korumayı hedeflemektedir. Şirket, 2017 yılının son aylarında Mitsubishi Motors'un daha önce açıkladığı yeni ürün stratejisinin ilk meyvesi olan SUV aracını Avrupa pazarı ile aynı anda Türkiye'de pazara sunmayı planlamaktadır.

TEMSA İŞ MAKİNALARI

Temsa İş Makinaları, Türkiye iş makinaları sektörünün lider kuruluşlarından biridir. Bütünsel hizmet anlayışı ile müşterilerine ürün ve hizmet sunan firma, 30 yılı aşkın bir süredir iş ve maden makinaları üretiminde dünyanın lider markası Komatsu'nun distribütörlüğünü yürütmektedir. Bunun yanı sıra, Dieci, Terex Finlay ve OMG markalarını da temsil etmektedir.

1983 yılından bu yana distribütörlüğü yapılmakta olan Komatsu, büyük iş makinaları üretim ve teknolojisinde dünya lideridir. Temsa İş Makinaları, Komatsu model paletli ve lastikli ekskavator, lastikli yükleyici, dozer, greyder, kaya kamyonu, forklift ve bekoloder makinalarını Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan pazarlarına sunmaktadır.

Temsa İş Makinaları, 2014 yılında Komatsu Maden Grubu ile de distribütörlük anlaşması yapmış, 2015 yılında bu distribütörlük Azerbaycan ve Gürcistan pazarlarını da kapsayacak şekilde revize edilmiştir.

Temsa İş Makinaları; temsilciliğini yaptığı markaların satış ve satış sonrası servis hizmetlerinin yanı sıra kiralama hizmeti ve ikinci el satış ile müşterilerinin tüm ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Satış ve satış sonrası hizmetlerin bir bütün olduğu anlayışını prensip edinen ve tam bir müşteri memnuniyeti sağlama anlayışı ile hareket eden Temsa İş Makinaları; inşaat,

madencilik, endüstri, çelik, seramik, ağaç sanayii, enerji gibi farklı sektörlerdeki müşterilere hizmet sunmaktadır. İstanbul Merkez Ofisi, müşterileri ile bire bir ilgilenebilmek amacı ile faaliyete alınmış olan Ankara, İstanbul ve İzmir Teknik Merkezleri, tüm Türkiye'ye hizmet verebilen 6 bölge müdürlüğü ve tüm ülkeye yayılmış 39 yetkili servisi ile müşterilerine ayrıcalıklı hizmetler sunmaktadır.

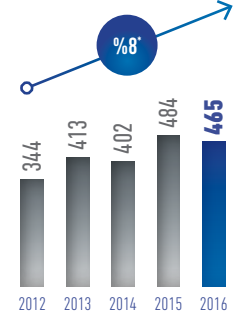
Temsa İş Makinaları, Sabancı Topluluğu'nun kârlılık içinde büyüme stratejisine uygun olarak, iş kollarına doğru odaklanılması ve etkin yönetimlerinin sağlanması amacı ile Temsa Global bünyesinden 29 Mart 2013 tarihinde ayrılmıştır. Mayıs 2014 tarihinde ise, Sabancı ve Marubeni Grupları'na ait iştirakler, Temsa İş Makinaları'nda %51-%49 hisse ortaklığına girmişlerdir ve Temsa İş Makinaları bu tarihten itibaren bir Türk-Japon ortaklığı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Müşterilerinin tüm ihtiyaçlarına tek bir merkezden cevap verebilmek ve müşterilerini en iyi ürün ve hizmetlerle buluşturmak anlayışı ile hareket eden firma, bu bütünsel hizmet sunma anlayışının bir parçası olarak yeni bir adım atmış ve 2016 yılı içerisinde dünyanın önde gelen kamyon üreticilerinden Volvo Kamyon ile distribütörlük anlaşması imzalamıştır. Bu anlaşma ile Volvo Kamyon markasının tüm Türkiye tek yetkili distribütörü Temsa İş Makinaları olmuştur.

TEMSA
İŞ MAKİNALARI

NET SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

465

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

Daha fazla bilgi için,
www.temsaismakinalari.com

Tekstil

247

TOPLAM SATIŞLAR
(MİLYON TL)

4.500

KAPASİTE
(TON) (KAMGARN İPLİK
KAPASİTESİ)

14.300

KM
(KUMAŞ DOKUMA
KAPASİTESİ)

Teknoloji ile estetiğin sanatsal ifadesini ürettiği kumaşlarda buluşturan, moda dünyasının lider kumaş üreticilerinden Yünsa, yünlü kumaş sektöründe dünya liderliğine koşarken; Türkiye'nin ve Avrupa'nın en büyük yünlü kumaş üreticisi unvanına sahiptir. Türkiye'nin yün ve yün karışımı kumaş ihracatında lider olan Yünsa, vizyonu, yüksek ürün kalitesi, sektördeki duruşu ve üretimde sunduğu esneklikler ile öne çıkmaktadır.

1973 yılında kurulan Yünsa, 1976 yılında üretime başlamıştır. 1980 yılında erkek yünlü kumaş ve halı üretimine başlayan Şirket, 1989 yılında Çerkezköy Fabrikası'nda tasarım ofisini kurmuştur. 1990 yılında halka arz edilen Yünsa, 1998 yılında bayan kumaş segmentini portföyüne eklemiştir. 2002 yılında İtalya'nın Biella şehrinde ikinci tasarım ofisini açan Yünsa, yurt dışı ofislerini 2007 yılından itibaren sırası ile İngiltere, Amerika ve Almanya'da açmıştır. 2009 yılında Turquality® programına girmeye hak kazanan Yünsa, yatırımlarına devam ederek 2010 yılında Ar-Ge Merkezi'ni kurmuştur.

Yünsa, erkek giyimde yünlü kumaş üretim lideri olarak trend yaratıcısı rolünün yanı sıra, bayan kumaş koleksiyonları ile de Türk yünlü kumaşlarının uluslararası platforma taşınmasına öncülük etmekte, tasarım gücü ve kalitesi ile küresel bir oyuncu kimliğiyle hareket etmektedir.

Yünsa'nın ürün gamında %100 yünlü kumaşların yanı sıra yün ile pamuk, keten, kaşmir, ipek, likra, polyester ve viskon karışımı kumaşlar da bulunmaktadır. Şirket; erkek kumaş, bayan kumaş, döşemelik kumaş ve üniformalık kumaş ana segmentlerinde farklı kumaş kompozisyonları ve apre uygulamalarıyla geniş bir ürün yelpazesine sahiptir. Şirket, 2014 yılında rahat giyime yönelik müşterilerine sunmaya başladığı Yünsa Touch ve 2015 yılında üst segment müşterileri hedefleyerek lansmanını yaptığı Yünsa Premium koleksiyonları gibi farklı ürün konseptleri ile pazardaki liderliğini sürdürmeyi hedeflemektedir. Yünsa, müşterilerine yakın duruşu, güvenilirliği, ürün ve hizmet kalitesi, müşteri taleplerini hızlı karşılamaşının yanı sıra tasarım gücünü de en üst seviyelere taşıyarak tekstil sektöründeki etkili konumunu devam ettirmektedir.

Daha fazla bilgi için,
www.yunsa.com

Ciddi bir tekstil kültürüne sahip olan Yünsa, yurt dışında güçlü bağlantı ağı ile dünya çapında çok sayıda müşteriyle çalışmaktadır. İngiltere ve Almanya'da satış ofisleri, Türkiye ve İtalya'da ise tasarım ofisleri bulunan Yünsa, 50'den fazla ülkeye ihracat yapmakta, yaklaşık 20 ülkede acenteleri aracılığı ile hizmet vermektedir.

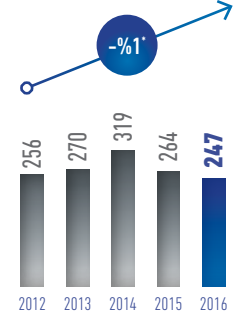
Yünsa, günden güne sektördeki konumunu güçlendirip, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımlarına devam etmektedir. Bu kapsamda, devlet destekli geliştirme programı Turquality® kapsamında yer alan Yünsa, 2010 yılında kurulan Ar-Ge Merkezi ile de yaratıcı çalışmalarına devam etmektedir. 2013 yılında ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi belgesi alan Yünsa, böylece verimli enerji yönetimi uygulamalarını da kanıtlamıştır. ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgesi çerçevesinde ve standartlarında üretilen Yünsa ürünlerinin, Alman Hohenstein Enstitüsü tarafından Eko-Tex 100 ile çevre ve insan sağlığına zararlı olmadığı belgelenmiştir. 2015 yılı CDP Türkiye İklim Değişikliği Raporu sonuçlarına göre tekstil sektörünün en yüksek puanını Yünsa almıştır.

2016 yılında alınan OHSAS 18001 ile çalışanların sağlığı ve güvenliği; ISO27001 kapsamında ise tedarikçilerinin ve müşterilerinin bilgi güvenliğini sağlamak temel amaçlar olmuştur.

2016 yılında, Yünsa'nın cirosu 247 milyon TL olarak gerçekleşirken, bu tutarın 167 milyon TL kısmını ihracat oluşturmuştur. Sermayesinin %36'sı halka açık olan Yünsa'nın hisse senetleri Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

SATIŞLAR

(MİLYON TL)

* 2012-2016 ortalama yıllık artış oranı

CİDDİ BİR TEKSTİL KÜLTÜRÜNE SAHİP OLAN YÜNSA, YURT DIŞINDA GÜÇLÜ BAĞLANTI AĞI İLE DÜNYA ÇAPINDA ÇOK SAYIDA MÜŞTERİYLE ÇALIŞMAKTADIR. İNGİLTERE VE ALMANYA'DA SATIŞ OFİSLERİ, TÜRKİYE VE İTALYA'DA İSE TASARIM OFİSLERİ BULUNAN YÜNSA, 50'DEN FAZLA ÜLKEYE İHRACAT YAPMAKTA, YAKLAŞIK 20 ÜLKEDE ACENTELERİ ARACILIĞI İLE HİZMET VERMEKTEDİR.

Diğer

Sigara ve Tütüncülük

PHILSA, TÜRKİYE İÇ PAZARI VE DIŞ PAZARLAR İÇİN EN YÜKSEK KALİTEDE ÜRETİM YAPMAKTA, İHRACAT HACMİNİ HER GEÇEN YIL ARTIRMAKTADIR.

PHILSA

Philsa, 1991 yılında Philip Morris International (PMI)'in %75 ve Sabancı Holding'in %25 ortaklığıyla kurulmuştur. 1992 yılının sonlarına doğru faaliyetlerine başlayan İzmir Torbalı'daki üretim tesisi, uzman kadrosu ve en son teknolojiye yaptığı yatırımlar ile dünya standartlarında bir fabrika olarak itibarını güçlendirmiştir. 2016 yılı sonu itibarıyla fabrikaya yaklaşık 830 milyon ABD doları yatırım gerçekleştirilmiştir. Philsa, Türkiye iç pazarı ve dış pazarlar için en yüksek kalitede üretim yapmakta, ihracat hacmini her geçen yıl artırmaktadır.

PHILIP MORRISSA

PMSA, 1994 yılında Philip Morris International (PMI)'in %75 ve Sabancı Holding'in %25 ortaklığıyla kurulmuş olup, PMI'in sigara markalarının ülke çapındaki dağıtım ve satışını gerçekleştirmektedir. Şirket'in dağıtım ağı, 81 ilde yaklaşık 140 bin satış noktasına ulaşmaktadır. PMSA, 70'e yakın distribütörü ve distribütörlerinin satış ekipleriyle birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 2 bin kişilik kadrosuyla Türkiye'nin en büyük satış örgütlerinden birine sahiptir. 2016 yılı sonunda, PMSA yasal sigara pazarında %45'e yakın pazar payına ulaşmıştır.

**Kaynak: Nielsen Retail Audit*

BİMSA, KURULDUĞU 1975 YILINDAN BU YANA BİRİKTİRDİĞİ 41 YILLIK DENEYİMİ İLE TÜRKİYE'NİN EN KÖKLÜ VE TECRÜBELİ BİLGİ TEKNOLOJİSİ ŞİRKETLERİNDİR.

Bilgi Teknolojileri

BİMSA

Bimsa, en son teknolojik gelişmeleri şirketlerin iş yapış süreçlerine entegre ederek dijitalleşme yolculuklarına eşlik etmektedir.

Farklı ölçek ve sektörlerden şirketler için; uygulama ve iş danışmanlığından işletim ve teknik hizmetlere, donanımdan yazılıma kadar tüm bilişim ihtiyaçlarını karşılamak ve müşterilerine "en uygun" çözümleri "en yüksek" kalitede sunmak üzere faaliyet göstermektedir.

Bimsa, kurulduğu 1975 yılından bu yana biriktirdiği 41 yıllık deneyimi ile Türkiye'nin en köklü ve tecrübeli bilgi teknolojisi şirketlerindendir.

Faaliyet alanları ve çözümler

Deneyimli uzman kadrosu ile Bimsa; üretim, finans, insan kaynakları, tedarik zinciri yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi, ürün ömrü yönetimi, iş zekası, portal yönetimi ve karar destek sistemleri konularında çözümler sağlamaktadır.

Hizmet olarak yazılım (SaaS)

Bimsa tarafından üretilen; e-fatura, e-arşiv ve e-defter entegrasyonu sağlayan Edoksis, elektronik satın alma platformu Pratis ve insan kaynakları ve bordro yönetimi platformu HR-Web yazılımları, bulut tabanlı teknolojilerle sunulmaktadır. Kolay kullanımı ve hızlı entegrasyon yetenekleri ile bu yazılımlar teknoloji ile şirketlerin iş süreçlerini en kısa sürede ve en optimum maliyetle entegre etmektedir.

Veri merkezi hizmetleri

Kurumsal veri merkezi hizmetleri ile Türkiye'nin önde gelen şirketlerine hizmet veren Bimsa, İstanbul ve Kocaeli'nde Tier 3 standartlarına uyumlu, en son teknoloji ile yeniden yapılandırılan iki ayrı veri merkezine sahiptir. Şirketlerin kritik uygulamalarını ve verilerini güvenli bir şekilde barındırabilecekleri 7/24 kesintisiz çalışabilen güvenilir, sürekli ve yedekli altyapı bileşenlerinden oluşturulan bu veri merkezlerinde barındırma ve uygulama işletimi hizmetleri vermektedir.

Profesyonel hizmetler

Birçok farklı sektördeki deneyimleri ile iş zekası konusunda da birikim ve danışmanlık hizmetlerini ilk geliştiren şirketlerden olan Bimsa, 2000 yılından bu yana gerçekleştirdiği projeler sayesinde oluşturduğu metodolojisi ve ürünlere hakimiyeti ile fark yaratan çözümler sunmaktadır. Bimsa, Türkiye'deki ilk "SAP Danışmanlık Destek Merkezi" olarak 1995 yılından bu yana, bu alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sertifikasyonlar

Müşteri memnuniyetinde ve şirket süreçlerinde sürekli iyileştirmeye önem veren Bimsa, bilgi teknolojileri alanındaki kalitesini ve müşteri taahhüdünü ISO 22301 İş Sürekliliği Yönetim Sistemi ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi sertifikaları ile belgelemiştir.

2016'da Bimsa

2016 yılında da Bimsa şirketlerin dijitalleşme vizyonu doğrultusunda çalışmalarına ve istikrarlı yolculuğuna devam etmiştir.

KURUMSAL VERİ MERKEZİ HİZMETLERİ İLE TÜRKİYE'NİN ÖNDE GELEN ŞİRKETLERİNE HİZMET VEREN BİMSA, İSTANBUL VE KOCAELİ'NDE TİER 3 STANDARTLARINA UYUMLU, EN SON TEKNOLOJİ İLE YENİDEN YAPILANDIRILAN İKİ AYRI VERİ MERKEZİNE SAHİPTİR.

Turizm

TURSA/AEO

Sabancı Holding'e bağlı Tursa bünyesinde Adana Hiltonsa, Mersin Hiltonsa ve Hilton Parksa yer alırken Ankara Enternasyonal Otelcilik bünyesinde ise Ankara Hiltonsa bulunmaktadır. Topluluk, turizm sektörüne yıllar önce Adana Erciyas Oteli ile adım atmıştır. 1988'de, Ankara Hiltonsa Oteli'nin açılışıyla kurucu ortaklık şeklinde yeni bir ivme kazanan turizm faaliyetleri,

1990'da Hilton Parksa ve Mersin Hiltonsa otelleriyle daha da gelişmiş ve 2001 başında açılışı yapılan Adana Hiltonsa ile bugünkü düzeyine ulaşmıştır. 2016 yılsonu itibarıyla Hiltonsa oteller zincirinin oda kapasitesi, 309'u Ankara Hiltonsa, 308'i Adana Hiltonsa, 186'sı Mersin Hiltonsa ve 117'si Hilton Parksa'ya ait olmak üzere 920'dir. Topluluğun sahip olduğu oteller Hilton Grubu tarafından işletilmektedir.

2016 YILSONU İTİBARIYLA HİLTONSA OTELLER ZİNCİRİNİN ODA KAPASİTESİ, 309'U ANKARA HİLTONSA, 308'İ ADANA HİLTONSA, 186'SI MERSİN HİLTONSA VE 117'Sİ HİLTON PARKSA'YA AİT OLMAK ÜZERE 920'DİR.

Eylül Yurdakul
(Mühendislik ve
Doğa Bilimleri Fakültesi
Bilgisayar Bilimi ve
Mühendisliği Programı
Öğrencisi)

Ahmet Atakan Demir
(Mühendislik ve Doğa
Bilimleri Fakültesi
Bilgisayar Bilimi ve
Mühendisliği Programı
Öğrencisi)

**Sakıp Sabancı
Müzesi farklı
sergi ve
etkinliklerle
sanatseverlere
farklı bir dünya
sunuyor.**

Bilim, Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığı ile TÜBİTAK
tarafından hazırlanan
Girişimci ve Yenilikçi
Üniversite Endeksi'ne göre
Sabancı Üniversitesi liderliğini
koruyarak 2016 yılında da
en girişimci ve en yenilikçi
üniversite seçildi.

Sabancı Vakfı

Yarın daha iyi olmalı...

Türkiye’de eğitime, kültürel ve toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak ve bireylerin hayatında fark yaratmak için çalışmalar yürüten Sabancı Vakfı, Türkiye’nin bir aile tarafından kurulan en büyük Vakıflarından birisidir.

**Bu Topraklardan
Kazandıklarımızı,
Bu Toprakların
İnsanlarıyla
Paylaşmak...**

Merve Yağızler ◀
(Ofis Görevlisi)

Sabancı Vakfı'nın Değerleri:

Sabancı Üniversitesi ile yenilikçi eğitimi destekliyoruz

Öğrencileri ve sanatçıları **burslar** ve **ödülleri** teşvik ediyoruz

Kültür ve **sanat** faaliyetlerini topluma yaygınlaştırıyoruz

Sivil toplum kuruluşlarıyla çalışarak toplumsal meselelerin çözümüne katkıda bulunuyoruz

Hibe vererek ve uzmanlığımızı paylaşılarak sivil toplum kuruluşlarını güçlendiriyoruz

"Fark Yaratıcıların" bilinirliğini artırarak topluma ilham veriyoruz

Filantropinin güçlenmesi için bilgi ve deneyim paylaşıyoruz

Filantropi alanında **yeni anlayış ve yöntemlerin** hayata geçmesine öncülük ediyoruz

Eğitim, kültür, sağlık ve spor alanlarında **kalıcı eserler** inşa ediyoruz

Sabancı Üniversitesi

**TIMES HIGHER EDUCATION,
BRICS VE HIZLI GELİŞEN
EKONOMİLERDEKİ EN
İYİ ÜNİVERSİTELER
2017 SIRALAMASINDA 4
BASAMAK YÜKSELEREK
18. SIRADA YER ALMIŞTIR.**

Sabancı Topluluğu, 1994 yılında Sabancı Vakfı önderliğinde bir "dünya üniversitesi" kurmaya karar vermiştir. Sabancı Üniversitesi'nin kuruluş çalışmaları sırasında tek bir üniversiteyi model olarak seçmek ya da farklı örnek ve uygulamaları taklit etmek yerine, yeni ve özgün bir üniversite tasarımı yaratılmıştır. 1999 yılında kapılarını öğrencilerine açan Sabancı Üniversitesi, bugün pek çok üniversite tarafından örnek alınmaktadır.

Sabancı Üniversitesi'ni farklı kılan özelliklerin başında, özgün öğrenim sistemi gelmektedir. Sabancı Üniversitesi'nde akademik programlar, yenilikçi ve disiplinlerarası niteliktedir. Alışılmış "bölüm" sistemi, disiplinlerarası yaklaşımı kimi zaman engellediği, öğrenimde erken ve kısıtlı uzmanlaşmaya neden olduğu için Sabancı Üniversitesi'nde "akademik bölüm" bulunmamaktadır.

Sabancı Üniversitesi'ndeki öğrenim sisteminin altyapısını "Temel Geliştirme Programı" oluşturmaktadır. Temel Geliştirme Programı'nın ilk aşamasında, tüm öğrenciler aynı dersleri alarak ilerisi için gereken bilgi altyapısını, eleştirel ve disiplinlerarası düşünebilme kapasitelerini geliştirmektedirler. Temel Geliştirme Programı'nın ikinci aşamasında, her bir öğrenci, almak istediği programın giriş derslerini özgürce belirleyerek, eğitim almak istediği diploma programını 13 program arasından seçerek öğrenimine devam etmektedir.

Sabancı Üniversitesi, 2012 Ekim ayında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilk kez hazırlanan "Üniversitelerarası Girişimcilik ve Yenilikçilik Endeksi" sıralamasında ilk sırada yer almıştır. İzleyen yıllarda endekste en girişimci vakıf üniversitesi olarak yer alan Sabancı Üniversitesi, 2015 ve 2016 yıllarında tüm üniversiteler arasında en yüksek puanı alarak Türkiye'nin En Girişimci ve Yenilikçi Üniversitesi seçilmiştir. Bu endeks, bilimsel ve teknolojik araştırma yetkinliği, fikri mülkiyet havuzu, iş birliği ve etkileşim, girişimcilik ve yenilikçilik kültürü ile ekonomik katkı ve ticarileşme olmak üzere toplam beş boyuttan oluşmaktadır.

Sabancı Üniversitesi 2016 yılında Times Higher Education ve QS gibi prestijli kurumların açıkladığı tüm dünya üniversitelerini kapsayan sıralamalarda ilk 500'deki yerini korumuştur. Ayrıca, yükselen genç üniversitelerin performanslarını dikkate alan Times Higher Education (THE) Dünya 50 Yaşın Altındaki En İyi 150 Üniversite 2016 sıralamasında, dünyada 52. sırada yer almıştır. Times Higher Education (THE) BRICS ve Hızlı Gelişen Ekonomilerdeki En İyi Üniversiteler 2017 sıralamasında ise 4 basamak yükselerek 18. sırada yer almıştır.

KOMPOZİT TEKNOLOJİLERİ MÜKEMMELİYET MERKEZİ

Dünyanın önde gelen naylon 6.6 ve endüstriyel polyester fiber, kord bezi ve tek kord üreticisi olarak faaliyetlerini sürdüren Sabancı Holding iştiraki

Daha fazla bilgi için,
www.sabanciuniv.com

Kordsa, Sabancı Üniversitesi'yle birlikte 2014 yılında Kompozit Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi'ni (KTMM) kurmuştur. Üniversite-sanayi ortaklığı bağlamında yeni bir model ortaya koyan Merkez, Türkiye'nin ileri teknoloji alanında küresel bir oyuncu olarak uluslararası arenada fark yaratması, hatta küresel devler arasına girmesine yönelik örnek çalışmalar yürütmektedir.

FINANS MÜKEMMELİYET MERKEZİ (CEF)

Sabancı Üniversitesi Finans Mükemmeliyet Merkezi (CEF), akademik dünya ile finans sektörü ve reel sektör arasında köprü görevi görmektedir. Merkezin kurucu sponsoru, Türkiye'nin finans sektörü liderlerinden Akbank'tır. CEF bünyesinde sertifika programları, seminerler, atölye çalışmaları, üst düzey konferanslar düzenlenmektedir. Bunlara ek olarak Merkez, araştırma sonuçlarını akademiden finans dünyasına, reel sektörden bireysel yatırımcılara uzanan geniş bir yelpazede yer alan gruplara yönelik olarak hazırlamaktadır.

FAKÜLTELER

Sabancı Üniversitesi'nde öğrenim, 3 fakülte aracılığıyla yürütülmektedir: Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi (MDBF), Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi (SSBF) ve Yönetim Bilimleri Fakültesi (YBF). Tüm fakültelerde lisans, yüksek lisans ve doktora programları sunulmaktadır.

Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi'nde; Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği, Biyoloji, Genetik ve Biyomühendislik, Malzeme Bilimi ve Nano Mühendislik, Mekatronik Mühendisliği, Elektronik Mühendisliği ve Endüstri Mühendisliği lisans programlarının yanı sıra, Enerji Teknolojileri ve Yönetimi, Nanoteknoloji, Bilişim Teknolojileri, Veri Analitiği, Biyoloji Bilimleri ve Biyomühendislik, Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Bilimi ve Mühendisliği, Mekatronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Üretim Mühendisliği, Malzeme Bilimi ve Mühendisliği, Fizik ile Matematik dallarında lisansüstü programları sunulmaktadır.

Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi bünyesinde lisans programları olarak; Ekonomi, Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı, Kültürel Çalışmalar, Siyaset Bilimi, Uluslararası Çalışmalar ve Psikoloji; lisansüstü programları olarak da; Ekonomi, Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı, Kamu Politikaları, Siyaset Bilimi, Uyuşmazlık Analizi ve Çözümü, Kültürel Çalışmalar, Tarih, Avrupa Çalışmaları, Türkiye Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler yer almaktadır.

Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde; Yönetim Bilimleri alanında lisans, yüksek lisans ve doktora, Yöneticiler için Yönetim, MBA, Profesyoneller için MBA, Finans ve İş Analitiği alanında yüksek lisans programları sunulmaktadır. 2016 yılında Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi ile 100 yıllık geçmişiyle dünyanın önde gelen yönetim bilimleri okullarından Columbia Business School (CBS) arasındaki Executive Education iş birliği kapsamında, Executive MBA öğrencileri New York'ta, CBS'te iki haftalık liderlik programına katılmaya başlamışlardır. Yönetim Bilimleri Fakültesi, dünyadaki işletme okullarının sadece %5'inin sahip olduğu uluslararası AACSB akreditasyonu ile eğitim kalitesini tescil ettirmiştir. Executive MBA Programı, dünyanın en prestijli yayınlarından Financial Times tarafından her yıl hazırlanan "Avrupa'nın En İyi Executive MBA Programları" 2016 sıralamasında 45. sırada yer almıştır.

Yönetici Geliştirme Merkezi'nde (EDU) ise iş dünyasına yönelik yönetici geliştirme programları yer almaktadır. Sabancı Üniversitesi ve Reklamcılık Vakfı tarafından marka ekonomisinin ülkemizdeki gelişimini desteklemek üzere kurulan Marka Pratikleri Platformu'nun ilk ve en önemli ürünü olan Marka Pratikleri Yüksek Lisans Programı 2014 yılında ilk öğrencilerini kabul etmiştir.

MEZUNLAR

Sabancı Üniversitesi'nde, 2000 yılından bugüne kadar, 6.018'i lisans ve 3.142'si lisansüstü olmak üzere toplam 9.160 diploma verilmiştir. Mezunların %78'i iş hayatında bulunurken, %14'ü eğitimlerini lisansüstü düzeyde sürdürmeyi tercih etmiştir. Sabancı Üniversitesi mezunlarının ilk yıl içinde bir işe veya lisansüstü eğitime yerleşme oranı %81'dir.

Sabancı Üniversitesi mezunlarının tercih ettiği başlıca üniversiteler; Carnegie Mellon University, University of California, Politecnico di Milano, Boston University, Harvard University, Brown University, Stanford University ve University of Massachusetts olmuştur.

YAŞAMIN NABZINI TUTAN BİR KAMPÜS

Sabancı Üniversitesi kampüsü, öğrencilerin günlük hayatla ilgili tüm ihtiyaçlarını giderebilmektedir. Kampüste, gösteri merkezinden spor merkezine, sağlık merkezinden süpermarkete, sinema salonundan açık hava spor alanlarına kadar her türlü imkan bulunmaktadır.

**SABANCI
ÜNİVERSİTESİ'NDE, 2000
YILINDAN BUGÜNE KADAR,
6.018'İ LİSANS VE 3.142'Sİ
LİSANSÜSTÜ OLMAK
ÜZERE TOPLAM 9.160
DİPLOMA VERİLMİŞTİR.
MEZUNLARIN %78'İ İŞ
HAYATINDA BULUNURKEN,
%14'Ü EĞİTİMLERİNİ
LİSANSÜSTÜ DÜZEYDE
SÜRDÜRMEYİ TERCİH
ETMİŞTİR. SABANCI
ÜNİVERSİTESİ
MEZUNLARININ İLK YIL
İÇİNDE BİR İŞE VEYA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİME
YERLEŞME ORANI
%81'DİR.**

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi (SSM)

SSM, BUGÜN ZENGİN KOLEKSİYONLARI, EV SAHİPLİĞİ YAPTIĞI ULUSLARARASI VE ULUSAL GEÇİCİ SERGİLERİ, KONSERVASYON BİRİMLERİ, EĞİTİM PROGRAMLARI, GERÇEKLEŞTİRİLEN KONSER, KONFERANS VE SEMİNERLERLE ÇOK YÖNLÜ BİR MÜZECİLİK ANLAYIŞINI YANSITMAKTADIR.

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi (SSM), Atlı Köşk olarak anılan köşk ve daha sonra eklenen galerilerden oluşmaktadır. 1951 yılında, Hacı Ömer Sabancı tarafından satın alınan Atlı Köşk, uzun yıllar ailenin yazlık evi olarak kullanılmış, daha sonra Sakıp Sabancı'nın daimi konutu olmuş ve onun zengin koleksiyonunu barındırmış, 1998 yılında müzeye dönüştürülmek üzere Sabancı Üniversitesi'ne tahsis edilmiştir. Galeri bölümünün eklenmesiyle 2002 yılında ziyarete açılan Müze'nin sergileme alanları 2005 yılında genişletilerek teknik düzeyde uluslararası standartlara kavuşturulmuştur.

SSM, bugün zengin koleksiyonları, ev sahipliği yaptığı uluslararası ve ulusal geçici sergileri, konservasyon birimleri, eğitim programları, gerçekleştirilen konser, konferans ve seminerlerle çok yönlü bir müzecilik anlayışını yansıtmaktadır.

SSM KOLEKSİYONLARI

Osmanlı sanatının 500 yıllık örneklerine kapsamlı bir bakış sunan Sakıp Sabancı Müzesi Kitap Sanatları ve Hat Koleksiyonu, başta nadir el yazması Kur'an-ı Kerim'ler olmak üzere, kıtalar, murakkaalar, levhalar, hilyeler, tuğralı belgeler ile hattat aletlerinden oluşmaktadır. SSM Kitap Sanatları ve Hat Koleksiyonu 2012 yılında çağdaş bir tasarım ve sergileme anlayışıyla yeniden düzenlenerek ziyarete açılmıştır. Yeni teknolojik

düzenlemeyle ziyaretçiler, sergi salonlarında verilen iPad'ler aracılığıyla, augmented reality (artırılmış gerçeklik) tekniğiyle hazırlanan animasyonları izleyebilmekte, nadir el yazması kitapları sayfa sayfa inceleyebilmektedirler.

Sakıp Sabancı Müzesi Resim Koleksiyonu, ülkemizde resim sanatının gelişim sürecinin başlangıç evresine dair önemli ipuçları veren, kültürel bir birikimdir. Bu yönüyle SSM Kitap Sanatları ve Hat Koleksiyonu'nun tarihsel süreçteki devamı niteliğine sahip olan koleksiyon, Türkiye'de imge üretimindeki dönüşümü, sanat ve sanatçı üretimindeki değişimi gözler önüne sererek Osmanlı devletinden Türkiye Cumhuriyeti'ne uzanan modernleşme sürecini yansıtmaktadır.

SSM Resim Koleksiyonu, Türk resminin geç Osmanlı ve erken Cumhuriyet dönemlerinin seçkin örnekleriyle, Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında İstanbul'da yaşamış ve çalışmış sanatçıların, 1850'lerden başlayarak günümüze tarihlenen eserlerinden oluşmaktadır. Atlı Köşk'ün alt katındaki odalarda, Sabancı Ailesi'nin kullandığı, geç rokoko, neo-klasik ve ampir üsluplarından ilhamla tasarlanmış Batı tarzı mobilyalar ve 19. yüzyıla tarihlenen dekoratif sanat eserleri yer almaktadır. Roma, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden günümüze ulaşmış parçaların yer aldığı arkeoloji ve taş eserler ise müzenin bahçesinde sergilenmektedir.

SSM'DE AÇILAN SERGİLER

SSM, yerli ve yabancı, saygın kurum ve kuruluşların sponsorluğunda, yüzbinlerce sanatseveri, dünya sanatını yönlendiren sanatçı ve akımlarla buluşturan uluslararası ve ulusal sergi projelerine 2016'da da devam etmiştir.

MACK. Sadece Işık ve Renk

Tahincioğlu ana sponsorluğunda, 2016 yılının ilk sergisi olan "MACK.Sadece Işık ve Renk", 18 Şubat-18 Eylül 2016 arasında gerçekleştirilmiştir.

20. yüzyıl ortası avangart sanat ağı ZERO kurucularından Alman sanatçı Heinz Mack'ın yapıtlarının bir araya getirildiği sergide, sanatçının ZERO akımının belkemiğini oluşturan erken dönem eserlerinden yola çıkarak uzun ve üretken kariyeri boyunca ortaya çıkardığı resim, heykel ve kinetik sanat eserlerinden zengin bir seçki sunulmuştur.

Sergi paralelinde, sanatçı Heinz Mack, sanat eleştirmeni ve küratör Beral Madra'nın eşliğinde bir konuşma gerçekleştirmiştir.

"Sakıp Sabancı'nın Portresi" - Royal Academy Yaz Sergisi

Sakıp Sabancı'nın aramızdan ayrılışının 10. yıldönümü vesilesiyle, Sakıp Sabancı Ailesi'nin 2011 yılında çağdaş sanatçı Kutluğ Ataman'a sipariş ettiği eser, Sabancı Holding'in katkılarıyla İngiltere'nin en köklü sanat kurumlarından Royal Academy of Arts, Londra'da sergilenmiştir.

Royal Academy of Arts, Londra'da 1769'dan beri kesintisiz olarak her yıl düzenlenen Yaz Sergisi (Summer Exhibition) kapsamında 13 Haziran-21 Ağustos 2016 arasında sergilenen eser, daha önce 2014 yılında SÜ Sakıp Sabancı Müzesi'nde sergilenmiş ve 2015'te dünyanın en prestijli sanat organizasyonlarından biri olan 56. Venedik Bienali'nin Arsenale binasında açılan ana bölümünde yer almıştır.

Kuzgun Acar. Bir Restorasyonun Öyküsü

Türkiye'nin özgün heykeltıraşlarından Kuzgun Acar'ın 1967 yılında İstanbul Manifaturacılar Çarşısı'na (İMÇ) yerleştirilmek üzere ürettiği "Kuşlar - Soyut Kompozisyon" eseri, 24 Haziran-23 Ekim 2016 arasında SSM'de sanatseverlerle buluşmuştur.

**SAKIP SABANCI MÜZESİ
RESİM KOLEKSİYONU,
ÜLKEMİZDE RESİM
SANATININ GELİŞİM
SÜRECİNİN BAŞLANGIÇ
EVRESİNE DAİR
ÖNEMLİ İPUÇLARI
VEREN, KÜLTÜREL BİR
BİRİKİMDİR.**

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi (SSM)

2016'DA BAŞLATILAN KOLEKSİYON BULUŞMALARI'NDA, SAKIP SABANCI MÜZESİ'NİN KOLEKSİYON YÖNETİCİLERİ ATLI KÖŞK'ÜN BİR "EV-MÜZE" OLARAK EV SAHİPLİĞİ YAPTIĞI KOLEKSİYONLARIN OLUŞUM ÖYKÜSÜNÜ ZİYARETÇİLERLE PAYLAŞMAKTADIR.

"Kuşlar - Soyut Kompozisyon", zaman içinde gördüğü doğal tahribat sebebiyle 2013'te İMÇ'nin katkıları ve Fatih Belediyesi'nin lojistik desteğiyle Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı (KBGV) tarafından başarıyla yürütülen restorasyon ve konservasyon projesinin ardından ilk defa bir müze ortamında sergilenmiştir.

Sergi paralelinde, sanatçı Kuzgun Acar'dan ilhamla farklı disiplinlerin bir arada çalıştığı "Punta Atmak" isimli deneysel bir mask tiyatrosu sahnelenmiştir.

SSM EĞİTİM FAALİYETLERİ, ETKİNLİKLER VE PROJELER

Çocuk Eğitimleri

SSM Çocuk Eğitim Programları, 2016 yılında da sürdürülmüştür. Farklı yaş grupları için sömestr ve yaz tatillerini de kapsayan programlar gerçekleştirilmiş, müze koleksiyonları ve düzenlenen sergiler paralelinde çocuklar için özel grup atölye etkinlikleri yürütülmüş, 0-3 yaş arası çocuklara aileleriyle beraber özel bir sanat deneyimi yaşatmayı amaçlayan Turkcell Platinum Pusatlı Aileler etkinlikleri düzenlenmiştir. SSM, 2016'dan bu yana Maya Vakfı'nın Project Lift kapsamında, travmaya maruz kalmış Suriyeli mülteci çocukların topluma entegrasyonunu sağlamak amacıyla gerçekleştirdiği sanat terapilerine ev sahipliği yapmaktadır.

Yetişkin Eğitimi Programları

SSM, 2016 yılı Yetişkin Eğitimleri programı, Sabancı Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nden seçkin öğretim üyelerinin eğitimliğinde, sanat tarihi ve tarih konularında gerçekleştirilmiştir.

Koleksiyon Buluşmaları

2016'da başlatılan Koleksiyon Buluşmaları'nda, Sakıp Sabancı Müzesi'nin koleksiyon yöneticileri Atlı Köşk'ün bir "ev-müze" olarak ev sahipliği yaptığı koleksiyonların oluşum öyküsünü ziyaretçilerle paylaşmaktadır. Kitap Sanatları Buluşması, Ev Müze Buluşması ve Kültürel Mirası Koruma Buluşması olarak üç farklı başlık altında gerçekleştirilen buluşmalar ayda bir gün düzenlenmektedir.

Boğaziçi Buluşmaları

Haziran 2016'da başlayan ve her ay bir kere düzenlenen konferanslar kapsamında Boğaziçi'nin sahillerinden dini yapılarına, Boğaziçi'nde müzik, edebiyat ve resimden Boğaziçi kuru ve ağaçlarına kadar birçok konu ele alınmaktadır. Haziran 2017'ye kadar devam edecek konferans serisi Boğaziçi köyleri ve tekne gezileri, edebi okumalar, tadımlar, müzik dinletileri gibi etkinlikleri de içermektedir.

Müze Rehberim Öğretmenim

Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle gerçekleştirilen Müze Rehberim Öğretmenim projesinde öğretmenlerin eğitim ortamı olarak müzeyi nasıl kullanacaklarına dair yöntemleri öğrenmeleri ve müze eğitim programları tasarlama konusunda deneyim kazanmaları amaçlanmıştır. Proje kapsamında İstanbul ili sınırları içerisindeki 39 ilçeden 240 öğretmene eğitim verilmiştir.

Merrill Lynch Sanatı Koruma Projesi

2016'da yatırım bankası Merrill Lynch tarafından her sene düzenlenen "Sanatı Koruma Projesi" kapsamında, Türkiye'den Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi koleksiyonunda yer alan Osman Hamdi Bey'e ait altı tablonun konservasyon ve bilimsel araştırma çalışmalarına başlanmıştır. Sanatçı tarafından kullanılmış malzeme ve teknikler ile eser üzerinde daha önce yapılan onarımlar ve yüzeyde görülemeyen hasarların incelenmesine devam edilmektedir.

Konserler

SSM, bahçesinde düzenlenen etkinliklerle, İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın İstanbul Müzik ve Caz Festivalleri paralelinde dünya müziğinin önemli sanatçı ve gruplarına ev sahipliği yapmıştır. Müze bünyesinde uluslararası kültür sanat ve toplantı etkinlik merkezi olarak yer alan "the Seed", 2016 yılında da İstanbul Resitalleri ile klasik müziğin ustalarını ağırlamaya devam etmiştir.

Yoga

SSM'nin bahçesinde yüksek bir katılımıla gerçekleşen ve artık geleneksel bir nitelik kazanan yoga dersleri, Cihangir Yoga iş birliği ve eğitmenleriyle 2016 yazı boyunca her Çarşamba ücretsiz olarak devam etmiştir. 2016'da ayrıca, "MACK. Sadece Işık ve Renk" sergisi galerilerinde de her seviyeden katılımcıya açık yoga dersleri düzenlenmiştir.

**SSM, BAHÇESİNDE
DÜZENLENEN
ETKİNLİKLERLE, İSTANBUL
KÜLTÜR SANAT VAKFI'NIN
İSTANBUL MÜZİK VE
CAZ FESTİVALLERİ
PARALELİNDE DÜNYA
MÜZİĞİNİN ÖNEMLİ
SANATÇI VE GRUPLARINA
EV SAHİPLİĞİ YAPMIŞTIR.**

Sabancı Vakfı

SABANCI VAKFI'NİN VİZYONU "BÜTÜN BİREYLERİN HAKLARDAN EŞİT YARARLANDIĞI BİR TOPLUM"DUR. VAKFIN MİSYONU İSE "TÜRKİYE'DE EĞİTİME, KÜLTÜREL VE TOPLUMSAL GELİŞMEYE KATKIDA BULUNMAK VE BİREYLERİN HAYATINDA FARK YARATMAK"TIR.

Sabancı Ailesi, kurmuş olduğu pek çok sanayi kuruluşuyla Türkiye ekonomisinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Bunun yanı sıra aile bireyleri özellikle eğitim, sağlık, kültür, spor ve sosyal hizmet alanlarında çok sayıda kurumun toplum yararına sunulmasına büyük önem vermiş, hayır işlerinde etkin bir biçimde rol almıştır. Merhum Hacı Ömer Sabancı'nın sağlığında bir yaşam felsefesi olarak kabul ettiği "Bu topraklardan kazandıklarımızı bu toprakların insanlarıyla paylaşmak" ilkesini benimseyen Sabancı Kardeşler bu düşünceden yollarına devam ederek hayır işlerini kurumsallaştırmak ve düzenli bir şekilde yürütmek amacıyla 1974 yılında Hacı Ömer Sabancı Vakfı'nı (Sabancı Vakfı) kurmuşlardır. Bu girişimlerinde en büyük desteği ise tüm mal varlığını Vakfa bağışlayan anneleri merhume Sadıka Sabancı'dan almışlardır. Sabancı Vakfı'nın kaynakları, Sabancı Ailesi'nin ve Sabancı Topluluğu şirketlerinin bağışları ile Vakfın mal varlıklarından elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

Eğitim, sosyal değişim ve kültür-sanat Vakfın temel faaliyet alanlarını oluşturmaktadır. Vakıf, bu çerçevede yürüttüğü faaliyetlerinde "kadınlar", "gençler" ve "engelliler"e odaklanmaktadır.

Türkiye'nin en büyük vakıflarından biri olan Sabancı Vakfı, yurt içi ve yurt dışında önde gelen sivil toplum platformlarında üyeliklere sahip olup, bu kurumlarda önemli roller üstlenmektedir. Sabancı Vakfı, Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV)'in Kurucu Üyesi, Avrupa Vakıflar Merkezi'nin (EFC) Yönetim Kurulu Üyesi ayrıca EFC bünyesinde bulunan, Engellilerin İnsan Hakları Avrupa Vakıflar Konsorsiyumu'nun ve Toplumsal Cinsiyet Grubu'nun da Kurucu Üyesi ve ABD Vakıflar Birliği (COF) Üyesi'dir.

2016 yılı, Vakıf faaliyetlerinin strateji çalışması ile gözden geçirildiği bir yıl olmuştur. Sivil toplum temsilcileri, Sabancı Topluluğu yöneticileri, akademisyenler ve medya alanından katılımcılarla düzenlenen Arama Konferansı'nda Vakfın son on yıldaki faaliyetleri değerlendirilmiş ve geleceğe yönelik öneriler geliştirilmiştir. Arama Konferansı çıktıları daha sonra gerçekleştirilen Karar Konferansı'nda değerlendirilerek Vakfın geleceğine yönelik ortak akıl ortaya çıkarılmıştır.

Sabancı Vakfı, kuruluşundan bu yana geçen 42 yıl süresince, Türkiye geneline dağılmış 78 yerleşim merkezinde okullar, yurtlar, sağlık kurumları, kültür merkezleri, spor tesisleri, kütüphaneler, öğretilenevleri ve sosyal tesisler ile en görkemli yatırımı olan Sabancı Üniversitesi'nin kuruluşunu gerçekleştirerek sayıları 120'yi aşan kalıcı eseri toplumun hizmetine sunmuştur.

Sabancı Vakfı tarafından Enerjisa'nın şartlı bağışı ile Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde yaptırılmakta olan Enerjisa Tufanbeyli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin inşaatına 2016 Ağustos ayında başlanmıştır. 12 derslik ve 360 öğrenci kapasiteli olarak projelendirilen okulun 2017-2018 öğrenim yılında açılması planlanmaktadır.

Kuruluşundan itibaren 42 yılda 44 binin üzerinde burs veren Sabancı Vakfı, 2016 yılında da yaklaşık 400'ü yeni olmak üzere toplam 1.500'e yakın öğrenciye burs sağlamıştır. Eğitim, spor, kültür ve sanat faaliyetlerinde ulusal ve uluslararası düzeyde başarı kazanan kişilere ve kuruluşlara, başarıyı teşvik etmek amacıyla bugüne kadar 1.100'ü aşkın ödül verilmiştir.

Vakıf, kültür ve sanat faaliyetlerine yönelik olarak 2016 yılında da Devlet Tiyatroları - Sabancı Uluslararası Adana Tiyatro Festivali'ni ve Uluslararası Ankara Müzik Festivali'ni desteklemeye devam etmiştir. Vakfın yaptırdığı Sakıp Sabancı Mardin Kent Müzesi ve Dilek Sabancı Sanat Galerisi'ni açılış tarihi 1 Ekim 2009'dan itibaren ziyaret eden kişi sayısı 540 bin kişiyi aşmıştır.

1990 yılından bu yana kazı çalışmaları süren ve 2003 yılından bu yana Sabancı Vakfı tarafından desteklenen Metropolis Antik Kenti kazı çalışmaları 2016 yılında da devam etmiştir. İzmir Torbalı'da bulunan Metropolis 2015 yılında ören yeri olarak ziyarete açılmıştır. 2016 yılında devam eden kazı çalışmalarında antik Helen mitolojisinin Baş Tanrısı Zeus için inşa edilmiş kült alanı ortaya çıkarılmıştır.

Sabancı Vakfı tarafından 8 yıldır desteklenen Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası'nda 2016 yılında 12 üniversiteden seçilmiş 79 genç yer almıştır. Sabancı Üniversitesi'nde yapılan 3 haftalık kampın ardından yurt dışında 8 konser, İstanbul'da 1 konser vermişlerdir.

**TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK
VAKIFLARINDAN
BİRİ OLAN SABANCI
VAKFI, YURT İÇİ VE
YURT DIŞINDA ÖNDE
GELEN SİVİL TOPLUM
PLATFORMLARINDA
ÜYELİKLERE SAHİP
OLUP, BU KURUMLARDA
ÖNEMLİ ROLLER
ÜSTLENMEKTEDİR.**

Sabancı Vakfı

“

SABANCI VAKFI, YARINLARI DEĞİŞTİRME GÜCÜNE SAHİP OLANLARI CESARETLENDİREREK TEŞVİK ETMEK VE İNSANLARIN HAYATINDA FARK YARATMAK İÇİN PROGRAM ALANLARINDAKİ FAALİYETLERİNİ SEMİNERLER, ORTAKLIKLAR VE HİBE PROGRAMLARIYLA YÜRÜTMeye DEVAM ETMİŞTİR.

Toplumsal konularda sanat yoluyla farkındalık yaratmak, sinemanın yaratıcı bakış açısından yararlanarak bilinç oluşturmak, genç yetenekleri cesaretlendirmek ve teşvik etmek amacıyla 2016 yılında Sabancı Vakfı Kısa Film Yarışması başlatılmıştır. “Kısa Film, Uzun Etki” sloganıyla lansmanı yapılan yarışmanın ilk yıl teması “Mülteci Kadınlar” olarak belirlenmiştir. 2017 yılı Ocak ayında yapılan ödül töreni ile jüri tarafından seçilen ilk 3 eserin sahiplerine ödülleri verilmiştir.

Sabancı Vakfı, yarınları değiştirme gücüne sahip olanları cesaretlendirerek teşvik etmek ve insanların hayatında fark yaratmak için program alanlarındaki faaliyetlerini seminerler, ortaklıklar ve hibe programlarıyla yürütmeye devam etmiştir.

Sabancı Vakfı Toplumsal Gelişme Hibe Programı ile kadınlar, gençler ve engellilere eşit fırsatların yaratılması ve bu grupların topluma aktif katılımlarını destekleyen sivil toplum kuruluşlarının projeleri desteklenmektedir. 2008 yılından bu yana Toplumsal Gelişme Hibe Programı kapsamında 1.718 başvuru alınmıştır. Bunların arasından seçilen 60 proje, toplam 10,5 milyon TL hibe desteği ile 72 ilde uygulanmıştır. Tamamlanan 54 proje, doğrudan 90 bin dolaylı olarak ise 400 binden fazla insanın hayatına dokunmuştur.

2006-2010 ve 2012-2015 yılları arasında iki fazda yürütülen Birleşmiş Milletler Ortak Programı ve Fark Yaratıcılar kapsamında verilen hibeler de dahil edildiğinde bugüne kadar 74 ilde toplam 126 proje ile 700 bin kişinin hayatına dokunulmuştur.

Sabancı Vakfı Hibe Programları kapsamında desteklenen ve projelerini 2016 yılında tamamlayan 9 sivil toplum kuruluşu ise 13 Ekim 2016 tarihinde “Ekim Zamanı” teması ile düzenlenen toplantıda deneyimlerini paylaşmıştır. Sivil toplum kuruluşları, kamu ve medya temsilcilerinin katıldığı toplantıda projelerin hikâyelerinin yer aldığı “Ekim Zamanı: Hibe Programı Öyküleri” kitabı dağıtılmıştır.

Mor Sertifika Programı, 2015 yılında tamamlanan Birleşmiş Milletler Kadınların İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı’nın (BMOP) bir bileşeni olan, temel olarak öğretmenlere yönelik bir toplumsal cinsiyet eğitimi programıdır. BMOP tamamlandıktan sonra da Sabancı Vakfı’nın desteği ile Sabancı Üniversitesi tarafından Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içerisinde yürütülen ve 2007 yılından bu yana devam etmekte olan Mor Sertifika Programı kapsamında bugüne kadar 17 ilde, toplam 3.000 öğretmene ulaşılmış, 345 öğretmene sertifika verilmiştir. Program kapsamında 2016 yılında Bilgi Üniversitesi ile de iş birliğine gidilmiş ve öğretmen adayları, ilköğretim öğretmenleri ve ortaokul öğrencileri ile ilgili çalışmalar programa dahil edilmiştir.

Türkiye’de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla tasarlanan Fark Yaratıcılar Programı 2016 yılında da devam etmiştir. Toplumsal konularda farkındalık yaratmaya çalışan, insanları duyarlı ve aktif vatandaş olmaları konusunda teşvik eden bir farkındalık projesi olan Fark Yaratıcılar Programı için 2009 yılından itibaren aday gösterilen 2 binden fazla kişi arasından seçilen 150 Fark Yaratıcı’nın videoları, Fark Yaratıcılar web sitesinin yanı sıra, Facebook, Twitter ve Youtube’da paylaşılmaktadır. Fark Yaratıcılar’ın videoları bugüne kadar Türkiye ve yurt dışında internet ve sosyal medya aracılığıyla 5 milyondan fazla izlenme rakamına ulaşmıştır.

Fark Yaratıcılar Programı’nın Ekim 2016’da başlayan 8’inci sezonunda, programın ilk yıllarında olduğu gibi TV yayını tekrar başlatılmıştır. Her ay iki Fark Yaratıcı, sosyal medyanın yanı sıra CNN Türk kanalında Cüneyt Özdemir’in sunumuyla TV programında da tanıtılmaya başlanmıştır.

Sabancı Vakfı, sivil toplum, vakıf, özel sektör ve kamu kuruluşu temsilcilerini uluslararası uzmanlarla bir araya getirerek vakıflar ve sivil toplum alanındaki yeni yaklaşımlar konusunda bilgi paylaşımına imkan vermektedir. Bu kapsamda “Sabancı Vakfı Filantropi Seminerleri”nin 9.’su 8 Aralık 2016’da “Her Şeye Rağmen İnsan Sevgisi” başlığı ile gerçekleştirilmiştir. Yaşadıkları zorluklar karşısında dahi insan sevgisini ön planda tutan ilginç yaşam öyküleri ile gazeteci-yazar Amanda Lindhout ile model ve insan hakları aktivisti Waris Dirie seminerin konuşmacıları olmuştur.

Sabancı Vakfı, 2016 yılında uluslararası arenadaki varlığını güçlendirmeye devam etmiştir. Vakıf, 1991 yılından beri üye olduğu ve ilk kez 2011 yılında yönetiminde görev aldığı Avrupa Vakıflar Merkezi (EFC) Yönetim Kurulu Üyeliği’ne 2014 yılında 2’nci kez seçilen ve Türkiye’den EFC yönetiminde yer alan tek vakıf olarak bu önemli temsil görevini yerine getirmeyi sürdürmüştür. Sabancı Vakfı, Avrupa’dan üç vakıfla birlikte Mayıs ayında Amsterdam’da düzenlenen EFC Yıllık Toplantısı’nda toplumsal cinsiyet konulu bir oturuma ev sahipliği yapmıştır. Aralık ayında Hamburg’da gerçekleşen Grantmakers East Forum Konferansı’nda “Mülteci Kadınlar Konusunda Uygulanan İnovatif Yöntemler” oturumuna ise konuşmacı olarak katılım sağlamıştır. Ayrıca filantropi alanında önemli yere sahip saygın uluslararası yayınlarda yayımlanan makaleler ile alanındaki fikir önderliği misyonunu yerine getirmeye devam etmiştir.

Sabancı Vakfı, Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı’nın üyesi olduğu Synergos Enstitüsü Küresel Hayırseverler Ağı Toplantısı’na 29 Eylül 2016 tarihinde Sabancı Center’da ev sahipliği yapmıştır. Toplantı, Synergos Enstitüsü Başkanı, üyeleri ve Türkiye’den sivil toplum temsilcilerinin katılımı ile gerçekleşmiştir. Toplantıya misafir konuşmacı olarak katılan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Başkanı Fatma Şahin mültecilerle ilgili yaptığı çalışmaları ve oluşturdıkları Gaziantep modelini paylaşmıştır. Sabancı Vakfı desteğiyle modelin New York’ta sivil toplum temsilcilerine anlatılması için 3 Kasım 2016 tarihinde bir toplantı daha organize edilmiştir.

2016 yılında Vakfın aldığı ödüllere bir yenisi daha eklenmiştir. Vakıf, Fark Yaratıcılar Programı ile dünya çapında 170 ülkede 190 binden fazla üyesi bulunan Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü’nün (IIA) Türkiye temsilcisi olan Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) tarafından Toplumsal Farkındalık Ödülü’ne layık görülmüştür.

Sabancı Vakfı ve faaliyetleri hakkında daha fazla bilgi için: www.sabancivakfi.org

**SABANCI VAKFI,
SİVİL TOPLUM, VAKIF,
ÖZEL SEKTÖR VE
KAMU KURULUŞU
TEMSİLCİLERİNİ
ULUSLARARASI
UZMANLARLA BİR
ARAYA GETİREREK
VAKIFLAR VE SİVİL
TOPLUM ALANINDAKİ
YENİ YAKLAŞIMLAR
KONUSUNDA BİLGİ
PAYLAŞIMINA İMKAN
VERMEKTEDİR.**

Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası ve İlkeleri

Bu politika belgesiyle Sabancı Holding, kurumsal sosyal sorumluluk ilkelerimizi ve konunun Topluluğumuz için önemini ve önceliğini vurgular.

Sabancı Topluluğu sahip olduğu tevazu, insana saygı ve halka yakınlık öz değerlerinin bir parçası olarak tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmeyi yönetim anlayışının temel ve değişmez unsurlarından biri olarak kabul eder. Bu çerçevede Sabancı Topluluğu'nu oluşturan tüm kurumlarımızdan faaliyetlerinin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini sorumluluk anlayışı içinde yönetmelerini ve toplumu geliştirmeyi öncelikli olarak gündemlerinde tutmalarını bekleriz. Sosyal sorumluluk anlayışımızın kapsamını iş faaliyetlerimiz ve onların etkileriyle sınırlı görmeyiz. Sosyal sorumluluk anlayışımızı ve bu konudaki önceliklerimizi toplum ve çevre için en iyi olanı dikkate alarak belirleriz. Demokrasinin, insan haklarının ve çevrenin korunmasına yönelik faaliyetlerde öncü rol almaya özen gösteririz. Sabancı Topluluğu olarak kurumsal sosyal sorumluluk ilkeleri çerçevesinde hazırlayıp uyguladığımız SA-Etik, iş yapış şeklimizde bize rehber olur.

Sosyal sorumluluk uygulamalarımızda esas aldığımız temel ilkelerimiz şunlardır:

1. Sabancı Topluluğu olarak, faaliyet göstermekte olduğumuz tüm coğrafyalarda topluma karşı sosyal ve çevresel sorumluluklarımızı; hissedarlarımız, çalışanlarımız, kamu, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlarımız ile uyumlu bir iş birliği içinde yerine getirmeye özen gösteririz.

2. İnsan kaynaklarımızın, sürdürülebilir büyümenin en önemli unsuru olduğuna inanırız. Çalışanlarımızın özlük haklarının tam ve doğru biçimde kullanılmasını sağlarız. Çalışanlara dürüst ve adil yaklaşır, ayrımcı olmayan, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı taahhüt ederiz. Çalışanlarımızın bireysel gelişimi için gerekli çabayı gösterir, iş hayatı ile özel hayat arasındaki dengeyi gözetiriz.

Kurum içinde çalışanlar arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, inanç, din, mezhep, yaş, fiziksel engel ve benzeri nedenler ile ayrımcılık yapılmasını kabul etmeyiz.

İş birliğini destekleyici, pozitif ve uyumlu bir çalışma ortamı yaratıp çatışma ortamlarını önleyerek farklı inanç, düşünce ve görüşe sahip kişilerin uyumlu bir biçimde çalışmalarını sağlarız.

Çalışanlarımızın kaliteli ve başarılı bir yaşam sürmelerinde en önemli faktör olan "sağlıklarının korunmasına" katkıda bulunmak amacıyla sağlıklı yaşam programları uygularız.

Sabancı Topluluğu olarak tüm çalışanlarımızın insan onuruna uygun çalışma koşullarında, sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışma hakkı olduğuna inanırız. Çalışanlarımız bizim en değerli varlığımızdır ve çalışanlarımızın güvenliğini sağlamak ve korumak en öncelikli iş hedefimizdir.

3. Her türlü faaliyetimizden doğabilecek çevresel etkileri sorumluluk bilinciyle yönetiriz. Tüm şirketlerimiz faaliyet alanlarına uygun düzeyde faaliyetlerinin çevresel etkilerini en az noktaya indirecek her türlü iyileştirme ve geliştirme çalışmalarını belirlemek ve uygulamak ile yükümlüdür.

Şirketlerimizden yasal yükümlülüklerin ötesinde en iyi çevresel çözümleri uygulamaları ve çevre dostu teknolojilerin gelişmesine ve yayılmasına yardımcı olacak ve çevre bilincini artıracak her türlü girişime destek sağlamalarını bekleriz.

4. Sabancı Topluluğu olarak, kurumsal sosyal sorumluluk ilkesi çerçevesinde toplumumuzun gelişimi için çaba gösteririz. Çalışanlarımızı, sosyal sorumluluk bilinciyle yer alacakları uygun sosyal ve toplumsal faaliyetlere gönüllü olmaları konusunda destekleriz.

5. Tedarikçilerimiz başta olmak üzere tüm iş ortaklarımızın, sosyal sorumluluk alanında Sabancı Topluluğu standartlarında hareket etmelerinin sağlanmasına yönelik yaklaşımlar geliştirmeye ve bu yaklaşımların uygulanmasına özen gösteririz.

6. Türkiye'nin ve faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin gelenek ve kültürlerine duyarlı davranır, tüm yasal düzenlemelere uygun hareket ederiz.

7. Şirketlerimizi, uluslararası standartlara uyum sağlayarak uygulamalarını sertifikalaştırmaları konusunda teşvik ederiz.

Bu politika belgesinde yer alan tüm ilkeler gerekli düzenlemeler ile uygulamaya aktarılır ve uygulamaların düzeyi ilgili birimlerce denetlenir. Şirketlerin sosyal sorumluluk uygulamalarında gösterecekleri başarıyı, şirket performanslarının değerlendirilmesinde önemli bir kriter olarak dikkate alırız. Sabancı Topluluğu olarak gerçekleştirdiğimiz kurumsal sosyal sorumluluk aktivitelerini yıllık faaliyet raporu ve web sitemiz aracılığıyla kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Topluluğumuz genelinde kurumsal sosyal sorumluluk uygulamalarından başta H. Ö. Sabancı Holding A.Ş. CEO'su olmak üzere tüm yöneticilerimiz ve çalışanlarımız sorumludur.

Bu politika belgesi, Sabancı Topluluğu'nun daha iyi bir dünya ve gelecek için üzerine düşen her türlü sorumluluğu yerine getireceğinin açık bir taahhüdünü, tüm çalışanlarımızla, hissedarlarımızla ve diğer tüm paydaşlarımızla paylaşmak üzere hazırlanmıştır.

Zafer Kurtul
Yönetim Kurulu Üyesi ve
CEO

Güler Sabancı
Yönetim Kurulu
Başkanı ve
Görevli Üye

Sabancı Topluluğu İletişim Prensipleri

Sabancı Topluluğu İletişim Çalışmaları kapsamında oluşturulmak istenen algı şudur: Sabancı Topluluğu faaliyetlerini, farklılıklar yaratarak kalıcı üstünlükler sağlamak vizyonu ile rekabetçi ve sürdürülebilir büyüme potansiyeli olan “stratejik bir portföyü” paydaşlarına değer yaratacak biçimde yönetmek misyonu doğrultusunda planlar ve yürütür. Bu hedeflenen algı, iş hedeflerine yansıtılmış olarak içinde bulunduğumuz sektörlerde rekabetin önünde olmak şeklinde ortaya konmuştur.

Sabancı Topluluğu’nun kurumsal itibarının korunması ve geliştirilmesi; iş hedeflerine ve sosyal sorumluluklarına uygun bir biçimde yönetilmesi açısından, iç ve dış iletişimini tutarlı, sürekli ve şeffaf olarak sürdürmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda;

- Sabancı Holding üst yönetimi yılda en az bir kez (genellikle iki kez) kamuoyunu bilgilendirme toplantısı yapar.
- Grup Başkanları da yılda en az bir kez kamuoyunu bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirir.

- Sabancı Holding, 3, 6, 9 ve 12 aylık mali sonuçlarını SPK, İMKB ve kamuoyu ile paylaşır.
- İMKB’ye yapılan özel durum açıklamaları ile basın duyuruları eşzamanlı olarak web sitesinde yer alır.
- Sabancı Holding’in faaliyetleri www.sabanci.com uzantılı web sitesi aracılığıyla Türkçe ve İngilizce olarak kamuoyu ile paylaşılır. Ayrıca sosyal medya kanalları (www.facebook.com/sabanciholding - www.twitter.com/sabanciholding) aracılığı ile de güncel bilgileri kamuoyu ile paylaşılır.
- Sabancı Holding iştirakleri, yapılacak iletişim faaliyetleri hayata geçirilmeden önce, Sabancı Holding Kurumsal İletişim Direktörlüğü’nü bilgilendirir. Bu bilgilendirme aylık ve yıllık bazda yapılır.
- Sabancı Holding ve iştirakleri iletişim çalışmalarında Sabancı Topluluğu İletişim Rehberi ile ortaya koyulmuş olan prensipleri temel alır.
- Sabancı markasının kullanım alanları ve prensipleri Sabancı Kurumsal Kimlik Rehberi ile belirlenmiştir. Marka yönetimi konularında Sabancı Holding ve iştirakleri bu kuralları temel alırlar.
- Bu bilgilendirmeler, Şirket ve faaliyet alanlarındaki gelişmeler doğrultusunda sıklaştırılabilir.

Sabancı Topluluğu Çevre Politikası

Sabancı Topluluğu, çalışmalarında inovatif ve sürdürülebilir çevre yaklaşımını benimsemiştir.

Toplum tarafından kabul edilen “sürdürülebilir” olduğu bilinciyle çevre çalışmalarımızda bütünsel, şeffaf ve güvenilir yönetim ile toplumla iletişim ve iş birliğini benimseriz. Farklı sektörlerdeki faaliyetlerimizde temel ilkimiz; ürün ve hizmet yaşam döngüsü sorumluluğunu üstlenmektir.

Bu yaklaşımla, gelişmemizin her aşamasında faaliyetlerimizi çevre etkilerini göz önüne alarak yönetiriz.

KURUMSAL ÇEVRE POLİTİKAMIZ

- Çevre standartlarımızı yasal zorunlulukların ötesinde oluşturur ve uygularız.
- İşletmeler arası bilgi ve deneyim paylaşımı ile mükemmelliği hedefleriz.
- Çevresel performansımızı sürekli iyileştirmek için faaliyetlerimizin tümünde, önleyici yaklaşımı benimseriz.
- Çevresel riskleri belirler ve yönetiriz.
- Ulaşılabilir en iyi üretim tekniklerini uygulamaya çalışırız.
- Çevresel gelişmeleri izleyip iş fırsatlarına çevirirken sürdürülebilirliğe katkı sağlarız.
- Toplumun gelişmesi için çevresel bilinçlenme ve bilgi paylaşımını destekleriz.

TOPLULUK İÇİ ÇEVRE POLİTİKASI GEREKLERİ

Çevre yasası ve diğer yasal şartlara uyum gösteririz.

Çevresel uygulamaları yasal zorunlulukların ötesinde gerçekleştirirken uygunluğun kontrolünü sağlarız.

Çevresel etkilerimizi belirleriz.

Tüm çevresel etkilerimizi belirler, hedef, program ve izleme sistematigi geliştirir, gözden geçirir ve iyileştirme amaçlı önlemler alırız.

Topluluk içi kaynak kullanımını yönetiriz.

Altyapı, teknoloji, finans ve insan kaynaklarında organizasyonel rol, sorumluluk ve yetkileri belirler, çalışanlarımızın çevre bilincini geliştirmelerini sağlarız.

Uygulamalarımızda sistematiklik sağlar, işletmeler arası sinerji yaratırız.

İşletme standartlarımızı önleyici yaklaşımla hazırlar, çalışanlarımız, tedarikçilerimiz, müteahhitlerimiz dahil herkesin uygulamasını sağlarız.

Faaliyetlerimizi gerçekleştirirken çevreye zarar getirebilecek riskleri proaktif yaklaşımla tespit eder; bunları en aza indirecek önlemleri zamanında, eksiksiz olarak almaya çalışırız.

Çevresel performansımızı sürekli iyileştirmeye çalışır ve gözden geçiririz.

Enerji ve atık yönetimi, doğal kaynak kullanımı konularında hedefler belirler ve uygularız.

Temiz ürün ve temiz üretim teknolojileriyle sürekli iyileştirmeyi hedeflerken, ürün ve hizmetlerimizin çevresel sorumluluğunu üstleniriz.

Faaliyetlerimizi yalın bir şekilde raporlarken, bilgiye erişimi kolaylaştırırız.

Bağımsızlık Beyanı

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulunda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nde belirtilen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, Şirketin "TFRS 10" Standardına göre yönetim kontrolü ya da "TMS 28" Standardına göre önemli derecede etki sahibi olduğu ortaklıklar ile Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran veya Şirkette önemli derecede etki (TMS 28) sahibi olan ortaklar ve bu ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu tüzel kişiler ile şahsım, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarım arasında; son beş yıl içinde önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam ilişkisinin bulunmadığını, sermaye veya oy haklarının veya imtiyazlı payların % 5'inden fazlasına birlikte veya tek başıma sahip olmadığımı ya da önemli nitelikte (TMS 28) ticari ilişkinin bulunmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta Şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetim de dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde Şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışan veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Bağlı olunan mevzuata uygun olması şartıyla, üniversite öğretim üyeliği hariç, halen/üye olarak seçildikten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında tam zamanlı çalışmadığımı/çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre Türkiye'de yerleşik olduğumu,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, Şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde Şirket işlerine zaman ayıracağımı,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almadığımı,
- ı) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu beyan ederim.

Yönetim Kurulu, Genel Kurul, hissedarlarımız ve tüm menfaat sahiplerinin bilgisine sunarım.

I. Çelebi

Işın ÇELEBİ

Bağımsızlık Beyanı

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulunda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nde belirtilen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, Şirketin "TFRS 10" Standardına göre yönetim kontrolü ya da "TMS 28" Standardına göre önemli derecede etki sahibi olduğu ortaklıklar ile Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran veya Şirkette önemli derecede etki (TMS 28) sahibi olan ortaklar ve bu ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu tüzel kişiler ile şahsım, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarım arasında; son beş yıl içinde önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam ilişkisinin bulunmadığını, sermaye veya oy haklarının veya imtiyazlı payların % 5'inden fazlasına birlikte veya tek başıma sahip olmadığımı ya da önemli nitelikte (TMS 28) ticari ilişkisinin bulunmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta Şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetim de dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde Şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışan veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Bağlı olunan mevzuata uygun olması şartıyla, üniversite öğretim üyeliği hariç, halen/üye olarak seçildikten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında tam zamanlı çalışmadığımı/çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre Türkiye'de yerleşik olduğumu,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, Şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde Şirket işlerine zaman ayıracağımı,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almadığımı,
- ı) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu beyan ederim.

Yönetim Kurulu, Genel Kurul, hissedarlarımız ve tüm menfaat sahiplerinin bilgisine sunarım.

Nafiz Can PAKER

Bağımsızlık Beyanı

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (Şirket) Yönetim Kurulunda, mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nde belirtilen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

- a) Şirket, Şirketin "TFRS 10" Standardına göre yönetim kontrolü ya da "TMS 28" Standardına göre önemli derecede etki sahibi olduğu ortaklıklar ile Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran veya Şirkette önemli derecede etki (TMS 28) sahibi olan ortaklar ve bu ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu tüzel kişiler ile şahsım, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarım arasında; son beş yıl içinde önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam ilişkisinin bulunmadığını, sermaye veya oy haklarının veya imtiyazlı payların % 5'inden fazlasına birlikte veya tek başıma sahip olmadığımı ya da önemli nitelikte (TMS 28) ticari ilişkinin bulunmadığını,
- b) Son beş yıl içerisinde, başta Şirketin denetimi (vergi denetimi, kanuni denetim, iç denetim de dâhil), derecelendirilmesi ve danışmanlığı olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde Şirketin önemli ölçüde hizmet veya ürün satın aldığı veya sattığı şirketlerde, hizmet veya ürün satın alındığı veya satıldığı dönemlerde, ortak (%5 ve üzeri), önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışan veya yönetim kurulu üyesi olmadığımı,
- c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olmam sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,
- ç) Bağlı olunan mevzuata uygun olması şartıyla, üniversite öğretim üyeliği hariç, halen/üye olarak seçildikten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında tam zamanlı çalışmadığımı/çalışmayacağımı,
- d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre Türkiye'de yerleşik olduğumu,
- e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, Şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,
- f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde Şirket işlerine zaman ayıracağımı,
- g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmadığımı,
- ğ) Şirketin veya Şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almadığımı,
- ı) Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilen tüzel kişi adına tescil ve ilan edilmemiş olduğumu beyan ederim.

Yönetim Kurulu, Genel Kurul, hissedarlarımız ve tüm menfaat sahiplerinin bilgisine sunarım.

Zekeriya YILDIRIM

Sorumluluk Beyanı

FİNANSAL TABLO VE FAALİYET RAPORLARININ KABULÜNE İLİŞKİN YÖNETİM KURULU'NUN
KARAR TARİHİ: 23 Şubat 2017
KARAR SAYISI: 1728

SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN "SERMAYE PİYASASINDA FİNANSAL RAPORLAMAYA İLİŞKİN
ESASLAR TEBLİĞİ" NİN İKİNCİ BÖLÜMÜNÜN 9. MADDESİ GEREĞİNCE SORUMLULUK BEYANI

İlişikte sunduğumuz Şirketimizin 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren Hesap Dönemi'ne ait Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri II, No: 14.1 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği"i hükümlerine göre hazırlanmış;

- a) Konsolide Finansal Tablolar ve Faaliyet Raporu tarafımızdan incelenmiş olup,
- b) İşletmedeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, Finansal Tablo ve Faaliyet Raporu'nun önemli konularda gerçeğe aykırı bir açıklama veya açıklamanın yapıldığı tarih itibarıyla yanıltıcı olması sonucunu doğurabilecek herhangi bir eksiklik içermediği,
- c) İşletmedeki görev ve sorumluluk alanımızda sahip olduğumuz bilgiler çerçevesinde, yürürlükteki Finansal Raporlama Standartlarına göre hazırlanmış konsolide finansal tablolarla birlikte, işletmenin aktifleri, pasifleri, finansal durumu ve kar ve zararı ile ilgili gerçeği dürüst bir biçimde yansıttığı ve faaliyet raporunun işin gelişimi ve performansını konsolidasyon kapsamındakiyle birlikte işletmenin finansal durumunu, karşı karşıya olunan önemli riskler ve belirsizliklerle birlikte dürüstçe yansıttığı bilgisini sunar, yapılan açıklamalardan dolayı sorumlu olduğumuzu beyan ederiz.

Saygılarımızla,

Işın ÇELEBİ
Denetim Komitesi Başkanı

Zekeriya Yıldırım
Denetim Komitesi Üyesi

Zafer KURTUL
CEO

Barış ORAN
CFO

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BÖLÜM I - KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM BEYANI

Şirket, kurumsal yönetimin Şeffaflık, Adillik, Sorumluluk ve Hesap Verebilirliğe dayalı 4 prensibine uymayı kendisine ilke edinmiştir.

Şirket, II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği'nde ("Tebliğ") yer alan, uygulanması zorunlu tutulan ilkelerin tamamına uymaktadır.

Ancak zorunlu olmayan ilkelerin bir kısmında uygulamada yaşanan zorluklar, bazı ilkelere uyum konusunda uluslararası platformda ve ülkemizde devam eden tartışmalar, bazı ilkelerin ise Şirket ve piyasanın yapısı itibarıyla örtüşmemesi gibi nedenlerden dolayı henüz tam uyum sağlanamamıştır. Konuyla ilgili gelişmeler izlenmekte olup uyuma yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2016 yılı içerisinde Şirket, mevzuat gereği yatırımcılara ve analistlere yatırım kararlarını etkileyecek önemdeki tüm bilgilerin zamanında, şeffaf, istikrarlı ve düzenli bir şekilde ve eş anlı olarak iletilmesi için gerekli kamu bilgilendirmelerini yapıp, Yatırımcı İlişkileri internet sitesini düzenli olarak güncellemiş ve yatırımcılar ve analistler ile iletişimin sürekli ve en iyi şekilde sağlanmasını teminen yatırımcı toplantılarına ve konferanslara katılmıştır. Mevzuat ile ilgili gelişmeler yakinen takip edilerek, gerekli aksiyonlar alınmıştır.

Şirket, sosyal sorumluluklarına karşı duyarlı olup; çevreye, tüketiciye, kamu sağlığına ilişkin düzenlemeler ile etik kurallara uyar. Şirket, uluslararası geçerliliğe sahip insan haklarına destek olur ve saygı gösterir.

BÖLÜM II - PAY SAHİPLERİ

2.1 Yatırımcı İlişkileri Bölümü

Şirket'te Yatırımcı İlişkileri Bölümü, CFO Barış Oran'ın koordinasyonunda aynı zamanda Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi olan Mali İşler, Muhasebe, Hukuk ve Yatırımcı İlişkileri Bölüm Başkanı Levent Demirağ'a bağlıdır. Yatırımcı İlişkileri yükümlülükleri ise Mali İşler ve Yatırımcı İlişkileri Direktörü Şerafettin Karakış tarafından yerine getirilmektedir.

Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi olan Levent Demirağ ve Kurumsal Yönetim Komitesi'nin Raportörü olan Şerafettin Karakış'ın, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı ile Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı bulunmaktadır.

Yatırımcı İlişkileri Bölümü'ne 0212 385 81 64 numaralı telefondan ve 0212 280 66 15 numaralı fakstan ulaşılabilir.

Yatırımcı İlişkileri Bölümü, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde;

- Yatırımcılar ile ortaklık arasında yapılan yazışmalar ile diğer bilgi ve belgelere ilişkin kayıtların sağlıklı, güvenli ve güncel olarak tutulmasını sağlamak,
- Ortaklık pay sahiplerinin ortaklık ile ilgili yazılı bilgi taleplerini yanıtlamak,
- Genel Kurul Toplantısı ile ilgili olarak pay sahiplerinin bilgi ve incelemesine sunulması gereken dokümanları hazırlamak ve Genel Kurul Toplantısı'nın ilgili mevzuata, Esas Sözleşme'ye ve diğer ortaklık içi düzenlemelere uygun olarak yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak,
- Kurumsal yönetim ve kamuyu aydınlatma ile ilgili her türlü husus da dahil olmak üzere sermaye piyasası mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesini gözetmek ve izlemek,

işlemlerinin yürütülmesinden sorumludur. Bu görevler çerçevesinde 2016 yılı içerisinde tüm sorumluluklar eksiksiz olarak tamamlanmıştır.

Ayrıca, yine CFO Barış Oran'ın koordinasyonunda Yatırımcı İlişkileri Birimi'nde Eren Mantaş, Direktör (emantas@sabanci.com) görev almaktadır. Kendisine 0212 385 80 80 numaralı telefon ve 0212 385 83 55 numaralı fakstan ulaşılabilir.

Planlama, Raporlama ve Finansman Bölümü, pay sahipleri ve potansiyel yatırımcıları gizli ve ticari sır niteliğindeki bilgiler hariç olmak üzere ve bilgi eşitsizliğine yol açmayacak şekilde düzenli olarak; Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve stratejileri ile ilgili olarak bilgilendirir.

Planlama, Raporlama ve Finansman Bölümü tarafından, 2016 yılında yurt içinde ve dışında yatırımcılar ve analistlerle 316 yüz yüze toplantı yapılmış; 350 civarında kurumsal pay sahibi ve analist ile telefonda görüşülmüş ve gelen sorular cevaplandırılmış; ayrıca pay sahiplerinden gelen 100'ün üzerinde e-posta yanıtlanmıştır.

2.2 Pay Sahiplerinin Bilgi Edinme Haklarının Kullanımı

Pay sahipleri arasında bilgi edinme hakkının kullanımında ticari sır niteliği dışındaki tüm bilgiler pay sahipleri ile paylaşılmakta olup, pay sahiplerinin, strateji ve faaliyetlere ilişkin ilk elden bilgi edinmeleri sağlanmaktadır.

2016 yılında Yatırımcı İlişkileri Birimi tarafından pay sahiplerinden gelen telefon, e-posta ve bizzat yüz yüze yapılan görüşmelerde gelen talepler cevaplandırılmış, bu amaçla pay sahiplerini ilgilendirecek bilgiler web sayfasında zorunlu bildiri süreçleri içinde duyurulmuştur.

Şirket Esas Sözleşmesi'nde, özel denetçi atanması bir hak olarak düzenlenmemiştir. 2016 yılında pay sahiplerinden bu konuda bir talep alınmamıştır.

2.3 Genel Kurul Toplantıları

Şirket'in Genel Kurul Toplantıları'na ilişkin düzenlemeler, Şirket Yatırımcı İlişkileri internet sitesinde Bilgi Toplumu Hizmetleri sayfalarında yer alan "Hacı Ömer Sabancı Holding Anonim Şirketi Olağan ve Olağanüstü Genel Kurulu'nun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönergesi"nde yer almaktadır. Bunun yanı sıra, mevzuat gereği Genel Kurul öncesinde ve sonrasında Kamuyu Aydınlatma Platformu ("KAP") üzerinden kamu ile paylaşılması gereken açıklama ve belgeler de, Yatırımcı İlişkileri başlığı altındaki "Genel Kurul" başlığı altında, Şirket Yatırımcı İlişkileri internet sitesinde paylaşılmıştır.

Şirket'in 2015 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı, 29 Mart 2016 tarihinde Sabancı Center, 4. Levent, Beşiktaş, İstanbul adresinde yapılmıştır.

Genel Kurul'a ait çağrı, kanun ve Esas Sözleşme'de öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nin 29 Şubat 2016 tarih, 9021 sayılı nüshasında, Şirket'in (www.sabanci.com) internet sitesinde ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde ilan edilmek suretiyle, mevzuat ile öngörülen usullerin yanı sıra, mümkün olan en fazla sayıda pay sahibine ulaşmayı sağlayacak, elektronik haberleşme dahil, her türlü iletişim vasıtası ile Genel Kurul toplantı tarihinden asgari üç hafta önceden yapılmıştır. Genel Kurul'a ilişkin yıllık faaliyet raporu, finansal tablolar dahil her türlü bilgiye ulaşılması sağlanmış, hem fiziki olarak Şirket merkezinde, hem de internet sitesinde pay sahiplerinin incelemesine hazır tutulmuştur.

Pay sahiplerinin Genel Kurul'da kendilerini temsil ettirebilmeleri için; hem Elektronik Genel Kurul Sistemi kullanılmış, hem de Sermaye Piyasası Kurulu II-30.1 sayılı Tebliği hükümleri çerçevesinde, noter tarafından onaylanacak olan vekâletname formu, Şirket merkezi ve internet sitesinde hazır bulundurulmuştur.

Böylece, payları Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde kayden izlenmekte olup Genel Kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan pay sahiplerinin veya onları noter onaylı vekâletname ile temsil eden temsilcilerinin Genel Kurul'a bizzat katılımları veya güvenli elektronik imzalarını kullanarak Elektronik Genel Kurul sistemi ile katılımları sağlanarak, Genel Kurul'a, pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açmayacak şekilde, en az maliyetle ve en kolay usulde katılım kolaylaştırıcı uygulamalar gözetilmiştir.

Genel Kurul toplantısında gündem maddelerinin el kaldırma usulü ile açık oylama yöntemi kullanılmaktadır.

Şirket'in Olağan Genel Kurul toplantısı, Şirket'in toplam 2.040.403.931,00 TL'lik toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri 1.319.780.377,516 TL olan, 131.987.037.751,6 adet pay ile temsil edilerek, %64,68 katılım oranı ile toplanmıştır.

Genel Kurul'a, Yönetim Kurulu Üyeleri, Şirket denetçisi, Genel Sekreter ve Genel Kurul hazırlıklarını yapan personel katılmıştır. Ancak, pay sahipleri dışında menfaat sahipleri ve medyanın katılımı olmamıştır.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Söz konusu toplantının ana gündem maddeleri 2015 Yılı Faaliyet Raporu, Denetçi Raporları ve Finansal Tablolar hakkında bilgilendirme, Yönetim Kurulu Üyelerinin ibrası, kâr dağıtım politikasının onayı, 2015 yılı kârının kullanım ve dağıtım şeklinin belirlenmesi, 2015 yılı bağış ve yardımlarının bilgilendirmesi ile 2016 yılı bağış sınırının belirlenmesi, Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçimi, Yönetim Kurulu Üyelerinin ücretlerinin belirlenmesi, bağlı ortaklığımız Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş.'nin şirketimiz payları ile ilgili geri alım programı hakkında bilgi verilmesi, geri alım programının onaylanması, Denetçi ve Topluluk Denetçisi seçimi, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddelerinde yazılı muameleleri yapabilmeleri için izin verilmesinden oluşmuştur.

Genel Kurul Toplantısı'nda, Şirket'in 2015 yılında kamu menfaatine yararlı kurumlara toplam 80.130,07 TL tutarında bağış yaptığı ortakların bilgisine sunulmuş ve 2016 yılında yapılacak bağışların sınırının, net kârın %1'i tutarında olması mevcudun oy çokluğu ile kararlaştırılmıştır.

Genel Kurul esnasında pay sahipleri muhalefet şerhi ve öneri bildirme haklarını kullanmışlardır. Genel Kurul muhalefet şerhleri ve ilgili açıklamalar Şirket internet sitesinde pay sahiplerinin ve tüm menfaat sahiplerinin bilgisine sunulmuştur. Genel Kurul tutanakları, KAP'ta da yayınlanmak suretiyle kamuya paylaşılmış ve Şirket internet sitesinde de Genel Kurul'a yönelik her türlü ilan, belge ve doküman pay sahiplerinin ve tüm menfaat sahiplerinin bilgisine sunulmuştur.

Yönetim kontrolünü elinde bulunduran pay sahiplerinin, Yönetim Kurulu üyelerinin, idari sorumluluğu bulunan yöneticilerin ve bunların eş ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrı hısımlarının, ortaklık veya bağlı ortaklıkları ile çıkar çatışmasına neden olabilecek önemli bir işlem yapması ve/veya ortaklığın veya bağlı ortaklıklarının işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapması ya da aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir başka ortaklığa sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla girmesi durumu söz konusu değildir. Bu kişiler dışında şirket bilgilerine ulaşma imkanı olan kimselerin kendileri adına Şirket'in faaliyet konusu kapsamında yaptıkları işlem bulunmamaktadır.

2.4 Oy Hakları ve Azınlık Hakları

Şirket'in Esas Sözleşmesi'ne göre Şirket'in imtiyazlı payı bulunmamaktadır ve her bir pay için tek oy hakkı bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu'nda azınlık pay sahipleri ve menfaat sahipleri temsil edilmemektedir. Şirket tarafından T.T.K. ve SPK düzenlemelerine uygun olarak azınlık haklarının kullanılmasına önem verilmekte olup, 2016 yılında buna ilişkin eleştiri ya da şikâyet olmamıştır.

Ancak, azınlık hissedarlar başta olmak üzere, tüm hissedarları ve menfaat sahiplerini eşit olarak temsil etmek üzere Yönetim Kurulu'nda üç bağımsız Yönetim Kurulu üyesi görev yapmaktadır.

2.5 Kâr Payı Hakkı

Şirket'in 31 Mart 2014 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda onaylanan Kâr Dağıtım Politikası'na göre; temettü, Türk Ticaret Kanunu hükümleri, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve diğer ilgili mevzuat ile Şirket Esas Sözleşmesi'nin kâr dağıtım ile ilgili maddesi çerçevesinde; Şirket'in orta ve uzun vadeli stratejileri ile yatırım ve finansal planları doğrultusunda, ülke ekonomisinin ve sektörün durumu da göz önünde bulundurulmak ve pay sahiplerinin beklentileri ve Şirket'in ihtiyaçları arasındaki denge gözetilmek suretiyle belirlenmiştir.

Genel Kurul'da alınan karar doğrultusunda, dağıtılacak kâr payı miktarının belirlenmesi esası benimsenmiş olmakla beraber; kâr dağıtımında pay sahiplerine dağıtılabilir kârın %20'sini geçmemek üzere çıkarılmış sermayenin %10 oranında nakit ve/veya bedelsiz hisse şeklinde kâr payı dağıtılması esası prensip olarak benimsenmiştir. Şirket'te kâr payı avansı dağıtım uygulaması bulunmamaktadır.

Kâr payları, mevcut payların tamamına, bunların ihraç ve iktisap tarihlerine bakılmaksızın eşit olarak, en kısa sürede dağıtılması kabul edilmekle birlikte, belirlenmiş yasal süreler içerisinde Genel Kurul onayını takiben Genel Kurul'un tespit ettiği tarihte pay sahiplerine dağıtılacaktır.

Genel Kurul, net kârın bir kısmını veya tamamını olağanüstü yedek akçeye nakledebilir. Şirket Yönetim Kurulu'nun, Genel Kurul'a kârın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde, bu durumun nedenleri ile dağıtılmayan kârın kullanım şekline ilişkin olarak Genel Kurul Toplantısı'nda pay sahiplerine bilgi verilir. Aynı şekilde bu bilgilere, faaliyet raporu ve internet sitesinde de yer verilerek kamuoyu ile paylaşılır.

Şirket' in 29 Mart 2016 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, ilgili kanun ve Esas Sözleşme hükümleri dikkate alınarak;

- 2.040.403.931,- TL sermayeyi temsil eden pay sahibi ortaklara %15 (brüt), %12,75 (net) oranında toplam 306.060.589,65- TL,
- Hacı Ömer Sabancı Vakfı'na nakit brüt 21.578.773,41 -TL,
- Kalan miktarın olağanüstü yedek akçe olarak ayrılmasına,
- 2015 yılında satılan iştiraklerden elde edilen kazançlar dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-e maddesinde yer alan kurumlar vergisi istisnasından faydalanılması için, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tutulan yasal kayıtlarımızdaki Dönem Kârının 36.338.597,19 TL'lik kısmının, Özel Yedek olarak ayrılmasına, nakit kâr payı ödemelerine 1 Nisan 2016 tarihinde başlanmasına karar verilmiştir.

Kâr Dağıtım Politikası faaliyet raporunda ve Yatırımcı İlişkileri internet sitesinde kamuya duyurulmuştur. Yıllık kâr dağıtım önerisi, Genel Kurul bilgilendirme dokümanında ve Genel Kurul'da ortakların bilgisine sunulmakta ve Yatırımcı İlişkileri internet sitesinde kamuya duyurulmaktadır.

2.6 Payların Devri

Şirket Esas Sözleşmesi'nde pay devrini kısıtlayan bir hüküm yer almamaktadır.

BÖLÜM III - KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

3.1 Kurumsal İnternet Sitesi ve İçeriği

Şirketin kurumsal internet sitesinin adresi www.sabanci.com olup, Yatırımcı İlişkileri Türkçe sayfalarına ve Yatırımcı İlişkileri İngilizce sayfalarına kurumsal internet sitesinde ulaşılabilir. Şirket'in Yatırımcı İlişkileri internet sitesi, SPK Kurumsal Yönetim Tebliği (II.17.1)'in ekindeki, esas alınacak Kurumsal Yönetim İlkeleri, 2.1 Kurumsal İnternet Sitesi içeriği başlığı çerçevesinde gözden geçirilerek, revize edilmektedir ve bu kapsamda mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelere erişim sağlamaktadır.

Sitede yer alan bazı başlıklar aşağıdaki gibidir:

Kurumsal kimliğe ilişkin detaylı bilgiler,
Vizyon ve ana stratejiler,
Yönetim Kurulu Üyeleri ve üst yönetim hakkında bilgi,
Şirket'in organizasyonu ve ortaklık yapısı,
SPK Özel Durum Açıklamaları,
Şirket Ana Sözleşmesi,
Ticaret sicil bilgileri,
Finansal bilgiler,
Basın açıklamaları,
Genel Kurul'un toplanma tarihi, gündem, gündem konuları hakkında açıklamalar,
Genel Kurul toplantı tutanağı ve hazırlanmış cetveli,
Kurumsal Yönetim uygulamaları ve uyum raporu,
Kâr dağıtım politikası, tarihçesi ve sermaye artırımları,
Bilgilendirme politikası,
İrtikap ve Rüşvetle Mücadele Politikası.

3.2 Faaliyet Raporu

Şirket Faaliyet Raporu, 28 Ağustos 2012 tarihinde 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri, Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II - 14.1)'nde yer alan süreler ve Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde hazırlanır ve kamu ile paylaşılır. Faaliyet raporu, Yönetim Kurulu'nun onayından geçirilmekte ve Yönetim Kurulu finansal tablolar ile birlikte kamuya açıklanmaktadır. Faaliyet raporu, Şirket internet sitesinde de yayımlanmaktadır.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BÖLÜM IV - MENFAAT SAHİPLERİ

4.1 Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Şirket, menfaat sahiplerinin bilgilendirilmesi konusunda, 15 Ocak 2015 tarihinde KAP'ta yayımlanan Bilgilendirme Politikası'nı baz alır.

Menfaat sahipleri, Şirket hakkındaki gelişmeleri, ilgili mevzuat gereği kamuya yapılan açıklamalar aracılığı ile öğrenmektedir. Kamuya ilişkin bilgilendirmeler gerek yapılan basın toplantıları gerekse de medya aracılığıyla verilen demeçlerle yapılmaktadır. Diğer taraftan Genel Kurul Toplantıları ve Şirket'in internet sitesinde detaylı bilgilerin verilmesi, faaliyet raporunun kapsamlı hazırlanması, basın açıklamaları ve şeffaflığı esas alan bilgilendirme politikası gibi uygulamalar yalnızca pay sahiplerinin değil tüm menfaat sahiplerinin bilgilendirilmesini sağlamaktadır.

Şirket çalışanları ayrıca uzmanlık alanlarında ve ilgili oldukları genel konularda yapılan toplantılar, düzenlenen seminerler, eğitimler ve e-posta kanalıyla gönderilen bilgiler vasıtasıyla bilgilendirilmektedir. Çalışanlar için bir portal mevcuttur ve kendilerini ilgilendirecek her türlü bilgi ve belgeye bu portal kanalı ile ulaşmaları sağlanmaktadır.

Şirket internet sitesinde yer alan etik@sabanci.com adresi aracılığıyla menfaat sahiplerinin mevzuata ve Şirket etik kurallarına uygun olmayan işlemlerini Denetim Komitesi'ne iletmek üzere Denetim Bölümü Başkanlığı'na, Etik Başkanlığı'na sunmaları mümkündür.

Gerekli durumlarda Denetim Komitesi ve/veya Kurumsal Yönetim Komitesi bilgilendirilmektedir.

4.2 Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılımı

Çalışanların yönetime katılımı Şirket içinde yapılan periyodik toplantılar vasıtasıyla (yılda en az iki kere) ve yıllık hedef belirleme ve performans değerlendirilmesi toplantıları ile yapılmaktadır. Ayrıca 360 derece geribildirim mekanizması ile çalışanlar yönetime ve çalışma arkadaşlarına geribildirim vermekte ve sonuçlar çeşitli yönetim toplantılarında ele alınarak gerekli değişimler için aksiyon planları oluşturulmaktadır. Bu yaklaşımlar ile çalışanların Şirket'in etkin yönetimini temin için gerekli katılım ve katkıları sağlanmaktadır. Diğer menfaat sahipleri (tedarikçiler, iş ortakları vb.) için de iletişim kanalları açık tutulmaktadır.

4.3 İnsan Kaynakları Politikası

Şirket'te 2016 yılı içinde ve öncesinde çalışanlardan ayrımcılık konusunda gelen bir şikâyet olmamıştır.

Şirket, hukuk kurallarına ve varsa toplu iş sözleşmesi gibi özel hukuk kurallarına saygılı ve uygun davranır. Çalışanların iş sözleşmelerinin başlamasından sona ermesine kadar geçen süreçte, tüm hak ve alacaklarının korunması ve ödenmesi konusunda gerekli özeni gösterir.

İnsan Kaynakları politikalarına ilişkin detaylı bilgiler sayfa 24'te yer almaktadır.

4.4 Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

Şirket iş etiği kuralları oluşturulmuş ve uygulamaya alınmıştır. İş etiği kuralları kurumsal web sitesinde yayımlanarak kamuya açıklanmıştır. Çalışanların kurallar hakkında bilgilendirilmesi ise kuralların Şirket iç iletişim portalında yayımlanması, basılı kitapçıkların tüm çalışanlara dağıtılması ve bilgilendirme eğitimlerinin gerçekleştirilmesi yoluyla sağlanmaktadır. Ayrıca her yılsonunda, çalışanlar bir e-öğrenme programıyla iş etiği kurallarına ilişkin bilgilerini güncellemekte ve iş etiği kurallarına bağlılıklarını, doldurdukları "İş Etiği Uygunluk Bildirimi" ile yenilemektedirler.

Sabancı Vakfı'na ilişkin detaylı bilgiler faaliyet raporunun Vakıf bölümünde 94 ve 97. sayfalar arasında bulunmaktadır.

BÖLÜM V - YÖNETİM KURULU

5.1 Yönetim Kurulu'nun Yapısı ve Oluşumu

Şirket'in Yönetim Kurulu yapısı, görevi, yönetim hakkı ve temsil yetkileri gibi usul ve esaslar için Şirket Esas Sözleşmesi'nde yer alan hususlar gözetilmektedir.

Şirket, Genel Kurul tarafından Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümleri çerçevesinde seçilen en az 7 en çok 15 üyeden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından idare ve temsil edilebilmektedir.

Yönetim Kurulu Üyelerinde aranacak asgari niteliklere Esas Sözleşme'de yer verilmemiştir. Ancak, Şirket'in Yönetim Kurulu Üyelerinin sahip olması gereken özellikleri SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan ilgili maddeler ile örtüşmektedir. Yönetim Kurulu Üyelerinden üçü, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkelerine ve Kurumsal Yönetime ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilmiş bağımsız üyelerdir. Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin bağımsızlık beyanları bulunmaktadır. İlgili faaliyet dönemi itibarıyla bağımsızlığı ortadan kaldıran herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Yönetim Kurulu Üyelerinin görev süresi en çok üç yıldır ve süresi biten üyenin yeniden seçilmesi caizdir. Bir üyeliğin herhangi bir nedenle boşalması halinde Yönetim Kurulu açılan üyelik için yeni üye seçerek ilk toplantısında Genel Kurul'un onayına sunulmaktadır. Bu üye sefelinin kalan süresini tamamlamaktadır.

Yönetim Kurulu Üyelerine Genel Kurul kararı ile Türk Ticaret Kanunu'nun 395. ve 396. maddeleri doğrultusunda işlem yapma hakkı tanınmıştır.

Yönetim Kurulu Üyeleri 29 Mart 2016 tarihindeki Genel Kurul Kararı ile seçilen mevcut Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri hakkındaki bilgiler ve diğer şirket ve kuruluşlarda aldıkları görevler aşağıda özetlenmiştir:

Güler SABANCI

Başkan (Görevli / İcracı)

Adana'da doğmuş; yükseköğrenimini Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamlamıştır. Lastik ve Lastik Takviye Grubu Şirketleri'nde çeşitli üst düzey görevlerde bulunmuş olan Güler Sabancı, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve Görevli Üyeliği'nin yanı sıra, Sabancı Üniversitesi Kurucu Mütevelli Heyeti Başkanı, Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı ve Sakıp Sabancı Müzesi Yürütme Kurulu Başkanı olarak da görev yapmaktadır.

Erol SABANCI

Başkan Vekili (İcracı)

1938 yılında Kayseri'de doğmuş; yükseköğrenimini İngiltere'de, Manchester College of Commerce'de tamamlamıştır. Evli ve iki çocuk babası olan Erol Sabancı, Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği'nin yanı sıra, 1967 yılından itibaren yönetiminde bulunduğu Akbank'ta Yönetim Kurulu Şeref Başkanı, Yönetim Kurulu Danışmanı ve Üyesi olarak da görev yapmaktadır.

Sevil Sabancı SABANCI

Üye (İcracı olmayan)

1973 yılında İstanbul'da doğdu; yükseköğrenimini Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nde tamamlamıştır. Topluluk şirketlerinde çeşitli görevler üstlendikten sonra 1997 yılından bu yana Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevine devam etmektedir. Ayrıca, Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi ve Sakıp Sabancı Müzesi Yürütme Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Serra SABANCI

Üye (İcracı olmayan)

1975 yılında Adana'da doğmuş, yükseköğrenimini Portsmouth Üniversitesi ve birincilikle mezun olduğu İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde tamamlamıştır. Temsa şirketinde görev yapmış olan Serra Sabancı, Londra'da Institute of Directors'ta Şirket Satın Alma ve Yönetim Kurulu Üyelikleri ile ilgili eğitim almıştır. Serra Sabancı, halen Sabancı Holding ve çeşitli Topluluk şirketlerinde Yönetim Kurulu Üyesi olarak, Sabancı Vakfı'nda ise Mütevelli Heyeti Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Suzan Sabancı DİNÇER

Üye (İcracı olmayan)

Akbank Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Üyesi'dir. Lisans öğrenimini İngiltere'deki Richmond College'da Finans üzerine yapmış olan Suzan Sabancı Dinçer, ayrıca ABD'de Boston Üniversitesi'nden işletme dalında lisansüstü (MBA) dereceye sahiptir. Suzan Sabancı Dinçer, Institute of International Finance Yönetim Kurulu Üyesi ve Gelişmekte Olan Ülkeler Danışma Kurulu Üyesi; Harvard Üniversitesi Küresel Danışma Kurulu Üyesi, Harvard İşletme Fakültesi Küresel Liderler Grubu Üyesi ve Harvard İşletme Fakültesi İstanbul Danışma Kurulu Üyesi'dir. Suzan Sabancı Dinçer ayrıca Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyeliği, Endeavor Türkiye Kurucu Üyeliği ve Yönetim Kurulu Üyeliği, Chatham House Mütevelli Heyeti Üyeliği, Contemporary Istanbul Onur Kurulu ve Akbank Sanat Danışma Kurulu Üyeliği görevlerini yürütmektedir.

Zafer KURTUL

Üye/Görevli Üye (CEO-İcracı)

1998 yılında Genel Müdür Yardımcısı olarak Akbank bünyesine katılan Zafer Kurtul, Kasım 2000-Haziran 2009 tarihleri arasında Genel Müdür olarak görev yapmış, Haziran 2009 tarihinde Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı görevine atanmıştır. Zafer Kurtul daha önce Citibank, BNP-Ak-Dresdner Bank ve Société Générale'de yönetici olarak görev almıştır. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunu olan Zafer Kurtul, Wisconsin-Madison Üniversitesi'nden finans dalında yüksek lisans (MBA) derecesi almıştır. Zafer Kurtul Chartered Financial Analyst (CFA) unvanına sahiptir. 19 Temmuz 2010 tarihinden itibaren ise Sabancı Holding'de CEO ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Zafer Kurtul ayrıca Sabancı Holding' in iştiraklerinde Yönetim Kurulu Üyesi olarak da görev yapmaktadır.

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Doç. Dr. Işın ÇELEBİ

Üye (Bağımsız)

Doç. Dr. Işın Çelebi, ODTÜ Metalurji Mühendisliği'ni bitirdikten sonra, İTÜ'den aynı alanda yüksek lisans derecesi almıştır. AÜSBF'de Ekonomi master'ı yapmıştır. DPT ve özel sektörde üst düzey görevlerde çalıştıktan sonra, siyasete atılmış, bakanlık ve mebusluk yapmıştır. Çeşitli şirketlere danışmanlık yapmaktadır. 2012 Mayıs'ında Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyeliğine getirilmiştir.

Doç. Dr. Işın Çelebi Çolakoğlu Metalurji A.Ş.'de, Arıkbey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.'de, Socar Power Enerji Yatırımları A.Ş.'de ve Esalco Lojistik ve Dış Ticaret A.Ş.'de Danışmanlık yapmaktadır.

Zekeriya YILDIRIM

Üye (Bağımsız)

1944 yılında doğan Zekeriya Yıldırım'ın İÜ İktisat Fakültesi'nden lisans, Vanderbilt Üniversitesi'nden (Nashville, Tennessee) MA dereceleri vardır. Yıldırım Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı'dır. TC Merkez Bankası ve Maliye Bakanlığı'nda çalışmıştır. 2008-2010 arasında Doğan Holding Yönetim Kurulu üyeliği yapmıştır. TÜSIAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı üyesidir. 2012 Mayıs'ında Sabancı Holding Yönetim Kurulu Üyeliği'ne getirilmiştir.

Zekeriya Yıldırım Ada Plant Fidanlık Üretim ve Ticaret A.Ş.'de, Yıldırım Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.'de ve Fu Gayrimenkul Yatırım Danışmanlık A.Ş.'de Yönetim Kurulu Başkanlığı, Yıldırım Fidanlık ve Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'de Şirket Müdürü olarak görev yapmaktadır. Zekeriya Yıldırım ayrıca Tekfen Holding'de Yönetim Kurulu Üyesi'dir.

Nafiz Can PAKER

Üye (Bağımsız)

1942 yılında İstanbul'da doğmuştur. Yüksek tahsilini Berlin Teknik Üniversitesi'nde tamamlamış ve Yıldız Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği branşında Doktora derecesi almış, 1973 yılında Columbia Üniversitesi'nde İşletme Master'ı yapmıştır. 1971 yılından itibaren Türk Henkel A.Ş.'nin üst yönetim kademelerinde görev yapmış, 1984'ten 2004 yılına kadar Türk Henkel Genel Müdürü olarak görev almıştır. 2004 yılında kurucusu olduğu B.O.Y. Consulting'in yöneticiliğini halen sürdürmektedir.

Sabancı Holding Yönetim Kurulu, Sabancı Üniversitesi Mütevelli Heyeti, Dedeman Holding Yönetim Kurulu, Golden Horn Ventures Yönetim Kurulu, TÜSIAD Yönetim Kurulu, TÜSIAD Haysiyet Divanı, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Yönetim Kurulu, Robert Kolej Mütevelli Heyeti Üyeliklerinde bulunmuş. TESEV Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı görevlerini 1997 - 2015 yılları arasında sürdürmüştür.

Halen, Inovent Fikri Mülkiyet Hakları Yönetim Ticaret ve Yatırım A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı, Akbank Yönetim Kurulu Üyeliği, PODEM Kamusal Politika ve Demokrasi Çalışmaları Derneği Kurucu Üyeliğini sürdürmektedir.

5.2 Yönetim Kurulu'nun Faaliyet Esasları

Yönetim Kurulu, görevlerini etkin olarak yerine getirebileceği sıklıkta toplanır, faaliyetlerini şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir şekilde yürütür, bunu yaparken de Şirket'in uzun vadeli çıkarlarını göz önünde bulundurur.

Yönetim Kurulu üyeleri, toplantıları yönetmesi için her yıl aralarından bir başkan ve başkan bulunmadığı zaman ona vekâlet edecek bir başkan vekili seçerler. Yönetim Kurulu Başkanı, diğer Yönetim Kurulu üyeleri ve CEO ile görüşerek Yönetim Kurulu toplantılarının gündemini belirler. Tespit edilen gündem ve gündemde yer alan konuların içerikleri Yönetim Kurulu Üyeleri'ne gerekli inceleme ve çalışmaları yapmalarını teminen Yönetim Kurulu Genel Sekreterliği tarafından bir hafta önceden dosya halinde yazılı olarak iletilmektedir. Yönetim Kurulu toplantılarında gündemde yer alan konular açıkça ve her yönü ile tartışılır. Yönetim Kurulu Başkanı, icracı olmayan üyelerin toplantıya etkin katılımını sağlamak için en iyi gayreti göstermekle yükümlüdür.

Toplantı günleri ve gündem başkan veya başkan vekili tarafından düzenlenir.

Yönetim Kurulu ortaklık işleri gerektirdikçe, başkan veya vekillerin çağrısı üzerine toplanır. Toplantı günü Yönetim Kurulu kararı ile de tespit edilebilir. Üyelerden birisinin isteği üzerine, başkan veya vekili, Yönetim Kurulu'nu toplantıya çağırmasa üyeler de re'sen çağrı yetkisine haiz olurlar.

Yönetim Kurulu'nun yılda en az dört (4) kez toplanması zorunludur.

Üyelerden birisi fiziki toplanma talebinde bulunmadıkça, Yönetim Kurulu kararlarını, içlerinden birisinin belirli bir hususa ilişkin olarak yaptığı öneriyi, diğerlerinin yazılı olurları alınmak suretiyle de alabilir.

Yönetim Kurulu toplantı ve karar nisapları Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabidir.

Şirket Yönetim Kurulu 01.01.2016 - 31.12.2016 tarihleri arasında 6 toplantı yapmıştır. Yönetim Kurulu toplantılarında her üyenin 1 oy hakkı bulunup, konular karara bağlanırken oy birliği aranmış ve Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyulmuştur. Yönetim Kurulu Toplantıları'na mazereti olmayan üyelerin fiili katılımı sağlanmıştır. Bu konularda Yönetim Kurulu Üyelerinin soruları olmadığı için zapta geçirilmemiştir. 2016 yılında yapılan toplantılarda Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından alınan kararlar aleyhinde farklı görüş açıklanmamıştır.

Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri, 2016 yılı içinde Şirket ile işlem yapmamış ve aynı faaliyet konularında rekabet edecek girişimlerde bulunmamıştır.

5.3 Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komitelerin Sayı, Yapı ve Bağımsızlığı

Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre, Yönetim Kurulu, görev ve sorumluluklarını sağlıklı bir biçimde yerine getirmek üzere, yeterli sayıda sair komite ("Komite") oluşturur.

Tebliğ'in 4.5.1 no.lu maddesinde yer alan "Aday Gösterme Komitesi" ve "Ücret Komitesi" yükümlülükleri, "Kurumsal Yönetim Komitesi" tarafından üstlenilmiş olup, yine Tebliğ'in 4.5.5 no.lu maddesinde "bir Yönetim Kurulu üyesinin birden fazla komitede yer almaması" tavsiyesine uyulmasına özen gösterilmesine rağmen, komite üyeliğinin gerektirdiği iş uzmanlığı nedeniyle, bir Yönetim Kurulu üyesi, birden fazla komitede üye olabilmektedir.

Kurumsal Yönetim Komitesi

Kurumsal Yönetim Komitesi, Şirket'in etik değerlerine dayalı, içeriye ve dışarıya karşı sorumlu, riziko bilinçli, kararlarında saydam ve sorumlu, paydaşlarının menfaatini gözeten, sürdürülebilir başarı hedefli bir yönetim sürecinin devamlılığını sürdürmeyi amaçlar.

Komite, Kurumsal Yönetim İlkelerinin SPK ve diğer uluslararası kabul edilmiş Kurumsal Yönetim İlkeleri doğrultusunda belirlenmesi için Şirket Yönetim Kurulu'na önerilerde bulunmakta ve tavsiyeler oluşturmaktadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi, SPK'nın "Kurumsal Yönetim İlkeleri" doğrultusunda Şirket Yönetim Kurulu'nca atanan Başkan dahil azami beş Üye ve iki Raportörden oluşur. Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı, Şirket Yönetim Kurulu tarafından bağımsız üyeler arasından atanır.

Komite Başkanlığı'nın herhangi bir sebepten dolayı boşalması halinde, boşalmayı izleyen ilk Yönetim Kurulu Toplantısı'nda yeni bir Başkan atanıncaya kadar Yönetim Kurulu Başkanı, Komite Üyelerinden birini geçici başkan olarak görevlendirir.

Kurumsal Yönetim Komitesi, Şirket'te Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin uygulanmasını temin eder ve uygulanmıyor ise, Yönetim Kurulu'na iyileştirici tavsiyelerde bulunur. Komite, Yatırımcı İlişkileri Bölümü'nün çalışmalarını gözetir. Yönetim Kurulu ve Üst Düzey Yöneticilerin performans ve ücretlendirme esas ve değerlendirmelerinin yanı sıra, yönetim ve pay sahipten önce önerilen adaylar da dahil olmak üzere, bağımsız üye aday tekliflerini, adayın bağımsızlık ölçütlerini değerlendirerek, Yönetim Kurulu'na sunar. Bağımsız Yönetim Kurulu Üye Adayı, mevzuat gereği bağımsız olduğuna dair yazılı beyanı, aday gösterildiği esnada, Kurumsal Yönetim Komitesi'ne verir.

Kurumsal Yönetim Komitesi, yılda en az 4 kez toplanır. Komite 2016 yılında 6 kez toplanmıştır.

Şirket Yönetim Kurulu'nun kararı ile Kurumsal Yönetim Komitesi üyeleri şu şekilde belirlenmiştir:

Adı Soyadı	Görevi	Yönetim Kurulu Üyeliğinin / Görevinin Mahiyeti
Nafiz Can Parker	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Serra SABANCI	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	İcracı Olmayan Yönetim Kurulu Üyesi
Sevil SABANCI SABANCI	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	İcracı Olmayan Yönetim Kurulu Üyesi
Mevlüt AYDEMİR	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Danışman
Levent DEMİRAĞ	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi	Mali İşler, Muhasebe, Hukuk ve Yatırımcı İlişkileri Bölüm Başkanı

Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

Riskin Erken Saptanması Komitesi

Şirket Yönetim Kurulu'nun 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği hükümleri uyarınca görevli ve yetkili olmak üzere Riskin Erken Saptanması Komitesi kurulmuştur.

Komite, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek stratejik, operasyonel, finansal, uyum ve sair her türlü riskin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla faaliyet göstermektedir.

Komite'nin hangi üyelerden oluşacağı Şirket'in Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve kamuya açıklanır. Komite Başkanı, Şirket'in Yönetim Kurulu tarafından bağımsız üyeler arasından atanır. Komite'de; Başkan hariç, Şirket Yönetim Kurulu tarafından seçilen azami iki Üye bulunur. Komite üyeleri tercihen icra yetkisi olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri arasından seçilir.

Toplantılar, Başkan'ın uygun göreceği yerde, yılda en az altı defa yapılır. Her yıl başında Komite'ye ait yıllık toplantı takvimi, Komite Başkanı tarafından belirlenip tüm üyelere duyurulur.

Komite üyelerinin görev süresi, Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin görev süresiyle paraleldir. Komite, Yönetim Kurulu Üyelerinin seçimini takiben, yeniden oluşturulur.

Riskin Erken Saptanması Komitesi 2016 yılında 6 kez toplanmıştır.

Adı Soyadı	Görevi	Yönetim Kurulu Üyeliğinin Mahiyeti
Zekeriya YILDIRIM	Riskin Erken Saptanması Komitesi Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Sevil Sabancı SABANCI	Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi	İcracı Olmayan Yönetim Kurulu Üyesi
Mevlüt AYDEMİR	Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi	Danışman

Denetim Komitesi

Denetim Komitesi'nin amacı; Şirket Yönetim Kurulu adına Şirket'in muhasebe sistemi, finansal raporlama, finansal bilgilerin kamuya açıklanması, bağımsız denetim ile iç kontrol sisteminin işleyişinin ve etkinliğinin gözetimini yapmaktır. Denetim Komitesi; faaliyetlerini, görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olarak ulaştığı tespit ve önerileri Şirket Yönetim Kurulu'na yazılı olarak sunar.

Denetim Komitesi Başkan ve Üyeleri, Şirket Yönetim Kurulu tarafından Bağımsız Üyeler arasından atanır.

Denetim Komitesi, 2016 yılında 4 toplantı yapmış olup ana gündem maddeleri bağımsız denetim raporunun gözden geçirilmesi, Denetim Başkanlığı sunumlarının incelenmesi şeklindedir.

Şirket Yönetim Kurulu'nun kararı ile Denetim Komitesi üyeleri şu şekilde belirlenmiştir:

Adı Soyadı	Görevi	Yönetim Kurulu Üyeliğinin Mahiyeti
Doç. Dr. Işın ÇELEBİ	Denetim Komitesi Başkanı	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi
Nafiz Can PAKER	Denetim Komitesi Üyesi	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

5.4 Risk Yönetimi ve İç Kontrol Mekanizması

Sabancı Topluluğu'nda, her riskin aynı zamanda fırsatları da beraberinde taşıdığı düşüncesinden hareketle "sürdürülebilir büyüme"nin, risklerin etkin bir biçimde belirlenmesi, ölçülmesi ve yönetilmesi suretiyle sağlanacağı öngörülmektedir. Topluluk, misyonunun önemli bir parçası olan, "paydaşlarına değer yaratmak" için risk yönetimi konusunu önemle ele almaktadır. Bu doğrultuda Sabancı Topluluğu, Türkiye'nin öncü kurumlarından biri olarak güçlü risk yönetimi altyapısıyla, Kurum genelinde tanımlanmış bir risk yönetimi sistemini uygulamaya devam etmektedir.

Sabancı Topluluğu'nda risk, tehditler kadar fırsatları da içeren bir kavram olarak görülmekte ve bu riskleri en etkin şekilde yönetmek amacıyla, kurumsal risk yönetimi tüm Topluluk şirketlerinde sürekli ve sistematik bir süreç olarak uygulanmaktadır. Risk kültürünün Holding genelinde yaygınlaştırılması için çalışılmakta, doğru işin doğru miktarda risk alınarak gerçekleştirilmesi için güvence sağlanmaktadır. Topluluk şirketlerinin karşılaştığı riskler Sabancı Holding ve Topluluk şirketleri tarafından belirlenen Ana Risk Göstergeleri (Key Risk Indicators-KRI) ile takip edilmektedir. Bu göstergeler sürekli izlenmekte ve dönemsel olarak raporlanmaktadır. Ana Risk Göstergeleri'nin işaret ettiği risklerin yönetilmesi için gerekli aksiyonlar Sabancı Holding'in koordinasyonunda Topluluk şirketleri tarafından alınmaktadır.

Risk yönetimine verdiği önem sayesinde hissedar değeri yaratmaya 2016 yılında da aralıksız devam eden Sabancı Topluluğu, sürdürülebilir bir büyüme performansı sergilemiştir.

Sabancı Topluluğu, güçlü sermayesi ve etkin yönetim anlayışıyla 2017 yılında da faaliyet gösterdiği tüm iş kollarındaki olası riskleri yönetecektir.

Aynı şekilde İç Kontrol Mekanizması, Şirket'in kurulduğu günden beri mevcuttur. İç Kontrol Mekanizması, Denetim Komitesi'nin ihdası ile beraber etkin bir şekilde Yönetim Kurulu tarafından kendilerine verilen görevleri, mevcut Denetim Komitesi İç Tüzüğü çerçevesinde yerine getirmektedir.

5.5 Şirket'in Stratejik Hedefleri

Şirket Yönetim Kurulu, vizyon ve misyonunu belirleyerek bunu Faaliyet Raporu'nda yazılı bir şekilde ve aynı zamanda www.sabancı.com adresinde internet sitesinde kamuya açıklamıştır ve Şirket'in uzun vadeli stratejileri de bu temeller üzerine inşa edilir.

Yönetim Kurulu, CEO ve Grup Başkanları ile birlikte tartışarak üç yıllık stratejik hedefleri belirler ve her yıl günceller. Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı her ay sonu alınan yönetici raporları ile takip edilir. Şirket'in hedeflerine ulaşp ulaşmadığı, sene sonu yapılan performans değerlendirmesinde baz oluşturur.

5.6 Mali Haklar

Şirket Yönetim Kurulu Üyelerine tanınan her türlü hak, menfaat ve ücretin şekil ve şartları Esas Sözleşme'de tanımlanmıştır. Yönetim Kurulu Üyelerine Genel Kurul, Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyelerine yapılacak ödemeyi ve huzur hakkını belirlemektedir. Finansal tablo dipnotlarımızda üst düzey yöneticilere yapılan ödemeler kamuya açıklanmaktadır.

2016 yılı içinde Şirket; hiçbir Yönetim Kurulu Üyesine borç vermemiş, kredi kullandırmamış, verilmiş olan borçların ve kredilerin süresini uzatmamış, şartlarını iyileştirmemiş; üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırmamış veya lehine kefaletler gibi teminatlar vermemiştir.

Kâr Dağıtım Tablosu

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş. 2016 YILI KÂR DAĞITIM TABLOSU (TL)		
1	Ödenmiş / Çıkarılmış Sermaye	2.040.403.931,00
2	Genel Kanuni Yedek Akçe (Yasal Kayıtlara Göre)	379.959.486,44
Esas Sözleşme Uyarınca Net Kârdan %5 Genel Kanuni Yedek Akçe ayrılır. Ödenmiş sermayenin %5'i tutarında Birinci Kâr Payı ayrılır. Yukarıdaki indirimler yapıldıktan sonra Kalanın %3'ü Hacı Ömer Sabancı Vakfına Ayrılır.		
	SPK'ya Göre	Yasal Kayıtlara Göre
3	Dönem Kârı	6.820.752.148,00
4	Ödenecek Vergiler (-)	1.273.606.074,00
5	Net Dönem Kârı (=)	2.660.131.432,00
6	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	0
7	Genel Kanuni Yedek Akçe (-)	28.121.299,76
8	NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	2.632.010.132,24
9	Yıl İçinde Yapılan Bağışlar (+)	136.626,80
10	BAĞIŞLAR EKLENMİŞ NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	2.632.146.759,04
Ortaklara Birinci Kâr Payı		
- Nakit		
- Bedelsiz		
- Toplam		
11		102.020.196,55
12	İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	
Dağıtılan Diğer Kâr Payı		
- Yönetim Kurulu Üyelerine		
- Çalışanlara		
- Pay Sahibi Dışındaki Kişilere		
13		21.615.320,91
14	İntifa Senedi Sahiplerine Dağıtılan Kâr Payı	0
15	Ortaklara İkinci Kâr Payı	306.060.589,65
16	Genel Kanuni Yedek Akçe	0
17	Statü Yedekleri	0
18	Özel Yedekler (Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5/1-e Maddesi Uyarınca Fona Alınan Tutar)	0
19	OLAĞANÜSTÜ YEDEK	2.202.314.025,13
Dağıtılması Öngörülen Diğer Kaynaklar		
- Geçmiş Yıl Kârı		
- Olağanüstü Yedekler		
- Kanun ve Esas Sözleşme Uyarınca Dağıtılabilir Diğer Yedekler		
20		0

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş. 2016 YILI KÂR PAYI ORANLARI TABLOSU					
	TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI		TOPLAM DAĞITILAN KÂR PAYI / NET DAĞITILABİLİR DÖNEM KÂRI	1 TL NOMİNAL DEĞERLİ PAYA İSABET EDEN KÂR PAYI	
	NAKİT	BEDELSİZ	ORANI	TUTARI	ORAN
	(TL)	(TL)	(%)	(TL)	(%)
BRÜT	408.080.786,20	-	15,5	0,2	20
NET ^(*)	346.868.668,27	-	13,18	0,17	17

(*) Net hesaplama, %15 oranında gelir vergisi stopajı olacağı varsayımı ile yapılmıştır.

Bilanço Döneminden Sonraki Olaylar

Şirket'in Yönetim Kurulu'nun 20 Şubat 2017 tarihindeki toplantısında; Zafer Kurtul'un H.Ö. Sabancı Holding A.Ş Chief Executive Officer'lık görevinden 30 Mart 2017 tarihi itibarıyla kendi isteği doğrultusunda ayrılma talebinin kabulüne; aynı tarihten geçerli olmak üzere Mehmet Göçmen'in H.Ö. Sabancı Holding A.Ş.'ye Chief Executive Officer olarak atanmasına karar verilmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla diğer alacaklar içerisinde bulunan 80.346.116 Tam TL tutarındaki ticaret merkezi satışı alacağı, 30 Ocak 2017 tarihinde tahsil etmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank Yönetim Kurulu'nun 11 Ocak 2017 tarihinde yaptığı toplantıda Banka'nın kayıtlı sermaye tavanının 2.000.000 TL artırılarak 8.000.000 TL'den 10.000.000 TL'ye yükseltilmesi ile kayıtlı sermaye tavanı izin süresinin 2021 yılı sonuna kadar uzatılmasına, bununla bağlantılı olarak, Banka Ana Sözleşmesi'nin 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmasına ve söz konusu değişiklikleri gerçekleştirmek amacıyla yetkili merciler nezdinde işlemleri yürütmek üzere Genel Müdürlüğün yetkili kılınmasına karar verilmiştir.

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

Deloitte.

DRT Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci
Mali Müşavirlik A.Ş.
Maslak no1 Plaza
Eski Büyükdere Caddesi
Maslak Mahallesi No:1
Maslak, Sarıyer 34398
İstanbul, Türkiye

Tel : +90 (212) 366 6000
Fax : +90 (212) 366 6010
www.deloitte.com.tr

Mersis No: 0291001097600016
Ticari Sicil No : 304099

**Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Yönetim Kurulu'na**

Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetim Standartları Çerçevesinde Denetimine İlişkin Rapor

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu, denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514'üncü maddesi ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") uyarınca yıllık faaliyet raporunun konsolide finansal tablolarla tutarlı olacak ve gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından ve bu nitelikteki bir faaliyet raporunun hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, Şirket'in faaliyet raporuna yönelik olarak TTK'nın 397'nci maddesi ve Tebliğ çerçevesinde yaptığımız bağımsız denetime dayanarak, bu faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin Grup'un 23 Şubat 2017 tarihli bağımsız denetçi raporuna konu olan konsolide finansal tablolarıyla tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtip yansıtmadığı hakkında görüş vermektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin konsolide finansal tablolarla tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtip yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetim, tarihi finansal bilgiler hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır.

Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre Yönetim Kurulu'nun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen konsolide finansal tablolarla tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

TTK'nın 402'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; BDS 570 "İşletmenin Sürekliliği" çerçevesinde, işletmenin öngörülebilir gelecekte faaliyetlerini sürdüremeyeceğine ilişkin raporlanması gereken önemlilikle bir hususa rastlanmamıştır.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED

H. Erdem Selçuk, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 23 Şubat 2017

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2016 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Yönetim Kurulu'na

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Rapor

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin ("Şirket" veya "Holding") ve bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2016 tarihli konsolide bilançosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar tablosu, konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu, konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarını özetleyen dipnotlar ve diğer açıklayıcı notlardan oluşan ilişikteki konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetimin Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen konsolide finansal tabloların hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermektir. Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'na yayımlanan Bağımsız Denetim Standartları'na ve Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, konsolide finansal tabloların önemli yanlışlık içerip içermediğine dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetim, konsolide finansal tablolardaki tutar ve açıklamalar hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" risklerinin değerlendirilmesi de dâhil, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır. Bağımsız denetçi, risk değerlendirmelerini yaparken, şartlara uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla işletmenin konsolide finansal tablolarının hazırlanması ve gerçeğe uygun sunumuyla ilgili iç kontrolü değerlendirir, ancak bu değerlendirme, işletmenin iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş verme amacı taşımaz. Bağımsız denetim, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların sunumunun değerlendirilmesinin yanı sıra, işletme yönetimi tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğunun ve yapılan muhasebe tahminlerinin makul olup olmadığının değerlendirilmesini de içerir.

Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Diğer Husus

Bağlı Ortaklıklar; Holding ve Bağlı Ortaklıkları'nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding'in kontrol etme gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder. Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding'e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. İlişikteki konsolide finansal tablolarda, Sabancı Ailesi Üyelerinin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 23 Şubat 2017 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2016 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tablolarının, TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

H. Erdem Selçuk, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 23 Şubat 2017

İÇİNDEKİLER**SAYFA****KONSOLİDE BİLANÇOLAR****122-123****KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI****124****KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI****125****KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI****126****KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI****127****KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR****128-225**

DİPNOT 1	GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	128-129
DİPNOT 2	KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	130-153
DİPNOT 3	İŞLETME BİRLEŞMELERİ VE ALIMLAR	154
DİPNOT 4	BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	154-166
DİPNOT 5	NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	166-167
DİPNOT 6	FİNANSAL YATIRIMLAR	167-170
DİPNOT 7	FİNANSAL BORÇLAR	170-173
DİPNOT 8	TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	174
DİPNOT 9	DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	175
DİPNOT 10	STOKLAR	175-176
DİPNOT 11	PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	176
DİPNOT 12	ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	177-178
DİPNOT 13	YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	178-179
DİPNOT 14	MADDİ DURAN VARLIKLAR	179-180
DİPNOT 15	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	181
DİPNOT 16	ŞEREFIYE	181
DİPNOT 17	KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	181-186
DİPNOT 18	TAAHHÜTLER	187-190
DİPNOT 19	ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	191-192
DİPNOT 20	DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	192
DİPNOT 21	ÖZKAYNAKLAR	193-194
DİPNOT 22	SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER	194-196
DİPNOT 23	HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	196
DİPNOT 24	NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	196-197
DİPNOT 25	ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER	198
DİPNOT 26	YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİR VE GİDERLER	198
DİPNOT 27	FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER	199
DİPNOT 28	VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	199-202
DİPNOT 29	TÜREV ARAÇLAR	203
DİPNOT 30	FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR	204-205
DİPNOT 31	FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	206
DİPNOT 32	YATIRIM FONLARI	206
DİPNOT 33	PAY BAŞINA KAZANÇ	207
DİPNOT 34	İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	207
DİPNOT 35	FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	208-220
DİPNOT 36	FİNANSAL ARAÇLAR	220-224
DİPNOT 37	RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	225

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 VE 2015 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem 31 Aralık 2016	Önceki Dönem 31 Aralık 2015
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		150.789.884	123.206.744
Nakit ve Nakit Benzerleri	5	12.596.627	10.705.724
Finansal Yatırımlar		3.835.458	1.702.308
- Alım Satım Amaçlı	6.a	63.921	40.513
- Satılmaya Hazır	6.b	3.050.872	1.540.670
- Vadeye Kadar Elde Tutulacak	6.c	684.900	121.125
- Vadeli Mevduatlar	6.d	35.765	-
Ticari Alacaklar	8	1.440.602	1.339.757
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	30	87.848.505	78.541.392
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı		33.171.783	24.007.327
Diğer Alacaklar	9	1.138.432	1.036.876
Türev Araçlar	29	7.662.697	2.717.395
Stoklar	10	2.005.735	2.021.777
Peşin Ödenmiş Giderler	11	486.716	338.199
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		4.678	4.478
Diğer Dönen Varlıklar	20	576.871	677.290
		150.768.104	123.092.523
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		21.780	114.221
Duran Varlıklar		157.477.955	142.313.323
Finansal Yatırımlar		49.063.092	52.415.563
- Satılmaya Hazır	6.b	31.771.008	41.848.155
- Vadeye Kadar Elde Tutulacak	6.c	17.292.084	10.567.408
Ticari Alacaklar	8	110.032	46.561
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	30	92.734.698	75.896.951
Diğer Alacaklar	9	884.996	379.138
Türev Araçlar	29	807.874	651.367
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	12	6.101.005	5.970.431
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	13	278.476	292.103
Maddi Duran Varlıklar	14	4.964.509	4.282.958
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		1.687.584	1.544.798
-Şerefiye	16	1.014.815	1.014.355
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	15	672.769	530.443
Peşin Ödenmiş Giderler	11	129.067	55.557
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	28	635.401	714.698
Diğer Duran Varlıklar	20	81.221	63.198
TOPLAM VARLIKLAR		308.267.839	265.520.067

Bu konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 23 Şubat 2017 tarihli toplantısında onaylanmış ve Yönetim Kurulu adına, Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO Zafer Kurtul ile Finans Grup Başkanı Barış Oran tarafından imzalanmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 VE 2015 TARİHLİ KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem 31 Aralık 2016	Önceki Dönem 31 Aralık 2015
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		213.371.296	189.599.353
Kısa Vadeli Borçlanmalar	7	8.838.741	8.678.744
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	7	13.620.874	12.862.826
Ticari Borçlar	8	2.490.488	2.386.775
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	31	176.618.716	156.890.448
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	19	63.177	56.405
Diğer Borçlar	9	4.725.183	4.441.032
Türev Araçlar	29	4.617.826	1.772.169
Ertelenmiş Gelirler	11	149.461	164.578
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	28	347.607	402.774
Kısa Vadeli Karşılıklar		699.107	606.545
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	19	287.751	238.249
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	17	411.356	368.296
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	20	1.188.398	1.291.129
		213.359.578	189.553.425
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler		11.718	45.928
Uzun Vadeli Yükümlülükler		50.089.200	35.949.276
Uzun Vadeli Borçlanmalar	7	26.458.459	19.137.143
Ticari Borçlar	8	29	216
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	31	22.096.811	15.532.084
Diğer Borçlar	9	829.968	595.931
Türev Araçlar	29	98.991	158.960
Ertelenmiş Gelirler	11	120.273	114.297
Uzun Vadeli Karşılıklar		327.449	289.523
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	19	323.210	284.829
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	17	4.239	4.694
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	28	139.150	118.323
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	20	18.070	2.799
ÖZKAYNAKLAR		44.807.343	39.971.438
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	21	23.146.297	20.942.594
Sermaye	21	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltmesi Farkları		3.426.761	3.426.761
Paylara İlişkin Primler	21	22.237	22.237
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi (-)	21	(190.470)	-
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Kar ya da Zarar		(59.814)	(51.102)
- Aktüeryal Kayıp / Kazanç		(59.814)	(51.102)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Kar ya da Zarar		(268.550)	(332.327)
- Yabancı Para Çevrim Farkları	21	499.438	283.604
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları	21	(323.312)	(175.630)
- Değer Artış Fonları	21	(444.676)	(440.301)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	21	929.750	892.819
Geçmiş Yıllar Karları		14.585.848	12.707.474
Net Dönem Karı		2.660.131	2.236.328
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		21.661.046	19.028.844
TOPLAM KAYNAKLAR		308.267.839	265.520.067

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur .

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2016 DÖNEMİNE AİT

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2016	Önceki Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2015
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER			
Hasılat (net)	4,23	12.362.180	11.657.193
Satışların Maliyeti (-)	4,23	(9.778.272)	(9.093.701)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		2.583.908	2.563.492
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler	4	22.365.586	18.378.397
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)	4	(12.198.054)	(9.990.453)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		10.167.532	8.387.944
BRÜT KAR		12.751.440	10.951.436
Genel Yönetim Giderleri (-)	24	(4.931.039)	(4.926.706)
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	24	(1.718.201)	(1.579.935)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	24	(5.756)	(3.323)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	25	1.189.953	932.107
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	25	(864.195)	(567.842)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	12	649.113	547.932
FAALİYET KARI		7.071.314	5.353.669
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	26	86.203	177.633
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)	26	(4.356)	(6.991)
FİNANSMAN GİDERLERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		7.153.161	5.524.311
Finansman Gelirleri	27	48.601	54.974
Finansman Giderleri (-)	27	(371.658)	(279.921)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		6.830.104	5.299.364
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		(1.273.606)	(973.144)
Dönem Vergi Gideri		(1.215.115)	(1.023.810)
Ertelenmiş Vergi (Gideri) / Geliri	28	(58.491)	50.666
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI		5.556.498	4.326.220
DURDURULAN FAALİYETLER			
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Karı (Zararı) / Karı	22	(9.352)	94.862
DÖNEM KARI		5.547.146	4.421.082
DÖNEM KARININ DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		2.887.015	2.184.754
- Ana Ortaklık Payları		2.660.131	2.236.328
Pay başına kazanç			
- bin adet adi hisse senedi (TL)	33	13,04	10,96
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç			
- bin adet adi hisse senedi (TL)	33	13,08	10,50

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2016 DÖNEMİNE AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2016	Önceki Dönem 1 Ocak- 31 Aralık 2015
DÖNEM KARI		5.547.146	4.421.082
Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider):			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(17.597)	(79.683)
Aktüeryal (kayıp) / kazanç	28	(17.597)	(79.683)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		292.968	(618.434)
Satılmaya hazır finansal varlıkların net gerçekleşmemiş piyasa (kayıp) / kazançları, vergi sonrası	28	(53.870)	(827.335)
Satılmaya hazır finansal varlıkların gelir tablosuna transfer edilen (kayıp) / kazançları, vergi sonrası	28	39.774	(20.358)
Satılmaya hazır finansal varlıkların vadeye kadar elde tutulacak varlıklara transferi sebebiyle gelir tablosuna dahil edilen net kazanç ve (kayıp), vergi sonrası	28	(16.175)	(1.446)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	28	492.609	238.089
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	28	(29.210)	60.928
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	28	(140.160)	(68.312)
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER) (VERGİ SONRASI)		275.371	(698.117)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		5.822.517	3.722.965
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN DAĞILIMI			
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		3.098.043	1.758.595
- Ana Ortaklık Payları		2.724.474	1.964.370

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2016 DÖNEMİNE AİT BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden													
	Sınıflandırılmayacak							Sınıflandırılacak						
	Birikmiş Diğer Kapsamlı							Gelirler ve Giderler						
	Sermaye	Sermaye	Karşılıklı	Paylara	Aktüeryal	Yabancı	Riskten	Kardan	Geçmiş	Net	Ana	Kontrol		
	farkları	düzeltilmesi	sermaye	ilişkin	(kayıp) / para	civrım	Korunma	ayrılan	yıllar	dönem	ortaklığa	gücü		
			düzeltilmesi (-)	primler	kazanç	farkları	Fonları	değer artış	karları	karı	ait	olmayan	Özkaynaklar	
								fontları	yedekler		özkaynaklar	paylar		
1 Ocak 2015 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	-	21.670	(10.526)	183.938	(188.975)	(95.908)	855.707	10.865.495	2.079.114	19.177.680	17.680.200	36.857.880
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	45.931	2.033.183	(2.079.114)	-	-	-
Sermaye artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.685	49.685
Bağlı ortaklık etkin ortaklık payı değişimi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.827)	-	(1.827)	2.702	875
İş ortaklığı, halka arz etkileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.013	-	1.013	-	1.013
Hisse senedi ihrac primleri	-	-	-	567	-	-	-	-	-	-	-	567	503	1.070
Hisse satış etkisi (*)	-	-	-	-	-	-	-	(6.141)	11.934	-	-	5.793	179.602	185.395
Bağlı ortaklık çıkış etkisi (*)	-	-	-	-	-	-	-	(2.678)	18.710	-	-	16.032	(140.933)	(140.933)
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	(221.034)	-	-	(221.034)	(485.478)	(706.512)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(40.576)	99.666	13.345	(344.393)	-	-	2.236.328	1.964.370	1.758.595	3.722.965
31 Aralık 2015 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	-	22.237	(51.102)	283.604	(175.630)	(440.301)	892.819	12.707.474	2.236.328	20.942.594	19.028.844	39.971.438
1 Ocak 2016 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	-	22.237	(51.102)	283.604	(175.630)	(440.301)	892.819	12.707.474	2.236.328	20.942.594	19.028.844	39.971.438
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	36.931	2.199.397	(2.236.328)	-	-	-
Bağlı ortaklık Holding hisseleri satın alımı (*)	-	-	(190.470)	-	-	-	-	-	-	-	-	(190.470)	-	(190.470)
Hisse satış etkisi (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	3.034	-	-	3.034	1.729	4.763
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	(324.057)	-	-	(324.057)	(467.570)	(791.627)
Bağlı ortaklık edinimi veya elden çıkarılması (*)	-	-	-	-	-	(9.278)	-	-	-	-	-	(9.278)	-	(9.278)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(8.712)	225.112	(147.682)	(4.375)	-	-	-	2.660.131	3.098.043	5.822.517
31 Aralık 2016 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(59.814)	499.438	(323.312)	(444.676)	929.750	14.585.848	2.660.131	23.146.297	21.661.046	44.807.343

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından SASA Polyester Sanayi A.Ş.'de sahip olduğu şirket sermayesinin %51'ini temsil eden hisselerin tamamının Erdemöğlu Holding'e satışına ilişkin hisse devir anlaşması 13 Ocak 2015 tarihinde imzalanmıştır. 30 Nisan 2015 tarihinde ise hisse devri gerçekleştirilmiştir.

(**) Grup, bağlı ortaklıklarından Kordisa Global'in sermayesinde sahip olduğu payların %20'sine tekabül eden 38.905.814 TL nominal değeri Mayıs ayı boyunca yerli ve yabancı kurumsal yatırımcılara Borsa İstanbul'da Sabancı Holding tarafından tamamlanmıştır. Bu işlem ile birlikte Grup'un Kordisa Global sermayesindeki payı %91,11'den %71,11'e düşmüştür.

(***) Holding tarafından 1 TL nominal değerli pay başına ödenen temettü brüt 0,15 TL'dir (2015: 0,10 TL).

(****) Exsa A.Ş.'nin sahip olduğu Sabancı Holding paylarını ifade etmektedir. Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa") 22 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı neticesinde Borsa İstanbul'da Sabancı Holding halka açık paylarından hisse alımları gerçekleştirilmeye başlamıştır. Bu işlemlerle Exsa'nın, Sabancı Holding sermayesindeki payı 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla karşılıklı olarak sermaye düzeltmesi olarak sınıflandırılmıştır.

(*****) Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa A.Ş. sermayesinde "cağrı" nedeniyle sahip olduğu %0,14 oranındaki 946.986 TL nominal değeri payın bir yıl içinde Borsa İstanbul'da satılmasına karar verilmiştir. Bu karara istinaden 26, 27, 29 Nisan, 2, 3, 4 ve 10 Mayıs 2016 tarihlerinde Carrefoursa A.Ş. payları ile ilgili olarak 6.85 - 7,88 TL fiyat aralığından 946.986 TL nominal değerli payların satışı işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu işlemlerle Carrefoursa A.Ş. sermayesindeki Grup'un payı % 50,61 olmuştur.

(*****) Interkordisa Gmbh ile ilgili olarak, konsolide finansal tablolarda hesaplanan ve özsermaye altında tutulan 9.278.326 Tam TL'lik kümülatif çevrim rezervi de cari yıl dönem karına eklenmiştir.

İlişikteki dipnotlar konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2016 DÖNEMİNE AİT

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2016	Geçmiş Dönem 1 Ocak - 31 Aralık 2015
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		6.830.104	5.299.364
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası (karı) / zararı		(9.352)	94.862
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa payları	4	574.944	565.037
Kredi risk karşılıkları	30	2.457.893	2.407.045
Türev araçların makul değer değişikliği		(2.352.634)	(970.066)
Faiz ve kur gelirleri		(2.706.210)	(1.358.867)
Faiz giderleri		182.572	61.041
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	19	146.012	136.020
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü	13,14,15	79.042	48.668
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve yatırım amaçlı menkul kıymetler satış karı		(64.214)	(159.626)
İş ortaklıkları ve iştirak kazancı	12	(649.113)	(547.932)
Bağlı ortaklık satış karı		-	(102.989)
Stok değer düşüklüğü karşılığı /(iptalleri)	10	22.973	15.814
Şüpheli alacak giderleri		14.668	(11.973)
Diğer		5.074	(4.162)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		4.531.759	5.472.236
Ticari alacaklardaki değişim		(178.984)	(290.694)
Stoklardaki değişim		(8.795)	(197.983)
Diğer alacaklar ve diğer dönen varlıklardaki değişim		(747.245)	(943.082)
Ticari borçlardaki değişim		103.526	577.292
Diğer borçlar ve yükümlülüklerdeki değişim		545.649	1.452.489
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıkların işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		58.231	(62.729)
Yabancı para çevrim farkları		276.871	66.796
Finans bölümündeki işletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Menkul kıymetlerdeki değişim		(24.038)	15.917
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki değişim		(27.778.305)	(19.116.151)
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlardaki değişim		26.113.938	22.370.640
T.C. Merkez Bankası hesabı		(11.376.849)	(5.562.187)
Ödenen vergi		(1.212.297)	(904.642)
Ödenen kıdem tazminatı	19	(110.182)	(102.790)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) nakit		(9.806.721)	2.775.112
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı:			
Yatırım harcamaları	4	(1.394.735)	(1.063.507)
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık satımı / (alımı)		1.599.474	(6.435.505)
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışından sağlanan nakit		188.678	328.000
Alınan temettüler		395.224	414.318
Bağlı ortaklık alımı için yapılan ödeme	3	-	(492.283)
Bağlı ortaklık alım etkisi		-	(53.193)
Bağlı ortaklık hisse satışından sağlanan nakit		-	191.802
Bağlı ortaklık çıkışından elde edilen nakit		7.670	277.602
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan / (kullanılan) net nakit		796.311	(6.832.766)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı:			
Finansal borçlardaki değişim		8.060.646	6.845.764
Ödenen temettü		(324.056)	(221.034)
Ana ortaklık dışı sermaye artışı		-	49.685
Kontrol gücü olmayan paylara ödenen temettü		(467.570)	(485.478)
İş ortaklıkları sermaye arttırımı		-	(350.000)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		7.269.020	5.838.937
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi		1.416.377	934.340
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		(325.013)	2.715.623
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri ⁽¹⁾		7.560.688	4.845.065
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		7.235.675	7.560.688

⁽¹⁾ Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 4.109 TL faiz reeskontu içermektedir. Bankalarda bulunan bloke hesaplar, nakit ve nakit benzerlerine dahil edilmemiştir (31 Aralık 2015: 1.973 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 3.145.036 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 5.356.843 TL'dir (31 Aralık 2015: Sırasıyla 2.673.688 TL ve 3.145.036 TL'dir).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ("Holding") 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye'de tescil edilmiştir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 62.312'dir (31 Aralık 2015: 63.281). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul'da ("BİST") (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ("İMKB")) işlem görmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup'un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 21):

	%
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,84
	100,00

Bağlı Ortaklıklar

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan Sayıları
Akbank T.A.Ş. ("Akbank")	BİST	Bankacılık	Bankacılık	17.586
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. ("Carrefoursa")	BİST	Tüketici ürünleri ticareti	Perakende	12.054
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. ("Teknosa")	BİST	Ticaret	Perakende	2.777
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Çimsa")	BİST	Çimento ve klinker	Çimento	2.255
Kordsa Global Endüstriyel İplik ve Kord Bezi Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Kordsa Global")	BİST	Lastik takviye	Sanayi	3.815
Temsa Global Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Temsa")	-	Otomotiv	Sanayi	1.744
Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Yünsa")	BİST	Tekstil	Sanayi	1.100
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa")	-	Ticaret	Diğer	9
Ankara Enternasyonel Otelcilik A.Ş. ("AEO")	-	Turizm	Diğer	3
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. ("Tursa")	-	Turizm	Diğer	6
Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. ("Bimsa")	-	Bilgi işlem sistemi ticareti	Diğer	175

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4'te Holding'e ilişkin bilgiler "Diğer" grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan Sayıları
Aksigorta A.Ş. ("Aksigorta")	BİST	Sigorta	Sigortacılık	Ageas	610
Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. ("Avivasa")	BİST	Bireysel emeklilik	Sigortacılık	Aviva	1.625
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Brisa")	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	2.173
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Akçansa")	BİST	Çimento ve klinker	Çimento	Heidelberg	2.665
Enerjisa Enerji A.Ş. ("Enerjisa Enerji")	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	10.007
Temsa İş Makinaları	-	Otomotiv	Sanayi	Marubeni	164
Temsa Mısır	-	Otomotiv	Sanayi	Lasheen	-

Temsa Mısır haricindeki tüm İş Ortaklıkları Türkiye'de tescil edilmişlerdir. Temsa Mısır, Mısır'da tescil edilmiştir.

İştirakler

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İştiraklerin faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İştirakler	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan Sayıları (*)
Philisa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. (Philisa)	-	Tütün ürünleri üretim	Sanayi	Philip Morris	3.100
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrisa")	-	Tütün ürünleri pazarlama ve satış	Sanayi	Philip Morris	

(*) Çalışan sayıları Philisa ve Philip Morrisa toplam rakamlarıdır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 TMS'ye Uygunluk Beyanı

Sabancı Holding ve Türkiye'de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu'na ("TTK"), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı'na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı'na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar'ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğ'in 5'inci Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar ("TMS") esas alınmıştır.

Ayrıca, konsolide finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur. Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülükler dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihi maliyetin belirlenmesinde, genellikle varlıklar için ödenen tutarın gerçeğe uygun değeri esas alınmaktadır.

Yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların düzeltilmesi

SPK'nın 17 Mart 2005 tarih ve 11/367 sayılı kararı uyarınca, Türkiye'de faaliyette bulunan ve Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son verilmiştir. Buna istinaden, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren 29 No'lu "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" Standardı ("TMS 29") uygulanmamıştır.

Kullanılan Para Birimi

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket'in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları

(a) Konsolide finansal tablolarda raporlanan tutarları ve dipnotları etkileyen TMS'de yapılan değişiklikler

Bulunmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

(b) 2016 yılından itibaren geçerli olup, Grup'un konsolide finansal tablolarını etkilemeyen standartlar, mevcut standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

TMS 16 ve TMS 38 (Değişiklikler)	Amortisman ve İtfa Payları İçin Uygulanabilir Olan Yöntemlerin Açıklanması ¹
TMS 16 ve TMS 41 (Değişiklikler) ile TMS 1, TMS 17, TMS 23, TMS 36 ve TMS 40 (Değişiklikler)	Tarımsal Faaliyetler: Taşıyıcı Bitkiler ¹
TFRS 11 ve TFRS 1 (Değişiklikler)	Müşterek Faaliyetlerde Edinilen Payların Muhasebeleştirilmesi ¹
2011-2013 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	TFRS 1 ²
TMS 1 (Değişiklikler)	Açıklama Hükümleri ²
2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	TFRS 5, TFRS 7, TMS 34, TMS 19 ²
TMS 27 (Değişiklikler)	Bireysel Finansal Tablolarda Özkaynak Yöntemi ²
TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler)	Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları ²
TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 28 (Değişiklikler)	Yatırım İşletmeleri: Konsolidasyon İstisnalarının Uygulanması ²
TFRS 14	Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları ²

¹ 31 Aralık 2015 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

² 1 Ocak 2016 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

TMS 16 ve TMS 38 (Değişiklikler) Amortisman ve İtfa Payları İçin Uygulanabilir Olan Yöntemlerin Açıklanması

Bu değişiklik, maddi duran varlıklar için bir varlığın kullanımı sonucunda oluşan faaliyetlerden elde edilen gelire dayalı amortisman yönteminin kullanılmasının uygun olmadığına açıklık getirirken, aksi ispat edilene kadar hukuken geçerli öngörü olan ve yalnızca maddi olmayan duran bir varlığın gelir ölçümü olarak ifade edildiği nadir durumlarda ya da maddi olmayan duran varlıktan elde edilen gelir ile ekonomik faydaların birbiriyle yakından ilişkili olduğunun kanıtlandığı durumlarda maddi olmayan duran varlıklar için bir varlığın kullanımı sonucunda oluşan faaliyetlerden elde edilen gelire dayalı itfa yönteminin kullanılmasının uygun olmadığı görüşünü de ileri sürmüştür. Bu değişiklik ayrıca bir varlığın kullanılması sonucunda üretilen bir kalemin gelecek dönemlerde satış fiyatında beklenen düşüşlerin bir varlığın, teknolojik ya da ticari bakımdan eskime beklentisini işaret edebileceği ve sonrasında varlığa ilişkin gelecekteki ekonomik faydalarda düşüşün göstergesi olabileceği konusuna değinen açıklamalara da yer verir.

TFRS 11 ve TFRS 1 (Değişiklikler) Müşterek Faaliyetlerde Edinilen Payların Muhasebeleştirilmesi

Bu standart, müşterek bir faaliyette pay edinen işletmenin:

- TFRS 11'de belirtilen kurallara aykırı olanlar haricinde, TFRS 3 ve diğer TMS'lerde yer alan işletme birleşmeleriyle ilgili tüm muhasebeleştirme işlemlerinin uygulaması, ve
- TFRS 3 ve diğer TMS'ler uyarınca işletme birleşmelerine ilişkin açıklanması gereken bilgileri açıklamasını öngörür.

TFRS 11'de yapılan bu değişiklik TFRS 1 standardının da ilgili yerlerinde değişikliklere yol açmıştır.

2011-2013 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

TFRS 1: Bu değişiklik işletmenin TMS'yi ilk defa uygulaması durumunda TMS'lerin hangi versiyonlarının kullanılacağı konusuna açıklık getirir.

TMS 1 (Değişiklikler) Açıklama Hükümleri

Bu değişiklikler; finansal tablo hazırlayıcılarının finansal raporlarını sunmalarına ilişkin olarak farkında olunan zorunluluk alanlarında dar odaklı iyileştirmeler içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

TFRS 5: Satış amaçlı elde tutulan bir duran varlığın ortaklara dağıtım amacıyla elde tutulan duran varlığa sınıflandığı ya da tam tersinin olduğu durumlara ve bir varlığın ortaklara dağıtım amacıyla elde tutulan olarak sınıflandırılmasına son verildiği durumlara ilişkin ilave açıklamalar getirmektedir.

TFRS 7: Bir hizmet sözleşmesinin devredilen bir varlığın devamı olup olmadığı ve ara dönem finansal tablo açıklamalarındaki mahsuplaştırma işlemi konusuna netlik getirmek amacıyla ilave bilgi verir.

TMS 34: Bilginin 'ara dönem finansal raporda başka bir bölümde' açıklanmasına açıklık getirmektedir.

2012-2014 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler TMS 19 standardının da ilgili yerlerinde değişikliklere yol açmıştır.

TMS 27 (Değişiklikler) Bireysel Finansal Tablolarda Özkaynak Yöntemi

Bu değişiklik işletmelerin bireysel finansal tablolarında bağlı ortaklıklar ve iştiraklerdeki yatırımların muhasebeleştirilmesinde özkaynak yönteminin kullanılması seçeneğine izin vermektedir.

TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler) Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları

Bu değişiklik ile bir yatırımcı ile iştirak veya iş ortaklığı arasındaki varlık satışları veya ayni sermaye katkılarından kaynaklanan kazanç veya kayıpların tamamının yatırımcı tarafından muhasebeleştirilmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur.

TFRS 10, TFRS 12 ve TMS 28 (Değişiklikler) Yatırım İşletmeleri: Konsolidasyon İstisnalarının Uygulanması

Bu değişiklik, yatırım işletmelerinin konsolidasyon istisnasını uygulamaları sırasında ortaya çıkan sorunlara aşağıdaki şekilde açıklık getirir:

- Ara şirket için konsolide finansal tablo hazırlanmasına ilişkin istisnai durum, bir yatırım işletmesinin tüm bağlı ortaklıklarını gerçeğe uygun değer üzerinden değerlediği hallerde dahi, yatırım işletmesinin bağlı ortaklığı olan ana şirket için geçerlidir.
- Ana şirketin yatırım faaliyetleri ile ilgili olarak hizmet sunan bir bağlı ortaklığın yatırım işletmesi olması halinde, bu bağlı ortaklık konsolidasyona dahil edilmemelidir.
- Bir iştirakin ya da iş ortaklığının özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirildiği hallerde, yatırım işletmesinde yatırım işletmesi amacı gütmeyen bir yatırımcı iştirakteki ya da iş ortaklığındaki payları için uyguladığı gerçeğe uygun değer ölçümünü kullanmaya devam edebilir.
- Tüm iştiraklerini gerçeğe uygun değerden ölçen bir yatırım işletmesi, yatırım işletmelerine ilişkin olarak TFRS 12 standardında belirtilen açıklamaları sunar.

TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları

TFRS 14 Düzenlemeye Dayalı Erteleme Hesapları standardı uyarınca Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını ilk defa uygulayacak bir işletmenin, belirli değişiklikler dahilinde, 'düzenlemeye dayalı erteleme hesaplarını' hem TFRS'lere göre hazırlayacağı ilk finansal tablolarında hem de sonraki dönem finansal tablolarında önceki dönemde uyguladığı genel kabul görmüş muhasebe standartlarına göre muhasebeleştirmeye devam etmesine izin verilir.

TFRS 14, TFRS 1 standardının da ilgili yerlerinde değişikliklere yol açmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

(c) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Grup, henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

TFRS 9	Finansal Araçlar
TFRS 15	Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat ¹

¹ 1 Ocak 2018 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

TFRS 9 Finansal Araçlar

Kamu Gözetimi Kurumu ("KGK") tarafından 2010'da yayınlanan TFRS 9 finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü ile ilgili yeni zorunluluklar getirmektedir. 2011'de değişiklik yapılan TFRS 9 finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü ve kayıtlardan çıkarılması ile ilgili değişiklikleri içermektedir.

KGK tarafından Ocak 2017'de yayımlanan TFRS 9 standardının revize edilmiş versiyonu a) finansal varlıkların değer düşüklüğü gereksinimleri ve b) "gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal yükümlülükler" ile yayımlanan sınıflama ve ölçüm gereksinimlerine getirilen sınırlı değişiklikleri içerir.

TFRS 9, 1 Ocak 2018 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemlerinde uygulanır. İlk uygulama tarihi 1 Şubat 2015 tarihinden önce olmak şartıyla, erken uygulamaya izin verilmektedir.

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

TFRS 15 standardındaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçümü ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır.

Modeldeki beş aşama aşağıdaki gibidir:

- Müşteri sözleşmelerinin tespit edilmesi
- Satış sözleşmelerindeki performans yükümlülüklerinin tespit edilmesi
- İşlem fiyatının belirlenmesi
- Sözleşmelerdeki işlem fiyatını performans yükümlülüklerine dağıtılması
- Şirket performans yükümlülüklerini yerine getirdiğinde gelir kaydedilmesi

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki muhtemel etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1'de belirtilen Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, İş Ortaklıklarının ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding'in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

c) Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

d) Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay		Etkin ortaklık payı	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay		Etkin ortaklık payı
Bağlı ortaklıklar	%	%		%	%
AEO	76,85	76,85		76,85	76,85
Akbank	40,75	40,75		40,75	40,75
Bimsa	100,00	100,00		100,00	100,00
Çimsa	58,41	53,00		58,41	53,00
Exsa	61,68	46,23		61,68	46,23
Kordsa Global	71,11	71,11		71,11	71,11
Teknosa	60,29	60,29		60,29	60,29
Temsa	48,71	48,71		48,71	48,71
Tursa	100,00	100,00		100,00	100,00
Yünsa	57,88	57,88		57,88	57,88
Carrefoursa ⁽¹⁾	50,61	50,61		50,74	50,74

⁽¹⁾ Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa A.Ş. sermayesinde "çağrı" nedeniyle sahip olduğu %0,14 oranındaki 946.986 TL nominal değerli payın bir yıl içinde Borsa İstanbul'da satılmasına karar verilmiştir. Bu karara istinaden 26-27-29 Nisan, 2,3,4 ve 10 Mayıs 2016 tarihlerinde Carrefoursa A.Ş. payları ile ilgili olarak 6,85 - 7,88 TL fiyat aralığından 946.986 TL nominal değerli payların satış işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu işlemle birlikte Carrefoursa A.Ş. sermayesindeki Grup'un payı % 50,61 olmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüleri, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla finansal pozisyonu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonucu, gerek tek başına gerekse topluca, toplam konsolide finansal tablolara göre parasal önemlilik arz etmeyen Bağlı Ortaklıkların finansal tabloları konsolide edilmemiştir. Bu bağlı ortaklıklar, konsolide finansal tablolarda, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmışlardır.

e) İş ortaklığı – Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay	Etkin ortaklık payı	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay	Etkin ortaklık payı
İş Ortaklıkları	%	%	%	%
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Aksigorta	36,00	36,00	36,00	36,00
Avivasa	40,00	40,00	40,00	40,00
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji	50,00	50,00	50,00	50,00
Temsa Mısır	73,75	73,75	73,75	73,75
Temsa İş Makinaları	51,00	51,00	51,00	51,00

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

f) İştiraklerdeki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır. Grup ile iştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş karlar, Grup'un iştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiş olup, gerçekleşmemiş zararlar da, işlem, transfer edilen varlığın değer düşüklüğüne uğradığını göstermiyor ise, düzeltilmiştir. Grup, iştirakleri ile ilgili olarak söz konusu doğrultuda bir yükümlülük altına girmemiş veya bir taahhütte bulunmamıştır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla iştirakler'de sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

İştirakler	Holding tarafından sahip olunan etkin ortaklık payı%
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. ("Philsa")	25,00
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrisa")	24,75

İştiraklerin sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

g) Grup'un üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen; teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve makul değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar, varsa değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra, maliyet bedelleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören ve makul değeri güvenilir bir şekilde belirlenebilen satılmaya hazır finansal varlıklar makul değerleri ile muhasebeleştirilmektedirler.

2.1.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme amacı olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olması durumlarında net olarak gösterilirler.

2.1.5 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır. Grup, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosunu ve 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosu ile, 1 Ocak- 31 Aralık 2016 hesap dönemine ait nakit akış tablosu, özkaynaklar değişim ve diğer kapsamlı gelir tablolarını ise 1 Ocak -31 Aralık 2015 hesap dönemine ait ilgili dönem konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un konsolide finansal tablolarına ilişkin herhangi bir muhasebe politika ve tahminlerinde değişiklik olmamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup'un cari yıl içerisinde tespit ettiği önemli bir muhasebe hatası olmamıştır.

2.3.1 Nakit ve nakit benzeri değerler

Nakit ve nakit benzerleri bilançoda maliyet değerleri ile yansıtılmaktadırlar. Hazır değerler, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan ve satın alım tarihinden itibaren vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir (Dipnot 5).

2.3.2 Satış ve geri alış anlaşmaları

Tekrar geri alımlarını öngören anlaşmalar çerçevesinde satılmış olan menkul kıymetler ("Repo") Grup portföyünde tutulma amaçlarına göre "Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan", "Satılmaya hazır" veya "Vadeye kadar elde tutulacak" portföylerde sınıflandırılmakta ve ait olduğu portföyün esaslarına göre değerlemeye tabi tutulmaktadır. Repo sözleşmesi karşılığı elde edilen fonlar yükümlülüklerde "Finansal Borçlar" hesabında muhasebeleştirilmekte ve ilgili Repo anlaşmaları ile belirlenen satım ve geri alım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre gider reeskontu hesaplanmaktadır.

Geri satım taahhüdü ile alınmış menkul kıymetler ("Ters repo") işlemleri konsolide bilançoda "Hazır Değerler" kalemi altında muhasebeleştirilmektedir. Ters repo anlaşmaları ile belirlenen alım ve geri satım fiyatları arasındaki farkın döneme isabet eden kısmı için "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre faiz gelir reeskontu hesaplanmaktadır.

2.3.3 T.C. Merkez Bankası hesabı

T.C. Merkez Bankası ("Merkez Bankası") hesabı, Merkez Bankası'nın 2005/1 Sayılı "Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği"ne göre bankalarca Türk parası zorunlu karşılık için geçerli oranlar mevduatlar ve diğer yükümlülükler için vade yapısına göre %4 ila %10,5 (2015: %5 ila %11,5) aralığında; yabancı para zorunlu karşılık için geçerli oranlar ise mevduat ve diğer yükümlülükler vade yapısına göre %4,5 ila %24,5 aralığındadır (31 Aralık 2015: %5 ila %25). Zorunlu karşılıklara faiz ödemesi yapılmamaktadır.

2.3.4 Ticari alacaklar ve şüpheli alacak karşılıkları

Grup tarafından bir alıcıya ürün veya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar tahakkuk etmemiş finansman gelirlerinden netleştirilmiş olarak gösterilirler. Tahakkuk etmemiş finansman gelirleri sonrası ticari alacaklar, orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile iskonto edilmesi ile hesaplanır. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, maliyet değerleri üzerinden gösterilmiştir.

Grup, tahsil imkanının kalmadığına dair objektif bir bulgu olduğu takdirde ilgili ticari alacaklar için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Şüpheli alacak tutarına karşılık ayrılmasını takiben, şüpheli alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan şüpheli alacak karşılığından düşülerek diğer gelirlere kaydedilir (Dipnot 8).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

2.3.5 İlişkili taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler, ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. İlişkili taraflarla yapılan işlemler ve bakiyeler Dipnot 34'te gösterilmiştir.

2.3.6 Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değeri belirlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Stokların birim maliyeti, hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi ile belirlenir (Dipnot 10). Net gerçekleşebilir değer, işin normal akışı içinde tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

2.3.7 Finansal araçlar

Grup, TMS 39'a uygun olarak yatırım amaçlı varlıklarını şu üç kategoride sınıflandırmıştır: Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ve satılmaya hazır finansal varlıklar. Grup'un vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak veya faiz oranlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Grup, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte uygun bir şekilde yapmakta olup düzenli olarak bu sınıflandırmayı gözden geçirmektedir.

Tüm finansal varlıklar, ilk olarak bedelin makul değeri olan ve yatırımla ilgili satın alma masrafları da dahil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden gösterilmektedir. Finansal tablolara yansıtılmasından sonra satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılan finansal araçlar, makul değerlerinin güvenilir bir şekilde hesaplanması mümkün olduğu sürece makul değerleri üzerinden değerlendirilmiştir.

Holding'in kontrol gücünün veya önemli bir etkisinin olmadığı finansal varlıkların borsaya kayıtlı herhangi bir makul değerinin olmadığı, makul değer hesaplanmasında kullanılan diğer yöntemlerin tatbik edilebilir olmaması veya işlememesi nedeniyle makul bir değer tahmininin yapılamadığı ve makul değer güvenilir bir şekilde ölçülemediği durumlarda finansal varlığın kayıtlı değeri elde etme maliyeti tutarından şayet mevcutsa değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle değerlendirilmiştir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazançlar ve zararlar, finansal varlık finansal tablolardan çıkarıldığı tarihe kadar özkaynakta makul değer yedeğinde takip edilmektedirler. Satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılmış olan borçlanmayı temsil eden finansal varlıkların makul değer değişikliği bu finansal varlıkların bilanço tarihindeki makul değerleri ile iskonto edilmiş maliyeti arasındaki fark olarak hesaplanmaktadır. Satılmaya hazır finansal varlıklar finansal tablolardan çıkarıldıklarında, özkaynakta değer artış fonlarında takip edilen ilgili kazanç veya zararlar kar veya zarar tablosuna transfer edilir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi kullanılarak ve değer düşüklüğü tutarı düşürülerek itfa edilmiş bedelleri ile değerlendirilmektedir.

Banka'nın satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymet portföylerinde 6 aylık reel kupon oranları vade boyunca sabit kalan, 5-10 yıl vadeli ve tüketici fiyatlarına endeksli devlet tahvilleri bulunmaktadır. Söz konusu kıymetler reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile bilanço tarihindeki enflasyon endeksi arasındaki değişimler baz alınarak etkin faiz yöntemine göre değerlendirilmekte ve muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar piyasada kısa dönemde oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki dalgalanmalardan kar sağlama amacıyla elde edilen veya elde edilme nedeninden bağımsız olarak, kısa dönemde kar sağlamaya yönelik bir portföyün parçası olan menkul değerlerdir. Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar, bilançoya, ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmakta ve kayda alınmalarını takip eden dönemlerde makul değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kar/zarar hesaplarına dahil edilmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar elde tutulması esnasında kazanılan faizler öncelikle faiz gelirleri içerisinde ve elde edilen kar payları temettü gelirleri içerisinde gösterilmektedir. Finansal araçların alım ve satım işlemleri "teslim tarihi"ne göre kayıtlara alınmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır.

2.3.8 Türev araçlar

Türev araçların, ağırlıklı olarak yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin, ilk olarak kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve bunlara ilişkin işlem maliyetleri elde etme maliyetine dahil edilmektedir. Türev araçlar kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Tüm türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçların makul değeri piyasada oluşan makul değerlerinden veya indirgenmiş nakit akımı modelinin kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Tezgaah üstü vadeli kambiyo sözleşmelerinin makul değeri, orijinal vadeli kurun, ilgili para birimi için sözleşmenin geri kalan kısmında geçerli olan piyasa faiz oranları referans alınarak hesaplanıp, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vadeli kurla karşılaştırmak yoluyla belirlenmektedir.

Türev araçlar makul değerinin pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Yapılan değerlendirme sonucu gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılan türev araçların makul değerinde meydana gelen farklar kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Bazı türev araçları ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, muhasebesel olarak TMS 39 kapsamında bunlar "Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan" olarak muhasebeleştirilmekte ve bunların makul değer değişiklikleri dönemin kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Riskten korunma amaçlı faiz oranı swap işlemlerindeki kazançlar ve zararlar, riskten korunma amaçlı aracın ilgili geliri veya gideri ile aynı esas üzerinden gelir veya gider olarak tanınmaktadır. Faiz oranı swap işlemlerindeki kazanç ve zararlar faiz geliri veya faiz gideri olarak kaydedilmiştir.

Nakit akış riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişikliklerinin etkin olan kısımları özkaynaklar altında muhasebeleştirilir. Makul değer değişikliklerinin etkin olmayan kısımlarına istinaden oluşan gelir veya gider olduğu dönemde kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı olarak tayin edilen ve yeterli olan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri riskten korunan varlık veya yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikleri ile birlikte kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Riskten korunan varlık veya yükümlülüğün makul değerindeki değişiklik, riskten korunma muhasebesinin etkin olduğu dönem boyunca, ilgili varlık veya yükümlülük ile birlikte gösterilir. Riskten korunmanın, riskten korunma muhasebesi şartlarını artık yerine getirmediği durumlarda, etkin faiz oranı yöntemi kullanılan riskten korunan kalemin taşınan değerine yapılan düzeltmeler vadeye kalan süre içerisinde iskonto edilerek kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Özkaynaklar altında biriktirilen tutarlar riskten korunma kalemlerin kar veya zarar tablosu etkilerinin oluştuğu dönemler itibariyle kar veya zarar tablosuna dahil edilirler. Bir riskten korunma enstrümanının satıldığı, vadesinin dolduğu veya riskten korunma kriterlerini karşılayamamaya başladığı durumlarda, ilgili tarihe kadar özkaynaklar altında birikmiş olan kar veya zararlar hemen kar veya zarar tablosuna dahil edilmeyip, riskten korunması amaçlanan nakit akımlarının kar veya zarar tablosuna dahil edildiği tarihe kadar özkaynaklarda tutulmaya devam edilir.

Enerjisa, finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır. Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında, riskten korunma aracının makul değer değişiminin etkin kısmı özkaynaklar altında riskten korunma fonları hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Brisa, ayrıca Avro para biriminde yapılan yurtdışı satışlar ve ABD Doları para biriminde yapılan hammadde alım işlemlerinden kaynaklanan yabancı para kur risklerini ortadan kaldırmak amacıyla Avro satış/ABD Doları alış, TL satış/Avro alış ve TL satış/ABD Doları alış özellikli vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri yapmaktadır.

Bazı türev enstrümanlar riskten korunma muhasebesi kapsamına girebilmek için gerekli olan şartları karşılamamaktadır. Riskten korunma muhasebesi kapsamına dahil olmayan türev enstrümanların makul değer değişiklikleri oluştukları dönemde kar veya zarar tablosuna dahil edilirler.

2.3.9 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla veya her ikisi için tutulan araziler ve binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet eksi birikmiş amortisman (arazi hariç) ve varsa değer düşüklüğü sonrasındaki değerleri ile gösterilir (Dipnot 13). İnşaatı Grup tarafından yapılan yatırım amaçlı gayrimenkulün maliyeti ise, inşaat veya ıslah çalışmalarının tamamlandığı tarihteki maliyeti üzerinden belirtilir. Söz konusu bu tarihe kadar, Grup, TMS 16 "Maddi Varlıklar" şartlarını uygular. Söz konusu tarihte varlık, yatırım amaçlı gayrimenkul haline gelmesi ile birlikte yatırım amaçlı gayrimenkuller hesap kalemine transfer edilir. Faaliyet kiralaması çerçevesinde kiralanmış gayrimenkuller yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmamıştır.

2.3.10 Maddi varlıklar

Maddi varlıklar, elde etme maliyetlerinden birikmiş amortisman düşüldükten ve birikmiş değer düşüklüğü sonraki net değeri ile gösterilmektedir (Dipnot 14). Amortisman, maddi varlıkların faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır. Arsa ve araziler amortismanına tabi değildir. Söz konusu varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Yıllar
Yeraltı ve yer üstü düzenleri	4-50
Binalar	10-50
Makine, tesis ve cihazlar	3-30
Taşıt araçları	3-7
Döşeme ve demirbaşlar	3-15
Diğer maddi duran varlıklar	5-10

Maddi varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kar veya zarar, kayıtlı değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve cari dönemde ilgili gelir ve gider hesaplarına yansıtılır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Bir varlığın kayıtlı değeri varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın makul değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının bilanço tarihi itibarıyla indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir. Maddi varlıkların yapılan normal bakım ve onarım harcamaları, gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi varlığın kapasitesini genişleterek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi varlığın maliyetine eklenmektedir.

2.3.11 Maddi olmayan varlıklar

Maddi olmayan varlıklar ruhsatları, maden haklarını, iktisap edilmiş kullanım haklarını, bilgi sistemlerini, geliştirme maliyetlerini, satın alınmış teknoloji ve diğer tanımlanabilir hakları içermektedir. Maddi olmayan varlıklar, elde etme maliyetinden kayda alınır ve 20 yılı geçmeyen tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal olarak itfa edilirler (Dipnot 15). Maden işletme haklarına ilişkin itfa payları ilgili maden işletilmeye başladığında ayrılır.

İşletme birleşmesi sonucu sahip olunan müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri iktisap tarihindeki makul değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Müşteri ilişkileri ve sözleşmeleri tahmini sınırlı faydalı ömürleri üzerinden (27 yıl) doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabi tutulur ve elde etme maliyetinden birikmiş itfa payı ve değer düşüklüğü karşılıkları düşülmesi ile bulunan değer üzerinden taşınırlar (Dipnot 15).

2.3.12 Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler

Varlıklar, kayıtlı değerlerinin kullanılmak suretiyle değil satış işlemi sonucu geri kazanılmasının amaçlandığı durumlarda satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar olarak sınıflandırılır. Bu varlıklar; bir işletme birimi, satış grupları veya ayrı bir maddi varlık olabilir. Satılmak üzere elde tutulan duran varlıkların satışının bilanço tarihini takip eden oniki ay içerisinde gerçekleşmesi beklenir. Çeşitli olay veya koşullar satış işleminin tamamlanma süresini bir yıldan fazlaya uzatabilir. Söz konusu gecikmenin, işletmenin kontrolü dışındaki olaylar veya koşullar nedeniyle gerçekleşmiş ve işletmenin ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunu) satışına yönelik satış planının devam etmekte olduğuna dair yeterli kanıt bulunması durumunda; satış işlemini tamamlamak için gerekli olan sürenin uzaması, ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satış amaçlı elde tutulan varlık olarak sınıflandırılmasını engellemez.

Durdurulan faaliyetler; elden çıkarılan veya satış amacıyla elde tutulan işletme birimleri olabilir ve (a) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunu ifade eder (b) belirli bir coğrafi bölge faaliyetlerini veya önemli bir iş kolunun elden çıkarmak ile ilgili planın bir parçasıdır veya (c) tekrar satmak için iktisap edilen bir bağlı ortaklıktır.

Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar kayıtlı değer veya makul değerin düşük olanı ile değerlendirilir. Makul değerin kayıtlı değerin altına düştüğü durumlarda oluşan değer düşüklüğü ilgili dönemin konsolide kar veya zarar tablosuna gider kaydedilir.

2.3.13 TFRS Yorum 12 - Hizmet İmtiyaz Anlaşmaları

TFRS Yorum 12, kamudan özel sektöre verilen imtiyazlı hizmet anlaşmalarının işletmeciler tarafından muhasebeleştirilmesini düzenler.

TFRS Yorum 12 kapsamına giren sözleşmeye dayalı anlaşmaların şartları uyarınca, Şirket işletmeci sıfatıyla, bir hizmet sunucusu olarak hareket eder. İşletmeci, bir kamu hizmetinin sunulması için kullanılan altyapıyı inşa eder veya yeniler ve belirlenen dönem boyunca bu altyapıyı işletir ve altyapının bakımını gerçekleştirir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Grup'un iştiraki olan, Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin elektrik dağıtım hizmeti vermesi sebebiyle alınan veya alınacak bedel, hizmetin makul değeri üzerinden muhasebeleştirir. Söz konusu bedel bir finansal varlık olarak kaydedilir. Grup, söz konusu finansal varlığı, elektrik dağıtım hizmeti karşılığında imtiyazı tanıyanın verdiği veya imtiyazı tanıyanın talimatı doğrultusunda verilen nakit ölçüsünde muhasebeleştirir. İmtiyazı tanıyan tarafından veya imtiyazı tanıyanın talimatı ile ödenmesi gereken tutar, TMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" uyarınca bir alacak olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un iştiraki olan Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin finansal varlığı, önceden yapılmış ve İHD ile belirlenen her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince elde edilmesi tahmin edilen gelecek dönemlere ait nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden "Finansal Varlıklar" adı altında kendi finansal durum tablosunda, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise "Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak muhasebeleştirmektedir.

2.3.14 Özkaynak kalemleri

Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde; yeniden değerlendirme değer artışı fonu gibi enflasyon nedeniyle işletmelerin oluşturmalarına izin verilen fonların sermayeye ilave edilmesi, ortakların özkaynağa katkısı olarak dikkate alınmamıştır. Yedek akçelerin ve dağıtılmamış karların sermayeye ilave edilmesi ortaklar tarafından konulan sermaye olarak dikkate alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş Özkaynak kalemlerinin düzeltilmesinde, sermaye artırımının tescil tarihi veya sermaye artırımına mahsuben ödenen tutarların tahsil tarihi esas alınmıştır. Sermayeye ilave edilmiş olsun veya olmasın, hisse senedi ihraç primlerinin düzeltilmesinde ise tahsil tarihleri dikkate alınmıştır (Dipnot 21).

Özkaynaklar altında takip edilen karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi, bağlı ortaklıkların sahip oldukları Holding hisselerini temsil eder. Konsolide mali tablolarda söz konusu tutar Holding sermayesinin, bağlı ortaklığın elinde bulundurduğu hisse oranına denk gelen tutar oranında azaltılması suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Değer artışı fonları içerisinde yer alan yeniden değerlendirme fonu satış işleminden önce Grup'un elinde bulundurduğu net varlığa işlem tarihinde isabet eden değer artışıdır. Yeniden değerlendirme fonları içerisinde yer alan önemli tutarın amortismanına tabi varlıklar ile ilgili olması sebebiyle, söz konusu varlıkların amortismanına tabi oldukları veya elden çıkarıldıkları dönemde ilgili değerlendirme fonundan geçmiş yıllar karlarına transfer edilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynaklarda "Riskten korunma fonları" içerisinde kayıtlara alınmaktadır. Ayrıca Grup, yabancı para finansal borçları ile döviz kurlarındaki değişimden kaynaklanan yurtdışındaki net yatırım riskinden korunmaktadır. Bu kapsamdaki yabancı para finansal borçların döviz kurundan kaynaklanan değer değişiminin etkin kısmı, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma fonları" hesabında muhasebeleştirilmiştir.

2.3.15 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir. Yeni ürünlerin geliştirilmesi veya geliştirilen ürünlerin testi ve dizaynı ile ilgili proje maliyetleri, projenin ticari ve teknolojik bakımdan başarılı bir şekilde uygulanabilir olması ve maliyetlerin güvenilir olarak tespit edilebilmesi halinde maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilirler. Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

2.3.16 Finansal borçlar ve borçlanma maliyetleri

Finansal borçlar, alındıkları tarihlerde, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Finansal borçlar, sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden belirtilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, kar veya zarar tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

23 No'lu Türkiye Muhasebe Standardı "Borçlanma Maliyetleri" ("TMS 23") 29 Mart 2007 tarihinde Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yeniden düzenlenmiştir. Revize TMS 23, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren geçerli olmakla beraber gönüllü olarak erken uygulamaya geçiş hakkı saklı tutulmuştur. Grup, TMS 23'ü gönüllü olarak erken uygulamayı seçmiş ve 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren borçlanma maliyetleriyle ilgili olarak TMS 23'te öngörülen muhasebe politikasını seçerek muhasebe politikası değişikliğine gitmiştir. Finansal borçlardan kaynaklanan finansman maliyetleri, özellikle varlıkların iktisabı veya inşası ile ilişkilendirildikleri takdirde, özellikle varlıkların maliyet bedeline dahil edilirler. Özellikle varlıklar amaçlandığı şekilde kullanıma veya satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren varlıkları ifade eder. Diğer borçlanma maliyetleri olduğu dönemde kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

2.3.17 Ertelenen finansman giderleri

Ertelenen finansman giderleri (temel olarak finans kuruluşlarından uzun vadeli banka kredileri alımında katlanılan giderler) uzun vadeli kredilerin vadeye kalan süreleri doğrultusunda, efektif faiz metodu kullanılarak itfa edilmektedir.

2.3.18 Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

2.3.19 Çalışanlara sağlanan faydalar

Emeklilik hakları

Akbank çalışanları 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20'nci maddesine göre kurulmuş olan "Akbank T.A.Ş. Tekaüt Sandığı Vakfı ("Tekaüt Sandığı")'nın üyesidir. Tekaüt Sandığı'nın teknik mali tabloları Sigorta Murakebe Kanunu'nun 38. maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan "Aktüerler Yönetmeliği" hükümlerine göre aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından denetlenmektedir.

1 Kasım 2005 tarih 25983 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu ("Bankacılık Kanunu")'nun geçici 23'üncü maddesinin birinci fıkrası, banka sandıklarının Bankacılık Kanunu'nun yayımı tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na devredilmesini hükmetmekte ve bu devrin esaslarını düzenlemekteydi. Bankacılık Kanunu'nun sözkonusu maddesi Cumhurbaşkanı tarafından 2 Kasım 2005 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvuru konusu yapılmış ve Anayasa Mahkemesi'nin 31 Mart 2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 Mart 2007 günlü, E. 2005/39, K. 2007/33 sayılı kararı ile iptal edilerek, yürürlüğü kararın yayım tarihinden itibaren durdurulmuş ve ilgili fıkranın iptaline ilişkin gerekçeli karar 15 Aralık 2007 tarih ve 26731 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin iptale ilişkin gerekçeli kararının 2007 yılının Aralık ayında yayınlanmasının hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisi ("TBMM") banka sandıklarının iştirakçilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na devredilmesini öngören yeni yasal düzenlemeler üzerinde çalışmaya başlamış ve 17 Nisan 2008 tarihinde 5754 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu'nun ("Yeni Kanun") devre ilişkin esasları düzenleyen ilgili maddeleri TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilmiş ve 8 Mayıs 2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 19 Haziran 2008 tarihinde ana muhalefet partisinin, Yeni Kanun'un sandıkların SGK'ya

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

devredilmesini de içeren bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğüne durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne yapmış olduğu başvuru, Anayasa Mahkemesi'nin 30 Mart 2011 tarihli toplantısında alınan karar ile reddedilmiş olup, gerekçeli karar 28 Aralık 2011 tarih ve 28156 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yeni Kanun devir tarihi itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak yükümlülüğün peşin değerinin; yüzde 9,8 teknik faiz oranı kullanılarak, SGK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, BDDK, TMSF, banka ve sandık temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından, sandıkların Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve giderleri ile sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin SGK düzenlemeleri çerçevesindeki aylık ve gelirlerin üzerinde olması halinde söz konusu farklar da dikkate alınarak hesaplanacağını ve devrin 8 Mayıs 2011 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmekte idi. 9 Nisan 2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun kararı ile söz konusu devir sürecinin 2 yıl uzatılmasına karar verilmiştir. Buna göre devrin 8 Mayıs 2013 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir. 8 Mart 2012 tarih ve 28227 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 20'nci maddesinin birinci fıkrasındaki değişiklik ile de Bakanlar Kurulu'na verilmiş olan 2 yıl erteleme yetkisi 4 yıla çıkartılmıştır.

Yeni Kanun uyarınca Sandık iştirakçileri ile aylık ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin SGK'ya devrinden sonra bu kişilerin tabi oldukları vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilecektir.

Bu çerçevede, Tekaüt Sandığı'nın, devre esas yükümlülükleri için yukarıda izah edilen Kanun hükümleri dikkate alınarak; vakıf senedinde bulunmasına rağmen devir sonrasında SGK tarafından karşılanmayacak sosyal haklar ve ödemeleri için TMS 19'a uygun olarak hazırlanan yukarıda birinci paragrafta belirtilen çerçevede denetlenmiş 31 Aralık 2016 tarihli teknik bilanço raporuna göre karşılık ayrılması gereken teknik veya fiili açık bulunmamaktadır. Banka'nın, Tekaüt Sandığı'ndan yapılan geri ödemeler veya gelecekte yapılacak katkılardaki azalışlar şeklinde ortaya çıkan ekonomik yararların bugünkü değerini elde etmeye yönelik yasal bir hakkı olmadığından ötürü, bilançosunda muhasebeleştirdiği bir varlık bulunmamaktadır.

Ayrıca Banka yönetimi, yukarıda belirtilen çerçevede yapılacak devir sırasında ve sonrasında oluşabilecek olası yükümlülük tutarının Tekaüt Sandığı'nın varlıklarıyla karşılanabilecek düzeyde olacağını ve Banka'ya herhangi bir ilave yük getirmeyeceğini öngörmektedir.

Tekaüt Sandığı'nın SGK'ya devri sırasında oluşacak yükümlülüğü Yeni Kanun hükümleri çerçevesinde; vakıf senedinde bulunmasına rağmen devir sonrasında SGK tarafından karşılanmayacak sosyal haklar ve ödemelere ilişkin yükümlülüğü ise TMS 19 hükümlerine uygun olarak aktüer siciline kayıtlı bir aktüer tarafından hesaplanmıştır. Bu çerçevede, Grup'un SGK'ya devredilecek faydalarına ilişkin bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğü SGK'ya devir sırasında yapılması gereken tahmini ödeme tutarı olup, bu tutarın ölçümünde kullanılan aktüeryal parametreler ve sonuçlar, Yeni Kanun'un SGK'ya devredilecek emeklilik ve sağlık faydalarına ilişkin hükümlerini (%9,80 teknik faiz oranı, vb.) yansıtmaktadır. İlgili Aktüer Raporu'na göre Tekaüt Sandığı'nın fazlası 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 317.383 TL (31 Aralık 2015: 275.785 TL) tutarındaki devredilmeyecek diğer faydalara ilişkin yükümlülük dahil 209.173 TL'dir (31 Aralık 2015: 302.564 TL).

Tekaüt Sandığı'nın fazlası aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Fonlanan yükümlülüklerin bugünkü değeri	(1.184.939)	(986.395)
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	(1.635.774)	(1.377.543)
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	768.218	666.933
- Devredilmeyecek diğer faydalar	(317.383)	(275.785)
Sandık varlıklarının gerçeğe uygun değeri	1.394.112	1.288.959
Tekaüt Sandığı fazlası	209.173	302.564

SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydalarının tutarı, devre esas sağlık yükümlülükleri ile sağlık primlerinin iskontolanmış net bugünkü değeri üzerinden hesaplanmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Kullanılan temel aktüeryal varsayımlar aşağıdaki gibidir:

İskonto oranı	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
- SGK'ya devredilecek emeklilik faydaları	%9,80	%9,80
- SGK'ya devredilecek çalışma dönemi sonrasında sağlanan sağlık faydaları	%9,80	%9,80
- Devredilmeyecek diğer faydalar	%4,49	%4,27

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, personelin Türk İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılması veya en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak iş ilişkisinin kesilmesi, askerlik hizmeti için çağırılması veya vefatı durumunda doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerinin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder (Dipnot 19). Tüm aktüeryal kayıp ve kazanç özkaynaklar altında muhasebeleştirilmiştir.

2.3.20 Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Karşılıklar, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşme olasılığının olması ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir.

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilmesi mümkün yükümlülükler finansal tablolara dahil edilmemekte ve şarta bağlı yükümlülükler olarak değerlendirilmektedir.

Şarta bağlı varlıklar, genellikle, ekonomik yararların işletmeye girişi olasılığını doğuran, planlanmamış veya diğer beklenmeyen olaylardan oluşmaktadır. Şarta bağlı varlıkların finansal tablolarda gösterilmeleri, hiçbir zaman elde edilemeyecek bir gelirin muhasebeleştirilmesi sonucunu doğurabileceğinden, sözü edilen varlıklar finansal tablolarda yer almamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, ekonomik faydaların işletmeye girişleri olası ise finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ilgili gelişmelerin finansal tablolarda doğru olarak yansıtılmalarını teminen sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Ekonomik faydanın Grup'a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin finansal tablolarına yansıtılır.

Zarara sebebiyet verecek sözleşmelerden kaynaklanan mevcut yükümlülükler, karşılık olarak hesaplanır ve muhasebeleştirilir. Grup'un, sözleşmeye bağlı yükümlülüklerini yerine getirmek için katlanılacak kaçınılmaz maliyetlerin bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları aşan sözleşmesinin bulunması halinde, zarara sebebiyet verecek sözleşmenin var olduğu kabul edilir.

2.3.21 Kredi ve alacaklar ile ayrılan özel ve genel karşılıklar

Kredi ve alacaklar, borçluya para, mal veya hizmet sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu kredi ve alacaklar ilk olarak elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmayı takip eden dönemlerde "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi" kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlendirilmektedir. Bunların teminatı olarak alınan varlıklarla ilgili olarak ödenen harçlar ve benzeri diğer masraflar işlem maliyetinin bir parçası olarak kabul edilmemekte ve gider hesaplarına yansıtılmaktadır. Bankalara sağlanan para vadeli ve vadesiz mevduat olarak sınıflanmak suretiyle banka bakiyeleri olarak gösterilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin olduğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Alacak risk karşılığı ile ilgili olarak dönem içinde gerçekleşen ilaveler dönemin kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Yasal işlemlerin tamamlanması ve işletme kaynaklı finansal borcun ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunu belirlediği tarihte, işletme kaynaklı finansal borçlar ve alacaklar ilgili alacak risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle finansal tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan finansal borçların ve alacakların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde alacak risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

2.3.22 Devlet teşvik ve yardımları

Grup, araştırma ve geliştirme projeleri ("AR-GE") ile ilgili olarak söz konusu projelerin belirli ölçütleri sağlaması şartıyla, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ("TÜBİTAK") ile Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 98/10 sayılı AR-GE Yardımına İlişkin Tebliği'ni kapsamında TÜBİTAK Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı'nın değerlendirmesine bağlı olmak üzere AR-GE teşviklerinden yararlanabilmektedir.

İlgili devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların işletme tarafından yerine getirileceğine ve yardımın işletme tarafından elde edileceğine dair makul bir güvence olduğu finansal tablolara alınır.

Devlet teşvikleri karşılanması amaçlanan maliyetlerle ilişkilendirilmek için ilgili dönem boyunca sistematik olarak kar veya zarar tablosuna alınır. Buna göre, devlet teşvikleri ilgili giderlerin finansal tablolara alındığı döneme tekabül eden devlet teşvikleri, söz konusu giderlerle aynı dönemde kar veya zarar tablosuna alınır. Amortismanı tabi varlıklara ilişkin temin edilen devlet teşvikleri, ilgili varlıkların elde etme maliyetinden düşülerek muhasebeleştirilir.

2.3.23 Sigorta teknik karşılıkları

Kazanılmamış primler karşılığı

Kazanılmamış primler karşılığı, nakliyat branşı primleri ile 14 Haziran 2007 tarihinden önce üretilen deprem primleri hariç olmak üzere, bilanço tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan tüm poliçeler için tahakkuk etmiş primlerin gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısmı olarak hesaplanmıştır. Gün esasına göre takip eden döneme sarkan kısım hesap edilirken genel uygulamada poliçelerin öğlen 12:00'de başlayıp yine öğlen 12:00'de sona erdiği varsayılmıştır. 7 Ağustos 2007 tarih ve 26606 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelik" ("Teknik Karşılıklar Yönetmeliği") uyarınca düzenlenen poliçelerin kazanılmamış primler karşılığı ile bu karşılığın reasürans payı, yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri için tahakkuk etmiş primler ile reasürörlere devredilen primlerin herhangi bir komisyon veya diğer bir indirim yapılmaksızın brüt olarak gün esasına göre ertesi hesap dönemi veya hesap dönemlerine sarkan kısmı olarak hesaplanmış ve kayıtlara yansıtılmıştır. Belirli bir bitiş tarihi olmayan emtia nakliyat branşı poliçeleri için son üç ayda yazılan primlerin %50'si kazanılmamış primler karşılığı olarak ayrılmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Devam eden riskler karşılığı

Teknik Karşılıklar Yönetmeliği uyarınca 1 Ocak 2008'den itibaren sigorta şirketleri yürürlükte bulunan sigorta sözleşmeleri dolayısıyla ortaya çıkabilecek tazminatların, ilgili sözleşmeler için ayrılmış kazanılmamış primler karşılığından fazla olma ihtimaline karşı, beklenen hasar prim oranını dikkate alarak devam eden riskler karşılığı ayırmakla yükümlüdürler. Beklenen hasar prim oranı, gerçekleşmiş hasarların kazanılmış prime bölünmesi suretiyle bulunur. Branş bazında hesaplanan beklenen hasar prim oranının %95'in üzerinde olması halinde, %95'i aşan oranın net kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar, net devam eden riskler karşılığı, %95'i aşan oranın brüt kazanılmamış primler karşılığı ile çarpılması sonucunda bulunan tutar brüt devam eden riskler karşılığı olarak hesaplanır. Brüt tutar ile net tutar arasındaki fark ise reasürör payı olarak dikkate alınır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yapılan devam eden riskler karşılığı hesaplaması için belirlenen beklenen hasar prim oranının tespitinde kullanılan açılış muallak hasar karşılığı tutarı cari dönem ile tutarlı bir şekilde yeniden belirlenmiştir.

Muallak hasar ve tazminat karşılığı

Grup sigorta şirketleri, tahakkuk etmiş ve hesaben tespit edilmiş ancak daha önceki hesap dönemlerinde veya cari hesap döneminde fiilen ödenmemiş tazminat bedelleri veya bu bedel hesaplanamamış ise tahmini bedelleri ile gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri için muallak tazminat karşılığı ayırmaktadır. Hesap dönemlerinden önce meydana gelmiş ancak bu tarihlerden sonra ihbar edilmiş tazminatlar, gerçekleşmiş ancak rapor edilmemiş tazminat bedelleri (IBNR) olarak kabul edilmektedir.

28 Temmuz 2010 tarih ve 27655 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ve 5 Aralık 2014 tarih ve 2014/16 sayılı "Muallak Tazminat Karşılığına İlişkin Genelge" uyarınca, aktüeryal zincirleme merdiven metodları ("AZMM") kullanılarak Şirketin Raporlanmamış Muallak Tazminat Karşılıkları (IBNR) hesaplanmıştır.

Hayat kar payı ve matematik karşılıkları

Hayat branşı matematik karşılığı, aktüeryal matematik karşılıkları (Hazine Müsteşarlığı tarafından onaylı tarifeler ile belirlenmiş teknik faiz oranı kadar asgari gelir garantisi bulunan ve bir yıldan uzun süreli risk teminatı içeren) ve kar payı karşılıklarından oluşmakta olup, Şirket'in hayat sigortası branşında sigortalılara yükümlülüklerini göstermektedir.

Hayat matematik karşılıkları, hayat branşı ile iştigal eden sigorta şirketlerinin gelecekte vadesi geldiği zaman ödemeyi garanti ettikleri tazminatlar için ayırdıkları karşılıktır. Sigortacılık Kanun'na göre Grup'un hayat branşında akdedilen hayat sigorta sözleşmeleri uyarınca tahsil edilen safi primlerden idare ve tahsil masrafları, ölüm (mortalite) risk primi ve komisyonlarının indirilmesi sonucu kalan tutar hayat matematik karşılığı olarak ayrılmaktadır. Matematik karşılıklarının hesaplanması yurtdışında hazırlanan ölüm istatistikleri dikkate alınarak Türk Sigorta şirketleri için geçerli olan cari tablolar kullanılarak yapılmaktadır. Bu karşılıkların yatırımlara dönüşmesi sonucu elde edilen gelirler için kar payı karşılığı ayrılmaktadır.

2.3.24 Kiralama işlemleri

2.3.24.1 Grup - kiracı olarak

Finansal kiralama

Finansal kiralama işlemine konu olan varlıklar, Grup'un kiracı olduğu durumda ilgili varlığın makul değeri ile asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden varlıklarda "maddi varlıklar" hesabında söz konusu kiralama işlemlerinden kaynaklanan borçlar ise yükümlülüklerde "finansal kiralama borçları" hesabında gösterilmektedir.

Finansal kiralama borçları, ilgili maddi varlığın satın alma değeri üzerinden finansal tablolara yansıtılır. Kira sözleşmesinden doğan faiz ödemeleri ise, kira dönemi boyunca kar veya zarar tablosunda gider olarak gösterilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Faaliyet kiralaması

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır. Faaliyet kiralamaları olarak (kiralayandan alınan teşvikler düşüldükten sonra) yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile gider olarak kaydedilir.

2.3.24.2 Grup - kiralyan olarak

Finansal kiralama

Finansal kiralama konusu varlık net kira yatırımı tutarına eşit bir alacak olarak konsolide finansal tablolara kaydedilir. Brüt finansal kiralama alacaklarıyla, finansal kiralama alacaklarının bugünkü değeri arasındaki fark, ertelenmiş finansman geliri olarak tanımlanır. İşlem günündeki ertelenmiş finansal gelirlerin toplamı olan kira geliri, kiralamanın vadesi boyunca, finansal kiralama kapsamındaki net yatırımına sabit bir dönemsel getiri oranı yaratacak şekilde konsolide kar veya zarar tablosuyla ilişkilendirilir.

Faaliyet kiralaması

Faaliyet kiralamasında, kiralanın varlıklar, konsolide bilançoda maddi varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kar veya zarar tablosuna yansılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal olarak konsolide kar veya zarar tablosuna yansıtılmaktadır.

Koşullu kiralar oluştukları dönemde gider olarak kaydedilir.

2.3.25 Hasılat

Bankacılık

Tüm faiz haddine sahip finansal varlıklar ile ilgili faiz gelir ve giderleri, yönetimin tahmini ve yorumu doğrultusunda tahsilatın şüpheli hale geldiği duruma kadar, tahakkuk esasına göre kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Faiz geliri sabit getirili menkul kıymetlerin kupon ödemelerini ve hazine bonolarının tahakkuk eden faiz getirilerini içermektedir (Dipnot 4.f.i).

Komisyon geliri ve bankacılık faaliyetleri ile ilgili diğer çeşitli gelirler ilgili işlemin gerçekleştiği tarihte kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir.

Sigortacılık

Hayat:

Prim gelirleri hayat, sağlık ve ferdi kaza branşlarında dönem içinde tanzim edilmiş poliçelerden iptaller, reasürere verilen primler ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir (Dipnot 4.f.ii).

Elementer Sigortalar:

Prim gelirleri, dönem içinde tanzim edilen poliçe primlerinden iptaller ve cari rizikolar karşılığının düşülmesinden sonra kalan net tutarı ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Diğer bölümler

Gelirler, teslimatın gerçekleşmesi, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Grup'a akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, malların satış tutarından mal satışlarından iade, indirim, komisyonların ve satış ile ilgili vergilerin düşülmesi suretiyle gösterilmiştir. Grup'un satışlarını vadeli yapması ve vade boyunca faiz almaması veya piyasa faizinin daha altında bir faiz haddini uygulaması ve böylelikle işlemin etkin bir finansman unsuru içeriyor olması durumunda, satışın karşılığının makul değeri, alacakların bugünkü değerine iskonto edilmesi suretiyle bulunur. Alacakların nominal değeri ile bu şekilde bulunan makul değer arasındaki fark, faiz geliri olarak "Etkin faiz (iç verim) oranı yöntemi"ne göre ilgili dönemlere yansıtılır.

2.3.26 Pay başına kazanç

Pay başına kazanç net dönem karından adi hisse senedi sahiplerine isabet eden kısmın dönem içindeki ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Detayları Dipnot 33'te açıklandığı gibi Holding pay başına kazanç hesaplamalarını "Pay Başına Kazanç" ("TMS 33") uyarınca yapmaktadır.

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmuştur.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

2.3.27 Dövizli işlemler

Fonksiyonel para birimi

Fonksiyonel para birimi işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü para birimi olarak tanımlanmakta ve her bir Grup şirketinin finansal tablo kalemleri söz konusu şirketin fonksiyonel para birimi cinsinde ölçülmektedir. Konsolide finansal tablolar Holding'in fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası cinsinden sunulmuştur.

Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemlerden kaynaklanan gelirler ve zararlar işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan döviz kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Döviz cinsinden olan varlık veya yükümlülüklerin çevriminden kaynaklanan kur farkı gelir veya gideri konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir.

Yabancı Grup şirketleri

TL dışında başka bir fonksiyonel para biriminden finansal tablolarını hazırlayan Grup şirketlerinin faaliyet sonuçları ilgili yıla ait ortalama kur üzerinden TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin varlık ve yükümlülükleri dönem sonu kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Bu Grup şirketlerinin dönem başındaki net varlıklarının TL'ye çevriminden kaynaklanan kur farkları ile ortalama ve dönem sonu kurları arasında oluşan farklar, özkaynakta yabancı para çevrim farkları hesabına dahil edilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

2.3.28 İşletme birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 Gelir Vergisi ve TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları standardı uyarınca muhasebeleştirilir; ve
- TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'te belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve, varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TFRS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişikliktten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 Karşılıklar uyarınca muhasebeleştirilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve, varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile yapılan kısmi hisse alış - satış işlemleri

Grup, kontrol gücü olmayan pay sahipleri ile gerçekleştirdiği hali hazırda kontrol etmekte olduğu ortaklıklara ait hisselerin alış ve satış işlemlerini Grup'un özkaynak sahipleri arasındaki işlemler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak, kontrol gücü olmayan paylardan ilave hisse alış işlemlerinde, elde etme maliyeti ile ortaklığın satın alınan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan pay sahiplerine hisse satış işlemlerinde ise, satış bedeli ile ortaklığın satılan payı nispetindeki net varlıklarının kayıtlı değeri arasındaki fark sonucu oluşan kayıp veya kazançlar SPK tarafından zorunlu kılınan şablonda özkaynak kalemleri içerisinde bu işlemler sonucunda oluşan kayıp veya kazançlar için ayrı bir başlık olmaması sebebiyle geçmiş yıllar karları hesabı altında özkaynakta muhasebeleştirilir.

2.3.29 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Endüstriyel bölümler, belirli bir mal veya hizmeti ya da birbirleriyle ilişkili mal veya hizmet grubunu sağlama veya risk ve fayda açısından Grup'un diğer bölümlerinden farklı özellikler taşıma anlamında Grup'un diğer bölümlerinden farklı özelliklere sahip bölümlerdir. Coğrafi bölümler, Grup'un, belirli bir ekonomik çevrede mal veya hizmet temin eden ve risk ve fayda açısından başka bir ekonomik çevre içerisinde faaliyet gösteren diğer bölümlerden farklı özelliklere sahip bölümlerdir.

Raporlanabilir bölüm, bölüm bilgileri açıklanması zorunlu olan bir endüstriyel bölüm veya coğrafi bölümdür. Bir endüstriyel bölümün veya coğrafi bölümün raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için gereklilik; bölüm hasılatının büyük bir çoğunluğunun grup dışı müşterilere yapılan satışlardan kazanılması ve grup dışı müşterilere yapılan satışlardan ve diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm hasılatının, tüm bölümlere ilişkin iç ve dış toplam hasılatın en az %10'unu oluşturması veya kar veya zararlar sonucunda bölüm sonucunun, kar elde eden bölümlerin toplam sonuçları ile zarar eden bölümlerin toplam sonuçlarının mutlak anlamda büyük olanının en az %10'una isabet etmesi veya bölüm varlıklarının, tüm bölümlerin toplam varlıklarının en az %10'unu oluşturmasıdır.

Grup, faaliyet bölümlerini, karar almaya yetkili merciye iç raporlamada sunulan bölümlemelerle tutarlı olacak şekilde belirlemiştir. İç raporlamalara göre Grup'un risk ve fayda oranlarının özellikle ürettiği mal ve hizmetlerdeki farklılıklardan etkilenmesi sebebiyle, bölüm bilgilerinin raporlanmasına yönelik olarak endüstriyel bölümler belirlenmiştir. Coğrafi bölümler bazındaki bilgiler, Grup'un faaliyetlerinin, konsolide finansal tablolar genelinde ve parasal önemlilik kavramında, Türkiye dışındaki coğrafi bölümler açısından raporlanabilir bölüm özelliği göstermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda ayrıca yer verilmemiştir.

Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciiine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. İşletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınmasından ve bölümün performansının değerlendirilmesinden sorumludur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

2.4 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

Konsolide finansal tabloların KGG Türkiye Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

a) Şerefiye

İştirak edinimi ile ortaya çıkan şerefiye ödenen bedelin, edinilen işletmedeki net tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve koşullu yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerinin oranı ve edinilen işletmedeki kontrol gücü olmayan pay tutarını aşan kısmıdır.

Şerefiye dağıtımı, şerefiyenin olduğu işletme birleşmesinden fayda sağlaması beklenen nakit üreten birimlere veya nakit üreten birim gruplarına yapılır. Şerefiyenin dağıtıldığı her birim veya birim grubu işletme içi yönetsel amaçlarla, şerefiyenin izlendiği işletmenin en küçük varlık grubudur. Şerefiyedeki değer düşüklüğü gözden geçirmeleri yılda bir kez veya olay veya şartlardaki değişikliklerin değer düşüklüğü ihtimalini işaret ettiği durumlarda daha sık yapılmaktadır. Şerefiyenin defter değeri kullanım değeri ve elden çıkarma maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değerinin büyük olanı olan geri kazanılabilir değer ile karşılaştırılır. Herhangi bir değer düşüklüğü durumunda zarar derhal muhasebeleştirilir ve takip eden dönemlerde iptal edilmez.

b) Karşılıklar

Dipnot 2.3'te belirtilen muhasebe politikaları gereğince karşılıklar, Grup'un geçmiş olaylar sonucunda, elinde bulundurduğu yasal ya da yaptırıcı bir yükümlülüğün mevcut bulunması ve bu yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla geleceğe yönelik bir kaynak çıkışının muhtemel olduğu, ayrıca ödenecek miktarın güvenilir bir şekilde tahmin edilebildiği durumlarda ayrılmaktadır.

Grup, sonuçları belirsiz çeşitli yasal süreçlere, taleplere ve düzenleyici müzakerelere tabidir. Grup, diğer faktörlerin yanında olumsuz sonuçların gerçekleşme olasılığını ve zararı makul bir şekilde tahmin edebilme olasılığını değerlendirir. Bu faktörlerdeki öngörülemez olaylar ve değişiklikler, Grup'un muhasebeleştirdiği herhangi bir husus veya karşılığın (daha önce muhtemel olduğu düşünülmeyen) veya makul bir hesaplama yapılmadığı için karşılık ayırmadığı artmasını veya azalmasını gerektirebilir.

c) Ertelenmiş vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarının gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabilir tarihler ve gerektiğinde kullanılabilir vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır.

d) Türev araçların ve diğer finansal araçların gerçeğe uygun değerleri

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Bulunmamaktadır.

1 Ocak 2015 - 31 Aralık 2015 dönemi içinde gerçekleşen alımlar

Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa ile Kiler Holding A.Ş., Nahit Kiler, Ümit Kiler, Vahit Kiler, Hikmet Kiler, Sevgül Kiler ve Denge Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti. ("Satıcılar") arasında toplam sermayesinin %15'i Borsa İstanbul A.Ş. nezdinde halka arz edilmiş olan Kiler Alışverişi'nin Satıcılar'a ait olan toplam sermayesinin %85'ini temsil eden payların Carrefoursa tarafından satın alınması amacıyla 15 Mayıs 2015 tarihinde, 429.574 TL karşılığı Pay Alım Satım Sözleşmesi akdedilmiştir. Söz konusu Pay Alım Satım talebine, Rekabet Kurulu'nun 30 Haziran 2015 tarih ve 61813209-120-6544 sayılı yazısı ile izin verilmiştir. Şirket, Kiler Alışverişi'nin yönetimini 8 Temmuz 2015 tarihi itibarıyla devralmış ve daha önce akdedilmiş alım bedeli olan 429.574 TL'yi satıcılara aynı gün nakden ödemiştir.

Şirket'in 17 Eylül – 5 Ekim 2015 tarihleri arasında Kiler Alışverişi'nin paylarına ilişkin gerçekleştirmiş olduğu zorunlu çağrı sonucunda ise, Şirket'in ortaklık oranı, 62.290.926 Tam TL daha ödenmesi suretiyle %97,27'ye ulaşmış ve Kiler Alışverişi 30 Eylül 2015 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmeye başlanmıştır. Şirket, 20 Ekim 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Kiler Alışverişi ile devir alma suretiyle birleşme kararı almış olup, söz konusu birleşme kararı Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 27 Kasım 2015 tarih ve 32/1493 no'lu kararı ile onaylanmıştır. Şirket'in 29 Aralık 2015 tarihli Olağanüstü Genel Kurul'unda alınan karar sonucunda birleşme işlemi gerçekleşmiş ve 31 Aralık 2015 tarihinde tescil edilmiştir. Şirket bu işletme birleşmesi ile pazarda inorganik olarak büyümeyi amaçlamıştır. Bu birleşme işlemine istinaden Carrefoursa sermayesi 417,7 TL artırılmak suretiyle 1 adet Kiler payı için Kiler ortaklarına 0,1136598769 adet Carrefoursa şirket payı verilmiştir. Birleşme işlemi neticesinde Sabancı Holding'in etkin ortaklık payı %50,93'ten %50,74'e inmiştir.

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Holding üst yönetimi, faaliyet bölümlerinin performanslarını FAVÖK (Faiz, vergi, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler kapsamındaki faiz, kur ve vade farkı gelir/giderleri, amortisman ve itfa payları öncesi kar) ile takip etmektedir. Grup yönetimi bölümlere göre raporlamanın gerekliliklerine ek olarak bazı finansal tablo okuyucularının yaptığı analizlerde bu verileri kullanabileceğinden yola çıkarak bölümlere göre raporlama dipnotlarında bu bilgiye yer vermiştir.

a) Grup dışından sağlanan gelirler (Konsolide):

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Bankacılık	22.365.586	18.378.397
Sanayi	3.461.163	3.251.902
Perakende	7.552.591	7.088.361
Çimento	1.170.308	1.171.146
Diğer	178.118	145.784
Toplam (*)	34.727.766	30.035.590

(*) Konsolide kar veya zarar tablosundaki gelir kalemine ilişkin dağılımı ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

b) Bölüm varlıkları (Konsolide):

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankacılık	291.597.595	249.810.125
Sanayi	3.978.187	3.398.368
Perakende	3.742.172	4.141.514
Çimento	2.353.788	1.834.129
Diğer	2.072.580	1.680.947
Bölüm varlıkları (*)	303.744.322	260.865.083
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	21.780	114.221
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 12)	6.101.005	5.970.431
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	577.183	659.011
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(2.176.451)	(2.088.679)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	308.267.839	265.520.067

(*) Bölüm varlıkları genel olarak konsolide bilançoda yer alan faaliyet ile ilgili varlıklardan oluşmaktadır.

c) Bölüm yükümlülükleri (Konsolide):

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankacılık	258.363.934	221.272.563
Sanayi	1.961.803	1.749.732
Perakende	3.479.076	3.175.203
Çimento	1.145.208	655.160
Diğer	185.066	213.034
Bölüm yükümlülükleri (*)	265.135.087	227.065.692
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	11.718	45.928
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	486.895	521.097
Eksi: bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(2.173.204)	(2.084.088)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	263.460.496	225.548.629

(*) Bölüm yükümlülükleri genel olarak konsolide bilançoda yer alan faaliyetle ilgili yükümlülükleri içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	12.190.952	12.190.952	10.281.373	10.281.373
Finansal yatırımlar	52.887.536	52.887.536	54.117.316	54.117.316
Türev araçlar	8.428.812	8.428.812	3.348.524	3.348.524
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesabı	33.171.783	33.171.783	24.007.327	24.007.327
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	181.024.088	181.024.088	154.949.086	154.949.086
Maddi duran varlıklar	879.650	879.650	794.420	794.420
Maddi olmayan duran varlıklar	361.527	361.527	224.105	224.105
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	2.653.247	2.653.247	2.087.974	2.087.974
Toplam bölüm varlıkları	291.597.595	291.597.595	249.810.125	249.810.125
Finansal borçlar	46.114.960	46.114.960	38.667.696	38.667.696
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	200.425.064	200.425.064	173.974.782	173.974.782
Türev araçlar	4.698.838	4.698.838	1.926.811	1.926.811
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	7.125.072	7.125.072	6.703.274	6.703.274
Toplam bölüm yükümlülükleri	258.363.934	258.363.934	221.272.563	221.272.563

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Bankacılık bölümü Akbank'ın sonuçlarını içermektedir. Akbank'ın finansal tabloları üzerinden hesaplanan birikmiş kontrol gücü olmayan payları 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 19.740.859 TL'dir (31 Aralık 2015: 17.042.439).

ii) Sigortacılık:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	1.005.273	-	1.006.854	-
Finansal yatırımlar	1.253.502	-	1.020.931	-
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	535.958	-	550.954	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 12)	-	334.252	-	285.821
Maddi duran varlıklar	33.334	-	30.316	-
Maddi olmayan duran varlıklar	58.619	-	47.788	-
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	1.274.686	-	904.056	-
Toplam bölüm varlıkları	4.161.372	334.252	3.560.899	285.821
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	3.082.086	-	2.572.188	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	197.280	-	270.915	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.279.366	-	2.843.103	-

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahipliği oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Sigortacılık bölümü Aksigorta ve Avivasa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

iii) Enerji:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	108.604	-	257.870	-
Finansal yatırımlar	836	-	836	-
Ticari alacaklar	2.217.760	-	1.987.498	-
Stoklar	184.903	-	141.679	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 12)	-	4.743.060	-	4.719.888
Maddi duran varlıklar	10.414.681	-	10.023.084	-
Maddi olmayan duran varlıklar	5.919.162	-	6.116.884	-
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	9.438.584	-	7.760.894	-
Toplam bölüm varlıkları	28.284.530	4.743.060	26.288.745	4.719.888
Finansal borçlar	13.649.757	-	11.414.179	-
Özelleştirme idaresine borçlar	-	-	1.188.456	-
Ticari borçlar	1.481.180	-	1.242.519	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	3.103.888	-	2.472.887	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	18.234.825	-	16.318.041	-

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Enerji bölümü Enerjisa Enerji A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının sonuçlarını içermektedir.

iv) Sanayi:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	137.916	52.180	89.391	28.841
Finansal yatırımlar	133	133	104	104
Ticari alacaklar	2.000.824	1.128.229	1.722.989	930.694
Stoklar	1.279.813	915.745	1.186.737	829.104
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 12)	359.858	608.625	275.573	558.031
Maddi duran varlıklar	2.486.357	1.378.219	1.879.884	1.188.731
Maddi olmayan duran varlıklar	259.747	188.830	223.508	175.156
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	678.163	336.631	702.666	359.959
Toplam bölüm varlıkları	7.202.811	4.608.592	6.080.852	4.070.620
Finansal borçlar	2.971.472	1.188.206	2.412.237	1.151.147
Ticari borçlar	819.784	460.006	625.739	355.601
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	447.704	325.309	393.909	288.912
Toplam bölüm yükümlülükleri	4.238.960	1.973.521	3.431.885	1.795.660

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Sanayi bölümü Kordsa, Temsa, Yünsa, Brisa ve Philsa ve Philip Morrissa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

v) Perakende:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	430.971	430.971	579.374	579.374
Ticari alacaklar	94.021	94.021	81.557	81.557
Stoklar	912.283	912.283	1.094.659	1.094.659
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	189.765	189.765	193.873	193.873
Maddi duran varlıklar	936.633	936.633	1.107.403	1.107.403
Maddi olmayan duran varlıklar	89.142	89.142	100.122	100.122
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	1.028.522	1.089.357	923.690	984.526
Toplam bölüm varlıkları	3.681.337	3.742.172	4.080.678	4.141.514
Finansal borçlar	1.264.617	1.264.617	990.803	990.803
Ticari borçlar	1.744.103	1.744.103	1.780.732	1.780.732
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	470.355	470.356	403.668	403.668
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.479.075	3.479.076	3.175.203	3.175.203

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Perakende bölümü Teknosa ve Carrefoursa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

vi) Çimento:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	55.502	41.353	249.187	234.263
Finansal yatırımlar	162.783	64	162.783	64
Ticari alacaklar	735.624	309.606	731.605	324.649
Stoklar	336.666	176.904	231.269	96.065
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 12)	-	415.067	-	406.691
Maddi duran varlıklar	2.331.300	1.533.985	1.685.449	944.201
Maddi olmayan duran varlıklar	59.639	18.947	61.733	19.363
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	455.430	272.929	363.203	215.523
Toplam bölüm varlıkları	4.136.944	2.768.855	3.485.229	2.240.819
Finansal borçlar	995.535	787.017	490.602	377.658
Ticari borçlar	550.621	274.366	475.337	204.388
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	156.156	83.825	132.335	73.114
Toplam bölüm yükümlülükleri	1.702.312	1.145.208	1.098.274	655.160

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Çimento bölümü Çimsa ve Akçansa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

vii) Diğer:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Nakit ve nakit benzerleri	1.584.181	1.584.181	1.128.910	1.128.910
Finansal yatırımlar	11.787.079	10.812	11.588.882	388
Ticari alacaklar	35.955	35.787	65.838	64.321
Stoklar	804	804	1.949	1.949
Maddi duran varlıklar	253.506	217.438	265.685	229.618
Maddi olmayan duran varlıklar	14.359	14.359	11.733	11.733
Diğer alacak ve varlıklar ^(***)	150.670	209.199	184.153	244.028
Toplam bölüm varlıkları	13.826.554	2.072.580	13.247.150	1.680.947
Finansal borçlar	4.254	4.254	-	-
Ticari borçlar	28.928	28.928	65.231	65.231
Diğer borçlar ve yükümlülükler ^(***)	181.406	151.884	147.802	147.803
Toplam bölüm yükümlülükleri	214.588	185.066	213.033	213.034

^(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve Holding'in konsolide edilen bağlı ortaklık, iş ortaklıkları ve iştiraklerine ilişkin finansal varlık değerleri düşülerek hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

^(***) Diğer alacak ve varlıklar ile diğer borçlar ve yükümlülükler kalemi ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükler kalemini içermemektedir. Bu kalemler bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlık ve yükümlülüklerde yer almaktadır.

Diğer bölümü, Sabancı Holding A.Ş., Exsa, Tursa, AEO ve Bimsa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

e) Ana kar veya zarar tablosu kalemleri konsolide mutabakatı:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016			1 Ocak - 31 Aralık 2015		
	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide
Toplam gelirler	34.819.778	(92.012)	34.727.766	30.116.283	(80.693)	30.035.590
Satılan malın maliyeti ve faiz, prim, komisyon ve diğer giderler	(22.213.624)	237.298	(21.976.326)	(19.249.451)	165.297	(19.084.154)
Genel yönetim giderleri	(4.962.430)	31.391	(4.931.040)	(4.969.315)	42.609	(4.926.706)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(1.734.874)	16.673	(1.718.201)	(1.581.678)	1.743	(1.579.935)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(5.756)	-	(5.756)	(3.323)	-	(3.323)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	376.405	(50.647)	325.758	399.563	(35.298)	364.265
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	649.112	1	649.113	547.932	-	547.932
Faaliyet karı	6.928.611	142.704	7.071.315	5.260.011	93.658	5.353.669
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) -net	287.779	(205.932)	81.847	306.657	(136.015)	170.642
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	7.216.390	(63.228)	7.153.162	5.566.668	(42.357)	5.524.311
Finansman gelir/(gideri) -net	(381.463)	58.406	(323.057)	(261.436)	36.489	(224.947)
Vergi öncesi kar	6.834.927	(4.822)	6.830.105	5.305.232	(5.868)	5.299.364
Vergi	(1.273.606)	-	(1.273.606)	(973.144)	-	(973.144)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem karı/(zararı)	(9.352)	-	(9.352)	94.862	-	94.862
Dönem Karı	5.551.969	(4.822)	5.547.146	4.426.950	(5.866)	4.421.082
Ana ortaklık payı net kar			2.660.131			2.236.328

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Faiz, komisyon ve diğer gelirler	22.410.514	22.410.514	18.414.285	18.414.285
Faiz, komisyon ve diğer giderler	(12.403.903)	(12.403.903)	(10.138.669)	(10.138.669)
Genel yönetim giderleri	(4.464.914)	(4.464.914)	(4.500.390)	(4.500.390)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	656.527	656.527	451.571	451.571
Faaliyet karı	6.198.224	6.198.224	4.226.797	4.226.797
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	2.658	2.658	2.275	2.275
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	6.200.882	6.200.882	4.229.072	4.229.072
Vergi öncesi kar	6.200.882	6.200.882	4.229.072	4.229.072
Vergi	(1.269.792)	(1.269.792)	(871.921)	(871.921)
Net kar	4.931.090	4.931.090	3.357.151	3.357.151
Ana ortaklık payı net kar		2.009.416		1.368.035
FAVÖK	6.415.483	6.415.483	4.449.597	4.449.597

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

31 Aralık 2016 itibariyle Akbank'ın kontrol gücü olmayan paylara ait net karı 2.921.664 TL'dir (31 Aralık 2015: 1.989.116 TL).

ii) Sigortacılık:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Alınan primler	2.212.981	-	1.885.628	-
Prim, komisyon ve diğer giderler	(2.007.946)	-	(1.813.346)	-
Genel yönetim giderleri	(358.364)	-	(316.242)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	343.695	-	340.744	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 12)	-	60.366	-	26.546
Faaliyet karı	190.366	60.366	96.784	26.546
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	27.302	-	(13.772)	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	217.668	60.366	83.012	26.546
Finansal gelir/(gider) –net	(19.294)	-	(770)	-
Vergi öncesi kar	198.374	60.366	82.242	26.546
Vergi	(40.405)	-	(19.880)	-
Net kar	157.969	60.366	62.362	26.546
Ana ortaklık payı net kar		60.366		26.546
FAVÖK	188.984		81.333	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

iii) Enerji:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Satış gelirleri(net)	12.564.568	-	11.827.277	-
Satılan malın maliyeti	(9.329.016)	-	(9.222.850)	-
Genel yönetim giderleri	(1.452.697)	-	(1.169.430)	-
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	-	-	-	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	201.418	-	28.758	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 12)	-	147.175	-	141.911
Faaliyet karı	1.984.273	147.175	1.463.755	141.911
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	1.984.273	147.175	1.463.755	141.911
Finansal gelir/(gider) –net	(1.450.068)	-	(1.028.005)	-
Vergi öncesi kar	534.205	147.175	435.750	141.911
Vergi	(239.855)	-	(148.569)	-
Net kar	294.350	147.175	287.181	141.911
Ana ortaklık payı net kar		147.175		141.911
FAVÖK	2.482.134		1.825.981	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

iv) Sanayi:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Satış gelirleri(net)	5.227.858	3.461.385	5.053.786	3.251.902
Satılan malın maliyeti	(4.052.682)	(2.803.451)	(3.853.224)	(2.612.225)
Genel yönetim giderleri	(267.466)	(149.220)	(191.435)	(109.603)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(426.172)	(199.115)	(400.385)	(181.063)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(12.478)	(5.756)	(21.118)	(3.323)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	145.093	79.403	119.029	70.948
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 12)	295.609	335.011	190.191	274.038
Faaliyet karı	909.762	718.257	896.844	690.674
Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) – net	15.079	14.740	25.043	25.323
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	924.841	732.997	921.887	715.997
Finansal gelir/(gider) –net	(268.165)	(129.185)	(222.094)	(130.189)
Vergi öncesi kar	656.676	603.812	699.793	585.808
Vergi	(42.928)	(39.725)	(50.062)	(43.917)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem karı	(9.352)	(9.352)	94.862	94.862
Net kar	604.396	554.735	744.593	636.753
Ana ortaklık payı net kar	-	450.092	-	520.060
FAVÖK	951.152	735.063	1.016.967	733.712

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

v) Perakende:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Satış gelirleri(net)	7.566.353	7.560.799	7.099.309	7.093.557
Satılan malın maliyeti	(6.060.635)	(6.055.081)	(5.540.460)	(5.534.708)
Genel yönetim giderleri	(169.618)	(168.711)	(192.460)	(192.460)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(1.520.102)	(1.520.102)	(1.387.439)	(1.387.439)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	(389.519)	(389.519)	(150.793)	(150.793)
Faaliyet karı/(zararı)	(573.521)	(572.614)	(171.843)	(171.843)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	61.229	61.229	139.839	139.839
Finansman gideri öncesi faaliyet karı/(zararı)	(512.292)	(511.385)	(32.004)	(32.004)
Finansal gelir/(gider) –net	(214.634)	(214.634)	(102.455)	(102.455)
Vergi öncesi kar/(zararı)	(726.926)	(726.019)	(134.459)	(134.459)
Vergi	134.200	134.200	7.865	7.865
Net kar/(zararı)	(592.726)	(591.819)	(126.594)	(126.594)
Ana ortaklık payı net kar/(zarar)		(315.537)		(73.147)
FAVÖK	(332.714)	(331.808)	32.526	32.526

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

vi) Çimento:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Satış gelirleri(net)	2.631.365	1.170.310	2.639.679	1.171.146
Satılan malın maliyeti	(1.843.183)	(799.657)	(1.851.109)	(811.042)
Genel yönetim giderleri	(144.242)	(79.925)	(119.511)	(65.246)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(28.229)	(9.744)	(23.596)	(7.754)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) –net	30.611	33.086	11.892	15.115
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 12)	-	106.561	-	105.436
Faaliyet karı	646.322	420.631	657.355	407.655
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	36.191	3.552	8.509	3.480
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	682.513	424.183	665.864	411.135
Finansal gelir/(gider) –net	(71.512)	(37.072)	(49.539)	(22.312)
Vergi öncesi kar	611.001	387.111	616.325	388.823
Vergi	(118.221)	(56.674)	(119.348)	(53.714)
Net kar	492.780	330.437	496.977	335.109
Ana ortaklık payı net kar		223.574		225.927
FAVÖK	735.350	444.261	776.495	458.182

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

vii) Diğer:

	Kombine ^(*) 31 Aralık 2016	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2016	Kombine ^(*) 31 Aralık 2015	Konsolide ^(**) 31 Aralık 2015
Satış gelirleri(net)	976.488	216.770	1.012.781	185.393
Satılan malın maliyeti	(151.812)	(151.532)	(152.964)	(152.807)
Genel yönetim giderleri	(104.973)	(99.660)	(106.431)	(101.616)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	(5.913)	(5.913)	(5.422)	(5.422)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider)-net	969	(3.092)	13.032	12.722
Faaliyet karı/(zararı)	714.759	(43.427)	760.996	(61.730)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	205.600	205.600	135.740	135.740
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	920.359	162.173	896.736	74.010
Finansal gelir/(gider) –net	(572)	(572)	(6.480)	(6.480)
Vergi öncesi kar	919.787	161.601	890.256	67.530
Vergi	(41.615)	(41.615)	(11.457)	(11.457)
Net kar	878.172	119.986	878.799	56.073
Ana ortaklık payı net kar		85.046		26.994
FAVÖK	739.508	(18.604)	784.354	(38.752)

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin Holding sahiplik oranı dikkate alınarak hesaplanmış eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

g) Ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı

Bölümler bazında düzeltilmiş ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankacılık	1.978.569	1.368.035
Sigortacılık	80.535	50.888
Sanayi	468.784	405.115
Çimento	217.022	227.646
Enerji	139.611	18.234
Perakende	(161.262)	(84.423)
Diğer	76.257	38.400
Toplam	2.799.516	2.023.895

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Düzeltilmiş ana ortaklık payı net karın mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Raporlanabilir faaliyet bölümlerine ait düzeltilmiş net kar (Ana ortaklık payı)	2.799.516	2.023.895
Carrefoursa'ya ilişkin tek seferlik gelir / giderler	(84.423)	45.037
Teknosa'ya ilişkin tek seferlik gelir / giderler	(69.852)	(33.761)
Akbank Visa satış geliri	66.300	-
Akbank yıllık maliyetlendirme oranı hesaplama cezası	(35.453)	-
Enerjisa Üretim - Gazipaşa Birkapılı Satışı	-	52.250
Yünsa tek seferlik giderler	(12.981)	(3.260)
Holding SASA satış karı	-	102.989
Kordsa Global'a ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(8.353)	2.917
Akçansa iştirak satış karı	9.887	-
Diğer	(4.511)	46.261
Net kar (Ana ortaklık payı)	2.660.131	2.236.328

h) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Konsolide):

1 Ocak – 31 Aralık 2016

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	217.259	-	112.387	66.715	-	151.821	25.355	573.537
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	-	-	5.139	(3.912)	-	(80.267)	-	(79.041)
Yatırım harcamaları	445.682	-	144.322	655.240	-	128.864	20.628	1.394.736

1 Ocak – 31 Aralık 2015

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	222.800	-	113.025	73.083	-	133.131	22.998	565.037
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / (değer düşüklüğü iptali)	-	-	4.760	-	-	43.908	-	48.668
Yatırım harcamaları	159.528	-	164.049	244.310	-	461.059	34.560	1.063.506

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

i) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Kombine):

1 Ocak – 31 Aralık 2016

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	217.259	17.718	194.371	141.834	526.179	151.821	25.283	1.274.465
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü / değer düşüklüğü iptali	-	-	(5.139)	(3.912)	-	(80.267)	-	(79.041)
Yatırım harcamaları	445.682	32.524	670.394	787.244	2.044.682	128.864	20.628	4.130.018

1 Ocak – 31 Aralık 2015

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	222.800	13.508	223.081	144.191	443.152	133.131	23.379	1.203.242
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü / (değer düşüklüğü iptali)	-	36.344	4.760	-	190.998	43.908	-	276.010
Yatırım harcamaları	159.528	45.075	399.360	359.928	1.752.460	952.000	34.561	3.702.912

DİPNOT 5 – NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla hazır değerlerin detayı aşağıda sunulmuştur

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kasa		
- Bankacılık	1.840.502	1.466.112
- Diğer şirketler	35.706	26.764
Banka - vadeli mevduat	3.991.936	4.412.420
Banka - vadesiz mevduat	6.720.879	4.798.575
Diğer hazır değerler	7.604	1.853
Toplam	12.596.627	10.705.724

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatlar ve para piyasası plasmanlarının etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %2,24 (31 Aralık 2015: %0,48), %0,19 (31 Aralık 2015: %0,47) ve %12,00'dır (31 Aralık 2015: %10,86).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibariyle vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Vadesiz	8.604.653	6.293.304
3 aya kadar	3.991.974	4.412.420
Toplam	12.596.627	10.705.724

31 Aralık 2016 tarihi itibariyle Grup'un off-shore nakit değerleri, değişken faizli bono ihraçlarına ilişkin ödeme hesapları ve bankalarda bulunan vadeli ve vadesiz mevduatları üzerinde toplam 5.356.843 TL tutarında blokaj bulunmaktadır (31 Aralık 2015: 3.145.036 TL).

DİPNOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Alım satım amaçlı finansal yatırımlar:

Makul değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Hisse senetleri	7.268	6.532
Devlet tahvilleri	9.865	9.996
Eurobondlar	-	107
Diğer	46.788	23.878
Toplam	63.921	40.513

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıkların etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Avro	-	3,26
TL	12,27	13,12

Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği alım satım amaçlı finansal varlıkları 9.721 TL'dir (31 Aralık 2015: 8.463 TL).

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan finansal varlıkların sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 ay ile 12 ay arası	40.715	13.069
1 ile 5 yıl arası	15.937	10.954
Vadesiz	7.269	16.490
Toplam	63.921	40.513

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	47.292	14.334
3 ay ile 12 ay arası	9.360	9.668
1 ile 5 yıl arası	-	21
Vadesiz	7.269	16.490
Toplam	63.921	40.513

Grup genelinde bankacılık dışında herhangi bir şirkette alım satım amaçlı finansal yatırım bulunmamaktadır.

b) Satılmaya hazır finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Borçlanma senetleri		
- Devlet tahvilleri	17.912.731	19.376.723
- Eurobondlar	11.328.132	15.929.477
- Yatırım fonları	212.244	270.628
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	5.297.031	7.678.819
Ara toplam	34.750.138	43.255.647
Hisse senetleri		
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	116	90
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	71.626	133.088
Ara toplam	71.742	133.178
Toplam satılmaya hazır finansal yatırımlar	34.821.880	43.388.825

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %3,71 (31 Aralık 2015: %3,80), %2,38 (31 Aralık 2015: %2,46), % 3,79 (31 Aralık 2015: Yen para biriminden satılmaya hazır finansal yatırımları bulunmamaktadır) ve %9,52'dir (31 Aralık 2015: %9,68). Grup'un repodan sağlanan fonlara konu satılmaya hazır finansal varlıkları 16.282.871 TL'dir (31 Aralık 2015: 20.185.224 TL). Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği satılmaya hazır finansal varlıkları 2.062.303 TL'dir (31 Aralık 2015: 1.939.145 TL). Riski sigorta poliçesi sahiplerine ait alım satım amaçlı finansal varlıklar bulunmamaktadır (31 Aralık 2015: Bulunmamaktadır).

Banka'nın satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymet portföylerinde 6 aylık reel kupon oranları vade boyunca sabit kalan, 5-10 yıl vadeli ve TÜFE'ye endeksli devlet tahvilleri bulunmaktadır. Banka, söz konusu kıymetlerin değerlemesinde kullanılan bilanço tarihindeki enflasyon endeksi olarak, tahmini enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan endeksi kullanmaktadır. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla söz konusu kıymetlerin değerlemesi reel kupon oranları ve ihraç tarihindeki referans enflasyon endeksi ile bilanço tarihindeki enflasyon endeksi arasındaki değişimler baz alınarak yapılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla satılmaya hazır finansal yatırımların sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	2.530.718	-	2.530.718	908.428	-	908.428
1 ile 5 yıl arası	19.037.853	10.422	19.048.275	25.422.382	-	25.422.382
5 yıldan fazla	12.722.733	-	12.722.733	16.292.593	-	16.292.593
Vadesiz	520.154	-	520.154	764.960	462	765.422
Toplam	34.811.458	10.422	34.821.880	43.388.363	462	43.388.825

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	6.541.586	-	6.541.586	6.800.295	-	6.800.295
3 ile 12 ay arası	10.230.716	-	10.230.716	8.434.421	-	8.434.421
1 ile 5 yıl arası	12.060.816	10.422	12.071.238	20.027.889	-	20.027.889
5 yıldan fazla	5.698.755	-	5.698.755	7.722.413	-	7.722.413
Vadesiz	279.585	-	279.585	403.345	462	403.807
Toplam	34.811.458	10.422	34.821.880	43.388.363	462	43.388.825

c) Vadeye kadar elde tutulacak finansal yatırımlar:

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Devlet tahvilleri	17.976.984	10.688.533
Toplam	17.976.984	10.688.533

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %4,05 (31 Aralık 2015: %3,83), %3,62 (31 Aralık 2015: %3,69) ve %9,82'dir (31 Aralık 2015: %9,71).

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
1 Ocak Bakiyesi	10.688.533	10.800.186
Transferler ⁽¹⁾	5.882.043	382
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	1.269.337	864.389
Değerleme etkisi	367.875	200.147
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar	(130.051)	(1.112.831)
Değer düşüş karşılığı	(100.753)	(63.740)
Toplam	17.976.984	10.688.533

⁽¹⁾ Banka, elde tutma niyetindeki değişiklik sebebiyle Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar portföyündeki 96.359 Bin EURO ve 1.591.672 Bin USD nominal değerindeki kamu borçlanma senedini cari dönemde Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar portföyüne sınıflamıştır. Sınıflama tarihi itibarıyla söz konusu menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değerlerini ifade eden defter değerleri sırasıyla 98.531 Bin EURO ve 1.650.112 Bin USD olup bu tutarlar ilgili menkul kıymetlerin yeni maliyetleri olarak kabul edilmiştir. Sınıflanan menkul kıymetlerin daha önceden özkaynaklarda muhasebeleştirilmiş menkul değerler değerleme farkları, vadeye kadar elde tutulacak yatırımın kalan ömrü boyunca etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar için Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	684.786	114	684.900	121.031	94	121.125
1 ile 5 yıl arası	14.763.517	-	14.763.517	7.364.090	-	7.364.090
5 yıldan fazla	2.528.567	-	2.528.567	3.203.318	-	3.203.318
Toplam	17.976.870	114	17.976.984	10.688.439	94	10.688.533

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 itibarıyla vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlamaya tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	2.857.339	-	2.857.339	2.668.683	-	2.668.683
3 ile 12 ay arası	1.788.154	114	1.788.268	1.146.641	94	1.146.735
1 ile 5 yıl arası	11.961.634	-	11.961.634	6.873.115	-	6.873.115
5 yıldan fazla	1.369.743	-	1.369.743	-	-	-
Toplam	17.976.870	114	17.976.984	10.688.439	94	10.688.533

d) Vadeli mevduatlar:

Üç aydan uzun vadeli mevduatların detayı aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 ile 12 ay arası	35.765	-
Toplam	35.765	-

DİPNOT 7 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kısa vadeli	8.838.741	8.678.744
Uzun vadeliilerin kısa vadeli kısmı	13.620.874	12.862.826
Toplam kısa vadeli	22.459.615	21.541.570

Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Uzun vadeli	26.458.459	19.137.143
Ara Toplam	26.458.459	19.137.143
Toplam	48.918.074	40.678.713

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	9.463.615	8.782.744
3 ile 12 ay arası	12.996.000	12.758.826
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	22.459.615	21.541.570
1 ile 5 yıl arası	17.985.270	13.571.788
5 yıldan fazla	8.473.189	5.565.355
Uzun vadeli finansal borçlar	26.458.459	19.137.143
Toplam finansal borçlar	48.918.074	40.678.713

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle uzun vadeli finansal borçların geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
2016	-	5.065.465
2017	8.179.400	4.695.704
2018	3.556.033	1.106.934
2019	4.445.345	2.703.684
2020	1.804.492	5.565.356
2021 ve sonrası	8.473.189	-
Toplam	26.458.459	19.137.143

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlamaya tarihine kalan süre:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	31.821.916	23.186.344
3 ile 12 ay arası	6.367.519	6.510.319
1 ile 5 yıl arası	7.203.894	8.009.643
5 yıldan fazlası	3.524.745	2.972.407
Toplam	48.918.074	40.678.713

31 Aralık 2016 tarihi itibariyle mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Akbank – Sendikasyon kredisi

31 Aralık 2016 tarihi itibarı ile üç sendikasyon kredisi bulunmaktadır. 787.8 milyon Avro ve 327 milyon ABD Doları tutarındaki 1 ve 3 yıl vadeli dilimlerden oluşan sendikasyon kredisi 18 Ağustos 2016 tarihinde imzalanmıştır. Kredinin 1 yıl vadeli kısmının maliyeti Euribor+100 bps ve Libor+110 bps, 3 yıl vadeli kısmının maliyeti Euribor+ 190 bps'tir. 783.5 milyon Avro ve 370.4 milyon ABD Doları'ndan oluşan, 1 yıl vadeli ilk sendikasyon kredisi 18 Mart 2016 tarihinde imzalanan kredi sözleşmesi ile temin edilmiştir. Kredinin yıllık maliyeti Euribor+75 bps ve Libor+85 bps'tir. 335 milyon ABD Doları'ndan oluşan 3 yıl vadeli üçüncü sendikasyon kredisi 9 Temmuz 2015 tarihinde imzalanan kredi sözleşmesi ile temin edilmiştir. Kredinin yıllık maliyeti Libor+1.85'tir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2016	-	-	620.933	1.788.288
2017	822.429	2.878.501	751.749	2.165.036
2018	1.006.961	3.524.364	995.023	2.865.667
2019	757.205	2.650.218	301.974	869.684
2020	768.180	2.688.630	747.277	2.152.158
2021	647.571	2.266.499	53.713	154.693
2022	762.934	2.670.269	404.224	1.164.165
2023	434.528	1.520.848	28.490	82.051
2024	373.192	1.306.172	735.720	2.118.874
2025	380.722	1.332.527	325.773	938.226
2026	39.512	138.292	11.000	31.680
2027	20.524	71.834	11.000	31.680
2028	4.762	16.667	-	-
Toplam	6.018.520	21.064.821	4.986.876	14.362.202

6.018.520 ABD Doları bedel, seküritizasyon işlemleri ve Banka tarafından ihraç edilmiş ABD Doları cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	Avro	TL	Avro	TL
2016	-	-	50.520	158.747
2017	63.951	235.960	63.708	200.183
2018	75.074	277.001	63.693	200.136
2019	93.317	344.312	47.846	150.342
2020	45.802	168.996	332	1.043
2021	23.062	85.092	319	1.002
2022	321	1.184	307	965
2023	309	1.140	295	927
2024	297	1.096	283	889
2025	285	1.052	272	855
2026	274	1.011	261	820
2027	264	974	251	789
2028	253	933	241	757
2029	6.289	23.205	6.043	18.988
Toplam	309.498	1.141.956	234.371	736.443

309.498 Avro bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş Avro cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	RON	TL	RON	TL
2016	-	-	4.805	3.321
2017	4.855	3.926	4.564	3.154
2018	78.228	63.263	75.413	52.110
2019	51.959	42.019	49.905	34.484
Toplam	135.042	109.208	134.687	93.069

135.042 Romanya Leyi (RON) bedel, sekürizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş RON cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	CZK	TL	CZK	TL
2016	-	-	350.610	41.253
2017	274.959	37.862	275.040	32.361
Toplam	274.959	37.862	625.650	73.614

274.959 Çek Koruna (CZK) bedel, sekürizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş CZK cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	HUF	TL	HUF	TL
2019	796.798	9.562	786.358	7.989
Toplam	796.798	9.562	786.358	7.989

796.798 Macar Forinti (HUF) bedel, sekürizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş HUF cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	JPY	TL	JPY	TL
2017	19.188	573	-	-
2018	18.757	560	-	-
2019	964.562	28.803	-	-
Toplam	1.002.507	29.936	-	-

1.002.507 Japon Yeni (JPY) bedel, sekürizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş JPY cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Bunun yanı sıra, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup tarafından ihraç edilmiş 3 ay vadeli 987.990 TL, 4 ay vadeli 299.259 TL, 6 ay vadeli 48.085 TL, 2 yıl vadeli 223.708 TL ve 5 yıl ve üzeri vadeli 997.225 TL bono bulunmaktadır (31 Aralık 2015: 3 ay vadeli 568.089 TL, 4 ay vadeli 917.737 TL, 6 ay vadeli 62.858 TL, 1 yıl vadeli 765.023 TL ve 5 yıl ve üzeri vadeli 1.060.114 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ticari alacaklar	1.200.777	1.191.385
Çekler ve senetler	435.838	265.485
	1.636.615	1.456.870
Eksi: Şüpheli alacaklar karşılığı	(85.981)	(70.552)
Toplam	1.550.634	1.386.318

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, 95.588 TL (31 Aralık 2015: 120.981 TL) tutarındaki ticari alacakların vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamıştır. Bu alacakların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	69.892	84.702
3 ile 6 ay arası	9.353	23.144
6 ile 9 ay arası	6.544	12.859
9 ay ve üzeri	9.799	276
Toplam	95.588	120.981

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklar bakiyesi içerisinde vadesi geçmiş ve şüpheli alacak karşılığı ayrılmış tutarların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	215	251
3 ile 6 ay arası	600	587
9 ay ve üzeri	85.166	69.714
Toplam	85.981	70.552

Kısa ve uzun vadeli ticari borçlar:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ticari borçlar	2.487.626	2.384.416
Borç senetleri	949	360
Gider tahakkukları	1.942	2.215
Toplam	2.490.517	2.386.991

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 9 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer kısa vadeli alacaklar:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	14.717	16.902
Diğer çeşitli alacaklar	1.123.715	1.019.974
Toplam	1.138.432	1.036.876

Diğer uzun vadeli alacaklar:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen depozito ve teminatlar	43.710	34.951
Diğer çeşitli alacaklar	841.286	344.187
Toplam	884.996	379.138

Diğer kısa vadeli borçlar:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	3.483.667	3.154.070
Ödenecek vergiler ve fonlar	331.548	283.883
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	54.529	39.292
Muhabir bankalara ödeme emirleri	15.036	206.384
Diğer	840.403	757.403
Toplam	4.725.183	4.441.032

Diğer uzun vadeli borçlar:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Finansal kiralama borçları	77.762	91.977
Diğer	752.206	503.954
Toplam	829.968	595.931

DİPNOT 10 - STOKLAR

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
İlk madde ve malzeme	279.947	235.474
Yarı mamuller	239.939	127.657
Mamuller ve ticari mamuller	1.397.737	1.609.602
Yedek parçalar	60.756	39.431
Diğer	102.064	59.483
	2.080.443	2.071.647
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(74.708)	(49.870)
Toplam	2.005.735	2.021.777

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	(49.870)	(34.056)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(77.488)	(24.225)
Konusu kalmayan karşılık	54.515	8.429
Kullanılan karşılık	(1.865)	(18)
31 Aralık	(74.708)	(49.870)

DİPNOT 11 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Gelecek aylara ait giderler	461.018	319.668
Stok alımı için verilen sipariş avansları	25.418	18.309
Diğer	280	222
Toplam	486.716	338.199

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	36.804	49.735
Gelecek aylara ait giderler	92.263	5.822
Toplam	129.067	55.557

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kazanılmamış komisyon geliri	91.317	79.963
Alınan sipariş avansları	35.784	68.294
Ertelenmiş gelirler	21.514	15.700
Diğer	846	621
Toplam	149.461	164.578

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kazanılmamış komisyon geliri	120.273	114.297
Toplam	120.273	114.297

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	Pay (%)	31 Aralık 2015	Pay (%)
Aksigorta	153.769	36,00	126.198	36,00
Avivasa	180.483	40,00	159.623	40,00
Brisa	248.767	43,63	282.457	43,63
Akçansa	415.067	39,72	406.691	39,72
Enerjisa	4.743.060	50,00	4.719.888	50,00
Philisa	207.467	25,00	178.863	25,00
Philip Morrisa	71.476	24,75	24.434	24,75
Temsa Mısır	(11.162)	73,75	(15.535)	73,75
Temsa İş Makineleri	92.078	51,00	87.812	51,00
Toplam	6.101.005		5.970.431	

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Aksigorta	25.398	(6.535)
Avivasa	34.968	33.081
Brisa	39.402	83.848
Akçansa	106.561	105.436
Enerjisa	147.175	141.911
Philisa	169.938	141.574
Philip Morrisa	119.416	44.238
Temsa Mısır	(1.388)	(1.514)
Temsa İş Makineleri	7.643	5.893
Toplam	649.113	547.932

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Aksigorta	2.829.049	2.401.912	2.354.754	2.004.204
Avivasa	1.397.157	969.489	1.260.122	887.042
Brisa	2.887.859	2.317.684	2.338.617	1.691.225
Akçansa	1.677.606	619.706	1.544.135	507.325
Enerjisa	28.762.726	19.276.606	26.829.659	17.389.883
Philisa	4.125.277	3.295.411	3.518.240	2.802.787
Philip Morrisa	2.404.384	2.115.595	1.965.174	1.864.373
Temsa Mısır	9.943	25.077	27.294	48.358
Temsa İş Makineleri	349.078	168.533	344.729	215.869
Toplam	44.443.079	31.190.013	40.182.724	27.411.066

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Aksigorta	1.895.559	1.622.171
Avivasa	317.422	263.457
Brisa	1.766.473	1.801.876
Akçansa	1.461.055	1.468.533
Enerjisa	12.564.568	11.827.277
Philsa ^(*)	20.167.930	17.365.487
Philip Morrissa	19.944.842	16.858.458
Temsa İş Makineleri	465.163	484.268

^(*) Üretim şirketi olan Philsa satışlarını pazarlama şirketi olan Philip Morrissa üzerinden gerçekleştirmektedir.

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2016	1 Ocak - 31 Aralık 2015
Aksigorta	70.550	(18.152)
Avivasa	87.419	80.514
Brisa	90.309	192.180
Akçansa	286.979	282.979
Enerjisa	294.350	283.822
Philsa	679.752	566.294
Philip Morrissa	482.492	178.738
Temsa Mısır	(1.882)	(2.053)
Temsa İş Makineleri	14.986	11.557

DİPNOT 13 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	İlaveler	Çıkışlar	Değer (düşüklüğü)/artışı	Yabancı para çevrim farkları	31 Aralık 2016
Maliyet:						
Arsa	185.465	3.754	(20.423)	5.139	6.794	180.729
Binalar	128.500	114	(1.355)	(4.020)	-	123.239
Toplam	313.965	3.868	(21.778)	1.119	6.794	303.968
Birikmiş amortisman:						
Binalar	(21.862)	(4.022)	392	-	-	(25.492)
Net defter değeri	292.103					278.476

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	1 Ocak 2015	İlaveler	Çıkışlar	Değer (düşüklüğü) / artışı	Yabancı para çevrim farkları	31 Aralık 2015
Maliyet:						
Arsa	205.126	-	(19.661)	-	5.682	190.847
Binalar	155.076	408	(26.984)	-	-	128.500
Toplam	360.202	408	(46.645)	-	5.682	319.347
Birikmiş amortisman:						
Binalar	(34.420)	(5.247)	11.946	177	-	(27.544)
Net defter değeri	325.782					292.103

DİPNOT 14 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler ^(*)	Değer Düşüklüğü	Sayım Farkları	31 Aralık 2016
Maliyet:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	586.172	4.936	40.677	(10.064)	4.512	-	48	626.281
Binalar	2.352.264	56.551	14.592	(25.155)	(673)	-	5.408	2.402.987
Makine, tesis ve cihazlar	2.887.108	268.398	48.456	(17.089)	61.745	-	-	3.248.618
Taşıt araçları	111.801	1.669	5.138	(6.032)	1.003	-	-	113.579
Döşeme ve demirbaşlar	2.711.864	12.082	269.025	(151.768)	39.977	-	1.902	2.883.082
Toplam	8.649.209	343.636	377.888	(210.108)	106.564	-	7.358	9.274.547
Yapılmakta olan yatırımlar	346.690	7.250	742.970	(9.347)	(143.279)	-	-	944.284
Toplam	8.995.899	350.886	1.120.858	(219.455)	(36.715)	-	7.358	10.218.831
Birikmiş amortisman:								
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(224.464)	(3.399)	(6.241)	181	13	(773)	(48)	(234.731)
Binalar	(893.849)	(23.976)	(52.238)	12.715	-	(13.161)	(5.408)	(975.917)
Makine, tesis ve cihazlar	(1.678.897)	(130.653)	(118.250)	12.914	-	-	-	(1.914.886)
Taşıt araçları	(86.671)	(1.274)	(12.058)	4.138	-	-	-	(95.865)
Döşeme ve demirbaşlar	(1.829.060)	(9.293)	(225.950)	94.902	(13)	(61.607)	(1.902)	(2.032.923)
Toplam	(4.712.941)	(168.595)	(414.737)	124.850	-	(75.541)	(7.358)	(5.254.322)
Net kayıtlı değer	4.282.958							4.964.509

^(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 36.715 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Maddi duran varlıkların 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Yabancı Para		İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Değer	Satılmak Üzere		Bağı Ortaklık		Satış Amaçlı	
	1 Ocak 2015	Çevrim Farkları				Düşüklüğü	Elde Tutulan	Varlıklara	Sayım	Edinilen	Varlıklara	Transferler 31 Aralık 2015
Maliyet:												
Arazi, yer altı ve yer üstü düzenleri	601.530	3.616	3.470	(22.441)	3.818	-	(3.310)	-	(511)	-	-	586.172
Binalar	2.293.440	41.378	42.426	(35.212)	30.157	-	(20.266)	-	341	-	-	2.352.264
Makine, tesis ve cihazlar	2.712.186	147.647	43.312	(62.556)	127.650	-	(85.766)	-	3.610	-	1.025	2.887.108
Taşıt araçları	108.230	904	7.757	(19.853)	9.082	-	(476)	-	6.157	-	-	111.801
Döşeme ve demirbaşlar	2.454.869	(6.512)	319.762	(140.929)	92.418	-	(1.814)	-	(22.325)	16.395	-	2.711.864
Toplam	8.170.255	187.033	416.727	(280.991)	263.125	-	(111.632)	-	(12.728)	16.395	1.025	8.649.209
				-								
Yapılmakta olan yatırımlar	197.800	9.191	442.958	(4.795)	(279.760)	(19.067)	-	-	363	-	-	346.690
Toplam	8.368.055	196.224	859.685	(285.786)	(16.635)	(19.067)	(111.632)	-	(12.365)	16.395	1.025	8.995.899
Birikmiş amortisman:												
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(214.975)	(3.096)	(6.918)	-	-	(41)	-	-	566	-	-	(224.464)
Binalar	(847.050)	(12.198)	(60.917)	21.142	-	(6.036)	5.154	-	6.056	-	-	(893.849)
Makine, tesis ve cihazlar	(1.582.488)	(53.137)	(129.145)	51.113	-	-	35.580	-	198	-	(1.018)	(1.678.897)
Taşıt araçları	(89.846)	(577)	(8.958)	16.147	-	-	280	-	(3.717)	-	-	(86.671)
Döşeme ve demirbaşlar	(1.735.124)	6.981	(218.289)	127.327	-	(15.878)	1.736	-	4.187	-	-	(1.829.060)
Toplam	(4.469.483)	(62.027)	(424.227)	215.729	-	(21.955)	42.750	-	7.290	-	(1.018)	(4.712.941)
Net kayıtlı değer	3.898.572											4.282.958

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 16.635 TL'si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların, 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2016	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	Sayım Farkları	31 Aralık 2016
Maliyet	1.167.409	19.688	270.010	-	(16.055)	36.715	(3.087)	1.474.680
Birikmiş itfa payları (-)	(636.966)	(11.263)	(156.185)	(4.619)	7.122	-	-	(801.911)
Net kayıtlı değer	530.443							672.769

	1 Ocak 2015	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	Sayım Farkları	31 Aralık 2015
Maliyet	921.948	18.778	203.412	-	(2.714)	16.635	16.823	1.174.882
Birikmiş itfa payları (-)	(485.649)	(9.227)	(135.563)	(7.824)	1.633	-	(7.809)	(644.439)
Net kayıtlı değer	436.299							530.443

DİPNOT 16 - ŞEREFIYE

Şerefiyenin 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2016	2015
1 Ocak	1.014.355	478.935
İlaveler (Dipnot 3)	460	545.476
Çıkışlar ^(*)	-	(10.056)
31 Aralık	1.014.815	1.014.355

Nakit üreten birimlerde 2016 yılı içerisinde herhangi bir değer düşüklüğü meydana gelmemiştir.

^(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa'nın gayrimenkul satışından kaynaklanan şerefiye etkisini içermektedir.

DİPNOT 17 – KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Borç karşılıkları	350.048	334.659
Kredi puan karşılıkları	90.654	141.262
Dava karşılıkları ^(*)	124.477	68.664
Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler özel karşılıkları	73.085	83.688
Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler	30.091	34.000
Diğer kısa vadeli borç karşılıkları	31.741	7.045
Diğer borç karşılıkları	61.308	33.637
Toplam	411.356	368.296

^(*) İlgili bakiyenin büyük çoğunluğu, kira fesih cezaları ve personel davalarından oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Diğer uzun vadeli karşılıklar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Borç karşılıkları	4.239	4.694
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	4.239	4.694
Toplam	4.239	4.694

Taahhütler - Bankacılık bölümü	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen teminat mektupları	26.900.857	22.551.263
Akreditifler	4.993.055	5.359.136
Dövizli kabul kredileri	3.583.106	933.230
Diğer teminatlar	3.962.153	3.513.090
Toplam	39.439.171	32.356.719

Taahhütler - Diğer şirketler	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Verilen teminat mektupları	558.419	477.230
Verilen diğer teminatlar	297.193	289.631
Maddi duran varlıklar ile ilgili ipotek, teminat, rehin	83.208	74.870
Toplam	938.820	841.731

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Geri alım taahhütleri	25.877.459	23.885.500

Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yabancı para döviz alım	8.911.930	6.686.807
Yabancı para döviz satım	9.064.075	6.782.859
Toplam	17.976.005	13.469.666

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Para swap alımları	87.664.943	42.647.513
Para swap satışları	86.427.026	39.246.203
Faiz haddi swap alımları	42.198.785	29.350.383
Faiz haddi swap satışları	42.198.785	29.350.383
Toplam	258.489.539	140.594.482

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Spot alımlar	8.257.572	2.169.146
Spot satışlar	8.318.772	2.155.390
Toplam	16.576.344	4.324.536

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	43.145.261	34.647.992
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	43.319.700	34.776.488
Toplam	86.464.961	69.424.480

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Future alım işlemleri	-	1.856
Future satım işlemleri	55.335	83.775
Toplam	55.335	85.631

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Diğer alım işlemleri	7.170.681	4.594.069
Diğer satım işlemleri	5.154.039	6.436.738
Toplam	12.324.720	11.030.807

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Faiz haddi swap alımları	8.814.305	4.791.937
Faiz haddi swap satışları	8.814.305	4.791.937
Toplam	17.628.610	9.583.874

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yabancı para döviz alım	203.533	115.886
Yabancı para döviz satım	73.346	246.300
Toplam	276.879	362.186

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Para swap alımları	3.257.872	1.871.978
Para swap satışları	2.505.565	1.348.580
Toplam	5.763.437	3.220.558

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	3.932.167	22.968.691	26.900.858
Akreditifler	2.118.797	2.874.258	4.993.055
Kabul kredileri	3.569.249	13.857	3.583.106
Diğer teminatlar	1.335.410	2.626.742	3.962.152
Toplam	10.955.623	28.483.548	39.439.171

31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	1.450.808	20.112.780	21.563.588
Akreditifler	3.725.510	1.528.180	5.253.690
Kabul kredileri	920.299	12.931	933.230
Diğer teminatlar	1.349.002	1.932.013	3.281.015
Toplam	7.445.619	23.585.904	31.031.523

Grup'un bağlı ortaklıklarından Exsa'nın 2010 yılı kurumlar vergisi hesaplaması için 2012 tarihli vergi inceleme raporu düzenlenmiş ve bu rapora istinaden Exsa'ya 22 Ocak 2013 tarihinde 39 milyon tam TL vergi ve 58 milyon tam TL cezayı içeren vergi ceza ihbarnamesi tebliğ edilmiştir. Söz konusu vergi incelemesinin konusu 2010 yılında gerçekleşen kısmi bölünme işlemi ile ilgili olup bu konuda 2011 yılında da vergi inceleme raporu düzenlenmiştir. Exsa 2011 yılında düzenlenen rapora istinaden Maliye Bakanlığı ile uzlaşma sağlamıştır. Aynı konuya ilişkin 2012 yılında düzenlenip 22 Ocak 2013 tarihinde tekrar tebliğ edilen rapora istinaden Exsa uzlaşma amacıyla Maliye Bakanlığı'na başvuruda bulunmuş fakat uzlaşma sağlanamamıştır. Exsa, konuyla ilgili olarak dava açmıştır. Dava 9 Mayıs 2014 tarihinde Exsa lehine sonuçlanmış olup karar gelir idaresi tarafından temyiz edilmiştir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Exsa, "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 6736 Sayılı Kanun" kapsamında vergi affından yararlanılarak 9.101.888 Tam TL vergi cezası ödemiştir.

Grup'un iş ortaklıklarından Aksigorta T.C. Maliye Bakanlığı Vergi Denetleme Kurulu'nun. Şirket nezdinde 24 Haziran 2014 tarihinde başlattığı 2009, 2010, 2011 ve 2012 yılları BSMV konulu sınırlı vergi incelemesi sonucunda sovtaj işlemlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulmadığı gerekçesiyle Şirket'e 2009 yılı için 1.8 milyon Tam TL vergi ve 2.8 milyon Tam TL vergi cezası 2010 yılı için 2 milyon Tam TL vergi ve 3 milyon Tam TL vergi cezası, 2011 yılı için 3 milyon Tam TL vergi ve 4.6 milyon Tam TL vergi cezası, 2012 yılı için 4.3 milyon Tam TL vergi ve 6.4 milyon Tam TL vergi cezası olmak üzere toplam 27.9 milyon Tam TL vergi ve vergi cezası tarh edilmiş olup, Şirket uygulamalarının mevzuata uygun olduğu düşünülmekte olduğundan finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır. Şirket, 16 Ocak 2015 tarihinde 2009 yılına ilişkin ve 20 Şubat 2015 tarihinde 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin vergi ve cezaları için Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu Başkanlığı'na uzlaşma talebinde bulunmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Grup'un iş ortaklıklarından Aksigorta'nın 5 Şubat 2013, 24 Ekim 2013 ve 11 Temmuz 2014 tarihli özel durum açıklamalarında belirtilen ve İstanbul 6. Vergi Mahkemesi kararıyla Şirket lehine sonuçlanan 2010 vergilendirme dönemine ilişkin ilave 60.908.125.96 Tam TL kurumlar vergisi aslı ve 91.362.188.94 Tam TL vergi ziyai cezasına ilişkin olarak; Şirket "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6736 sayılı Kanun" hükümlerinden yararlanmaya ve bu hususta gerekli tüm iş ve işlemleri yapmaya karar vermiştir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Şirket, kısmî bölünmeye konu vergi davasına ilişkin vergi ziyai cezasını Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 6736 Sayılı Kanun kapsamında vergi affından yararlanılarak 14.080.984 Tam TL vergi cezası ödenmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Yünsa'nın 30 Aralık 2015 ve 8 Mart 2016 tarihli özel durum açıklamalarında belirtilen Şirket'in 2010 yılında bağlı ortaklığı SKT Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin tasfiyesi nedeniyle bağlı ortaklığa ilişkin payların kayıtlı değerinin kurum kazancından indirilmesi, vergi kanunlarına bu indirimde ceza veren bir hüküm bulunmadığı iddiası ile eleştirilmiş ve Büyük Mükellefler Vergi Dairesince 2010, 2011, 2012 ve 2013 hesap dönemlerine ilişkin 7.083.889 Tam TL vergi aslı, 19.067.234 Tam TL vergi ziyai cezası talep edilmiştir. Söz konusu tarhiyatın vergi kanunlarına aykırı olduğu düşünüldüğünden ödeme yapılmamış olup, dava da dahil tüm yasal haklarımız kullanılacağı görüşüyle mali tablolarında "TMS 37- Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar" standardı uyarınca karşılık ayrılmasının gerekmediği düşünüldüğünden 31 Aralık 2015 itibarıyla karşılık ayrılmamıştır. Fakat "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6736 sayılı Kanun" hükümlerinden yararlanılması hususu Şirket Yönetim Kurulunca değerlendirilmiş ve Yönetim Kurulu, Şirket menfaatlerini gözönüne alarak 6736 sayılı Kanundan yararlanılmasına ve bu hususta gerekli tüm iş ve işlemlerin yapılmasına karar vermiştir. 6736 sayılı kanun kapsamında vergi aslının % 50'si, vergi ziyai cezasının tamamı ve gecikme cezasının tamamı silinerek kalan vergi aslı üzerinden ÜFE oranı ile faiz hesaplanarak 31 Aralık 2016 itibarıyla 4.010.242 Tam TL vergi cezası ödenmiştir.

Rekabet Kurulu, 19 Şubat 2015 tarihli 15-08/108-M sayılı kararı ile 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacı ile Grup'un bağlı ortaklıklarından Teknosa ve kararda yer alan diğer şirketler nezdinde soruşturma açılmasına karar vermiş olup, bu kapsamda savunma talep etmiştir. Devamla 7 Temmuz 2015 tarih ve 15-28/319-M sayılı karar ile soruşturmanın kapsamı tüketici elektroniği olarak genişletilerek önceki soruşturma ile birleştirilmiştir. Bu soruşturma için tüm yazılı savunmalar verilmiştir. 25 Ekim 2016 tarihi itibarıyla sözlü savunma süreci de tamamlanmıştır. Aynı şekilde 7 Temmuz 2015 tarih ve 15-28/319-M sayılı karar ile Şirket'in önceki dönemlerdeki %100 bağlı ortaklığı olan Kliksa İç ve Dış Ticaret A.Ş. de soruşturmaya dahil edilmiş olup, bu soruşturma için Kliksa adına da tüm yazılı savunma süreci tamamlanmıştır. 25 Ekim 2016 tarihi itibarıyla sözlü savunma süreci de tamamlanmıştır. Her iki dosya için de 11 Kasım 2016 tarihinde Rekabet Kurulunun nihai kararı kurulun resmi web sitesinde yayınlanmıştır. Karar gereğince Teknosa ve Kliksa, toplam 18.026 bin TL para cezasına hükmolmuştur. Karar henüz tebliğ edilmemiş olup, tebliğ üzerine idari mahkeme nezdinde kanun yoluna başvurulacaktır. Ayrıca, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde ödeme yapılarak Kabahatler Kanunu'nun 17/6. Maddesi gereğince cezanın 3/4'ü ödenecektir. 3/4'lük kısma tekabül eden 13.517 bin TL için Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler hesabında gider karşılığı ayrılmıştır.

Kasım 2016'da yapılan ön incelemeyi takiben, Rekabet Kurulu Aralık 2016'da Grup'un iş ortaklığı olan Enerjisa Dağıtım A.Ş. (Şirket)'nin Rekabet Kanununa (4054 sayılı Kanun) uygun hareket edip etmediğinin tespitine yönelik soruşturma başlatılmasına karar vermiştir. Soruşturmanın Ağustos 2018'in sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir. Rekabet Kurulu'nun soruşturma ile ilgili yapmış olduğu tebligat iddia ile ilgili oldukça sınırlı bilgi içermektedir. Kurul'un yapmış olduğu tebligat ve kamuya yapmış olduğu duyuru, işitakin Rekabet Kanununu ihlal ettiği veya ceza alabileceği yönünde değerlendirilemez. Şirket ve bağlı ortaklıkları, faaliyetlerini Rekabet Kanunu ve diğer yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Finansal kurumlar	6.433.036	4.680.024
İnşaat	4.652.569	3.753.902
Kimya	2.910.411	3.157.227
Toptan satışıçılar	8.348.084	6.141.969
Küçük ölçekli perakendeciler	3.845.270	3.461.873
Çelik ve madencilik	2.086.619	1.771.624
Yiyecek ve içecek	616.372	455.109
Elektrik, gaz ve su	1.977.548	1.807.922
Otomotiv	620.213	767.684
Diğer imalat	1.445.639	1.599.379
Elektronik	639.372	420.290
Tekstil	934.968	711.655
Taşımacılık	1.170.174	318.507
Telekomünikasyon	153.924	61.115
Turizm	246.057	187.396
Tarım ve ormancılık	54.738	53.886
Diğer	3.304.177	1.681.961
Toplam	39.439.171	31.031.523

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 – TAAHHÜTLER

31 Aralık 2016 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/ rehin/ ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2016			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	844.294	199.537	121.439	58.351	912
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	918.961	234.727	82.544	106.134	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	39.439.172	15.741.725	4.108.779	2.400.827	308.838
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	41.202.427	16.175.989	4.312.762	2.565.312	309.750
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	73.369	-	-	19.777	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	73.369	-	-	19.777	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/ rehin/ ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2016			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.118.066	895.219	61.434	1.791	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	541	540	-	-	-
D.Diğer teminatlar					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.118.607	895.759	61.434	1.791	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D.Diğer ipotekler					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2015 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/ rehin/ ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2015 TL	Diğer TL ABD Doları	Avro	Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	750.267	131.461	144.484	58.869	11.642
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.347.914	979.321	59.675	61.393	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	31.031.523	12.783.633	4.334.931	1.682.094	298.623
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	33.129.704	13.894.415	4.539.090	1.802.356	310.265
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	75.535	-	-	23.771	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	75.535	-	-	23.771	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2015 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/ rehin/ ipotek ("TRİ") pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2015			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.480.870	1.476.498	246	1.151	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu					
temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	79	79	-	-	-
D.Diğer teminatlar					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	203	203	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.481.152	1.476.780	246	1.151	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu					
temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D.Diğer ipotekler					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D.Diğer rehin					
i.Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii.C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 19 – ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Personele ödenecek ücretler	29.579	27.339
Ödenecek sosyal güvenlik primleri	31.987	27.455
Diğer dönen varlıklar	1.611	1.611
Toplam	63.177	56.405

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
İzin karşılıkları	106.454	90.928
Prim karşılıkları	30.998	26.034
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	150.299	121.287
Toplam	287.751	238.249

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
İzin karşılıkları	2.890	2.318
Kıdem tazminatı karşılığı	303.541	269.402
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin diğer karşılıklar	16.779	13.109
Toplam	323.210	284.829

Kıdem tazminatı karşılığı:

Türk kanunlarına göre Grup, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak emekliye ayrılan, ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki ilgili yasa değişikliği nedeniyle, emeklilikten önceki hizmet süresiyle bağlantılı, bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 4.30 TL (31 Aralık 2015: 3.82 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler haricinde emeklilik taahhütleri için herhangi bir düzenleme yoktur. Fon ayrılma zorunluluğu bulunmadığından yükümlülük için fon ayrılmamıştır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Şirket'in çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), şirketin yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, konsolidasyon kapsamındaki her iştirak ve bağlı ortaklık için farklılık göstermekle birlikte, ortalama %3,50 reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2015: %3,40). Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren geçerli olan 4,43 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2016	2015
1 Ocak	269.402	165.236
Cari dönem gideri	119.520	107.133
Ödemeler	(110.182)	(102.790)
Faiz maliyeti	5.430	2.897
Yabancı para çevrim farkları	(29)	220
Şirket girişleri	-	6.300
Aktüeryal kayıp/ (kazanç)	19.400	90.406
31 Aralık	303.541	269.402

DİPNOT 20 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankalararası çek takas hesabı	418.721	513.180
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	114.087	100.018
Diğer dönen varlıklar	44.063	64.092
Toplam	576.871	677.290

Diğer Duran Varlıklar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Uzun vadeli vergi alacakları ve diğer yasal alacaklar	29.434	5.157
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	3.027	17.778
Diğer duran varlıklar	48.760	40.263
Toplam	81.221	63.198

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Bankalararası çek takas hesabı	778.619	1.028.687
Tasarruf mevduatı sigortası	45.569	35.641
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	364.210	226.801
Toplam	1.188.398	1.291.129

Diğer uzun vadeli yükümlülükler	18.070	2.799
Toplam	18.070	2.799

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 (31 Aralık 2015: 204.040.393.100) hisseden oluşmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	31 Aralık 2016	Pay (%)	31 Aralık 2015
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14.07	287.100	14.07	287.100
Serra Sabancı	7.21	147.160	7.21	147.160
Suzan Sabancı Dinçer	6.94	141.567	6.94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6.94	141.567	6.94	141.567
Diğer	64.84	1.323.010	64.84	1.323.010
Sermaye	100.00	2.040.404	100.00	2.040.404
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi (-)		(190.470)		-
Hisse senetleri ihraç primi		22.237		22.237

Grup'un bağlı ortaklıklarından EXSA Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa") 22 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Borsa İstanbul'da Sabancı Holding halka açık paylarından hisse alımları gerçekleştirmeye başlamıştır. Bu işlemlerle, Exsa'nın Sabancı Holding sermayesindeki payı 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla %1.17'dir. Bu paylar, konsolide özkaynaklarda karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi olarak muhasebeleştirilmiştir.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası kapsamında, gerçekleşen iştirak satışları neticesinde kanuni finansal tablolarda oluşan satış kazançlarının %75'lik kısmı "İştirak satış karları" altında sınıflandırılmıştır. 2012 yılında Holding yasal mali tablolarındaki Teknosa hisselerinin halka arz dolayısıyla elde ettiği satış karının %75'ini bu hesap altında kaydetmiştir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yasal yedekler	596.381	559.450
İştirak satış karları	333.369	333.369
Toplam	929.750	892.819

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Kar Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2015 itibariyle bakiyeler	(95.908)	(127.903)	(61.072)	183.938
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	(419.923)	37.982	(34.796)	99.666
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(10.370)	14.053	-	-
Satılmaya hazır finansal varlıkların vadeye kadar elde tutulacak varlıklara transferi sebebiyle kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(737)	-	-	-
Vergi etkisi	86.637	(10.853)	6.959	-
31 Aralık 2015 itibariyle bakiyeler	(440.301)	(86.721)	(88.909)	283.604
1 Ocak 2016 itibariyle bakiyeler	(440.301)	(86.721)	(88.909)	283.604
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	(18.026)	(133.633)	(71.394)	215.834
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	19.920	21.275	-	-
Satılmaya hazır finansal varlıkların vadeye kadar elde tutulacak varlıklara transferi sebebiyle kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(8.239)	-	-	-
Vergi etkisi	1.970	21.791	14.279	-
31 Aralık 2016 itibariyle bakiyeler	(444.676)	(177.288)	(146.024)	499.438

DİPNOT 22 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 31 Aralık 2016

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa Global'in 31 Aralık 2015 tarih. 2015/29 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'na göre; %51 oranında ortağı olduğu Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E. paylarının bilançoda "Satış Amaçlı Elde Tutulan Varlık" olarak sınıflandırılmasına prensip kararı verilmiştir. Dolayısıyla, 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihli Grup'un konsolide finansal tablolarında Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E. finansal sonuçları, bilançoda "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık" olarak sınıflandırılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa Global'in bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 31 Aralık 2016 itibarıyla dönem zararı 1.230.919 Tam TL'dir (31 Aralık 2015: 8.315.396 Tam TL kar). 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa'nın 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 dönemine ait özet kar veya zarar aşağıdaki gibidir:

Nile Kordsa

Kar veya zarar tablosu	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Gelirler	519	41.820
Giderler	(1.750)	(49.453)
Vergi öncesi dönem karı / (zararı)	(1.231)	(7.633)
Vergi / ertelenmiş vergi geliri / (gideri), (net)	-	(682)
Dönem karı / (zararı)	(1.231)	(8.315)

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa Global'in bağlı ortaklığı Interkordsa GmbH'in ("Interkordsa") 31 Ekim 2016 itibarıyla dönem zararı 8.121.076 Tam TL'dir (31 Aralık 2015: 188.207 Tam TL kar). 31 Ekim 2016 ve 31 Aralık 2015 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır. 16 Kasım 2016 tarihi itibarıyla Kamuyu Aydınlatma Platformu'na bildirimde yer aldığı şekilde Interkordsa GmbH'in satışı 3.750.000 Euro karşılığında gerçekleştirilmiştir.

Interkordsa'nın 31 Ekim 2016 ve 31 Aralık 2015 dönemine ait özet kar veya zarar aşağıdaki gibidir:

Interkordsa

Kar veya zarar tablosu	1 Ocak- 31 Ekim 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Gelirler	43.982	45.594
Giderler	(52.028)	(45.437)
Vergi öncesi dönem karı / (zararı)	(8.046)	157
Vergi/ ertelenmiş vergi geliri / (gideri), (net)	(75)	31
Dönem karı / (zararı)	(8.121)	188

1 Ocak - 31 Aralık 2015

Şirket bağlı ortaklıklarından SASA Polyester Sanayi A.Ş.'de sahip olduğu şirket sermayesinin % 51'ini temsil eden hisselerin tamamını Erdemoğlu Holding A.Ş.'ye satışına ilişkin hisse devir anlaşmasını 13 Ocak 2015 tarihinde imzalamıştır. 30 Nisan 2015 tarihinde Sabancı Holding tarafından sahip olunan hisselerin tamamı 277.602.495 Tam TL (104 milyon Tam ABD Doları) karşılığında satılmış olup 31 Aralık 2015 kar veya zarar tablolarında 102.989.011 Tam TL satış karı durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/(giderler) olarak muhasebeleştirilmiştir. Sasa'nın 30 Nisan 2015 itibarıyla net varlık değeri 331.751.000 Tam TL'dir. 2014 yılı konsolide kar veya zarar tablolarında Sasa'ya ait kar veya zarar tablosu kalemleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir giderler olarak sınıflanmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

SASA'nın 30 Nisan 2015 dönemine ait özet kar veya zarar aşağıdaki gibidir:

Kar veya zarar tablosu

	1 Ocak - 30 Nisan 2015
Gelirler	390.717
Giderler	(383.745)
Vergi öncesi dönem karı	6.972
Vergi/ Ertelenmiş Vergi	4.443
Dönem karı	11.415

DİPNOT 23 – HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

Hasılat

	1 Ocak-3 1 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Yurtiçi satışlar	11.274.733	10.734.167
Yurtdışı satışlar	1.589.220	1.428.005
Eksi: İndirimler	(501.773)	(504.979)
Toplam	12.362.180	11.657.193

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
İlk madde ve malzeme, ticari mal giderleri	(8.164.348)	(7.608.310)
Personel giderleri	(339.790)	(290.131)
Amortisman ve itfa payları	(185.861)	(187.915)
Mamul, yarı mamul ve ticari mallardaki değişim	(104.574)	2.991
Diğer giderler	(983.699)	(1.010.336)
Toplam	(9.778.272)	(9.093.701)

DİPNOT 24 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

Araştırma ve geliştirme giderleri

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma geliştirme giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Personel giderleri	(1.854)	(1.251)
Danışmanlık giderleri	(272)	(93)
Bakım ve onarım giderleri	(128)	(22)
Amortisman giderleri	(91)	(1.352)
Diğer	(3.411)	(605)
Toplam	(5.756)	(3.323)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Personel giderleri	(637.489)	(547.423)
Kira giderleri	(399.361)	(353.593)
Amortisman giderleri	(108.574)	(94.540)
Nakliye, lojistik ve dağıtım giderleri	(85.094)	(82.919)
Reklam giderleri	(66.344)	(99.922)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(50.435)	(54.377)
Danışmanlık giderleri	(45.254)	(43.227)
Bakım ve onarım giderleri	(44.476)	(35.866)
Enerji giderleri	(36.732)	(43.867)
Sigorta giderleri	(6.090)	(5.575)
Malzeme giderleri	(4.725)	(3.484)
İletişim giderleri	(2.153)	(1.636)
Diğer	(231.474)	(213.506)
Toplam	(1.718.201)	(1.579.935)

Genel yönetim giderleri

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Personel giderleri	(1.970.997)	(1.908.086)
Kredi kartı ve bankacılık hizmet gideri	(504.803)	(504.390)
Danışmanlık giderleri	(229.265)	(187.754)
Amortisman giderleri	(280.308)	(281.230)
Bakım ve onarım giderleri	(281.311)	(227.982)
Sigorta giderleri	(184.270)	(188.959)
İletişim giderleri	(140.094)	(126.131)
Reklam giderleri	(138.608)	(124.080)
Vergi, resim ve harçlar	(107.031)	(186.223)
Enerji giderleri	(50.092)	(49.241)
Malzeme giderleri	(26.643)	(17.245)
Dışarıdan sağlanan hizmetler	(3.425)	(886)
Diğer	(1.014.192)	(1.124.499)
Toplam	(4.931.039)	(4.926.706)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 – ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	454.321	391.039
Ticari alacakların vade farkı gelirleri	39.700	38.489
Diğer gelirler	695.932	502.579
Toplam	1.189.953	932.107

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	(328.667)	(291.939)
Karşılık giderleri	(182.799)	(33.852)
Ticari alacakların vade farkı giderleri	(101.818)	(89.342)
Diğer giderler	(250.911)	(152.709)
Toplam	(864.195)	(567.842)

DİPNOT 26 – YATIRIM FAALİYETLERDEN GELİR VE GİDERLER

Yatırım faaliyetlerinden gelirler

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Faiz geliri: Vadeli mevduat	4.616	7.356
Temettü geliri	2.696	2.293
Sabit kıymet satış karı	68.480	161.680
İştirak satış karları	-	975
Diğer	10.411	5.329
Toplam	86.203	177.633

Yatırım faaliyetlerinden giderler

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Sabit kıymet satış zararları	(4.356)	(2.054)
Diğer	-	(4.937)
Toplam	(4.356)	(6.991)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 27 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER

	1 Ocak- 31 Aralık 2016	1 Ocak- 31 Aralık 2015
Finansal gelirler		
Kur farkı geliri	48.601	54.974
Toplam	48.601	54.974
Finansal giderler		
Kur farkı gideri	(99.566)	(126.608)
Faiz gideri	(208.137)	(115.503)
Diğer finansman giderleri	(63.955)	(37.810)
Toplam	(371.658)	(279.921)

Finansal gelir ve giderler bankacılık dışındaki bölümler ile ilgilidir.

DİPNOT 28 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	1.157.130	953.826
Eksi: peşin ödenen vergiler	(809.523)	(551.052)
Toplam ödenecek vergiler	347.607	402.774

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2016 yılı için %20'dir (2015: %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunan vergi dairesine verilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Grup'a ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştiraktan elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Yurtdışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdıkları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım İndirimi İstisnası

1 Ağustos 2010 Tarihli ve 27659 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6009 sayılı Kanun'un 5'nci maddesi ile Anayasa Mahkemesinin 8 Ocak 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/144 sayılı Kararı ile iptal edilen 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 69'uncu Maddesi'ndeki "sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait" ibaresi yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenleme ile, kazancın yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen ve sonraki dönemlere devreden yatırım indirimi istisnasından yıl sınırlaması olmaksızın yararlanılmaya devam edilmesi sağlanmakta, ancak vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutarın ise ilgili yıl kazanç tutarının %25'ini aşmaması öngörülmektedir. Yine yapılan değişiklikle, yatırım indiriminden yararlanacak olanların kurumlar vergisi oranının %30 değil yürürlükteki oran (%20) olması esası benimsenmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

6009 Sayılı Kanun'la geçici 69'uncu Madde'ye eklenen %25 lik sınırla ilgili "Şu kadar ki, vergi matrahlarının tespitinde yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılacak tutar, ilgili kazancın %25'ini aşamaz." hükmü, Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle 18 Şubat 2012 tarihli ve 28208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 9 Şubat 2012 tarihli ve E: 2010/93. K: 2012/9 (Yürürlüğü Durdurma) sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin konuya ilişkin gerekçeli kararı 26 Temmuz 2013 tarihli ve 28719 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Vergi öncesi	Vergi gideri	Vergi sonrası	Vergi öncesi	Vergi gideri	Vergi sonrası
Satılmaya hazır finansal varlıkların net gerçekleşmemiş piyasa kayıp / kazançları	(67.338)	13.468	(53.870)	(1.034.169)	206.834	(827.335)
Satılmaya hazır finansal varlıkların kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançları	49.718	(9.944)	39.774	(25.448)	5.090	(20.358)
Satılmaya hazır finansal varlıkların vadeye kadar elde tutulacak varlıklara transferi sebebiyle gelir tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(20.219)	4.044	(16.175)	(1.808)	362	(1.446)
Nakit akışı riskinden korunma araçları	(36.513)	7.303	(29.210)	76.160	(15.232)	60.928
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(175.200)	35.040	(140.160)	(85.390)	17.078	(68.312)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	492.609	-	492.609	238.089	-	238.089
Aktüeryal (kayıp)/kazançları	(21.996)	4.399	(17.597)	(99.604)	19.921	(79.683)
Diğer Kapsamlı Gelir	221.061	54.310	275.371	(932.170)	234.053	(698.117)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide gelir tablolarında yer alan vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Konsolide finansal tablolarda yer alan vergi öncesi kar	6.830.104	5.299.364
Ana ortaklık vergi oranına göre beklenen vergi gideri %20 (2015: %20)	(1.366.021)	(1.059.873)
Bağlı ortaklıklar vergi oranı farkları	5.183	3.342
Grup'un beklenen vergi gideri	(1.360.838)	(1.056.531)
Vergiden istisna diğer gelirler	71.331	29.541
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(113.614)	(54.364)
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmamış geçmiş yıllar zararlarının kullanılması	(7.019)	(19.663)
Vergiye konu olmayacak zamanlama farklarının etkisi	-	395
Özkaynaktan pay alma yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardan elde edilen karların etkisi	129.823	109.586
Yatırım teşviklerinin etkisi	7.423	7.107
Satış amaçlı elde tutulan varlıklara ilişkin vergi etkisi	-	5.421
Gayrimenkul satış karı istisnası	157	2.138
Diğer	(869)	3.225
Grup'un Cari dönem vergi gideri	(1.273.606)	(973.144)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TMS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TMS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek uzun vadeli geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20'dir.

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 819.512 TL (31 Aralık 2015: 105.255 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
2016	-	11.196
2017	-	8.405
2018	17.548	11.899
2019	58.126	29.736
2020	743.838	44.019
Toplam	819.512	105.255

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihlerinde sona eren dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	635.401	714.698
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(139.150)	(118.323)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları	496.251	596.375

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihlerinde sona eren ara dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2016	2015
1 Ocak bakiyeleri	596.375	362.437
Bağlı ortaklık işletme birleşmesi etkisi	-	25.909
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	(29.960)	171.455
Yabancı para çevrim farkları	(12.686)	(19.610)
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	(58.491)	50.666
Satılmak üzere elde tutulan varlıklara transferler	-	7.071
Diğer	1.013	(1.553)
31 Aralık	496.251	596.375

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 29 - TÜREV ARAÇLAR

31 Aralık 2016	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	5.242.799	3.900.948
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	467.073	418.684
Döviz alış ve satış opsiyonları	262.589	289.771
Diğer alış ve satış işlemleri	1.649.098	4.709
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	7.621.559	4.614.112
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	807.874	98.991
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	895	3.714
Döviz alış ve satış işlemleri	40.243	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	849.012	102.705
Toplam türev araçlar	8.470.571	4.716.817
31 Aralık 2015	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	1.340.366	1.260.512
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	106.964	162.414
Döviz alış ve satış opsiyonları	222.214	257.901
Diğer alış ve satış işlemleri	1.032.735	89.293
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	2.702.279	1.770.120
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	651.367	158.961
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	14.743	2.048
Döviz alış ve satış işlemleri	373	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	666.483	161.009
Toplam türev araçlar	3.368.762	1.931.129

Akbank, Brisa, Yünsa, Carrefoursa ve Enerjisa finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır. Nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında, riskten korunma aracının makul değer değişiminin etkin kısmı özkaynaklar altında değer artış fonları hesabında muhasebeleştirilmektedir. Akbank, ayrıca çapraz para swapları ile Türk parası sabit faizli finansal varlıklarından ve yabancı para finansal borçlarından kaynaklanan gerçeğe uygun değer riskinden korunmaktadır. Brisa, ayrıca Avro para biriminde yapılan yurtdışı satıŖlar ve ABD Doları para biriminde yapılan hammadde alım işlemlerinden kaynaklanan yabancı para kur risklerini ortadan kaldırmak amacıyla Avro satıŖ/ABD Doları alıŖ, TL satıŖ/Avro alıŖ ve TL satıŖ/ABD Doları alıŖ özellikli vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri yapmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 30- FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	45.037.601	41.583.279
Proje finansmanı ile ilgili krediler ⁽¹⁾	26.431.817	23.426.197
İnşaat	24.078.639	13.830.334
Mali kuruluşlar	20.779.263	12.366.884
Küçük ölçekli işletmeler	14.706.397	13.297.020
Madencilik	6.262.631	3.731.339
Telekomünikasyon	5.819.867	4.582.047
Diğer üretim sektörleri	5.537.903	8.925.988
Gıda, toptan ve perakende ticaret	4.939.823	2.884.201
Tekstil	4.109.589	3.606.524
Kimya	3.377.208	1.472.391
Otomotiv	2.413.289	1.727.979
Diğer	19.070.542	24.747.580
Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	182.564.570	156.181.764
Kredi risk karşılığı	(6.964.606)	(5.701.872)
Finansal kiralama alacakları	4.983.239	3.958.451
Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	180.583.203	154.438.343

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

⁽¹⁾ 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Banka'nın, telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren bir kuruluşun satın alım finansmanı kapsamında, diğer yerli ve yabancı bankalardan oluşan, hisse rehni teminatı ile kullandırılan sendikasyona katılım çerçevesinde, 1,5 Milyar ABD Doları (5,2 Milyar Tam TL) nakit kredi riski bulunmaktadır. Mevcut ana ortağın hissedar değişikliğini de içerebilecek şekilde bilanço tarihi itibarıyla vadesi geçmiş kredi riskinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin kurumun ortakları, kreditor bankalar ve ilgili kamu kurumları tarafından görüşmelere başlanmış olup, bu çalışmaların olumlu bir gelişme ile sonuçlanması beklenmektedir.

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %5,07 (31 Aralık 2015: %4,35), %3,66 (31 Aralık 2015: %3,69), %4,27 (31 Aralık 2015: %3,36) ve %13,04'tür (31 Aralık 2015: %9,71).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak 2016	2.679.248	3.022.624	5.701.872
Brüt karşılıklar	1.297.181	1.160.712	2.457.893
Tahsilatlar	(207.054)	(518.520)	(725.574)
Finansal tablolardan çıkarılanlar ^(*)	(107.093)	(362.492)	(469.585)
31 Aralık 2016	3.662.282	3.302.324	6.964.606

^(*) Banka, takipteki krediler portföyünün 450,1 milyon TL (tam TL tutardır) tutarındaki bölümünü, 49,1 milyon TL (tam TL tutardır) bedel karşılığında Güven Varlık Yönetimi A.Ş.'ne satmıştır.

31 Aralık 2015 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak 2015	2.016.841	2.254.267	4.271.108
Brüt karşılıklar	979.442	1.427.603	2.407.045
Tahsilatlar	(182.014)	(452.290)	(634.304)
Finansal tablolardan çıkarılanlar ^(*)	(135.021)	(206.956)	(341.977)
31 Aralık 2015	2.679.248	3.022.624	5.701.872

^(*) Banka, takipteki krediler portföyünün 248,5 milyon TL (tam TL tutardır) tutarındaki bölümünü, 40,3 milyon TL (tam TL tutardır) bedel karşılığında Girişim Varlık Yönetimi A.Ş.'ne satmıştır.

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	49.297.126	42.616.346
3 ile 12 ay arası	36.937.861	34.802.687
Cari	86.234.987	77.419.033
1 ile 5 yıl arası	67.482.991	53.425.747
5 yıldan fazla	21.881.986	19.635.112
Cari olmayan	89.364.977	73.060.859
Toplam	175.599.964	150.479.892

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlama tarihleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
3 aya kadar	72.647.190	60.788.870
3 ile 12 ay arası	42.692.991	44.549.095
1 ile 5 yıl arası	51.031.046	39.025.020
5 yıldan fazla	9.228.737	6.116.907
Toplam	175.599.964	150.479.892

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 31 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık

	31 Aralık 2016			31 Aralık 2015		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	14.430.486	76.583.302	91.013.788	11.275.748	67.455.714	78.731.462
Ticari kuruluşlar	14.750.250	53.845.681	68.595.931	10.134.810	42.515.523	52.650.333
Bankalararası mevduat	972.501	6.229.124	7.201.625	256.697	12.661.189	12.917.886
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	26.042.359	26.042.359	-	24.169.207	24.169.207
Diğer	566.748	5.295.076	5.861.824	1.028.245	2.925.399	3.953.644
Toplam	30.719.985	167.995.542	198.715.527	22.695.500	149.727.032	172.422.532

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %1,62 (31 Aralık 2015: %1,02), %0,43 (31 Aralık 2015: %0,51) ve %9,42'dir (31 Aralık 2015: %9,53).

Mevduat ve para piyasalarına borçların 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade ve yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Vadesiz	29.247.950	19.971.284
3 aya kadar	142.247.469	125.277.763
3 ile 12 ay arası	20.413.857	11.521.758
1 ile 5 yıl arası	6.335.809	13.118.878
5 yıldan fazla	470.442	2.532.849
Toplam	198.715.527	172.422.532

DİPNOT 32 – YATIRIM FONLARI

Grup, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla denetlenmemiş fon toplam değeri 3.916.212 TL (31 Aralık 2015: 3.283.444 TL) olan 44 adet (31 Aralık 2015: 43 adet) yatırım fonunun kurucusu ve yöneticisidir. Sermaye Piyasası Kurulu Mevzuatı çerçevesinde kurulmuş olan fonların katılma belgeleri İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kaydi olarak saklanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 33 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Konsolide kar veya zarar tablosunda belirtilen pay başına kazanç, net dönem karının ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Pay başına kazanç (tam TL olarak)		
- Bin adet adi hisse senedi	13,04	10.96
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç (tam TL olarak)		
- Bin adet adi hisse senedi	13,08	10.50
1 Kr nominal bedelli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi		
- adi hisse senetleri	204.040.393.100	204.040.393.100

Türkiye'de şirketler, sermayelerini hissedarlarına birikmiş karlardan ve 1 Ocak 2004 tarihinden önce oluşmuş olan yeniden değerlendirme fonundan dağıttıkları bedelsiz hisse yolu ile arttırabilirler. Bu tip bedelsiz hisse dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse adedi, hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkilerini de hesaplayarak bulunmuştur. İhraç edilmiş hisse senetlerinin adedinin bilanço tarihinden sonra ancak finansal tabloların hazırlanmış olduğu tarihten önce bedelsiz hisse senedi dağıtılması sebebiyle artması durumunda pay başına kazanç hesaplaması toplam yeni hisse senedi dikkate alınarak yapılmaktadır.

Pay başına esas ve nispi kazanç arasında sunulan dönemler için herhangi bir fark bulunmamaktadır.

DİPNOT 34 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Grup'un üst düzey yöneticileri, genel müdür, genel sekreter, grup başkanları, bölüm başkanları, grup direktörleri olarak belirlenmiştir. Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir.

Grup'un 31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihlerinde sona yıllarda üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	22.561	20.754
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	1.185	883
Diğer uzun vadeli faydalar	271	259
Toplam	24.017	21.896

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 35 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

35.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

35.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup'un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup'un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır. Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır.

Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

35.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank'ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark "Yabancı Para ("YP") net genel pozisyon" olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir. Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak risikten korunma sağlanmaktadır.

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 31 Aralık 2015 tarihleri itibariyle yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Varlıklar	149.842.286	128.626.065
Yükümlülükler	(156.415.980)	(136.166.574)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(6.573.694)	(7.540.509)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	6.631.871	8.402.706
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	58.177	862.197

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	11.622.582	8.832.383	2.599.686	76.124	114.389
Finansal Yatırımlar	29.098.496	22.981.074	5.603.484	-	513.938
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	77.712.296	41.652.192	35.942.621	18.424	99.059
TCMB Rezervleri	28.943.471	21.185.548	7.023.056	-	734.867
Ticari Alacaklar	925.201	288.557	525.755	3.617	107.268
Diğer Aktifler	1.540.243	972.613	505.501	56	62.073
Toplam varlıklar	149.842.286	95.912.367	52.200.103	98.221	1.631.594
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	42.993.036	31.813.593	10.957.565	4.607	217.270
Müşteri Mevduatları	111.134.033	68.971.285	38.666.933	1.479.832	2.015.983
Ticari Borçlar	430.287	289.770	97.751	1.367	41.400
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	1.858.624	833.338	953.497	2.201	69.588
Toplam yükümlülükler	156.415.980	101.907.986	50.675.746	1.488.007	2.344.241
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	6.631.871	4.478.023	(56.837)	1.388.984	821.699
Gelir tablosunu etkileyen net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	58.177	(1.517.596)	1.467.520	(802)	109.052
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	58.177	(1.517.596)	1.467.520	(802)	109.052

31 Aralık 2016 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para yükümlülük pozisyonu Banka ve Philips-Morris hariç olmak üzere 502.179 TL'dir.

31 Aralık 2015	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	8.229.608	5.864.491	2.213.366	34.705	117.046
Finansal Yatırımlar	29.204.701	23.367.054	5.837.647	-	-
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	66.913.937	40.103.231	26.747.536	12.698	50.472
TCMB Rezervleri	22.776.999	15.304.344	3.865.549	-	3.607.106
Ticari Alacaklar	764.041	286.725	365.522	26.084	85.710
Diğer Aktifler	736.780	475.138	182.051	2.140	77.451
Toplam varlıklar	128.626.066	85.400.983	39.211.671	75.627	3.937.785
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	36.031.708	26.354.414	9.468.915	5.273	203.106
Müşteri Mevduatları	98.496.275	68.859.632	26.690.548	1.523.676	1.422.419
Ticari Borçlar	274.414	165.358	84.117	1.077	23.862
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	1.364.178	623.653	692.714	2.582	45.229
Toplam yükümlülükler	136.166.575	96.003.057	36.936.294	1.532.608	1.694.616
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	8.402.706	10.025.671	(908.680)	1.459.007	(2.173.292)
Gelir tablosunu etkileyen net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	862.197	(576.403)	1.366.697	2.026	69.877
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	862.197	(576.403)	1.366.697	2.026	69.877

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2015 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Banka ve Philsa-Philip Morrissa hariç olmak üzere 2.774 TL'dir.

Banka'nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

31 Aralık 2016	Kar/zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.207)	1.207	(36.691)	36.691
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)		-	-	
ABD Doları net etki	(1.207)	1.207	(36.691)	36.691
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
Avro net varlık/yükümlülüğü	31.090	(31.090)	(10.571)	10.571
Avro riskinden korunan kısım (-)		-	-	
Avro net etki	31.090	(31.090)	(10.571)	10.571
Sterlin kurunun %10 değişmesi halinde				
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	14	(14)	3	(3)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)		-	-	
Sterlin net etki	14	(14)	3	(3)
Diğer döviz kurlarının ortalama %10 değişmesi hali				
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(1.054)	1.054	-	-
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)		-	-	
Diğer döviz varlıkları net etki	(1.054)	1.054	-	-

31 Aralık 2015	Kar/zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(28.385)	28.385	(20.693)	20.693
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	
ABD Doları net etki	(28.385)	28.385	(20.693)	20.693
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
Avro net varlık/yükümlülüğü	23.600	(23.600)	(4.582)	4.582
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	
Avro net etki	23.600	(23.600)	(4.582)	4.582
Sterlin kurunun %10 değişmesi halinde				
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	14	(14)	-	-
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	
Sterlin net etki	14	(14)	-	-
Diğer döviz kurlarının ortalama %10 değişmesi hali				
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(2.240)	2.240	5	(5)
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	
Diğer döviz varlıkları net etki	(2.240)	2.240	5	(5)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

35.1.1.2 Faiz Oranı Riski

Grup, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riskine açıktır. Grup bu riski faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle oluşan doğal tedbirlere ek olarak riskten korunma amaçlı türev işlemler aracılığıyla da yönetmektedir.

Değişken faiz oranlı alınan krediler Grup'u nakit akım faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Sabit oranlı alınan krediler Grup'u makul değer faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. 2016 ve 2015 yılı içerisinde Grup'un değişken faiz oranlı kredileri TL, ABD Doları, Avro ve İngiliz Sterlini cinsindendir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin faiz pozisyonu tablosu aşağıda belirtilmiştir (Bankacılık endüstriyel bölümü için Dipnot 35.1.1.5'e bakınız):

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar	113.237	188.928
Vadeli mevduat	113.237	188.928
Finansal borçlar	1.951.775	1.130.266
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal borçlar	273.870	529.275

Grup tarafından, bankacılık dışı endüstriyel bölümleri için mevcut pozisyonların yenilenmesi, alternatif finansman ve riskten korunma dikkate alınarak değişken faizli banka kredileri için çeşitli senaryolar oluşturulmuştur. Bu senaryolara göre: (Bankacılık endüstriyel bölümü için Dipnot 35.1.1.5'e bakınız.)

31 Aralık 2016 tarihinde TL biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %10 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık (1.323) TL (31 Aralık 2015: (1.099) TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2016 tarihinde ABD Doları biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem kar / zararı yaklaşık 1.825 TL (31 Aralık 2015: 512 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

31 Aralık 2016 tarihinde Avro biriminde olan değişken faizli kredilerin yıllık faizi %1 daha yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı; değişken kredilerden oluşan yüksek faiz gideri sonucu vergi öncesi cari dönem karı yaklaşık (75) TL (31 Aralık 2015: (146) TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

35.1.1.3 Likidite Riski

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme yeteneğinden oluşmaktadır. Grup, iş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esnekliği amaçlamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Akbank'ın aktif-pasif yönetiminin en temel hedeflerinden birisi Akbank'ın likidite gereksinimlerini sağlayacak fonları hazır bulundurmaktır. Bunu sağlamak için yeterli miktarda kısa vadeli fonlar hazır bulundurulmaktadır. Akbank'ın en önemli fon kaynakları, çok büyük ölçüde faiz getirili varlıklara plase edilen Özkaynak, yaygın ve istikrarlı mevduat tabanı ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan orta ve uzun vadeli kredilerdir.

Mevduatın ortalama vadesinin kısa olmasına karşın, esasen geniş bir tabana yayılmış olup, çok büyük bir bölümü vadelerinde sürekli olarak yenilenmektedir; dolayısıyla Akbank için mevduatlar istikrarlı ve uzun vadeli bir kaynak oluşturmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık endüstriyel bölümüne ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016							
Yükümlülükler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve Üzeri
Müşteri mevduatları	200.010.473	202.918.006	132.335.034	27.281.514	19.871.777	19.599.073	3.830.608
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	44.837.338	49.526.658	1.277.155	6.550.365	12.473.118	19.888.947	9.337.073
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	1.277.622	1.277.622	1.277.622	-	-	-	-
	246.125.433	253.722.286	134.889.811	33.831.879	32.344.895	39.488.020	13.167.681
31 Aralık 2015							
Yükümlülükler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	1 aya kadar	1-3 ay	3-12 ay	1-5 yıl	5 yıl ve Üzeri
Müşteri mevduatları	173.640.026	175.956.942	121.993.491	25.234.138	11.985.377	13.988.530	2.755.406
Alınan krediler ve ihraç edilen borç senetleri	38.587.062	42.266.675	1.132.501	7.362.329	12.772.790	14.751.396	6.247.659
Bankalararası para piyasalarından alınan borçlar	80.633	80.633	50.082	30.551	-	-	-
	212.307.721	218.304.250	123.176.074	32.627.018	24.758.167	28.739.926	9.003.065

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

ii) Diğer endüstriyel bölümü

Aşağıdaki tablo Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerinin bilanço tarihi itibarıyla kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Grup'un bankacılık dışı endüstriyel bölümlerine ait türev olmayan finansal yükümlülüklerinin sözleşme uyarınca vadelerine göre analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	2.971.235	3.070.285	585.156	1.575.216	895.713	14.199
Finansal kiralama yükümlülükleri	110.442	117.105	8.563	26.044	64.289	18.209
Ticari borçlar	1.760.091	1.741.314	1.461.957	279.357	-	-
Diğer borçlar	57.890	64.077	62.793	1.284	-	-
	4.899.658	4.992.781	2.118.469	1.881.901	960.002	32.408

31 Aralık 2015	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit akışı	3 aydan kısa	3 - 12 ay arası	1 - 5 yıl arası	5 yıldan uzun
Finansal borçlar	2.293.413	2.367.515	505.280	888.157	935.171	38.907
Finansal kiralama yükümlülükleri	118.265	129.552	7.434	22.446	83.313	16.359
Ticari borçlar	1.423.803	1.529.844	1.478.743	50.885	216	-
Diğer borçlar	48.916	56.032	54.557	1.475	-	-
	3.884.397	4.082.943	2.046.014	962.963	1.018.700	55.266

35.1.1.4 Kredi Riski

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Bankacılık endüstriyel bölümüne göre kredi riski Akbank'ın taraf olduğu sözleşmelerde karşı tarafın sözleşmelerin şartlarını yerine getirmeme risk unsurunu taşır. Akbank kredilendirme işlemlerinde kredi riskini risk sınırlandırmasına tabi tutmak amacıyla karşı taraflara kredi limitleri belirlemekte ve bu limitlerin ötesinde kredi tahsisi yapmamaktadır. Kredi limitleri her bir bireysel müşteri, şirket, şirketler grubu, risk grupları için ürün bazında ayrı ayrı belirlenmektedir. Kredi limitleri belirlenirken müşterilerin mali gücü, ticari kapasiteleri, sektörleri, coğrafi bölgeleri, sermaye yapıları gibi bir çok kriter bir arada değerlendirilmektedir. Müşterilerin mali yapılarının incelenmesi, ilgili mevzuat uyarınca alınan hesap durumu belgeleri ve diğer bilgilere dayanılarak yapılmaktadır. Genel ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ve müşterilerin mali bilgilerinde ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi neticesinde daha önce belirlenen kredi limitleri sürekli olarak revize edilmektedir. Kredi limitleri için müşteri bazında belirlenen çeşit ve tutarda teminatlar sağlanmaktadır.

Kredilendirme işlemlerinde ürün ve müşteri bazında belirlenen limitler esas alınmakta, risk ve limit bilgileri sürekli olarak kontrol edilmektedir.

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi ve benzeri diğer sözleşmeler cinsinden tutulan pozisyonlar üzerinde kredi riski ve piyasa risklerine karşı tesis edilmiş risk kontrol limitleri bulunmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Özellikle döviz ve faiz oranlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanabilecek kredi risklerini karşılamak ve kontrol etmek amacıyla gerektiğinde vadeli işlemler de gerçekleştirilmektedir.

Akbank tazmin edilen gayrinakdi kredileri vadesi geldiği halde ödenmeyen krediler ile aynı risk ağırlığına tabi tutmaktadır. Kredi riski, nakit ve gayrinakit her türlü karşı taraf riski taşıyan sözleşmeler ve pozisyonlar için geniş kapsamlı olarak tanımlanmakta ve yönetilmektedir.

Yenilenen ve yeniden itfa planına bağlanan krediler Akbank tarafından Akbank'ın kredi risk yönetimi ve takibi ilkelerine göre izlemeye alınmaktadır. İlgili müşterinin finansal durumu ve ticari faaliyetleri sürekli analiz edilmekte ve yenilenen plana göre anapara ve faiz ödemelerinin yapılıp yapılmadığı ilgili birimler tarafından takip edilmektedir.

Akbank'ın risk yönetim anlayışı çerçevesinde uzun vadeli taahhütlerin kısa vadeli taahhütlere oranla daha fazla kredi riskine maruz kaldığı kabul edilmekte ve uzun vadeli riskler için risk limiti belirleme, teminatlandırma gibi hususlar kısa vadeli risklere oranla daha geniş kapsamlı olarak ele alınmaktadır.

Akbank'ın yurtdışında yürütmekte olduğu bankacılık faaliyetleri ve kredilendirme işlemleri ilgili ülkelerin ekonomik koşulları, müşteri ve kuruluşların faaliyetleri çerçevesinde önemli bir risk oluşturmamaktadır. Akbank, ulusal ve uluslararası bankacılık piyasasında aktif bir katılımcı olarak diğer finansal kurumların finansal faaliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde önemli ölçüde kredi riskine maruz değildir.

Akbank, kredi kalitesini değerlendirerek tüm borçlu ve karşı taraf için bir içsel derecelendirme notu belirlemektedir. Risk analizleri Basel II İleri Derecede İçsel Derecelendirme Yöntemi (Advanced IRB) standartlarına uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş scoring sistemlerinin yardımıyla karşı tarafın temerrüde düşme olasılığı hesaplanmakta ve kurumsal, ticari, KOBİ, tüketici ve kredi kartı için ayrı ayrı derecelendirme (rating) sistemleri oluşturulmaktadır.

Akbank, farklı özellikteki müşteriler için oluşturulmuş derecelendirme sistemleri vasıtasıyla müşterilerin temerrüde düşme olasılıklarını hesaplamaktadır. Aşağıdaki tabloda derecelendirme sistemleri kullanılarak sınıflanmış kredilerin konsantrasyon bilgisi verilmiştir.

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Ortalama üstü	% 54,14	% 49,10
Ortalama	% 34,66	% 37,10
Ortalama altı	% 10,88	% 13,30
Derecelendirilmeyen	% 0,40	% 0,50

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Grup'un orta riskli gruptaki kredileri 6.067.766 TL (31 Aralık 2015: 4.942.479 TL) olup, yaşlandırma analizi aşağıdadır:

31 Aralık 2016	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
1 aya kadar	1.815.084	1.094.832	6.420	2.916.336
1 ile 2 ay arası	1.604.735	763.089	4.231	2.372.055
2 ile 3 ay arası	370.792	369.451	3.278	743.521
Kiralama ödeme alacakları (faturalanmamış)	-	-	35.854	35.854
	3.790.611	2.227.372	49.783	6.067.766

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2015	Kurumsal krediler	Tüketici kredileri ve kredi kartı	Finansal kiralama alacakları	Toplam
1 aya kadar	1.647.651	1.639.137	9.741	3.296.529
1 ile 2 ay arası	304.223	701.961	1.632	1.007.816
2 ile 3 ay arası	297.395	318.812	1.444	617.651
Kiralama ödeme alacakları (faturalanmamış)	-	-	20.483	20.483
	2.249.269	2.659.910	33.300	4.942.479

Bankacılık endüstriyel bölümünün kredi riskine maruz maksimum tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	43.557.998	32.822.588
Kredi ve avanslar	175.599.964	150.479.892
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	41.576.624	40.539.198
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	134.023.340	109.940.694
Finansal kiralama alacakları	4.983.239	3.958.451
Alım satım amaçlı menkul kıymetler ^(*)	56.653	33.981
Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar	7.620.938	2.697.157
Riskten korunma amaçlı türev finansal araçlar	807.874	651.368
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	52.504.342	53.673.459
Diğer varlıklar	1.693.831	1.098.566
Toplam	286.824.839	245.415.462

^(*) Hisse senetleri dahil edilmemiştir.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait menkul kıymet, satılmaya hazır finansal varlıklar ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların Moody's derecelendirme analizi aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	Toplam
Aaa	-	-	-	-
Aa1, Aa2, Aa3	-	132.700	-	132.700
A1, A2, A3	-	-	-	-
Baa1, Baa2, Baa3	-	2.073.074	-	2.073.074
Ba1	56.653	32.321.698	17.976.870	50.355.221
Toplam	56.653	34.527.472	17.976.870	52.560.995

31 Aralık 2015	Gerçeğe uygun değer farkı kar zarara yansıtılan	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	Toplam
Aaa	-	-	-	-
Aa1, Aa2, Aa3	171	-	-	171
A1, A2, A3	8.434	255.376	-	263.810
Baa1, Baa2, Baa3	15.418	42.220.320	10.688.440	52.924.178
Ba1	-	509.323	-	509.323
Toplam	24.023	42.985.019	10.688.440	53.697.482

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların coğrafi bölgelere dağılımı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	35.895.539	570.116	7.075.974	16.369	43.557.998
Kredi ve avanslar	168.570.422	26.219	6.230.289	773.034	175.599.964
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	41.576.624	-	-	-	41.576.624
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	126.993.798	26.219	6.230.289	773.034	134.023.340
Finansal kiralama alacakları	4.983.239	-	-	-	4.983.239
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	56.653	-	-	-	56.653
Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar	1.425.067	237.280	5.941.598	16.993	7.620.938
Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	-	-	807.874	-	807.874
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	51.605.660	-	898.682	-	52.504.342
Diğer varlıklar	1.693.831	-	-	-	1.693.831
Toplam	264.230.411	833.615	20.954.417	806.396	286.824.839

31 Aralık 2015	Türkiye	ABD	Avrupa Birliği	Avrupa Birliği dışı	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	27.428.611	788.144	4.591.356	14.477	32.822.588
Kredi ve avanslar	145.663.561	10	3.947.392	868.929	150.479.892
<i>Şahıslara verilen kredi ve avanslar</i>	40.539.198	-	-	-	40.539.198
<i>Kurumlara verilen kredi ve avanslar</i>	105.124.363	10	3.947.392	868.929	109.940.694
Finansal kiralama alacakları	3.958.451	-	-	-	3.958.451
Alım-satım amaçlı menkul kıymetler	33.981	-	-	-	33.981
Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar	1.037.090	192.519	1.445.505	22.043	2.697.157
Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	-	-	651.368	-	651.368
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	52.687.976	-	985.483	-	53.673.459
Diğer varlıklar	1.090.213	-	6.854	1.499	1.098.566
Toplam	231.899.883	980.673	11.627.958	906.948	245.415.462

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlıkların sektörel dağılımı aşağıdaki gibidir:

	Finansal kuruluşlar	Kamu sektörü	Toptan ve perakende ticaret	İmalat sanayi	Diğer	Bireysel müşteriler	Toplam
Diğer bankalara verilen kredi ve avanslar	43.557.998	-	-	-	-	-	43.557.998
Kredi ve avanslar	20.466.628	1.954.400	24.303.529	50.959.579	36.339.204	41.576.624	175.599.964
<i>Şahıslara verilen</i>	-	-	-	-	-	41.576.624	41.576.624
<i>Kurumlara verilen</i>	20.466.628	1.954.400	24.303.529	50.959.579	36.339.204	-	134.023.340
Finansal kiralama Alacakları	76.360	-	145.038	288.882	4.472.959	-	4.983.239
Alım satım amaçlı menkul kıymetler	3.758	9.865	-	-	43.030	-	56.653
Türev araçlar	7.620.938	-	-	-	-	-	7.620.938
Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	807.874	-	-	-	-	-	807.874
Satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	4.503.148	47.472.018	-	130.206	398.970	-	52.504.342
Diğer varlıklar	1.693.831	-	-	-	-	-	1.693.831
31 Aralık 2016	78.730.535	49.436.283	24.448.567	51.378.667	41.254.163	41.576.624	286.824.839
31 Aralık 2015	55.454.791	47.602.240	29.548.791	36.632.734	35.622.185	40.554.721	245.415.462

Grup'un bankacılık endüstriyel bölümü haricinde faaliyet gösteren şirketlerin kredi riski, nakit ve nakit benzeri değerler, türev finansal araçlar, bankalarda tutulan mevduatlardan ve tahsil edilmemiş alacaklar ile sorumlu kılınan işlemleri içine alan kredi riskine maruz kalan müşterilerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Grup'un 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla diğer endüstriyel bölümlerine ait finansal araç türleri itibarıyla maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2016	Ticari alacaklar	Sigorta faaliyetlerinden alacaklar	Diğer alacaklar ^(*)	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D)	1.513.988	-	157.588	79.309	913
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	914.660	-	13.012	2.645	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.417.268	-	157.588	79.309	913
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	102.957	-	-	-	-
Teminat ile güvence alınmış kısmı	35.839	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	(6.237)	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	79.744	-	755	-	-
- Değer düşüklüğü	(85.981)	-	(755)	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	1.348	-	-	-	-

^(*) Vergi ve diğer yasal alacakları içermemektedir.

ii) Diğer endüstriyel bölümler

31 Aralık 2015	Ticari alacaklar	Sigorta faaliyetlerinden alacaklar	Diğer alacaklar ^(*)	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D)	1.305.480	-	97.237	93.668	14.410
Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	662.359	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.217.159	-	97.237	93.668	14.410
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	92.158	-	-	-	-
Teminat ile güvence alınmış kısmı	51.027	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	(3.837)	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (Brüt defter değeri)	66.715	-	754	-	-
- Değer düşüklüğü	(70.552)	-	(754)	-	-
- Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	4.135	-	-	-	-

^(*) Vergi ve diğer yasal alacakları içermemektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

35.1.1.5 Riske Maruz Değer

Stres testleri olağanüstü durumlarda oluşabilecek zararların boyutlarına dair göstergeler sağlar. Akbank Risk Yönetimi bölümü tarafından yapılan stres testi Akbank'ın piyasa riski politikalarında da öngörüldüğü üzere faiz oranı stres testini içermektedir. Alım-satım portföyü dışında kalan tüm bankacılık işlemleri için faiz oranı riski bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski altında takip edilmektedir. Stres testinin sonuçları Aktif Pasif Komitesi (APKO) tarafından incelenmektedir.

Bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski hesaplaması ve raporlaması 23 Ağustos 2011 tarih ve 28034 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemiyle Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik" uyarınca aylık olarak yapılmaktadır.

31 Aralık 2016 ve 2015 itibarıyla hesaplamaya konu bilanço kalemlerinin gerçeğe uygun değerlerindeki değişimi ölçmek için Türk Lirası ve yabancı para üzerine 500 ve 200 baz puanlık şokların etkisi aşağıdaki gibidir;

Para Birimi	Uygulanan Şok (+/- x baz puan)	31 Aralık 2016		31 Aralık 2015	
		Kazançlar / Kayıplar	Kazançlar / Özkaynaklar - Kayıplar / Özkaynaklar	Kazançlar / Kayıplar	Kazançlar / Özkaynaklar - Kayıplar / Özkaynaklar
TL	(400)	3.522.632	%10,12	3.388.004	%11,14
TL	500	(3.732.576)	(%10,71)	(3.577.919)	(%11,77)
ABD Doları	(200)	(534.093)	(%1,53)	567.488	%1,87
ABD Doları	200	509.074	%1,47	(592.080)	(%1,94)
Avro	(200)	57.075	%0,15	84.302	%0,27
Avro	200	(270.409)	%0,78	(500.965)	(%1,65)
Toplam (Negatif Şoklar için)		3.045.614	%8,74	4.039.794	%13,28
Toplam (Pozitif Şoklar için)		(3.493.911)	(%10,02)	(4.670.964)	(%15,36)

Akbank kur riski ve faiz oranı risklerini piyasa riskini oluşturan en önemli iki bileşen olarak değerlendirmektedir. Piyasa riski "içsel model" ve "standart metot" olmak üzere iki ayrı yöntem ile ölçülmektedir.

"İçsel model"e göre piyasa riski, değişik risk faktörlerini dikkate alan Riske Maruz Değer ("RMD") yaklaşımıyla ölçülmektedir, RMD hesaplamalarında, varyans-kovaryans, tarihsel benzetim ve Monte Carlo simülasyonu metotları kullanılmaktadır. Kullanılan yazılım ileri verim eğrisi ve volatilité modelleri ile hesaplamalar yapılabilmektedir, RMD modeli, %99 güven aralığı ve 10 günlük elde tutma süresi varsayımlarına dayanmaktadır. Piyasa riski menkul kıymetler portföyü bazında ve kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve Banka Üst Düzey Risk Komitesi'ne raporlanmaktadır. Banka Üst Düzey Risk Komitesi piyasa riski ile ilgili olarak limitler belirlemektedir ve piyasa koşullarına göre sürekli olarak limitler gözden geçirilmektedir. Belirlenen limitlerin uygulanması yetki sınırlandırmalarına tabi tutulmakta ve böylece kontrol etkinliği artırılmaktadır.

RMD analizleri, senaryo analizleri ve stres testleri ile desteklenerek beklenmedik ve gerçekleşme olasılığı düşük ancak etkisi büyük olayların ve piyasalardaki dalgalanmaların etkilerini de göz önünde bulundurmaktadır. Model çıktılarının geriye dönük testleri düzenli olarak yapılmaktadır.

Standart metotda göre piyasa riski, menkul kıymetler portföyü bazında ve Grubun kur riskini de içerecek şekilde günlük ve haftalık olarak ölçülmekte ve üst düzey yönetime raporlanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

35.1.2 Sermaye Risk Yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirler, yeni hisseler çıkarabilir ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilir.

Grup sermayeyi net borç/yatırılan sermaye oranını kullanarak izlemektedir. Net borç, hazır değerlerin ve vergi yükümlülüklerinin (cari dönem ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri) toplam yükümlülük tutarından düşülmesiyle hesaplanır.

31 Aralık 2016 ve 2015 tarihleri itibarıyla net borç/yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Toplam finansal borçlar	262.392.300	224.504.454
Nakit ve nakit benzerleri	12.596.627	10.705.724
Net borç	249.795.673	213.798.730
Özkaynak	44.807.343	39.971.438
Yatırılan sermaye	294.603.016	253.770.168
Net borç/yatırılan sermaye oranı	%85	%84

DİPNOT 36 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Finansal araçların tahmini makul değerleri, Holding, Bağlı Ortaklıkları ve Müşterek Yönetime Tabi Ortaklıkları tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmininde piyasa verilerinin yorumlanmasında takdir kullanılır. Sonuç olarak, burada sunulan tahminler, Grup'un cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Grup'un makul değeri belirlenebilen finansal araçların makul değerlerinin, tahmininde aşağıdaki yöntem ve varsayımlar kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen döviz cinsinden olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Kasa ve banka ve banka mevduatları dahil, maliyet bedeli ile gösterilen finansal varlıkların makul değerlerinin, kısa vadeli olmaları ve alacak kayıplarının ihmal edilebilir olması dolayısıyla kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Menkul kıymet yatırımlarının makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Ticari alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve ilgili şüpheli alacak karşılıkları ile birlikte kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Banka kredileri ve diğer parasal yükümlülüklerin makul değerlerinin, kısa vadeli olmalarından dolayı kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Döviz cinsinden olan uzun vadeli krediler dönem sonu kurlarından çevrilir ve bundan dolayı makul değerleri kayıtlı değerlerine yaklaşmaktadır.

Ticari borçlar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmekte ve bu şekilde kayıtlı değerlerinin makul değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Türev araçlar

Yabancı para ve faiz swapları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmelerinin makul değerleri bilanço tarihindeki piyasa fiyatları esas alınarak tahmin edilmiştir.

Bankacılık endüstriyel bölümüne ait finansal varlık ve yükümlülüklerin 31 Aralık 2015 ve 2014 tarihleri itibarıyla kayıtlı ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

Grup'un finansal varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değere ilişkin sınıflamaları aşağıdaki gibidir:

Seviye 1: Aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlara dayanan;

Seviye 2: Doğrudan (aktif piyasadaki fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (aktif piyasalardaki fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki verilere dayanan;

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan.

i) Bankacılık endüstriyel bölümü

Grup'un, bankacılık endüstriyel bölümüne ait 31 Aralık 2016 ve 2015 tarihi itibarıyla gerçeğe uygun değeri ile ölçülmüş varlık ve yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2016			
	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Alım satım amaçlı menkul kıymetler	63.921	-	-	63.921
- Devlet tahvilleri	9.865	-	-	9.865
- Hisse Senetleri	7.268	-	-	7.268
- Diğer	46.788	-	-	46.788
Satılmaya hazır finansal varlıklar	34.572.009	222.051	-	34.794.060
- Devlet tahvilleri	17.912.731	-	-	17.912.731
- Eurobondlar	11.328.132	-	-	11.328.132
- Yatırım Fonları	212.244	-	-	212.244
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören hisse senetleri	-	54.344	-	54.344
- Diğer	5.118.902	167.707	-	5.286.609
Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar	2.642	7.618.296	-	7.620.938
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	807.874	-	807.874
Toplam varlıklar	34.638.572	8.648.221	-	43.286.793
Alım satım amaçlı türev finansal yükümlülükler	4.389	4.595.458	-	4.599.847
Riskten korunma amaçlı türev finansal yükümlülükler	-	98.991	-	98.991
Toplam yükümlülükler	4.389	4.694.449	-	4.698.838

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklarda sınıflandırılan hisse senetleri, maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Cari yılda seviyeler arasında herhangi bir transfer olmamıştır.

	31 Aralık 2015			
	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Alım satım amaçlı menkul kıymetler	40.513	-	-	40.513
- Devlet tahvilleri	9.996	-	-	9.996
- Eurobondlar	107	-	-	107
- Hisse Senetleri	6.532	-	-	6.532
- Diğer	23.878	-	-	23.878
Satılmaya hazır finansal varlıklar	43.029.205	342.399	-	43.371.604
- Devlet tahvilleri	19.376.723	-	-	19.376.723
- Eurobondlar	15.929.478	-	-	15.929.478
- Yatırım Fonları	270.627	-	-	270.627
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören hisse senetleri	-	115.958	-	115.958
- Diğer	7.452.377	226.441	-	7.678.818
Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar	-	2.697.157	-	2.697.157
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	651.368	-	651.368
Toplam varlıklar	43.069.718	3.690.924	-	46.760.642
Alım satım amaçlı türev finansal yükümlülükler	-	1.767.851	-	1.767.851
Riskten korunma amaçlı türev finansal yükümlülükler	-	158.960	-	158.960
Toplam yükümlülükler	-	1.926.811	-	1.926.811

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklarda sınıflandırılan hisse senetleri, maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Geçmiş yılda seviyeler arasında herhangi bir transfer olmamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

ii) Diğer endüstriyel bölümler

31 Aralık 2016				
	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Alım satım türev finansal araçlar	-	16	-	16
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	41.137	-	41.137
Toplam varlıklar	-	41.153	-	41.153
Alım satım amaçlı türev araçlar	-	5.639	-	5.639
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	3.145	-	3.145
Toplam yükümlülükler	-	8.785	-	8.785

31 Aralık 2015				
	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam
Alım satım türev finansal araçlar	-	1.843	-	1.843
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	13.466	-	13.466
Alım satım amaçlı türev araçlar	-	1.807	-	1.807
Toplam varlıklar	-	15.309	-	15.309
Riskten korunma amaçlı türev araçlar	-	1.215	-	1.215
Toplam yükümlülükler	-	3.022	-	3.022

Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklarda sınıflandırılan hisse senetleri, maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Cari ve geçmiş yılda seviyeler arasında herhangi bir transfer olmamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

Finansal araçların sınıfları ve gerçeğe uygun değerleri

31 Aralık 2016	Not	Vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymetler	Krediler ve alacaklar (nakit ve nakit benzerleri dahil)	Satılmaya hazır finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri	Gerçeğe uygun değeri
Finansal varlıklar							
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	12.596.627	-	-	12.596.627	12.596.627
Ticari alacaklar	8	-	1.550.634	-	-	1.550.634	1.550.634
Diğer finansal varlıklar ^(*)	6, 9	17.976.984	2.059.193	34.821.880	-	54.858.057	54.813.247
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	30	-	180.583.203	-	-	180.583.203	182.983.685
Finansal yükümlülükler							
Finansal borçlar	7	-	-	-	48.918.074	48.918.074	48.085.309
Ticari borçlar	8	-	-	-	2.490.517	2.490.517	2.490.517
Diğer finansal yükümlülükler ^(**)	9	-	-	-	5.584.673	5.584.673	5.584.673
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	31	-	-	-	176.655.157	176.655.157	175.888.596
31 Aralık 2015							
Finansal varlıklar							
Nakit ve nakit benzerleri	5	-	10.705.724	-	-	10.705.724	10.705.724
Ticari alacaklar	8	-	1.386.318	-	-	1.386.318	1.386.318
Diğer finansal varlıklar ^(*)	6, 9	10.688.533	1.416.014	43.388.825	-	55.493.372	55.645.761
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	30	-	154.438.343	-	-	154.438.343	155.016.752
Finansal yükümlülükler							
Finansal borçlar	7	-	-	-	40.678.713	40.678.713	40.240.524
Ticari borçlar	8	-	-	-	2.386.991	2.386.991	2.386.991
Diğer finansal yükümlülükler ^(**)	9	-	-	-	5.036.963	5.036.963	5.036.963
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	31	-	-	-	172.422.532	172.422.532	172.521.373

^(*) Diğer finansal varlıklar, diğer alacaklar, satılmaya hazır menkul kıymetler, vadeli mevduatlar ve vadeye kadar elde tutulacak menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

^(**) Diğer finansal yükümlülükler diğer borçlardan oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ 31 ARALIK 2016 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 37 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Şirket'in Yönetim Kurulu'nun 20 Şubat 2017 tarihindeki toplantısında; Zafer Kurtul'un H.Ö. Sabancı Holding A.Ş. Chief Executive Officer'lık görevinden 30 Mart 2017 tarihi itibarıyla kendi isteği doğrultusunda ayrılma talebinin kabulüne; aynı tarihten geçerli olmak üzere Mehmet Göçmen'in H.Ö. Sabancı Holding A.Ş.'ye Chief Executive Officer olarak atanmasına karar verilmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Carrefoursa, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla diğer alacaklar içerisinde bulunan 80.346.116 Tam TL tutarındaki ticaret merkezi satışı alacağı, 30 Ocak 2017 tarihinde tahsil etmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank Yönetim Kurulu'nun 11 Ocak 2017 tarihinde yaptığı toplantıda Banka'nın kayıtlı sermaye tavanının 2.000.000 TL artırılarak 8.000.000 TL'den 10.000.000 TL'ye yükseltilmesi ile kayıtlı sermaye tavanı izin süresinin 2021 yılı sonuna kadar uzatılmasına, bununla bağlantılı olarak, Banka Ana Sözleşmesi'nin 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmasına ve söz konusu değişiklikleri gerçekleştirmek amacıyla yetkili merciler nezdinde işlemleri yürütmek üzere Genel Müdürlüğün yetkili kılınmasına karar verilmiştir.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

Sabancı Center, 4. Levent 34330 İstanbul

Tel : (0 212) 385 80 80

Faks : (0 212) 385 88 88

E-posta : info@sabanci.com

www.sabanci.com

Bu faaliyet raporunun basımında %100 geri dönüştürülmüş kâğıt kullanılmıştır.